

Universiteit
Leiden

The Netherlands

Le meilleur métier: kamerbehangers en de aankleding van interieurs in de periode 1680-1810

Gosliga, A.N.

Citation

Gosliga, A. N. (2023, March 15). *Le meilleur métier: kamerbehangers en de aankleding van interieurs in de periode 1680-1810*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3571981>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3571981>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

The background image shows a grand, ornate interior. In the foreground, a plush blue velvet sofa with a decorative white and blue patterned band across its seat is positioned. Behind the sofa is a large window framed by heavy, light-colored curtains with dark tassels. The window is flanked by tall, narrow panels with intricate gold-colored floral and scrollwork designs. The overall atmosphere is one of historical elegance and luxury.

Le meilleur métier

Deel 2

Kamerbehangers
en de aankleding van interieurs in de periode 1680-1810

Bijlagen

I. Advertenties van behangers

213 Advertenties van en over kamerbehangers, verzameld uit Delpher.nl, de krantenbank van de Koninklijke Bibliotheek (laatst gezocht op 1 juni 2022). Opgenomen zijn alle berichten van kamerbehangers zelf, advertenties met kamerbehangers als contactpersoon, en oproepen aan crediteuren. Advertenties die meerdere malen achter elkaar geplaatst werden, tellen eenmaal mee.

1670-1719

1. Kool en Jansz. - *Amsterdamsche courant*, 17 april 1677

Men maeckt een ygelijck bekent, dat Pieter Kool, woonen in de Amstel-Kerck-Straet, tusschen de Leyde en Nieuwe Spiegel-stræet, en Gerrit Jansz. woondt in de Kerck-stræet, by de Leytse-stræet, tot Amsterdam, verkoopen heel uysteeckende schoone goude en silvere Leeren, en dat 10. Stuyvers op yder elle beter koop, als op een ander; oock bekleeden sy de Kamers met goudt Leer, en oock met Stoffen en Tapijten, een yder zijn gerijf.

2. Dier - *Oprechte Haerlemsche courant*, 25 mei 1697

In 's Gravenhage in 't Engels Ledikant by Jan Diert zijn te koop diversse Soorten van nieuwe Brabantse Tapijten, bestaende in diverse Kamer-behangsels; Soo iemand gadinge heeft, om te kopen, hy addressere sig ter voorn: Huyse.

3. Dier - *Oprechte Haerlemsche courant*, 30 mei en 1 juni 1697

In 's Gravenhage in 't Engels Ledikant by van Diere zijn te koop diversse soorten nieuwe Brabantse Tapijten, bestaende in diverse Kamer-Behangsels; Soo iemand gading heeft, te kopen, hy kan sig aldaer adresseren.

1720

4. Folte - *Oprechte Haerlemsche courant*, 29 april 1721

Werd bekend gemaectt, dat Harm: Folte, Tapitsier en Behangsel-maker, die gewoond heeft op de Leydse-Gracht op de hoeck van de Heere-Gracht, is gaen woonen op de Cingel het tweede huys van de Heylige-weg, en maeckt alderhande soorten van ophalende Glas-Gordijnen, behange Kamers, stoelen en Lessenaers met alderhande Stoffen, en maekt Matrassen en noch ander Meubilen meer, alles voor een civiele prijs, tot Amsterdam.

5. Hewlate - *Amsterdamse courant*, 21 oktober 1721

Op Vrijdag den 17 dezer is tusschen Ouderkerk en Amsterdam verlooren een groene Beurs waer in zyn goude Ducaten en Guldens, die ze te regt brent by Joseph Heewlate in de Nieuwe Doelestraat in de Ledikant winkel, zal 50 Ducaten hebben.

6. Audrouin - *Amsterdamse courant*, 24 augustus 1724

T'Amsterdam op de Warmoesgracht aen de loopzyde, by de broeders Audrouin, is uyt de hand te koop 6 stukken Tapyt, extra konstig gewerkt, verbeeldende de Historie van Telemacus, waer onder een stuk breed 6 en 1 quart el, een dit 6 el, een dito 4 en 5 agtse el, een dito 7 en 1 quart el, een dito 4 en 7 agtste el, en 3 en 3 agtste el; alle hoog 5 en een quart el, zulks t'zamen in 't vierkant uitmakende 168 ellen.

7. Peters - *Amsterdamse courant*, 3 september 1729

Robbert Peters Ledikantmaker van Londen, wonende tot Rotterdam in de Houuttuyn, maekt en verkoopt tot een civile prijs alle soorten van Ledikanten, Veldbedden, Stoelen, Leunstoelen op de nieuwste moode enz. 't welk alle by hem te zien zijn.

1730

8. Peters - *Amsterdamse courant*, 26 augustus 1730

R. Pieters van Londen, Meester Schrynwerker tot Rotterdam in de Houuttuyn, maekt en verkoopt alle soorten van behange Ledikanten na de nieuwste moode, item alle soorten van Stoelen voor zieke menschen te zitten of te leggen, Leuning en andere Stoelen, so goed en goed koop als ergens is te bekomen; als mede alle soorten van gewaterde en gedrukte Behangsels tot Kamers en Ledikanten van de nieuwste patroonen, wyders nog een zeer fraye Leere Behangzels, welke laetste by niemant buyten hem te bekomen zyn.

9. Green - *Amsterdamse courant*, 26 mei 1731

Philip Green, Ledikantmaker van London, is verhuyst uyt de Warmoesstraet op 't Rockin, op de hoek van de St. Jorissesteeg, maekt veelderly soorten van ledikanten na de nieuwste mode, voor een civiele prys.

10. Green - *Amsterdamse courant*, 28 februari 1732

By Philip Green Ledikantmaker, t'Amst. op de hoek van de St. Jorissesteeg op 't Rokkin, is te bekomen curieuse Kamer-Schutten op fyn Goudleer, op de Indiaanse manier gemaekt, als mede alderley Coschanten voor Gordynen van Ledikanten, voor een civiele prys.

11. Erkelens en comp. - *Amsterdamse courant*, 4 en 10 juni 1732;

***Oprechte Haerlemsche courant*, 4 juni 1732**

MARIA ERKELENS, en Comp., woond voor aen in de Nes tot Amsterdam, maekt en verkoopt alderhande soorten van nieuwe-modesche Engelse Ledikanten, Beddegoed, Witte en Japonse Dekens, Verendons, Stoelmatrassen en Kussens, alderhande soorten van Tyken, Rustbankmatrassen, en al dat verder tot Huysmeubelen behoort, voor een civiele prys.

12. Peters - *Amsterdamse courant*, 29 augustus 1733

R. Peters van Londen, Meester Schrijnwerker tot Rotterdam in den Houttuyn, maekt en verkoopt alle soorten van behange Ledikanten, Leger en Settens bedden na de nieuwste mode, als mede alle soorten van opregte Engelse Stoelen, leuning als andere van Moghogeny of Noteboome, alle soorten van Cabinetten en Engelsche Schryf- omptoiren, Nooteboome of Moghogeny, Buroot Tafels, Vouw, Thee, Speel en Lees-Tafels, Toulette en veel andere Tafels meer, en Dom Keneeks.

13. Hewlate - *Amsterdamse courant*, 15 oktober 1733

Werd bekend gemaect dat t' Amst. in de Doelenstraet, in 't huis van den overledene Joseph Huwlate, weder een Engelse familie is komen wonen, maekt en verkoopt alderhande soorten van nieuwmodise Engelse Ledikanten, Stoelen, Tafels, Spiegels, Matrassen, Stoelkussens, alderhande soorten van Engelse Stale-Bossen voor Koetsen, Wagens, Chesen, die de Rytuygen stil en snel doen lopen, en verlopen noit; deze Bossen zyn by niemant anders te koop als by Coenraad van Delft, in de Engelse Ledikantmakery in de Doelestraet, ook Karwasse, Koetsswepen, Koetsglazen, en alle soorten van Meubelen, als mede een extra groote Engelse Spiegel zonder weerga, alles voor een civile prijs.

14. Valk - *Amsterdamsche courant*, 21 november 1733

Hendr. Valk woont op de Schapemarkt het 2 huys van de Munt t'Amst., maekt en verkoopt alderhande soorten van nieuw modise Engelse Lit d'Angles en ledikanten, Pavilioens en Veldbedden, Behangzels voor Bedsteden, Stoel, Kussens en Matrassen, bekleed ook Stoelen en Speeltafels, behangt kamers met alderhande soorten van goed, alles tot een civile prijs.

15. Erkelens en comp. - *Leydse courant*, 2 mei 1735; 's *Gravenhaegse courant*, 9 mei 1735, 26 april en 13 mei 1737; *Oprechte Haerlemsche courant*, 13 april 1737; *Leydse courant*, 19 april 1737

Maria Erkelens en Comp., woond voor aan in de Nes, maakt verkoopt en heeft in gereedheid allerhande soorten van nieuwmodese Engelse Ledikanten, Tafel-Toiletten, Beddegoed, Witte en Japonse Deekens, verendons, Stoelmatrassen en Kussens, allerhande Soorten van Tyken, Rustbank-Matrassen, en al dat verder tot Huysmeubilen behoort: alles voor een civile Prys.

16. Kuenen - 's Gravenhaegse courant, 6 juni 1736

Als tusschen den 20 en 21sten der gepasseerde maend April, *Jan Kuenen*, gewezene Ledikantbehangen alhier in den Hage, is gebanqueroereert, genoegsaem alle zyne Goederen, en Schuldboeken hebbende medegenomen; zo werd alle en een iegelijk, die aen gemelde *Jan Kuenen*, uyt eenigeshanden hoofde, eenige gelden Schuldig mochte zyn, by deeze versogt en gewaerschuwd, dezelve penningen niet aen denzelven *Jan Kuenen* te betalen, maer daer over, binnen den tyd van een Maend; met den Procureur *Mr. Cornelis Duyvense*, woonende in het Westeynde, als by den Ed. Achtb. Gerechte van 's Gravenhage gestelde Curator in den Insolventen Boedel van meergemelde *Jan Kuenen*, te komen spreken.

17. Peters - Hollandsche historische courant, 25 augustus 1736

By Robert Peters van Londen, Kabinet- en Schrynerwerker, in den Houttuin te Rotterdam, word gemaakt, verkogt en zyn gereed te vinden, allerhande soorten van nieuwe modense *Ledikanten*, *Stoelen*, *Bedden*, *Leegerbedden*, alsmede *Rustbanken*, te gebruiken als *Leegerbedden*, allerhande soorten van *Kabinetten* en *Engelsche Lessenaars*, *Bouffetten*, *Schinkkamers* en *Tafels*, allerhande soorten van *Stoelen*, *Leunstoelen* voor zieke personen, zoo om op te leggen als op te zitten, en *Stilletjes*: alles voor een civiele prys.

18. Dorik, Michiel - Amsterdamse courant, 15 november 1736

De winkel van Michiel Dorik Mr. Schrynerwerker, die op den Dam bezuyden het Stadhuys is geweest, is verplaatst in de Kalverstraat tusschen de Gaeper en Duyfjessteeg, in dezelve werde gemaect en verkogt nieuw modise *Ledikanten* en *Lit d'Angies* met hunne *Behangsels &c.*, alle soorten van *Zonnewyzers*, nieuwe modise *Nooteboome Kabinetten*, *Porcelyn-Kassen*, *Spiegel-Kabinetten*, *Schryf-Comptoirs*, *Tafels*, *Geridons* en ander werk meer.

19. Dorik, Michiel - Amsterdamse courant, 25 april en 11 juni 1737

By Michiel Dorik, Mr. Schrynerwerker in de Kalverstraat tusschen de Gaeper en Duyfjessteegen, zyn te koop en werden gemaect nieuw modese *Ledikanten* en *Lit d'Anges* met haer *Behangzels*, by denzelven werden ook gemaakt alle soorten van *Sonnewyzers*, ook die geen ordinaire wyzers behoeven, en nieuw modese *Nooteboome Kabinetten*, *Porcelyn Kassen*, *Spiegel Kabinetten*, *Schryf-Comptoirs*, *Tafels*, *Geridons &c.* [alles voor een civiele prijse, 11 juni 1737]

20. Peters - Rotterdamse courant, 19 augustus 1738

Robert Peters van Londen, Cabinet-, Schrijn-, Ledikant- en Stoel-Maker, in de Houttuyn te Rotterdam, maakt en verkoopt alderhande soorten van nieuwe modese *Ledikanten*, *Legers-* en *Stoel-Beddens*, en heb by mijn gemaakt een seer fraeie nieuwe Machine voor de *Ledikants Gordijn*, te trecken zelfs met een

Touwtje, en alderhande soorten van Kabinetwerk en Stoelen, Leun- Machine- en Beddestoelen, en alle soorten van Tafels, Schrijf-, Speel-, Bedt- en Machijn- Tafelen, en veel andere soorten meer; sullende by niemand soo veelderhande soorten worden gevonden nog beter gemaakt; ik maak ook de Ledikants- Behangsels, soo wel als de Ledikanten, en by niemant beter koop.

1740

21. Dorik, Michiel - *Amsterdamse courant*, 5 januari 1741

t'Amsterdam by Michiel Dorik in de Kalverstraat tusschen de Gaeper en Duyfjessteeg, zyn te koop extra Nieuwmodese Ledikanten, als ook een mooy Poppe-Ledikant met hunner Behangsels, en werden ook gemaekt alle soorten van Ledikanten en Behangsels &c. By denzelven zyn ook te koop en werden gemaekt alle soorten van Nieuwmodese Nooteboome Kabinetten, Porcelyn-Kassen, Spiegel Kabinetten, Schryf-Comptoiren, Tafels, Gerridons en ander Werk meer, alles voor een civiele prijs.

22. Dorik, Michiel - *Amsterdamse courant*, 26 april 1742

De Gepubliceerde verkoping t'Amsterdam in de maend van July, by Michiel Dorik Mr. Kastemaker in de Kalverstraet, tusschen de Gaper- en Duyfjessteeg, bestaende in allerhande soorten van nieuwmodese Nootebome Werken, als Cabinetten, Porcelyn-kassen, Spiegel-Comptoirs en andere, Pressen, Tafels, Gerridons, Rustbanken &c., zal geen voortgang hebben, maer zal alleenlyk uyt de hand werden verkogt, en alles tot een extra civiele prys.

23. Dorik, Michiel - *Amsterdamse courant*, 24 mei 1742

De aengestelde Verkoping, t'Amsterdam in de maend July 1742, by Michiel Dorik Mr. Kastemaker in de Kalverstraet tusschen de Gaeper en Duyfjessteeg, bestaende in allerhande soorten van Nieuwmodese Nootebome Werken, als Cabinetten, Porcelyn Kassen, Spiegel-Comptoirs en andere Comptoiren in soorten, Parsen, La Tafels, Theevoetjes, Rustbanken &c., zal geen voortgang hebben, maer zal alleenlyk uyt de hand werden verkogt, en alles tot een extra civiele prys.

24. Dorik, Michiel - *Amsterdamse courant*, 28 maart en *Leydse courant*, 29 april 1743

T'Amsterdam by Michiel Dorik Mr. Schrynwerker, in de Kalverstraat tusschen de Gaper en Duyfjessteeg, werd de Winkel uytverkogt, bestaende in allerhande soorten van nieuwmodese Notebome Werken, als Cabinetten, Porcelyn-Kassen, Spiegel-Comptoirs, La-Tafels, Gerridons, Rustbanken, zeer fraye Orlogiekassen &c., als ook eenige Zonnewyzers om in Tuynen te plaetsen; alles tot een civile prys.

**25. Louters - *Opregte nieuwe Groninger courant*, 13 en 20 april 1745;
24 februari 1747**

De Olderman M. LOUTERS, Ledikant- en Kamer-Bekleeder tot Groningen, voor aan in de Messemaakers Straat, alwaar het Prinsen *Lit D'Ange* boven de Deur staat, presenteert zyn dienst, en verzoekt meede gunst in het bekleeden van Kamers, Ledikanten, Pavillions, Veld bedden, Stoelen etc. in 't maaken van Ledikant-Stoelen, Rustbanken, Matrassen, Venster-Gardynen, Stoel-Kussen &c. alles voor een Civile Prys. NB: Heeft alle soorten van Nieuw Modische Patroonen tot Ledikanten.

**26. Meyer - *Amsterdamsche courant*, 13, 26 en 30 april 1745;
26 en 30 april 1746**

Bij Hendrik Meyer Lediekant-maker en Kamer-behanger, stopt men ook Smiernasche Vloer-Tapyten, voor een civiele prijs; Woont in de Kerk-straet bij de Vyzel-straet.

27. Goirran/Goivan - *Oprechte Haerlemsche courant*, 11 en 13 mei 1745

Pierre Boulan, geboren te Vevay in Zwitserland in zyn leven Hoedemaaker, en gestorven voor eenige weynige Jaaren, nalatende een goede Erfenis; die geene, dewelke weet aan te wyzen, waar dezelve is gestorven en aan wie hy zyn goed heeft nagelaaten, zal 200 Gulden tot een belooning hebben, welke hem zullen betaald worden door de Erfgenamen van de voorn. Boulan, zo haast zy zullen hebben ontfangen haar Erfenis, en moet dezelve alsdan zich daer toe adresseren aan *Jacques Goivan*, Kamerbehanger, woonende in den Haag in het Noordeynde, of in het Wapen van Geneve in de Bagynestraat.

28. Dorik, Michiel - *Amsterdamse courant*, 13 juli 1745

In de Cabinet en Ledikantmakery van M. Dorik Mr. Schrynerwerker t'Amsterd. in de Kalverstraat, tusschen de Gaper en Duyfjessteeg, werd de Winkel gecontinueert met te maken en verkopen, en zyn te koop nieuwmodese Nootebome Werken, als Cabinetten, Porcelyn-kassen, Spiegel-Comptoirs, La-Tafels, Gerridons, Rustbanken &c., als meede diverse Zonnewyzers; by den zelve werden ook gemaekt en zyn te koop nieuwmodese Ledikanten met hun Behangzels; alles tot een extra civiele prys.

**29. Dorik, Michael Valentyn en Anna - *Amsterdamse courant*,
21 december 1745**

Werd geadverteerd dat t'Amsterd. uyt de Kalverstraet is verplaetst het Fransch en Duitsch Konst en Kost, Meester- en Mademoiselle-School van Michiel Valentyn en Anna Dorik, op de Pypemarkt 't 6de huys van bezuyden 't Stadhuys, alwaer een zeer grondig onderwys in 't Leezen, Schryven, Reekenen by dag en avond, aen Bejaerden en aen Kinderen van goed fatsoen gegeven werd; als meede alderhande Handwerken voor jonge Juffers.

30. Dorik, Michael Valentyn en Anna - *Amsterdamse courant*, 25 januari 1746

Werd geadverteerd dat tot Amsterdam uyt de Kalverstraet is verplaetst het Fransch en Duitsch Meester- en Mademoisel-School van Michiel Valentyn en Anna Dorik, op de Pypemarkt 't zesde huys van bezuyden 't Stadhuys, alwaer een zeer grondig onderwys in het Boekhouden, Reekenen, Schryven, Leezen, by dag en avond, aen Bejaerde Lieden en aen Kinderen van goed fatzoen gegeven werd; ook Heele en Halve Kost, als meede alderhande Handwerken voor jonge Juffers.

31. Dorik, Michael Valentyn en Anna - *Amsterdamse courant*, 16 april 1746

Werd geadverteerd dat t'Amst. uyt de Kalverstraet is verplaetst het Fransch en Duytsch Meester- en Mademoisel-School van Michiel Valentyn en Anna Dorik op de Pypemarkt 't zesde huys van bezuyden 't Stadhuys, alwaer Collegie van Boekhouden in 't Fransch en Duyts gehouden werd, en een zeer grondig onderwys in 't Reekenen, Schryven, Lezen, by dag en avond, aen bejaerde Lieden, en aen Kinderen van goed fatzoen gegeven werd; ook heele en halve kost, als meede alderhande Handwerken voor jonge Juffers.

32. Dorik, Michiel - *Amsterdamse courant*, 19 juli 1746

T'Amsterdam zyn zeer deftige Nieuwmodese Ledikanten met hunnen Behangzels te koop, by Michiel Dorik Mr. Schrynwerker in de Kalverstraet, tusschen de Gaeper en Duyfjessteeg, daer de Cabinet en Ledikant-Makery uythangt, zyn ook Nieuwmodese Nooteboome Werken te koop, als meede diverse Zonnewyzers om in Tuynen te plaetsen. Alles tot een extra civiele prys.

33. Dorik, Anna en Rosina - *Amsterdamse courant*, 3 januari 1747

Werd geadverteerd so 'er iemand geneegen is jonge Juffrouwen te besteeden voor Winkel-Dogters, om te leeren maken zeer konstige Behangzels tot nieuwmodise Ledikanten, Lit d'Anges, en al 't geen dat tot de Behangzelmakery behoord, 't zy in de heele, halve of buyten de kost, by Anna en Rosina Dorik, Mademoisselles en Behangzelmaeksters, wonende t'Amst., op de Pypemarkt 't 6de huys van bezuyden 't Stadhuys, alware een Fransch en Duytsch Meester- en Mademoisselle-School in de heele, halve en buyten de kost gehouden word.

34. Pinson - *Leydse courant*, 17 mei 1747

Stephan Penson, Meester Ledikantmaker in het Bruids Ledikant in 's Hage in de Wagestraat, maakt bekend, dat by hem te bekomen zyn alle Soorten van Illumination op de beste en nieuwste smaak; Die daar van gelieve gediend te zyn, kunnen hem de Afteekeningen van hunne Gevels franco toezenden.

35. Dorik, Michael Valentyn en Anna - *Amsterdamse courant*, 22 juni 1747

Werd geadverteerd dat t'Amst. van de Pypemarkt is verplaetst 't Frans en Duyts Konst en Kost Meester, en Mademoisel School voor bejaerde lieden, en voor kinderen van goed fatzoen, van Michiel Valentyn en Anna Dorik in de Kalverstraet, tusschfen de Gaeper en Duyfjessteef, in de Kabinet en Ledikant-makery van M. Dorik Schrynwerker, alwaer zeer deftige nieuwmodische Ledikanten met hunne behangzels, en nieuwmodische Nootebome Werken, als meede diverse soorten van Zonnewyzers. Alles tot een civiele prys te koop zyn.

36. Dorik, Michiel - *Amsterdamsche courant*, 10 oktober en 12 december 1748

Werd geadverteer dat 't Amst. Bij Michiel Dorik, Mr. Schrynwerker en Ledikantmaker, in de Kalverstraat tusschen de Gaper- en Duyfjes-steegen, zyn tegenwoordig gemaekt en te koop zeer deftige en nieuwmodische Lit-d'Anges, en Ledikanten met hunne Behangzels; als mede nieuwmodische Noteboome Kabinetten, Spiegel-Comptoirs, Latafels, Rustbanken, Thee-Confoors, Orlogiekasten voor Speelwerken &c.; alles tot een civiele prijs.

37. Dorik, Michiel - *Amsterdamsche courant*, 30 januari en 20 februari 1749

Werd geadverteer dat 't Amsterd. Bij Michiel Dorik, Mr. Schrynwerker en Ledikantmaker in de Kalverstraet tusschen de Gaper- en Duyfjessteegen, tegenwoordig gemaekt en te koop zyn, zeer deftige nieuwmodische Lit d'Anges en Ledikanten met hunne Behangzels, alsmede nieuwe modese Nooteboome Werken, als Cabinetten, Spiegel-Comptoirs, La-Tafels, Rustbanken, Thee-Confoors, Orlogiekasten voor Speelwerken &c. ook diverse Zonnewysers; alles tot een civiele prijs.

38. Meyer - *Amsterdamse courant*, 11 en 13 april 1747; 24 april 1749

Bij Hendr. Meyer, Ledikantmaker en Kamerbehanger, stopt men Smirnase Vloertapyten en Karpetten, de eyge Blom en Streep weder in voor een civiele prys; woond in de Kerckstraat bij de Reguliersgragt, regt agter het Menonitten Weeshuys in No. 4.

39. Zeelander - *Opregte Groninger courant*, 30 mei en 3 juni 1749

Het word bekend gemaakt dat in Sapmeer, Woonende een Zaalmaker, met Naam JOHANNES ZEELANDER, geboortig van Zweeden, by welke te bekoomen en gemaakt word allerhande soorten van Zaalmaakers-Werk het mag genoemd worden als het wil, Engels, Frans, &c. Item Kaamers en Ledekanten te behangen, Stoelen en Rustbanken te bekleeden, en verders allerhande soorten van Tapytzery Werk alles voor een Civyle prys.

1750

40. Dorik, Michiel - 's-Gravenhaegse courant, 4 mei 1750

Te Amst. By M. DORIK, Mr. Schrynwerker in de Kalverstraet tussen de Gaper en Duyfjessteeg is te koop, een Koninglyke Noteboome BUREAU, daer in zynde een konstig Perspectief, en 't eerste Gerigt van den Koning Salomon, zeer voortreffelyk na de Figuur gemaakt; als meede nieuwmodese Nootebome Kabinetten, Spiegel Comptoirs, La-Tafels, Horologie-kasten, diverse Zonnewyzers, Lid d'Anges en Ledikanten met hunne Behangsels, maekt ook allerly Behangzel-Goederen: Alles voor een civiele prys.

41. Schmithals - Amsterdamse courant, 22 september 1751

MARGARETHA ALLETTA SCHMITHALS continueerd goed en tot de civilste Pryzen te maaken en te verkopen alle soorten van Kamer-Bhangsels, zo geschilderde als gedrukte, Goudleeren, Plummur en Wasdoeken, Schoorsteen Vallen &c., Casjante, Carpetten, Tafelkleeden, Gestreepte, en Trypen in soorten, maakt ook alle soorten van Ledikantbhangsels, Matrassen &c.: Woond in de Halsteeg, naast het Huys (na de Nes toe) daar wylen haar Oom NICOLAAS BLANKERT veele Jaaren die Affaires gedaan heeft, eer Hy zijn Winkel op de hoek van de Pieter Jacob Dwarsstraat verplaatste, 't 4de Huys van de Dwarsstraat, over de Wayerwinkel te Amsterdam.

42. Paulus - Leydse courant, 23 juni 1755

De van ouds vermaarde Goud Leer en Behangzel-Winkel, in het bekende Goud Leerhuys te Amsterdam in de Kalverstraet, by de Gapersteeg, wordt aldaar aangehouden, op dezelve voet als van te vooren, tot de aller civilste Pryzen door Willemje Paulus, die meer dan 33 Jaaren aan het Huys van Juffrouw Anna van Ekelenberg gewoond heeft.

43. Dorik, Michiel - Amsterdamse courant, 11 en 23 maart 1756

B. Tideman, Makelaer, zal op Woensdag den 31 Maert, t'Amst, in 't Oude Heere Logement verlopen, een groote party magnifique Nieuwe Ledikanten en Lit d'Anges, met kostelyke Zyde Meubel Damast, Morenes en Imperiaels Stoffen behangen, root op root, en root met wit, en geel, groen op groen, met geel geboord, en diverse schuyne Veld Ledikanten, en een party best Behangzels, curieuse nieuwe Ledikants Bedden, van Dons en Donse Veeren, nieuwe Catoene en Wolle Deekens ; een party fraye Nieuwe en nieuwmodische Notebome Kabinetten, Spiegel en Schryf Comptoiren, Latafels, Rustbanken, Thee Consoiren, Verkeer en Damborden, diverse Sonne Wyzers en een Koninglyk Bureau, met Spiegelglazen, met een konstig Perspectief, en 't eerse Gereg van Koning Salomon; nagelaten door wylen Michael Dorik Mr. Schrynwerker, breder by Catalogus die in tyds by de boven gem. Makelaer zal te bekomen zyn,

en 2 dagen voor de verkoping te zien. NB. Alle de geene die iets te pretendeeren hebben of schuldig zyn, aen den Boedel van wylen Michael Dorik, of op naem van Anna Dorik, werden verzogt zulks voor den 20 April in het Sterfhuys op de Kalverstraet op te geeven.

44. Z.n. - *Amsterdamse courant*, 4 mei 1756

Iemand genegen zynde om als Winkeldogter in een Kamerbehangsels en Bedde winkel haer te begeeven, gelieven zig te adresseeren by Jacob Haffmann, Boekverkoper op 't Rusland.

45. Dorik, Anna - *Amsterdamse courant*, 17 augustus 1756

t'Amsterdam by Anna Dorik, Huysvrouw van Hendrik Oldendorp, Behangselmaekster uyt de Kalverstraat woonende in de Wolvestraet aen de Noordzyde, zyn tegenwoordig te koop nieuwmodische Lit d'Angles en Ledikanten met hunne Behangsels, als meede Bedstede Behangsels, en werden ook gemaakt allerley Behangsel-goederen; alles tot een civile prys. NB. So'er Ouders of Voogden genegen zyn om jonge Juffrouwen als Winkeldogters te besteeden, gelieve zig te adresseeren by de voorgenoemde.

46. Oldendorp - *Amsterdamse courant*, 17 maart, 7 juni en 1 september 1757

t'Amst. by Hendrik Oldendorp, in de Wolvenstraat aan de Noordzyde daar het Engels Lit d'Ange uithangt zyn tegenwoordig gemaakt en te koop Extra Deftige Nieuwmodische Lit d'Angles en Ledikanten met hunne Behangzels in verscheide soorten, als mede Couleur op Couleur, en werden ook gemaakt Beddens en Matrassen en allerlei Behangzel.goederen, alles voor een Civiel prys.

47. Oldendorp - *Amsterdamse courant*, 9 augustus 1757

t'Amsterdam by Hendrik Oldendorp, in de Wolvenstraat aan de Noordzyde, daar het Engels Lit d'Ange uithangt, zyn tegenwoordig gemaakt en te koop extra deftige nieuwmodische Lit d'Angles en Ledikanten, met hunne Behangsels, in differente coupleuren van rood imperiaal met citroen geel, geel met blauw, groen met geel, groen op groen, blaauw op blaauw, als mede fraye Bedstee Behangsels, en werden ook gemaakt Beddens en Matrassen, en allerley Behangsel Goederen; alles tot een civiele prys.

**48. Oldendorp - *Amsterdamse courant*, 17 en 27 november 1757;
31 januari en 30 maart 1758**

T'Amst. by HENDRIK OLDENDORP, in de Wolvenstraat N.Z., daar het Engelsch Lit d'Ange uithangt, zyn tegenwoordig gemaakt en te koop, extra deftige nieuwmodische Lit d'Angles en Ledikanten met hunne Behangzels in diverse soorten, als meede Couleur op Couleur, en ook extra fraye Bedstee

Behangsels; by dezelve werden ook gemaakt Beddens en Matrassen en allerley Behangzel Goederen, alles voor een civiele prys.

49. Relingh - *Leydse courant*, 11 april 1759

CAREL RELINGH, Mr. KAMER- en LEDIKANT-BEHANGER, tegenwoordig woonende te LEYDEN op de Pieters-Kerkgragt over het Fransse Koffyhuis, doch zullende in de aanstaande maand Mey by den BURG woonagtig zyn, verkoopt allerhande soorten van nieuwmodische Geschilderde en Gedrukte, als mede PAPIEREN BEHANGSELS, GOUD-LEER, TAFEL en SCHOOR-STEEN-KLEEDEN enz.; alles voor een civiele Prys.

50. Hoogeveen, *Leydse courant*, 20 juni 1759

CORNELIS VAN HOOGEVEEN adverteerd, dat deszelfs LEDIKANT- en KAMER-BEHANGSEL-WINKEL is verwijderd uit de Lange Pieters-Choorsteeg binnen Leyden, in het Huys van wylen zyn Oom *Langerak*, op de hoek van de Houtstraat en het Rapenburg, alwaar hy zyne Affaire zal continueren.

1760

51. Munnix - *Leeuwarder courant*, 29 januari 1763

Te Leeuwarden by F. Munnix, Kamer-behanger op de hoek van de Weert by de lange Pyp (welke Huizingen en Winkel voor dezen is bewoond en geëxerceert door wylen de Ontvanger T. BOETIUS), zyn te bekomen: Allerley zoorten van Goud-leer, Kamer-behang, Tafel- en Schoorsteen-kleeden, en Gewaste Linnens in Zoorten: Effene-, Gebloemde-, en Doornikse Trypen, en Pluis-tryp; Linne-, Zyde-, en Gebloemde Gasen van diverse Couleuren, als mede Rouw-sluijergasen, en Buil-doek; Muil-teek, Bed-teek, Bedden, Bed kussens, staande- en andere Stoel kussens en Franjes; Spaanse-, japonse- en Kinder-dekens; Deken-bont, Catoene Deken-bladen en Watten; Kussen-Bombazyn en Vlaamse Linnens; al-lerley zoort van Dons of Pluim, Zwaane- Ganze- en eende-veëren, en grkuld Paarde hair; verscheide zoorten van Kroons-zaaijen, Casjant, Gordyn-damast, Rouaans Tapyt, enz Als meede Toortzen, Witte en Geschilderde Was-kaarsen, dito Nagt-kaarsen, enz. Voorts maakt dezelve Nieuwe Bedden en Kus-sens, en repareert Ouden; maakt Matrassen en Dekens, Rabatten en Parasol-Gordynen, Ledekanten en Lit d'Anges, alles tot de Civielste Prys. Ook koopt derzelve allerley zoort van Veëren en Paarde-hair tot de hoogste Prys. Recommandeert zig in ieders gunst.

52. Nievervaart - *Middelburgsche courant*, 10 augustus 1765

Alle de gene, die iets te pretenderen hebben of verschuldig zyn van en aan ROELAND van NIEVERVAART, in leven Kamerbehanger binnen deze Stad, werden verzogt hunne presentien ten spoedigsten over te brengen, en betaalinge

te doen aan den Notaris *Johan de Klerck*, alhier woonagtig, als Executeur in den nagelaten Boedel van voorschreven *Roeland van Nievervaart*.

53. Le Roy - *Oprechte Haerlemsche courant*, 28 maart 1769.

Herhaald op 6, 8, 11, 13, 15, 18, 20 en 22 april 1769

JOHANNES le ROY, Ledikant en Kamer Behanger, woonende op de Leidschestraat t'Amsterdam, maakt by deezen bekend, dat hy tegen Mai aanstaand, van Woonplaats zal veranderen, en gaan Woonen op de Cingel, over het Latynsche School, het 12de Huis van het Koningsplein, t'Amsterdam voornoemt.

54. Le Roy - *Oprechte Haerlemsche courant*, 9 mei 1769, 16 en 23 mei 1769

JOHANNES Le ROY, Ledikanten Kamer Behanger, gewoond hebbende op de Leidsestraat t'Amsterdam, maakt bekend by deezen, dat hy van Woonplaats veranderd is, en thans Woond op de Cingel, het 12de Huis van 't Koningsplein t'Amsterdam.

55. Desmons - *Amsterdamse courant*, 14 december 1769

J.B. DESMONS, Fransche Kamerbehanger, te Amst. In de Nes in de Langebrugsteeg, boven Charme, Fransche Schoenmaker, presenteert zyn dienst, aan alle Heeren en Dames, om alle soorten van Meubelen te maken, als Bedstoelen, Leuningstoelen, en alles wat tot het meubileeren van een Huis behoort; ver stelt ook Matrassen, op een beter manier als tot nog toe gedaan is, en presenteert dezelve, zo'er meer dan één zyn, in huis te komen vermaaken. Alles tot een civiele prys.

1770

56. Ninck - *Amsterdamse courant*, 17 februari 1770

J.P. NINCK, Mr. Zadelmaaker en Kamerbehanger, te Amsterd. In de Kalverstraat, maakt bekend, dat hy met primo Febr. van hier naar de Beverwyk is gaan woonen, om aldaar zyn Zadelmaakery en met een ook Kamerbehangery voort te zetten; maakt alle nieuwmodische Zadeltuigen en Hoofdstellen.

57. Heintze - *Amsterdamse courant*, 30 april 1770

Uit de hand te Koop een extra fraay en onverslytelyk sterk Frans VLOER-TAPYT van de aldernieuwste smaak, zoo als die te Parys gebruikt worden, lang circa 7 en breed 7 Ellen, als mede een extra fraay Wolle gewerkt KAMER-BEHANGSEL met Landschapjes in de smaak van de Fabryk der Gobelyns, bestaan de in 7 stukken of Vakken van diverse breed tens, hoog circa 7 en t vierde en breed te zamen 32 Ellen, waarby meer Stukken kunnen gemaakt worden: dagelyks te zin by den Heer *Casper Heintze*, in de Vyzelstraat, tusschen de

Heeren- en Keyzergragt te Amsterdam, by wien ook allerlei Franse VLOER-TAPYTEN en BEHANGSELS naar op te geevene Desseinen en Couleuren kunnen besteld worden tot civiele Pryzen.

58. Halsema - *Leeuwarden courant*, 29 september, 6, 13, 17, 28 oktober 1770

KOENRAAD HALSEMA, Junior, Meester Ledikant-, Stoel- en Kamer-behanger, wonende in de Kleine Kerkstraat te Leeuwarden, adverteert dat Hy heeft te koop alderhande soorten van Kamer-behangzels, zo van geplamuurd doek als gelymd Doek, nieuwmodische Papieren Behangzels, als mede extra fraay geschildert Goudleer-Behangzel, Schoorsteenkleeft Goed, Tafelleed Goed, Tafelkleeden van Goudleer, Bladen Goudleer tot Paarde –Hooft-stallen op ieder blad vier Paarden afgebeelt, alles voor Civylder Pryzen als die voor dezen zyn verkogt geworden. Bovengemelde maakt ook Rolgordijnen, Voudgordijnen, Matrassen enz. alles wat tot het werk van een Tapytsier behoort, Recommandeert zig in ieders gunst.

59. Hesseling - *Leeuwarder courant*, 10 april 1771

De Koopman en Kamerbehanger FRANS HESSELING op de Breedzyde van de Nieuwestad naast de Koopman *Hikkart* te Leeuwarden, Recommandeert zig tot het verkopen van alderhande soorten van geschilderde en gedrukte Kamerbehangzels, Waschdoeken, Tafel-kleeden, Schoorsteenvallen, Zyde en Gaaren Gaasen in alle soorten en breedten, Casdoeken, Hercantinen, Inpriaalen, Casianten en Saaye Tapyten, Carpetten, Vloer- en Gangkleeden, Tryppen in soorten, Schoorsteen-stukken, Huis- en Tuin-Cieraden, en alle soorten van verlakte Houtwaaren fyne zo grove, als Tafels, Kabinetten, Buvetten, Kisjes, Schenkborden en Bladjes, Kasten en Kakstoelen enz. Dezelve maakt en verkoopt alderhande soorten van Ledikanten, Gordynen, Koffers, bekleed Stoelen.

60. Lammerts - *Amsterdamse courant*, 13 augustus 1771 en 10 maart 1772

ISAAC LAMMERTS, Ledekant en Kamerbehanger, woond t'Amst. in de Wolvestraat, 't elfde Huis van de Heeregragt N.Z. Maakt Rol-, Schuif- en Ophaal-Gordynen, Haare- en Stroe-Matrassen, Stoelkussens en Tafelkleedjes, &c. Bekleed alderhande soorten van Lessenaars, Tafels, Chasinetten, &c. Stopt en Spand Vloer-Tapyten, en laat Tapyten uitkloppen. NB. Verkoopt ook alderhande soorten van Schotsche en Engelsche Tapyten, Zwarte en Geruite Gangkleeden; als mede alderhande soorten van Kamerbehangzels, zoo op doek geschilderde als Engelsche Papieren, in differente Desseine, na de nieuwste inventie; Effen gestipte, Gebloemde en Gemormerde Wasdoeken; Geschilderde Spaansche Matten: Schoorsteenvallen; Boere Trypten: Doorniksche Tafel-kleeden; Carpetten; Gaasen; Beddekwesten; Gordynen Koort, &c. Leeverd ook

Smirnasche Vloer-Tapyten. Alles tot een civiele Prys. [verzoekende een ieders gunst en recommandatie, 10 maart 1772]

61. Mettie - Amsterdamse courant, 26 september 1771

Zeeker Maaker en Verkooper der VIOLIN en VIOLIN-SCHEL, presenteert zyn dienst aan alle Heeren Liefhebbers der Mussiek, te verkoopen; Viretabl. Stayner en van verder beroemde Italiaansche Meesters, is gelogeert by C. METTIE, Mr. Ledikant en Kamer-Behanger in de Vysselstraat; tusschen de Heeren- en Keizersgragten te zien, 's morgens van 9 tot 11, en van 3 tot 6 uur; verzoekt een ieders Gunst en Recommandatie.

62. Hesseling - Leeuwarder courant, 23 januari, 26 oktober en 2 november 1771

De Kamerbehanger FRANS HESSELING op de breedzyde van de Nieuwestad te Leeuwarden, adverteert, als dat hy in Commissie heeft bekomen om te verkopen: Een grote parthy cierlyk Kamerbehangzel, waar onder een soort tegens 12 Stuivers de Ellen, vijf vierde breed, gelyk ook een party Wasdoek in soorten voor de geringe prijs van 12 à 14 Stuivers de Ellen vijf vierde breed tot Tafelkleeden en anders, alles op geolyt Pluimuir Doek zonder Lym, Recommandeert zig als Gelastigde van zyn Principaalen.

63. Van Otterbeek - Amsterdamse courant, 31 maart 1772

By HENDRIK VAN OTTERBEEK, Ledikant- en Kamer-Behanger in de Hartestraat, en tegens May 1772 in de Stilsteeg, zyn thans weder in differente fatzoene gereed, Ledikanten die met hun Behangzels in een klein Kistje kunnen worden medegevoert; als mede Ledikanten zonder Behangzels, daar men doch beslooten en zeer lugtig in kan leggen, goed op Buitenplaatsen om van de Muggen of ander Gediertens bevryd te zyn; verders is by hem te bekomen wat in een Bedde- en Behangzelwinkel behoord. Ouders of Voogden hunne Dogters of Pupils in bovengemelde Affaire als Winkel-Dogter te willen besteeden, adresseeren zig by bovengemelde H. van Otterbeek.

64. Mettie - Haerlemse courant, 14 april 1772

D. des Ruelles de Jonge, J. Meneven en J.F. Menu, Makelaars t'Amsterdam, presenteeren tot extra civiele prysen, *pro rato* van de qualiteit, uit de hand Stuksgewys te verkopen: Een considerabele Party allerbeste Smirnsche, Engelsche en Schotsche VLOER TAPYTEN; nevens een Party uitgezogte CARPETTEN, alles met Response voor alle Disqualiteiten, en dus niet op Bekkens Conditte VAN GEZIEN OF NIET GEZIEN, wordende de Koopers 2maal 24 uren tyd gelaaten om de gekogte Goederen te examineren, en by bevinding van Fauten wederom te zenden: Zullende daartoe gevaceerd worden op den 16, 17 18, 21 en 22 deezer. De Notitien en verdere informatie

by gemelde Makelaers, alsmede by *Cornelis Metje*, Kamer-Behanger in de Vyzelstraat.

65. Van Otterbeek - *Leydse courant*, 6 mei 1772

Men adverteerd, dat de LEDIKANT- en BEDDE-WINKEL van HENDRIK VAN OTTERBEEK, die met Mey 177[?] Hartestraat zopuw worden verplaatst in de Stilsteeg, provisioneel zal blyven continueeren in de Hartestraat te Amsterdam.

66. Van Otterbeek - *Leydse courant*, 22 mei 1772

HENDRIK van OTTERBEEK, Ledikant- en Kamerbehanger, adverteert, dat zyn Winkel uit de Hartestraat is verplaatst het vierde Huys van de Agterburgwal te Amsterdam, daar het *Blaauw Laake* boven in de gevel staat; by wien thans in gereed[heid zyn] differente Fatsoenen, Ledekanten, Paviljoenen, Veld- en Cast-Bedden, en verkoopt verders alles wat tot een *Bedde-Winkel* behoort.

67. Volkers - *Amsterdamse courant*, 20 juni 1772

Alzo door Baatzugtige Lieden wordt uitgestrooit, dat ABRAHAM VOLKERS, Kamerbehanger op den hoek van de Gast-huismoolensteeg te Amsterdam, van die Affaire is uitgescheiden, 't welk bezyden de Waarheid is, maar blyft continueeren. Verzoekt ieders gunst, met verzekering van een prompte bedieninge.

68. Hesseling - *Leeuwarder courant*, 15 en 22 augustus 1772

De Kamer-behanger FRANS HESSELING, woonende op de breeddezyde van de Nieuwe Stad binnen Leeuwarden, adverteert dat hy nog voor den 20sten deezer Maand staat te ontfangen, om in Commissie te verkopen, een groote party nieuw geinventeert KAMERBEHANGZEL, van het zoo genaamde GOUDLEER PATROON, zynde geplumeert Doek, breed een en een vierde El, en zulks voor den geringen prys van 12 St. de El, zoo lange de party zal strekken. Iemand begeerig zynde, het Patroon te zien, gelieve zulks maar te ordonneeren, mids de Brieven Franco.

69. Van Otterbeek - *Leydse courant*, 5 oktober 1772

Te Amsterdam by HENDRIK VAN OTTERBEEK, Ledikant- en Kamer Behanger in de Stilsteeg, is thans in gereedheid, Coupel- en Veld-Paveljoenen die met hun Behangsels in een klein Kisje kunnen worden mede gevoerd. Ook is thans in gereedheid een model Ledikant, dat niet alleen met zyn Behangsel maar ook met zyn Matras, Beddegoed, Katoene- en Wolle-Deekens in een Kisje van 3 voet 4 en een half duim lang kan worden mede gevoerd, met zyn volslaagen Hoofde- Voete- en Zey-Planken daartoe behoorende.

70. Volkerts - *Amsterdamse courant*, 10 november 1772

ABRAHAM VOLCKERS, Kamerbehanger, die veel jaaren gewoond heeft op den hoek van de groote Gasthuis-Moolensteeg en Singel, over de Brouwery de Zwaan, te Amsterdam; is gaan woonen op 't Sint Joris Hof; verzoekt een ieders gunst, mits verzekerende een prompte Bediening.

71. Ninck - *Oprechte Haerlemsche courant*, 26 april 1774

Een ZADELMAAKERS-KNEGT, zyn Werk wel verstaande, en geneegen zynde, omt in de Steede Beverwyk te Werken; adresseere als hoe eerder hoe liever aan *Johannes Pieter Minck*, Mr. Zadelmaaker en Behanger in de Steede Beverwijk voornoemd.

72. Letellier - *Amsterdamse courant*, 4 oktober 1774

Een Jonge Dochter van de Protestansche Religie en onbesprooken Gedrag, van ordentelyke Afkomst, de Fransche en Hollandsche Taalen, als ook eenig Handwerken magtig zynde, en genegen als Onder-Mademoisselle te fungeren, op favorable Con-ditien, in een voornaam Fransch Kost-School te Amsterdam; kan zig adresseeren by Monsr. François Letellier, Bedde en Behang-zelmaaker in de Klaverstraat over de Capel. De Brieven franco.

73. Halsema - *Leeuwarder courant*, 25 november 1775

COENRAAD HALSEMA Meester Ledicant-Stoel- en Kamerbehanger, woont in de Kleine Kerkstraat te Leeuwarden, adverteert, dat hem dagelyks voorkomt, als dat hy tot het Kamerbehangen niet meer doet, zoo vind hy zig verplicht om het in de Courant te laten zetten, dat zulks zo niet is, maar dat hy nog dagelyks tot het werk doet, zoo wel van Kamerbehangen als het maken van Ledikanten, Stoelen, Matrassen, Rolgordienen, Voudgordienen, enz. alles wat tot het Werk van een Tapytssier behoort, recommandeert zig in ieders gunst.

74. Gosselin - *Amsterdamse courant*, 9 mei 1776

G. GOSSELIN, Fransche Behanger, woond in de Warmoesstraat, het 2de huis van de Vijgendam, over de Pylsteeg, t'Amst.

**75. Van Otterbeek - *Leydse courant*, 20 september en 8 oktober 1776;
Amsterdamsche courant, 26 december 1776**

By HENDRIK VAN OTTERBEEK, Ledikant en Kamer-Behanger in de Stilsteege te Amsterdam, zyn in gereedheid Lit d'Angles, Coepel- en andere Ledikanten, Kast-en Veld-Bedden, Paviljoenen Canapé Lit d'Angles; ook zyn by hem mede-klaar diverse door hem geïnventeerde fatsoenen van Ledikanten en Coepel-Paviljoenen, met antique gesneede Lysten, die met Leden in malkander slaan, dat zy met hun Behangsel in een Kisje kunnen worden medegevoerd; als mede Ledikanten geheel van Yzer voor een en twee Menschen, van differente

Pryzen, die zeer beknopt in een klein Kisje kunnen worden ingepakt, verkoopt verders wat tot een Bedde-Winkel behoord. NB. Ouders of Voogden een jonge Juffrouw als WINKEL DOGTER willende besteedden, adresseren zig by bovengemelden. De Brieven *franco*.

76. Rogier - 's-Gravenhaagsche courant, 23 oktober 1776

Gemeubileerde of Ongemeubileerde KAMERS te HUUR, op het Plein in 's Hage, neevens het Logement van Amsterdam, by Mr. Rogier, Fransch Behanger.

77. Brens - Leeuwarder courant, 1 maart 1777

JOHANNES BRENS wonende in het huis van Mevrouw SCHIK Weduwe BERGSMa in de Klokstraat te Leeuwarden tot den 12 May, dezelve maakt alderhande zoort van Behangzels, als Ledikant, Paveljoens en Bed Behangzels, als meede Gordynen voor Glaazen, Matrassen; Dezelve Behangt Kamers, Bekleet Stoelen, alles na de Nieuwste en hedendaagse smaak en dewelke naa den 12de May te vinden is by de Vrouwenpoort het tweede huis van de Burmaniastraat, alwaar dezelve een Winkel van alles wat tot een Kamerbehangers Winkel toebehoort zal beginnen, belooft een Prompte behandeling en Recommandeert zig in een yders gunst.

78. Kramer - Oprechte Haerlemsche courant, 24 mei 1777

Een ZADELMAAKERS-KNEGT, geneegen zynde, om als knegt te Werken, op het Dorp Heemstede, buiten Haarlem; kan zig ten eersten adresseeren aan Jan Kramer, Mr. Zadelmaaker en Kamer-Behanger te Lisse. De Brieven *franco*.

79. Haverkamp - Groninger courant, 4, 11 en 18 juli 1777

Koopman JAKOBUS HAVERKAMP, woonende in de Gelteringe straat te Groningen, doet het Behangen der Kamers, Bekleeden van Ledekanten, Kussens, Stoelen, Matrassen enz., recommandeert zig; zullende tragten ieder naar genoegen te behandelen.

80. Basse - Amsterdamse courant, 30 september 1777

Word geadverteerd, dat de BEDDEN en BEHANGSEL-WINKEL, op de Haarlemmerdyk, tusschen de Binne-Brouwersstraat en Eenhoornsluis, te Amsterdam, (veele Jaaren met goed succes geëxerceert door de Wed. HEND. BRANDLICHT) overgenomen is door deszelfs Winkel-Dochter ANNA MARGARETHA BASSE; verzoekt een ieders gunst en recommandatie, met verzekering van een prompte en civiele bediening.

81. Munnix - Leeuwarder courant, 31 oktober 1778; 9 januari, 10 februari, 6 maart en 8 mei 1779

Bekendmaking als dat op het Opregte Elixir *Magnum Stomachium* van Henrich

Casper het welke in korte tyd wegneemt veele heftige Binnen of Buiten Koortzen, Benauwtheden en Hartkloppinge en beslootene Winden, het is een goed Hulpmiddel voor het Colyk. Is in Commissie te beko-men te Leeuwarden by *F. Munnix*, Kamerbehangen by de lange Pyp op de Hoek van de Weert, te Sneek by *Johannes Haagsma*, op 't Heerenveel by *Johannes Willems* Meester Schoenmkaer, te Frane-ker by *Dirk Dirkse* Beurtschipper op Amsterdam, het Vlesje kost 12 Stuivers. Verzoeken een ieders gunst,

82. Lammerts - *Amsterdamse courant*, 17 november 1778

ISAAC LAMMERTS, Ledekant- en Kamerbehangen, woonagtig te Amsterdam op de Leylgragt N.Z. by de Prinsegragt, maakt verder het geen dat tot zyn Affaire behoorende is, namentlyk: Rol-, Schuif- en Ophaal-Gordynen, Hair- en Stroo-Matrassen, Stoelkussens en Tafelkleedjes &c. Bekleed allerhande soorten van Lessenaars, Tafels, Chasinetten &c. Stopt en spand Vloer-Tapyten, en laat Tapyten uitkloppen; verzoeejnde een ieders gunst en recommandatie.

83. Letellier - *Amsterdamse courant*, 6 mei 1779

FRANCOIS LETELLIER, Fransche Kamerbehangen, adverteert, dat hy is gaan wonen met Mey op het Water over de Papenbrug boven de Zeilenmaker, en presenteert zyn dienst, beloovende een prompte en civiele bediening.

84. Gosselin - *Amsterdamsche courant*, 6 juli 1779

GOSELIN, Fransche Tapyt-Behangen in de Warmoesstraat over de Pylsteeg te Amst., houd Magazyn van allerhande soorten van Meubelen na de laatste Smaak, Gestreepte Linnens tot Meubelen, Dekens van Fransche Wol en van Zyde, Beddens met hun Toebehooren, Matrassen Dekens, Kussens, Koffers voor de Reizigers naar Amerika &c., alles extra goed en tot de allerminste Prys.

85. Brens - *Leeuwarder courant*, 21 en 28 augustus 1779

J. BRENS Mr. Ledikant-, Stoel- en Kamerbehangen te Leeuwarden, adverteert dat by hem zyn te bekomen, alderhande soorten van Papieren behangzels, Effene, Gestreepte, Gegarneerde, Chits-Patronen, Gevlamde en met Zilver, nooyt voor dezen zoo gedrukt en zonder weerga, en te gelyk voor een Civylle Prys.

86. Halsema - *Leeuwarder courant*, 28 augustus 1779

COENRAAD HALSEMA Meester Ledikant-, Stoel- en Kamer-Behangen wonende in de Kleine Kerkstraat te Leeuwarden, adverteert dat by hem wederom te bekomen zyn, de aldernieuwste Patronen, van alderhande soorten, extra fraay, Papieren-Kamerbehangzels, zoo gebloemde als gestreepte, effene, gegarneerde, g.ruite, gevlamde Chitse; als mede cierlyke Patronen met Zilver, zynde deze week deze Patronen eerst nieuw overgezonden, nooit voor dezen

zoo fraay gedrukt, en alles voor een civylle Prys. Bovengemelde Recommandeert zig in ieders gunst, zoo tot het verkopen als tot het maken van het werk, wat tot het werk van een Tapytsier behoort.

1780

87. Hesse - *Oprechte Haerlemsche courant*, 11 maart 1780

Een KAMERBEHANGERS-KNEGT, zyn Werk wel verstaande, en geneegen zynde om te Haarlem te Werken; adresseeren zig ten spoedigsten by DAVID HESSE, Mr. Kamer-Behanger en Lit d'Angemaaker, in de Zylstraat te Haarlem voornt.

88. Kickhefer - *Amsterdamsche courant*, 11 april 1780

JAN KIEKHEFFER, Kamer- en Ledikant-Behanger, thans zijn Winkel verplaatst hebbende van 't Rockin, op de Heerengragt, het tweede huis van de Wolvestraat, alwaar hy deszelfs Affaire zal continueren; verzoekt een ieders gunst en recommandatie, beloovende een prompte en civiele behandeling.

89. Grabau - *Amsterdamsche courant*, 1 augustus 1780

De Wed. van JAN HENDRIK GRABAU, Mr. Kamer- en Ledekantbehanger, in de Vyzelstraat by de Keizersgragt te Amsterdam, doet aan haar kalanten weten, dat zy in dezelve order haar Mans Affaire zal continueeren, (als by zyn leven) met een bekwaam Meesterknegt, verzoekt vriendelijk in de gunst te zyn van een ieder, belooft een prompte en civiele bediening.

90. Cautaerts - *Leydse courant*, 23 en 26 februari, 3 maart 1781

Allen de geene die eenige Pretensie hebben ten lasten van, of iets verschuldigd zyn aan de Wed. wylen NICOLAUS CAUTAERTS, in zyn Leeven Kamerbehanger op de Noordblaak te Rotterdam, die gelieven daar van opgaave te doen aan Jan Knyn en G.F. Dommelt [?] als Executeurs van den Testamenten van gezegde Weduwe.

91. Van Otterbeek - *Noordhollandsche courant*, 4 mei en 8 juni 1781; 27 maart 1782

HENDRIK VAN OTTERBEEK, Ledikant- en Kamer-Behanger, die met primo May 1781, uit de Stilsteeg is gaan woonen in de HARTESTRAAT, het vierde Huis van de Heeregragt N.Z. heeft in gereedheid, CANNEPE en andere LEDAN-GES, Fransche Coepel en ordinaire Ledikanten, Paviljoene, Veld- en Kastbedden, maakt ook Paardehaire en Strooy-Matrassen, Glas, Rol, en andere Gordyne, Bed-stede Behangsels, Beddens en Stoelkussens; verkoopt Katoene en Wolle Deekens, bekleedt ook Comptoir-Lessenaars en verder wat tot die Affaire behoort, ook zyn by hem te bekoomen Yzere en Houte Ledikanten in differente

Fatsoenen, die met Leeden in elkander slaan, dat ze in één klein Kisje kunnen meedegeveoord worden, alle tot één civiele Prys, te Amsterdam.

92. Oldendorp - Diemer- of Watergraafs-meersche courant, 8 en 15 maart 1782

ALLE DE GEENE, die iets te pretendeeren hebben van Wyllen HENDRIK OLDENDORP, in leeven *Ledikant- Bed- en Kamer-Behanger* op de Fluweele Burgwal, tusschen het Heeren Logement en Illustre School, werden verzogt opgaave te doen voor primo May aanstaande, by deszelfs Weduwe, door wien de Affaire werd gecontinueerd, verzoekt een ieders gunst en Recommandatie;- Ouders of Voogden genegen zynde hunne Dogter of Pupil in gemelde Affaire te besteden, adresseere zich by bovengenoemde Weduwe.

93. Brens - Leeuwarder courant, 11 en 28 september 1782

BRENS, Meester Ledikant-, Stoel- en Kamerbehanger, woont in de 3 Prince-Daalders te Leeuwarden, adverteert dat by hem zyn te bekomen: A'derhande soort van Nieuw uitgekomen gedrukte Linnen en Papieren, Kamer-behangzels zonder weerga en na de eerste smaak en voor een lage Prys, als mede Kleden op Tapyten onder Tavels, of over Kamers te leggen op de manier als Spaansche Matten gedrukt, ook van de zelfde soort Gangloper op best sterk Linnen, by dezelve is ook te koop, een fraay gemaakte Ledansje, geheel in order en zoo goed als nieuw.

94. Halsema - Leeuwarder courant, 19 februari en 1 maart 1783

COENRAAD HALSEMA, Meester Ledikant-, Stoel en Kamerbehanger, woont in de Kleine Kerkstraat tot Leeuwarden, adverteerd dat by hem te bekomen is, opregte Zeeuwsche CHO-COLADE in soorten by het Pond, half Pond en mindere gedeelten voor een Civiele Prys.

95. Le Dantu - Amsterdamse courant, 8 maart 1783

Chapuis Voiturier Suisse arrivera à Mastregt le 22 du Courant, avec une Voiture à 4 places les Personne, qui voudroient profiter de son Retour s'adresseronts, chez P. LEDANTU, Tapissier, op de Heeregragt, het 4de Huis van de Heisteeg, à Amsterdam.

96. Halsema - Leeuwarder courant, 10 mei 1783

COENRAAD HALSEMA, Mr. Ledikant- Stoel- en Kamerbehanger in de Kleine Kerkstraat te Leeuwarden, adverteert, dat by hem zedert den 15 April 1783 te bekomen is cierlyke PAPIEREN KAMERBEHANGZEL met Goud en Zilvere en andere, zynde deeze Patronen uit de nieuw aangelede Oeconomische Fabriek, zynde uit deze Fabriek nog geen Patroonen door anderen in Vriesland te bekomen, onder deeze modellen zyn ook een parthy die met water kunnen

worden afgenomen, en de Pryzen zyn minder als in andere Fabrieken, van 22 sts. Tot 10 Gl. De Rol van 16 El Lang. Bovengemelde Recommandeert zig in een ieders gunst.

97. Brens - Leeuwarder courant, 24 mei 1783

De Kamerbehanger JOH. BRENS thans woonen op de Koornemerkt by de Vismarkt te Leeuwarden, vind zig verpligt aan het algemeen te Communiceeren: dat Hy continueert in het maaken van alderhande soort van Ledikanten, Lit d'Anges Anticq en Moderne, volgens ieders smaak en verkiezing, gelyk meede door Hem vervaardigt worden, alle soorten van Tapytten, Glas en Bed Gordynen, het bekleeden van Stoelen, het maken van Matrassen en Kussens, ja alles het geene van eenen goeden Kamerbehanger verwacht word, word door hem naar de eersten trant verrigt, ten zynen huize zyn ook te bekomen, veelerley fraaye soorten van gedrukte Linnen Kamerbehangzels, gelyk mede honderden Patroonen van dito Papieren Behangzels Georneert met Zilver en andere cierlyke Couleuren, zynde de eerste en nieuwste sortimenten uit verscheiden Oeconomische Fabrieken, en tot matige Pryzen, ja mogelijk minder dan dezelve elders te bekomen zyn, dierhalven beveelt hy zig in de gunste van een iegelyk, en belooft van zynen kant eene goede bedieninge.

98. Wassink - Amsterdamse courant, 8 en 15 november 1783

Die iets te pretendeeren heeft van, of verschuldigd is aan den Boedel van HERMANIS WASSINK, Mr. Kamerbehanger, overleeden te Amsterdam; gelieven daar van opgaave te doen uiterlijk voor den 20 November 1783, aan JOH. LE ROY, over het Latynsche School, of aan J. GYKEMA, Mr. Timmerman, op de Prinsegragt, by de Leidschestraat, te Amsterdam.

99. Lotte jr - Leydse courant, 12 november 1783

Een Weduwe van den Hervormden Godsdienst, onbesprooken van gedrag, ruim dertig Jaaren oud, de Fransche en Hollandsche Taalen magtig, biedt zig aan tot GEZELSCHAP of HUYSHOUDSTER by een bejaard Heer of Huysgezin: Te bevragen by J. LOTTE Junior, Ledikant en Kamerbehanger op de Breede Straat te Leyden. De Brieven *franco*.

100. Le Roy - Amsterdamse courant, 22 april 1784

Die wat te pretendeeren heeft van of verschuldigd is aan JOHANNES LE ROY, tot nog toe, Mr. Ledikant en Kamer-behanger, op 't Cingel over 't Latynsche School, te Amsterdam; gelieven daar mede op te komen voor 't eindigen van de Maand Mey aanstaande, alzo hy zyne Affaire tegen die tyd overdoet, aan PIERRE BORDIER, die dezelve geheel zal blyven continueren. 't Adres blyft als voren tot nader Advertentie.

101. Z.n. - *Nederlandsche courant*, 30 april 1784

EEN ORDENTELYKE BURGER JUFFROUW van den Protestantsen gediens, het Linnen- of Wollenaaijen grondig verstaande, en geneegen zynde in een Behangzel-Winkel als WINKEL-DOGTER te dienen; of anders een Juffrouw geneegen zynde die Affaire te leeren, gelieven zich te adresseeren by J. VERLET Boekverkooper in de Warmoesstraat te Amsterdam, by wien nader onderricht te bekomen is.

102. Bangert - *Nederlandsche courant*, 5 mei 1784

EEN IEDER wordt gewaarschouwd geene Goederen, hoe genaamt, aftegeeven voor rekening van JOHANNES BANGERT, *Behangzel en Beddemaker*, op de Cingel op het Utrechtse Veer te Amsterdam, als onder Handtekening van hem zelve of zyn Huisvrouw, zullende anders absolut geene betaaling daar op geschieden.

103. Hesseling - *Leeuwarder courant*, 8 mei 1784

De Ledikant en Kamerbehanger F. HESSELING, adverteert, als dat hy op den 12 May 1784 gaat woonen by de Ossekop binnen Leeuwarden.

104. Le Dantu - *Amsterdamse courant*, 1 april en 24 augustus 1784

Chapux Voiturier Suisse arrivera à Utrecht le 11 Septembre, avec une Voiture à Quatre les Personnes, qui voudront profiter de son retour, sont priees de s'adresser chez P. LE DANTU, Tapissier Francois, in de Kalverstraat, 't vierde Huis van de Bagynesteege, à amsterdam – Un Monsieur desirant d'avoir deux belles Chambres bien Garnies, dans le plus beau de la Ville, s'adresse chez le même.

105. Brens - *Leeuwarder courant*, 29 mei, 2 en 5 juni 1784

J. Brens, meester Tabbytsier woonende op de Koorenmerkt by de Vismarkt te Leeuwarden, adverteert, dat by hem zijn te bekomen, allerhande soort van gedrukte LINNEN en PAPIEREN KAMER-BEHANGZELS na de Eerste smaak, dezelve maakt en vervaardigt ook allerhande soorten van Litdangjes, Ledikanten Paveljoens Gordynen, Tapytten, Stoelen Matrassen, en voorts alles wat by een goed Behanger vereischt wordt, Recommandeert zig in een ieders gunst.

106. Bordier - *Nederlandsche courant*, 25 juni 1784; *Leydsche courant*, 28 juni, 7 en 12 juli 1786; *Oprechte Haerlemsche courant*, 8 juli 1784; *Nederlandsche courant*, 9 en 12 juli 1786

DE GEHEEL AFFAIRE van JOHANNES LE ROY, gewezene LEDIKANT- en KAMER-BEHANGER, op de Cingel, over het Latynsche School, te Amsterdam, is overgenomen door PIERRE BORDIER, en word ten zelve Huize gecontonueerd op de Firma van ABRAHAM BORDIER en ZOON,

dezelve verkoopen ook veel soorten van Goederen tot die Affaire behoorend, in 't groot en klein.

107. Hertog - *Middelburgsche courant*, 26 juni 1784

De Sieur HERTOOG, *Duitsche* KAMERBEHANGER; heeft d'eer zich te recommandeeren, by alle Hee-ren, van Distinctie, die eenige Kamers met oude Tapyten Behangen hebben, hy bezit die bekwaam-heid op dezelve te repareeren en schoon te maken op nieuw, zonder eenig nat of valsche Couleuren aan dezelve te brengen, waar van hy thans d'eer heeft, Preuves te geven, aan de voornaamste dezer Stad. Hy is gelogeed op de *Groote-Markt*, in 't Logement den *Goude-Stoel*.

108. Maarschalk - *Rotterdamse courant*, 6 en 11 januari 1785

De Heeren Inteekenaren, welke binne Rotterdam hebben ingeteekend op de drie PLATEN verbeeldende DE ACTIE OP DOGGERSBANK, voorgevallen den 8 Augustus 1781, onder Commando van den Schout-by-Nagt ZOUTMAN, tegen het Esquader van den Vice-Admiraal PARKER, geteekend door E. HOOGERHEYDE, kunnen hunne Platen doen afhalen by *Hendrik Maarschalk*, Mr. Kamer- en Ledikant-Behanger op de Hoogstraat te Rotterdam, mits betalende de nog resterende zes Guldens voor yder Stel. Ook zyn nog by denzelven eenige Stellen te bekomen tegens twaalf Guldens per Stel.

109. Le Dantu - *Amsterdamse courant*, 27 januari 1785

Uit de hand te Koop, een superbe AMEUBELEMENT tot een Zaal, bestaande in 12 Stoelen, 6 Arm-Stoelen, één Canapé en één Ecran, van rood en wit Zyd.Damast, alles Goud en Wit Geschilderd, en met fraai Beeldwerk en vergulde Spykers, in de nieuwste Smaak, met 4 Glas Gordynen van dezelve Stof; het welke alles te zien is by PIERRE LE DANTU, Kamerbehanger in de Kalverstraat, 't 5de Huis van de Bagynsteeg. Dezelve maakt en verkoopt allerhande soort van Meubelen, Ledikanten &c. en allerlei soorten van Uitlandsche Tapyten, en verkoopt allerhande Goed wat de Behangery behoort.

110. Van Olst - *Hollandsche historische courant*, 24 maart 1785

Te HUUR: een alleraangenaamst BUITENVERBLYF, *Tuin, Dreeven, Wandelingen en Visscherye* by Hondshoiredyk. Te bevragen, by *J. Monné*, Mr. Metselaar aldaar, *A.v. Olst*, Mr. Behanger in 's Hage, en *W. Bink*, Mr Timmerman te Rotterdam.

111. Ninck - *Oprechte Haerlemsche courant*, 26 april en 7 mei 1785

Een ZADELMAAKERS-KNEGT, die zyn Werk verstaat en geneegen is, om in de Stede Beverwyk te werken, tegen een behoorlijk Loon en vast Werk,

adresseere zich by *Johannes Pieter Ninck*, Zadelmakersbaas en Behanger in de Beverwyk voornoemd.

112. Brens - *Leeuwarder courant*, 9 en 13 juli 1785

J. Brens Mr. Ledikant, Stoel en Kamerbehanger te Leeuwarden, woont op de Koornmarkt 't 3de huis van de Vismarkt adverteerd, dat by hem zyn te bekomen: Alderhande soorten van Papieren KAMERBEHANGZEL na de eerste Smaak, en dewelke hier in deeze Provincie nog niet zyn geweest, zoo wel Antiek als Moodern, als mede Gedrukte Linnen Behangzels alles na de nieuwste Smaak; recommandeert zig in een yders gunst en belooft een prompte behandeling.

113. Gosselin - *Amsterdamse courant*, 15 november 1785

G. GOSSELIN, Fransche Behanger in de Warmoesstraat over de Pylsteeg, adverteerd, dat hy heeft ontfangen een assortiment van PORCELEINE KAGCHELS van Rouaan, als ook SCHUTTE van verscheide groote, men vind by dezelve verscheide fraaije Ameublementen van diversche couleure DAMAST, en andere mooie MEUBELN, als alle soorten van LEDIKANTEN, &c.

114. Eyckenbroeck - *Hollandsche historische courant*, 7 december 1785

Een BEHANGERSKNEGT, van goede informatie voorzien, genegen zynde, om vast werk te hebben, mits gehuwd en zyne affaire als Behanger in den grond verstaande, kan zich adresseeren, hoe eerder hoe liever, by J. EYKENBROEK Junior, in de Hypolitus Buurt te Delft – Voorn. J. EYKENBROEK Junior, dies deszelfs affaire als Behanger zal blyven Continueren, verkoopt alderbest en nieuwmodische goudtleere geschilderde en gedrukte Behangsels, en alle soorten van In- en Uitlandsche Vloertapyten; alles tot een civile prys, verzoekende eens ieders gunst.

115. Gosselin - *Amsterdamse courant*, 14 februari, 17 oktober en 22 november 1786

G. GOSSELIN, Fransche Behanger, in de Warmoesstraat over de Pylsteeg, t'Amst., heeft nu ontfangen een sortiment van Porceleine Kagchels, zo wit als gecouleurd, en Colonne van een nieuwe soort, als ook een party van fraaije nieuwe Meubelen; men vind daar ook Ameublementen van verscheiden Couleuren, zo in Damast als andere Stoffen, tot civiele prysen. Men kan gem. Meubelen dagelyks zien in zyn Magazynen, men zal kunnen oordelen het voordeel dat er zal zyn, zo over de Pryzen, als voor de zekerheid, by wyze van Lot.

116. Rogier - *'s-Gravenhaagsche courant*, 24 februari 1786

HENRICUS JACOBUS DOORSCHODT, Vendumeester van 's Hage, zal op Maandag den 27 February 1786, ten Huize van de Weduwe *Rogier*, in de Hoogstraat by het Lapstraatje Verkoopen: Alderhande GOEDEREN, bestaande

in nieuwe gesneede Stoelen, Foutuyls, Canapées en Vuiurschermen, nieuwe Tapyten, Papiere, Ysere en ander Ledikanten, Mahony en andere Tafels, Porceleinen en Schilderye, het geen verders zal te zien zyn op Heeden en Morgen, voormiddag van 10 tot 12 en 's namiddags van 3 tot 5 uren.

117. Le Dantu - *Amsterdamse courant*, 25 februari 1786

PIERRE LE DANTU, avertis que les precieux meubels de la subscription sont transportés au Regthuys dit *Watergraafs-Meer*, où l'on pourra les voir tous les jours, on y trouvera des Plans et des Billets à f 21. On peut les avoir aussi à Amsterdam ches *P. le Dantu*, Mr. Tapissier dans le Kalverstraat; à Rotterdam chez *Michel*, Aubergiste in de Hoogstraat; à Utrecht chez *Fiévéz, dt. Demelines*, Mr. Tapissier; à la Haye chez *van der Eyden*, Mr. De Tabac, in de Vlamingestraat.

118. Le Houx - *Amsterdamse courant*, 25 februari 1786

LOUIS LE HOUX, Koopman en Fransche Behanger, op de groote Krogt of Groenmarkt te Haarlem, adverteerd, dat hy heeft ontvangen een Assortiment van fraaije Meubelen naar de nieuwste smaak, en Modellen voor groote Ameublementen, neemt aan alle Meubelen die vereischt worden in Vertrekken, zo voor de Stad als Buiten-Plaatsen, men vind by hem alle soorten van gemaakte Meubelen, tot civiele pryzen.

119. Volkom - *Hollandsche historische courant*, 4 april 1786

Een of Twee KAMERBEHANGERS-KNEGTS, haar Werk wel verstaande, en geneegen zynde vast Werk te hebben, adresseere zig by ADRIANUS VAN VOLKOM, *Ledikant en Kamerbehanger* over de Nieuwbrug te Dordrecht.

120. Gosselin - *Amsterdamse courant*, 17 oktober 1786

G. GOSSELIN, Fransche Behanger, in de Warmoesstraat over de Pylsteeg, te Amsterdam, adverteerd, dat hy heeft ontvangen een Assortiment PORCELEINE KAGCHELS, wit en gemaillerd, gedekt met Marmer en effe, met Colonnen of Voorpypen, met en zonder Ovens; Schutten en Vuur-Schutten van alle grootens, Spreijen en Voeten-Dekens van Catoen en geborduurd en geschikt op zyn Engelsch; fyne Wolle en Zyde Dekens; differente Soorten van Ledikanten, Meubels, Spiegels, Girandoles verguld, Schilderyen en Prenten, Modellen van diverse Meubels, Leuning-Stoelen, Comodes, &c. Dagelyks in zyn Magazyn te zien.

121. Le Dantu - *Amsterdamse courant*, 24 oktober 1786

Le Sr. PIERRE LE DANTU, Tapissier, dans le Kalverstraat, près du Bagynesteeg, te Amsterdam, adverti le Publique qu'il vient de recevoir de Farnce [sic], des fourneaux de fonte de toute, grandeurs propres à mettre dans les appartements, à juste prix.

122. Le Dantu - *Amsterdamse courant*, 25 oktober 1786

PIERRE LE DANTU, *Kamerbehanger* in de Kalverstraat, by de Bagynesteeg, te Amsterdam, maakt bekend, dat hy uit Frankryk GEGOOOTE FOURNUIZEN ontvangen heeft, zeer geschikt om in Vertrekken of Apartementen geplaatst te worden, tot Civiele Pryzen.

123. Le Houx - *Oprechte Haerlemsche courant*, 3 mei 1787

LOUIS LE HOUX, Koopman en Fransch-Behanger, woond in de Grootte Houtstraat over de Paardesteeg, verkoopt en maakt allerlei Soorten van Meubilen, men vind by hem alles van gemaakte Ledikanten en andere Meubilen, alles tot een civiele Pryz.

124. Gosselin - *Amsterdamse courant*, 22 november 1787

G. GOSSELIN, Fransche Behanger, woond in de Warmoesstraat over de Pylsteeg, heeft een Assortiment van Porceleine KAGCHELS, wit en gemailleerd, met Marmer gedekt; en effen, met Colonnen of Voorpypen, met of zonder Ovens; houd Magazyn van alle Soorten van Meubilen van differente smaak, als Ledikanten, Wolle Dekens, Zijde Dekens, Catoene Dekens, Geborduurd en Gestikt op zyn Engelsch, Schutten, Kraam-Schutten, Commodes, Tafels, Spiegels, Girandolles en superbe nieuwe Behangzels voor Cabinetten en Zaaln, die nooit te Amsterdam te zien zyn geweest, enz.

125. Gosselin - *Amsterdamse courant*, 19 februari 1788

G. GOSSELIN, Mr. Tapissier, demeure dans le Warmoesstraat te Amsterdam, vis à vis du Peilsteeg, continue avec succes de fournir des poelles de fayances & Porcelaine de Rouen et de Lesrofé. Donne avis quelle vient d'en recevoir pour salons sal amange et Comptoir. Cabinest don't l'on peut se server sans tuyaux l'on trouve aussi, un assortiment de different Meubles.

126. Le Dantu - *Amsterdamsche courant*, 3 april 1788

Te Huurt met primo Mey, vier royale welbehangen en gemeubileerde KAMERS, in 't best van de Stad en by de Beurs, zynde 2 of alle 4 te zamen; adres by P. LE DANTU, *Kamerbehanger* in de Kalverstraat, 't 7de Huis van de Bagynesteeg – Dezelve houd Magazyn, maakt, koopt, verkoopt en verhuurd alderhande Meubilen, Ledikanten, Beddens, Matrassen, Tapyten, Stoffen, en alles wat tot Ameublementen behoort, na de nieuwste smaak en tot een civiele prys. Verzoekt een yders gunst en recommandatie.

127. Kickhefer - *Amsterdamsche courant*, 1 mei 1788

Best Moscovisch gekrult PAARDEN MAANHAIER te Koop, tot civiele pryzen, met 3 per Cent korting by de 100 pond. Te bevrage by J.G. KICKHEFER, op de Heeregragt, by de Wolvestraat, te Amsterdam.

1790

128. Le Houx - Oprechte Haerlemsche courant, 23 december 1790

LOUIS le HOUX, woonende te Haarlem, adverteerd by dezen, dat by hem te bekomen zyn; Allerhande soorten van MEUBE-LEN, naar de eerste smaak, alsmede alle soorten van groote Wolle Ledikants en ander Dekens; alles tot civiele Pryzen.

129. Baak - Rotterdamse courant, 28 en 31 januari 1792

By F. BAAK, Behanger, op de Hoogstraat te Rotterdam, zyn ook te bekomen differente soorten van KOEY-, PEEL-, en REE-HAIR, lang en gekruld PAARDE-HAIR, TROMMEL-, WIEL- en KLOKKE-SNAREN, van differente dikten, tot de civielste Pryzen.

130. Siekman - Amsterdamse courant, 27 maart 1792

JOHANNES SIEKMAN, Kamer- en Ledikant-Behanger, Klopt, Stopt en Legt VLOER-TAPYTEN, maakt Gordynen, Matrassen, bekleed Tafels, Lessenaars en wat verder tot die *Affaire* behoord; woond op de Leidschegragt op den hoek van de Korte Leidshce Dwarsstraat, over de *Azyn-Maakery*, te *Amsterdam*.

131. Le Dantu - Amsterdamse courant, 26 april 1792

Une Boutique d'Horlogier, très bien Située & Achalandée, à Amsterdam, Maison toute Meublée et Appropriée, les Meubles & Dépendances `a Vendre a juste prix, la Maison a louer pour plusieurs année, on peut en prendre position au premier May, les Personnes qui en auront envie s'adresser chez PIERRE LE DANTU, Mr. Tapissier, in de Kalverstraat, à Amsterdam.

132. Van Schagen - Groninger courant, 8 en 15 mei 1792

Men Presenteert uit de Hand te Koop, vier extra mooie Zerken VAAZEN, met deszelfs Piedestallen, en nog vier Zerken Piedestallen zonder Vaazen, alle zeer geschikt voor een Groot Buitengoed, nader informatie te bekomen by de Behanger Van SCHAGEN in de Oude Ebbinge Straat.

133. Cuel - Amsterdamse courant, 12 mei 1792

Jh. CUEL, Fransche Behanger, te Amsterdam vooraan op de Nieuwendijk laat bekend maken dat hij maakt en verkoopt alle het geene tot AMEUBLEMENT behoord, en dat hij Magazijn houd tot vaste prijzen, op de wijze zo als te Parijs, van allerlei Meubels van smaak en noodzaaklijkheid: hij geeft mede advys, dat hij hoegenaamd geene Compagnieschap heeft, en dat de Firma van zijn Koophandel is Jh. CUEL.

134. Heupgen - *Amsterdamsche courant*, 12 juni 1792

F. HEUPGEN, Fransche Behanger, en opvolger van J. Chaisneux, dewelke deszelfs stand heeft gekogt, en daarvoor betaald f 1000, woont in de Warmoesstraat, tusschen de St. Jansstraat en de St. Annastraat, dit huis gehuurd hebbende tot gemak van die hem gelieven met hunne Kalandisie te vereeren; Maakt en verkoopt allerhande soorten van MEUBELEN, als Canapéés, Ottomane, Bergères, Poolsche rust-bedden, à la Duetresse, Stoelen en leuningstoelen, levert ook alle soorten van BEHANGZELS, verkoopt alle soorten TAPIJTEN en nodig STOFFEN, en al het geen tot Behangen behoort, alles na de nieuwste smaak en civiele Prijzen.

135. Chaisneux - *Amsterdamse courant*, 27 september, 9, 11, 16 en 18 oktober 1792

18 en 19 Oktober verkoping van 'een groote partij superbe en precieuse goederen; bestaande in magnefieke Coupel- en Veld-ledikanten met zijde en andere Behangsels, dito Canapéés en Fauteuils, stoelen, beklede bergères en rust-bedden, capitale Mahonie houten schuif- en geschilderde Veld-tafels, fraaije ingelegde secretaires en Comodes met Marmeren bladen, gladhouten en geschilderde Toiletten, Speel-tafels, vergulde Penant-tafels met marmeren bladen, Pendules en Tafel-Horlogien, Spiegels, vergulde Kroonen en Branches, Smirnse en schotse tapijten, Zijde en andere Glas-gordijnen, catoene en wolle Dekens, Kasten met glazen en andere deuren, Garderobes met vele andere goederen meer. Alles nagelaten door wijlen dhr. J. Chaisneux, in zijn leven Fransche kamerbehanger, alles breeder bij Catalogue' en ten huize van de overledene verkogt (Prinsengracht tussen de Runstraat en 't Molenpad. Makelaars: J.A. du Goux, J. van Schagen, G. Twisk Corn.zn, F. van Eyck, J. Voest en A.G. Parteau.

136. De Grijff - *Leydse courant*, 2, 8 en 15 oktober 1792

Op Dingsdag den 23 October 1792, 's namiddags ten 4 uren, zal men in 't rechthuys te Voorburg, ten overstaan van Schout en Gerechte aldaar, verdeelen by wyz evan trekking, verscheiden fraaije nieuwe Kamer-Meubelen, Verlakte Goederen, Tuynbanken en Stoelen, mitsgaders Prenten in Lysten en andere Goederen meer, te zamen waardig 2475 Guldens, waar van de Aandeel-Biljetten à f 6:12. Benevens de Catalogussen van dezelve Goedere, te bekomen zyn by den Mr. Schilder *Munis*, en de Clerq ter Secretarye te Voorburg; als mede te delft by den Boekverkooper *Roelofswaard*; in 's Hage by den Kamerbehanger *de Gryff* en Spiegelkoper *van Straaten*; item te Rotterdam by de Parfumier *Julien* en *Schröder*; en te Leyden by den Koopman *Ver?*; zynde intusschen opgemelde Goederen dagelyks te zien ter Woonhuysse van de voornoemde *Munis*.

137. Van Schagen - Groninger courant, 12, 19 en 23 oktober 1792

Men presenteert uit de Hand te Koop, een extra mooie ENGELSCH KOETS, zo goed als Nieuw, als mede Vier extra mooie Zerken PEDESTALLEN, zonder Vaazen, zeer geschikt voor een Buiten-goed, beide te bevragen by den behanger VAN SCHAGEN, Inde Oude Ebbine Straat.

138. Burman - Oprechte Haerlemsche courant, 24 januari 1793

FOLKERT BURMAN, Schilder, Ledikant- en Kamerbehangen in de St. Jansstraat, gaat met primo April 1793 wonen in de Groote Houtstraat, 't derde Huis van de Anegang, te Haarlem, verkoopt alle soorten van geschilderde, gedrukte en papier KAMER-BEHANG-SELS, Tapyten, Vloerkleeden en Carpetten, Matten &c., alles tot civiele prijzen, een ieder kan verzekert zyn van een prompte Bediening.

139. Reyden - Rotterdamse courant, 24 juli 1794

NB. Een FATSOENLYKE HOLLANDSCHE DAME, met een DOCHTERTJE, nog geen 10 jaren oud, eene gelegenheit zoekende om in een der Zuid-Hollandsche Steden of Dorpen (alwaar een Fransche juffrouwen School gevonden werd) by ordentlyke Burgerlieden, zich op redelyke Conditien, voor Kosten en Inwoning te engageren, verzoekt een iegelyk die daar toe lust en eene geschikte gelegenheit heeft, hoe eer hoe liever daarvan opgave te doen aan *Cornelis van der Reyden*, Mr. Kamerbehangen te Leiden.

140. Lintner - Rotterdamse courant, 26 en 30 augustus 1794

Uit de Hand te Koop, een aangenaam en, binnen weinig Jaren, Nieuwgebouwd en welaangelegd BUITENPLAATSJE, naam *DE HERSTELLING*, staande en gelegen tusschen Hillegondsberg en den Bergschenhoek, zyn de een HUIS, met twee Behangen en vier Onbehangen Kamers, [...]. Nader onderrichting by CORNELIS SAMUEL WEYMANS, Procureur voor Buiten-gerechte, in den Oppert, agter Anthony Lutz, Mr. Kleermaker, of by WILLEM LINTNER, Mr. Kamerbehangen, binnen deze Stad.

141. Le Dantu - Amsterdamse courant, 28 januari 1795

PIERRE LE DANTU, zeer zeker zynde dat ongepermitteerd is op alles te speculeeren, waarschouwd zyn naaste Buuren, dat hy Maandag morgen den 12den deezer, van half 8 tot half 9, zal gratis geeven 20 Emmers WATER, alle dagen, behalve den Zondags, zo lang, tot dat de grootste Regenbak van het Huis dat hy bewoond, leeg is; en om abuizen voor te komen, verzoekt hy de geen, die 'er van hebben willen, voor aanstaande Saturdag haar Naam en Addres aan hem te zenden, zullenden als dan Kaartjes krygen, die men zal moeten presentereen om Water te ontfangen. NB, Men zal niet meer kunnen krygen dan één Emmer daags.

142. Jonkers - Rotterdamse courant, 7 mei 1795

J. JONKERS, *Polier en Kamerbehanger*, in het Hang te Rotterdam, adverteerd, dat hy met zyn Winkel, in het midden van de Nieuwstraat over de Smit, verplaatst is; verzoekt een yders gunst en recommandatie.

143. Pollen - Amsterdamse courant, 30 juni 1795

HENDK. JAN POLLEN, *Ledikant- en Kamerbehanger*, maakt en verkoopt alle soorten van witte Catoene en Linne Glas-gordynen, Schots Tapyt, beste Hilversumsche geruite Vloerkleden van 12 ½ St. de El, Gangloopers, grys en zwart, met groene Randen, 3 quart breed 9 St., 4 quart breed 11 St.; Carpetten van f 7,8 à 9- en dubbelde van f 13: 10:- Doorniske Tafelkleeden en Wasdoek; alles tot een civiele prys. Verzoekt UE. gunst, woond op de eerste Leidschestraat, onder de Apotheek van DEYMAN.

144. Heupgen - Amsterdamse courant, 31 oktober 1795

F. Heupgen, *Fransche Behanger*, opvolger van J.M. Chaisneux, is verhuisd en woont thans in de Warmoesstraat, het vierde huis van de Wijde Kerksteeg te Amsterdam, continueert zijn affaires, en houdt Magazyn van alle soorten van MEUBILAIRE GOEDEREN, tapijten, carpetten, Behangsels-papieren, &c.

145. Valk - Amsterdamse courant, 31 december 1795, 2 en 30 januari 1796, 11 en 13 februari 1796

Door de Burgers Commissarissen van de Desolate Boedelt-Kamer der Stad Amsterdam, zyn de navolgende Boedels Insolvent verklaard en daarin tot Curateur aangesteld de Persoonen daar nevens gemeld, als: [...] HENDRIK VALK, Mr. Behanger, en ELISABETH HERMELING, in gemeenschap van Goederen getrouwd, gewoond hebbende op het Schaapenplein; Curator COENRAAD SYBRAND GAMST [...]

146 Stevens - Amsterdamse courant, 24 en 30 maart, 5 mei 1796

[...] WYNAND STEVENS, *Schilder en Kamerbehanger*, en ANNA MARGARETHA CATS, in gemeenschap van Goederen getrouwd, gewoond hebbende in de Beulingstraat; Curator HARM RIEMAN –[...]

147. Peppel - Oprechte Haarlemse courant, 30 april 1796

Uit de hand te Koop: Een nieuwe Toewagen, twee nieuwe halve Kap-Wagens, een nieuwe Fargon, alles op Veeren, een nieuwe Fransche Chais, en een nieuwe Kratwagen; te bevragen by de Wed. N. Peppel en Zoon, Zadelmaakers en Behangers, in de Kruisstraat te Haarlem.

148. Halsema - Leeuwarder courant en Friesche courant, 4 juni 1796

C. HALSEMA, Mr. *Ledikant Stoel en Kamerbehanger*, adverteerd: dat hij

op Maij is komen te wonen in 't Raadhuisstraatje te Leeuwarden; houd zich gerecommandeert in ieders gunst en recommandatie.
Bij bovengemelde, als gequalificeerde Collecteur van de Genersaliteits Loterije, zijn nog te bekomen: Loten in de 86ste thans trekkende 6de Classe, in Huur en in Koop, en word Contraboek gehouden.

149. Jonkers - Rotterdamse courant, 10 november 1796 en 16 februari 1797

By J. JONKERS, Poelier en Kamerbehangen in de Nieuwstraat, over de Smit, te Rotterdam, zyn tans te bekomen en zullen den geheelen Winter door te bekomen zyn, Beste KAPOENEN en POLARDES, en andere POELIERSWAAREN meer; alles voor een civiele prys; verzoekende een yders gunst en recommandatie.

150. Deel - Rotterdamse courant, 31 januari, 8-9 februari 1797

Alle de geen, dewelke ietwys te pretendere mogten hebben van, of verschuldigd zyn aan den Boedel en Nalatenschap van wylen den Heer ABRAHAM DEEL, in leven Mr Kamerbehangen in 's Hage, gelieve daarvan ten spoedigsten en wel uiterlyk voor den 1 Maart aanstaande, opgaaf en betalinge te doen, ten Comptoire van den Notaris en Prokureur JOHANNES DEEL, in 's Hage voornoemd.

151. Hoenekamp - Amsterdamsche courant, 11 en 14 maart 1797

Iemand genegenheid hebbende een goed BILJART, van 't grootste soort, met zyn Toebehooren te Verkoopen; adresseere zig by BAREND HOENKAMP, in de GOUDEN KLOK, in de Kalvesstraat t'Amsterdam. De Brieven franco.

152. Rykholt - Groninger courant, 7 november 1797

J.F. RYKHOLT Kamer en Ledikant behangen, maakt bekend, dat hy woond boven de Sadelmaker Bes in de Poele straat, verzoekt een ieders Gunst en Rekommandatie,

153. Halsema - Friesche courant: gelykheid, vryheid en broederschap, 6 februari 1798

COENRAAD HALSEMA Mr. Ledicant en Kamerbehangen te Leeuwarden, adverteert aan ieder dien het voorkomt om aan zyn zoon ABRAHAM HALSEMA, niets te verkopen, of van te kopen, of te borgen, want dat door hem C. Halsema daar voor geen betaling zal gedaan worden; dienende deeze voor een iegelyk tot een waarschuwing.

154. Swaal - De nieuwe Haagse Nederlandse courant, 7 en 21 februari, 8 en 10 maart 1798

De Curateuren tot lasten van den Gecedeerden Boedel van JACOBUS

SWAAL, Kamerbehangen en Looyer binnen de Stad Delft, worden op ordre van het Committe van Justitie binne gemelde Stad, gewaarschouwd, derzelver pretensien behoorlyk geverifieerd ter Secretarye aldaar in te leveren, uitterlyk voor den 15 Maart 1798, eerstkomende, op poene van buiten de Sententie van Preferentie, als dan van gemelden Boedel gehouden zullende worden, te worden gelaten:- En worden alle de Debiteure van genoemden Boedel op het vriendelykst verzogt het by hen verschuldigde ten spoedigsten te voldoen ten Comptoire van Mr. *Jacobus van Koetsveld*, als gestelde Sequester in den zelven Boedel.

155. De Grieff - *De nieuwe Haagse Nederlandse courant*, 31 augustus 1798

Een HEER met of zonder KNEGT, genegen zynde om twee KAMERS en een CABINETJE, zeer zindelyk en proper gestoffeerd, by fatsoenlyke Liederen, in een geslooten Huis in 's Hage, by de Maand of by het Jaar te HUUREN, adresseeren zig by den Behanger DE GRYFF in de Spuystraat ter nadere onderrigting.

156. Van Schagen - *Groninger courant*, 1 januari 1799 en 31 januari 1800

Iemand nodig zynde een Goudleeren KAMER BEHANGSEL uit een groote KAMER dat nog extra mooi is, dat thans nog in de Kamer hangt, des te beter in ogenschyn kan worden genomen, te bevragen by den *Behanger H. van Schagen* in de Oude Ebbinge straat.

157. Rykholt - *Groninger courant*, 1 januari 1799

P.A. TORDOIR Verkoopt Brabandse Mans en Kinder Hoeden, overtrekt Hoeden, maakt Hoeden schoon, Toomt en Snytse na de nieuwste smaak, Hoeden die niet goed opgetoomt of gesneden zyn, worden by hem verandert;- woont ten huize van *J. Rykholt* Kamerbehangen op de Kremerry.

158. Fikker - *Groninger courant*, 1 januari 1799

Een best Goudleren Behangsel uit de hand te Koop, te bevragen by *H. Fikker* Kamerbehangen in Peperstraat.

159. Rykholt - *Groninger courant*, 14 juni 1799

By de Kamerbehangen J. RYKHOLT aan de Kremer Ryp, beste *Hollandsche Genever* in soorten tot civiele pryzen te Koop.

160. Brens - *Leeuwarder courant*, 30 november en 7 december 1799

De Kamerbehangen J. BRENS, maakt bekend door dezen dat hy van WOONPLAATS VERAN-DERT IS, en thans woond in de Bagynestraat, flak over alwaar de Westerkerk in de Gevel is uitgehouden, dezelve Continueert met het Behangen van kamers; als mede het maken van Ledikanten, Tapyten en Gordynen van allerley soorten, het Bekleeden van Stoelen, maakt beste

Matrassen en verders wat by een goede Behanger past, alles na de Nieuwste smaak. Recommendeert zig in een ieders gunst, en belooft een pompte en civiele behandeling.

1800

161. Banger - *Amsterdamse courant*, 7 januari 1800

Voor een maatigen prys, tegens 1 Mey te Huur, een KOOPMANS-HUIS, staande op de Buitenkant, by de Peperstraat, voorzien met elf Kamers, ruime Keuken en Kelders, de Tuin lang circa 118, en breed circa 40 voet. Te bevragen by HENDRIK BANGER, Mr. Kamerbehanger, op de Kalkmarkt.

162. Lotte jr - *Oprechte Haarlemse courant*, 18, 21, 23, 30 januari 1800

Te Leyden, in het allebeste der Stad, voor matige prys, uit de hand te Koop: een extra goed HUIS, van middelbare grootte, voorzien van diverse royale behangen Kamers, om, des verkiezende, met primo Maart aanstaande te aanvaarden; nader informatie by *J. Lotte Junior*, Ledikant- en Kamerbehanger te Leyden.

163. Van Kouwenhoven - *Haagsche courant*, 7 februari 1800

Uit de hand te koop een extra mooy Geschildert Kamer-Behangsel, zynde Landschap van zes Vakken, hoog 9 2/5 Voet. Te bevragen by den Kamer-Behanger KOUWENHOVEN, in de Nieuwe Molstraat in 's Hage. Brieven Franco.

164. Halsema - *Bataafsche Leeuwarder courant*, 24 januari 1801

COENRAAD HALSEMA, Mr. Ledikant en kamerbehanger te Leeuwarden, adverteert wederom aan een ieder dien het voorkomt, gelyk den 6 February 1798 ook gedaan is, om aan zijn Zoon ABRAHAM HALSEMA, iets te Verkopen of van te Kopen, of te Borgen, want dat door hem C. Halsema daar voor geen betaling zal gedaan worden; dienende deze voor een iegelyk tot een waarschouwing.

165. Pulver - *Haagsche courant*, 26 januari 1801

Uit de hand te KOOP, een Capitale MANGEL en PERS van Massif Eike Hout, zo goed als nieuw, en van de grootste soort, benevens een heele groote KLEER-TAFEL en nog een groote extra fraaije Oost-Indische KIST met Koperbeslag, te bevragen by PULVER, Mr. Behanger op de St. Antonys Burgwal in 's Hage.

166. Laurux - *Oprechte Haarlemse courant*, 23 en 30 mei 1801

Ingevolge speciale Autorisatie van Schepenen in den Bosch, word P.P. LAURUX, Kamerbehanger binnen gemelde Stad, voor de *derdemaal*

opgeroepen, om binnen agt dagen order op zyn zaken te komen stellen, zullende anderszins door welgemelde Schepenen over zyn agtergelaten Goederen na bevind van zaaken worden gedisponeerd.

167. Brens - Leeuwarder courant, 30 mei 1801

J. Brens Mr. *Ledikant- Stoel en Kamerbehang*, adverteert dat hy van WOONPLAATS verandert is, en tans is komen wonen by het Hof, naast het Burger Weeshuis, dezelve continueert met het BEHANGEN van Kamers, in allerley soorten na de eerste en nieuwste smaak, als meede het BEKLEDEN van Stoelen, Ledicanten, Glasgordynen na de eerste en nieuwste smaak, Tapyten over Vloer, en verders wat by een goede Behangers Affaire behoort; recommandeert zich in den yders gunst, en belooft een prompte en civiele bediening.

168. Reyts - Opregte Haarlemse courant, 2 juli 1801

Men presenteert uit de hand te Koop; Een nieuw aangelede BUITENPLAATS, waarop zedert weinige Jaaren, een nieuw opgetimmerde Heeren-Huizinge, voorzien van agt Beneden- en twaalf Boven-Kamers en Kabinetten, alle modern gestucadoord en veele behangen, verders ruime Keukens, Kelders, stallinge voor agt Paarden, en ruim Koetshuis, mede gestucadoord, Tuinmanshuis, en verdere Commoditeiten, benevens de welaangelegde Tuinen, voorzien met een aantal exquisite Vruchtboomen, aparte Moestuin, agter al het welk is een jong welaangelegd Bosch met Engelsche en vreemde gewassen, groot zeven Mergen voetstoots, waarby men zoude kunnen bekomen, des goevindende, ruim zestien Morgen Lands, alle gelgen in de Meyereye van 's Bosch, drie uren van 's Bosch, twee van Thiel, en twee van Bommel, digt by de Rivier de Maas, waar door alles gemakkelyk te water kan getransporteerd worden; nader informatie te bekomen by G. Reyts, Kamerbehang te 's Bosch.

169. De Bie - Rotterdamse courant, 6 maart 1802

By G. DE BIE, Mr. Behanger, op de Hoogstraat, by de Groote Markt, te Rottrerdam, worden gemaakt en met veel success afgeleverd: KONSTWIEGEN, volgens inventive van de Heer J.C. de Jongh, Koopman, op de Glashaven, te Rotterdam; vooreerst, deze *Konstwiegen* beslaan minder plaats als de gewone; ten 2de, zy kunnen niet omslaan; ten 3de, zy kan niet gehoord worden al is de beweging nog zoo snel; ten 4de, een geringe stoot, eenmaal gedaan, kan de Konstwieg, ten minsten zestigmaal over en weder doen gaan, eer zy in rust is. Iemand een goede oude Wieg hebbende, en dezelve na dit Berigt veranderd willende hebben, kan zich maar adresseren by bovengemelde G. de Bie.

170. De Ruyt - Oprechte Haarlemse courant, 25 mei 1802

JACOBUS DE RUYT, Schilder en Kamerbehang te Alkmaar, in de Langestraat, op de hoek van de Hoogstraat, advertreet dat by hem te bekomen

zyn; Alderhande soorten van DOEK-BEHANGSEL, als ook PAPIER-BEHANGSEL, Lysten, Kroonlysten, Lambriseeringen, Binnenwerken en Schoorsteen-Stukken, en alderhande soorten van Vloertapyten, Gangloopers en Carpetten &c., alles na de nieuwste smaak, belooft een prompte en civiele bediening, verzoekt een ieders gunst en recommandatie.

171. Jonkers - Rotterdamse courant, 26 augustus 1802

By J. JONKERS, *Poelier en Kamerbehanger*, in den Houttuin te Rotterdam, Wyk L, No. 221, zyn allerbeste HOENDERS om te Braden, te bekomen, voor 12 à 23 St., en andere *Poelierswaren* meer; verzoekt een yders gunst en recommandatie.

172. Ortlieb - Amsterdamse courant, 23 oktober 1802

Een lasterlijke brief geadresseerd aan dhr. Bronis moet men niet geloven maar is tegen beloning van 4 ducaten te brengen aan 'C.F. Ortlieb, Ledikant- en Kamer Behanger, woond op den Nieuwendyk, by de Kolksteeg, in No. 108, te Amsterdam'.

173. Baak - Rotterdamse courant, 13 november 1802

By toeval UIT DE HAND TE KOOP, een *Smirnaas* TAPYT, zoo goed als nieuw, best van qualiteit, lang 13, breed 9 Ellen: Te bevestigen by F. BAAK, Behanger, op de Hoogstraat, te Rotterdam.

174. Siegerift - Oprechte Haarlemse courant, 17 februari 1803

By toeval te Huur, om met primo Mai of eerder te aanvaarden: Een zeer aangenaam ZOMER- en WINTER-VERBLYF, voorzien van diverse spatieuze Vertrekken, meest Behangen, ruime Keuken, Kelder en verdere Gemakken, met een zeer fraaije TUIN, beplant met Fyne Vruchtboomen, waarin een Menagerie enz.; ook tevens, des begeerende, een ruime Stallinge en Koets-huis, alles gelegen in het aangenaame Dorp Hillegom, tusschen Haarlem en Leyden; te bevragen by F. Siegerift, Mr. Zadelmaaker en Behanger aldaar. De Brieven *franco*.

175. Sauveplanne - De nieuwe Haagse Nederlandse courant, 8 december 1802

Een STAL en KOETSHUIS voor vier Paarden TE HUUR; te bevragen by A. Sauveplanne, in de Pooten, Ledikant en Kamerbehanger, in 's Hage.

176. Beumer - Groninger courant, 12 april 1803

Een zeer fraay op DOEK, geschildert Behangsel, behelzende Duitsche jagt-stukken, uit de hand te Koop, te bevragen by den Kamerbehanger BEUMER.

177. Weghuys - Amsterdamse courant, 28 april 1803

J. WEGHUYS, Hollandsche en Fransche Ledikant- en Kamerbehanger,

(gewezene Meesterknecht van wylen *P. Bordier*) maakt en verkoopt alle soorten van AMEUBLIMENTEN, LEDIKANT- EN KAMERBEHANGSELS, GLASGORDYNEN en VLOERTAPYTEN, naar de eerste mode en tot civiele pryzen. Woont in de Warmoesstraat by de St. Annastraat, No. 50, te Amsterdam.

178. Endel - *Oprechte Haarlemse courant*, 26 en 31 mei, 2 juni, 13 en 15 september 1803

Alle welke iets verschuldigd zyn aan de Wed. JAN MILIUS, gewoonnd hebbende te Amsterdam op de Leydschestraat; gelieve hunne betalinge te doen aan L.J. Milius, Makelaar op de Leydschestraat, tusschen de Heeren- en Keizersgragten, ten huize van den Kamer Behanger *J.A. Endel*, des morgens tusschen 9 en 12 uren.

179. Frankenberg - *Amsterdamse courant*, 5 en 7 juli 1803

Alle de geene die iets te pretendeeren hebben op den Boedel van MELCHIOR FRANKENBERG, Yzer-Kramer en Kamer Behanger, te Hoorn; worden verzogt te Compareeren of Gemagtigden te zenden, op Maandag den 18 July 1803, ten huize van PIERER CROK, Castelein, aan de Roode Steen, te Hoorn.

180. De Bie - *Rotterdamse courant*, 12 juli 1803

J.P. ANSPACH, een Broeder van de gebroeders *Anspach*, waarvan de eene de alom bekende *Poutrait-Schilder* is, die denzelven ook aan zyne goede Vrienden aanbeveelt; Oorlogsrampen deden hem ook uit zyn Vaderland jagen; hy woond te Rotterdam de DE BIE, Mr. Kamerbehanger, op de Hoogestraat; by de Naauwe Marktsteeg, Letter G. No. 115, en maakt Nieuwe FORTEPIANO'S, waarvan men steeds eenige zien kan, die schoon gewerkt en zeer goed van geluid zyn en aan de Kenners van zelfs zich aanpryzen zullen. Ook bied hy zich aan, dergelyke Stukken te Stellen of Repareren. Myne goede Vrienden worden hierdoor verzogt, hem met hunnen toegenegenheid te willen vereeren; dit wenscht zeer hartlyk JOH. ANSPACH, Poutrait-Schilder.

181. Brens - *Leeuwarder courant*, 2 juni 1804

J. BRENS, Mr. Ledikant-, Stoel- en Kamerbehanger, adverteert; dat hy Continueert met het Behangen van Kamers, met Papier, Linnen of enigen Stoffen, na de eerste en Nieuwste Smaak; maakt Gordynen, Matrassen, Tapytten en merkt dezelve Schoon, maakt Ledikanten, Paveljoens, en verder alles wat tot die Affaires van een goede Behanger vereischt word, voor een viciële Prys en goed Werk; dezelve Behangt niet alleen in de Stad Kamers &c., maar ook buiten de Stad Ledikanten of anders wat maar van dien aart mag wezen, spoedig, goed en heel civiel, dezelve woont in de Kleine Kerkstraat in de Koeberegts Poort te Leeuwarden; verzoekt vriendelyk een yders gunst.

182. Welter - *Utrechtsche courant*, 7 en 14 januari 1805

J.H. WELTER Jr., Mr. Kamer- en ledikant-Behanger, woonende op de Oude Gragt, naby het Stadhuis, verkoopt alle soorten van *Hilversumsche*, *Schotse* en andere VLOERKLEEDEN, KARPETTEN, &c. allen van de beste soort. Verzoekende een ieders gunst en belooft een prompte en civiele bediening.

183. Kam jr - *Utrechtsche courant*, 4 februari 1805

In den Jaare 1803. Is in het Departement Utrecht een Uitterste Wil gemaakt, door wylen JOHN JANOFF, in leven Kelder meester van den Heere Grave van ATHLONE; de Heeren Notarissen werden verzogt, hunne Protocollen naar te zien, of onder Hunlieden voorschreven Uitterste Wil is berustende, ook werden zy, die als getuygen geassisteert hebben verzogt, zoo zy weeten in wiens handen dezelve Uitterste wil is, hier van kennis te geeven aan JOH. KAM *Junior*, Mr. Behanger in de Hoogstraat, Letter E, No. 304 in den Haag, zullende voor de gedaande moeite genereuslyk beloond werden.

184. Van Montfort - *Leydse courant*, 6 maart 1805

P. VAN MONTFORT, Behanger en Vergulder, op de Lange Brug, No. 272, te Leyden, heeft ontfangen van Parys een groote assortiment van MEUBEL-PAPIER, de allerleste goesting, Trenten, Vernist het Papier dat men het wast met Water en zynen stand houd als Goud Leer; versted alle soorten van TAPYTEN, garneert STOELN, FAUTEUILS, en CANNAPEE'S; behangt alle soorten van KAMERS, LEDIKANTEN en GORDYNEN, alles naar den laatsten smaak van Parys, en recommandeert zich in ieders gunst en belooft een civiele en prompte Bediening.

185. Demaree - *Amsterdamse courant*, 14 en 16 maart 1805

De Ondergetekende zich met er woon buitenlands begevende, soo worden alle degenen welken iets van hem te vorderen of te pretenderen mogten hebben, verzocht, daarvan opgave te doen ten zynen huis, voor primo April aanstaande. ADOLPHE DEMAREE

Ledikant- en kamer-behanger, in de Vijsselstraat, bij de Keizersgracht

186. De Ruyt - *Oprechte Haarlemsche courant*, 30 maart 1805

JACOBUS de RUYT, Schilder en Kamerbehanger in de Langestraat, over het Stadhuis, te Alkmaar, verkoopt allerhande soorten van geschilderd en gedrukt DOEK en PAPIER-BEHANGSEL, Lysten, Kroonlysten, Lambriseeringen en Bovendeurstukken &c., Vloertapyten, Carpetten, Wasdoek, Franje en Passementen, verders verschillende soorten van Raamglas in onderscheidene maten, voor een civiele prys.

187. Lotte - *Leydse courant*, 15 en 27 maart, 1, 12, 15 en 29 april, 13 mei 1805

TE WARMOND, een van de aangenaamste Dorpen, by Leyden, is geheel nieuw gebouwd, tegen primo May 1805, om te Verhuuren, een roijaal BOVEN-HUIS, bestaande in diverse Behangen Kamers, Kookkeuken, Droogzolders, &c., hebbende eene vrye Opgang. Adres by T. PADDENBURG, Mr. *Timmerman* te Warmond, en by J. LOTTE, *Kamer- en Ledikant-Behanger*, op de Breede Straat, te Leyden.

188. Van Teeckelenburg - *Oprechte Haarlemse courant*, 30 april en 4 mei 1805

Uit de hand te Koop, om direct te aanvaarden, op een voordeelige Conditie en modiquen Prys: Een BUITENTJE, met een fraai HUIS, [...] in den jaar 1803 geheel nieuw gebouwd, is uit de hand te koop. Te bevragen by de Heer J. van *Teeckelenburg*, *Kamer-Behanger* in de Veenisstraat in 's Hage.

189. De Ruyt - *Oprechte Haarlemse courant*, 25 en 30 mei 1805

Een KAMERBEHANGERS-KNEGT, zyn Werk goed verstaande, liefst ongehuwd, Werk begeerende; adresseere zig ten spoedigste by J. *de Ruyt*, *Schilder en Kamer Behanger*, woonende in de Langestraat op de hoek van de Hoogstraat te Alkmaar. De Brieven *franco*.

190. Van Peppel en zn. - *Oprechte Haarlemse courant*, 8 juni 1805

Te Koop: Een nieuwe Halve KAPWAGEN; een nieuwe FOURGON; een nieuwe Engelsche ronde CHAIS, alle na de nieuwste smaak en op Veeren; twee heele goede TOEWAGENS, met wegslaande Voorstukken; een zoo goed als nieuwe Engelsche LATTE-CHAIS, op Veeren. Te bevragen by de Weduwe N. *Peppel en Zoon* en W. *van Ree*, Zadelmaakers en Behangers en Wagenmakers te Haarlem.

191. Cievensie - *Groninger courant*, 20 augustus 1805

De Ondergetekende J. CIEVENSIE, recommandeert zich in de gunst van het Publyk, in het behangen van KAMERS, LEDICANTEN en verders wat tot diergelyke Affaire behoort.

J. CIEVENSIE,

In de Folteringe straat te *Groningen*.

192. Rykholt - *Groninger courant*, 1 en 5 november 1805

Uit de hand te Koop, 20 Baanen best GOUDLEER, ieder lang 6 ellen, en 2 Baanen dito, ieder lang 2 ellen, zeer geschikt om daar mede een Kamer te behangen. Nader informatie by den Behanger S. RYKHOLT op de hoek van Turftoren straat by der A.

193. Sauveplanne - *Haagsche courant*, 7 februari 1806

Wordt geadverteerd dat de Crediteuren van ANTOINE SAUVEPLANNE, Ledikant- en Kamerbeheer, en MARIA ALIDA VAN DER POT, Echte Liede, woonende in den Haag, welken zouden mogen verlangen in hunne belangen op het door gemelde *A. Sauveplanne* en *M.A. van der Pot*, aan den Hove van Holland gedaane verzoek om brieven van Cessie te worden gehoord, daar toe op Maandag den 17 February 1806, 's middags ten twaalf uuren, kunnen compareeren voor de Kamer van Policie van den Haag voornoemt. En worden ook alle de geenen die iets te pretendeeren hebben van, verschuldigd zyn aan, of eenige Goederen onder zig hebben, behorende tot de Boedel van meergem. *A. Sauveplanne* en *M.A. van der Pot*, Echte Liederen, verzocht daar van voor den 15 Maart aanstaande opgaaf, betaaling of afgifte te doen aan den Procureur J. De BAS, als by Schepenen van den Haag aangestelde Curator in dezelve Boedel.

194. Beumer - *Groninger courant*, 11 maart 1806

Uit de Hand te Koop: Een fraay GOUDLEERE BEHANGSEL in Banen, en een MARMERE SCHOORSTEEN-MANTEL. Te bevragen by de Kamerbeheer BEUMER.

195. Geurin - *Rotterdamse courant*, 15 mei 1806

UIT DE HAND TE KOOP, een best SMIRNAAS TAPYT, onuitgesneden, zoo goed als nieuw, lang 10 en 3 vierde, en breed 7 en 1 half Piek, en twee PENANT-SPIEGELS, beide egaal, hoog 7 en breed 2 Voeten. Te bevragen by den behanger J. GEURIN en COMP, op de Hoogstraat, by de Wagenstraat, te Rotterdam.

196. Stockar - *Oprechte Haarlemse courant*, 12 juli en 25 december 1806

Wordt geadverteerd, dat uit naam en van wegens *F.A. de la Riviere*, Notaris te Breda, als daartoe door Heeren President en Schepenen, uitmakende de Civiele Rechtbank derzelve Stad, behoorlijk geauthoriseerd, uit jragte van het eerste Default, voor de *tweedemaal*, bij Edicte opgeroepen zijn alle de zich nog niet aangemeld hebbende en alzoo onbekende Crediteuren van den Boedel van FRANCOIS STOCKAR, gewezen Koopman en Behanger aldaar, ten einde ter Rolle van voorschreven Schepenbank, welke gehouden zal worden op Woensdag den 27 Augustus 1806, of bij continuatie op den eersten ordinair Rechterdag daarna volgende, zich als nog aan te melden, en derzelven Pretensien behoorlijk geverifieerd in- en over te leveren, met inthiniatie, dat tegens de Non-comparanten bij verdere Defaulten zal worden voort geprocedeerd, ten einde hun worden geïmponeerd een eeuwig stilzwijgen,
Breda 10 Julij 1806.

L.L. LOEF, Procureur

197. Jonkers - *Oprechte Haarlemse courant*, 29 augustus en 12 september 1806; 8 april 1807

J. JONKERS, *Mr. Ledikant- en Kamer-Behanger*, op de Botersloot over de Nieuwe-Markt, Wyk I, No. 438, te ROTTERDAM, adverteerd aan een ieder, dat hy tot gemak heeft aangelegd een Magazyn van extra Modieuse Gedrukte MEUBEL-PAPIEREN, zo wel van Randen als Schoorsteenstukken, alles tot een civiele Prys, echter de Behangers tegen de minste Fabriek-Prys. Verzoekt een ieders gunst en recommandatie, met verzekering van een prompte en accurate bediening. Wanneer iemand Staalen gekozen heeft kunnen zy direct geholpen worden.

198. Bangert - *Amsterdamse courant*, 4 en 6 september 1806

De TAPYT- en BEHANGZEL-WINKEL van HENDRIK BANGERT, is verplaatst van de Kalkmarkt op het Rockin, het vyfde Huis van de Olieslagersteeg, No. 181, te Amsterdam.

199. Kramer - *Utrechtsche courant*, 13 maart 1807

Een KAMERBEHANGERS-KNECHT, in staat voor zyne zaaken, direct Werk begeerende, adresseere zich, in Persoon, of by gefranqueerde Brieven, aan G. KRAMER, *Mr. Kamerbehanger te Breukelen*, die zich onder verzekering van eene prompte en civile Bediening, in de gunst van het Publiek en de verdere recommandatie zynen geëerde begunstigers beveelt.

200. Kam - *Haagsche courant*, 14 augustus 1807

UIT DE HAND TE KOOP: Een Rood Damast AMEUBLEMENT, bestaande in een Canapé, zes Fauteuils en tien Stoelen, vier Glas-Gordynen en twee Venster Bank-Kussens, een Vloer-Tapyt met Doornikse binnenwerk en rand, lang 14, en breed 8 ellen, een Saxisch Tafel-Servies, groot 253 stuks. Een KOETS COUPÉ en WAGENBAK op het Onderstel van de Koets passende, en een KIREBOU. Te bevragen by Kam, Kamer-Behanger in de Hoogstraat in den Haag, van 12 tot 1 uur.

201. Van Schagen - *Groninger courant*, 13 en 16 oktober 1807

Een mooy GOUDLEEREN BEHANGSEL voor een grote Kamer, uit de hand te Koop, te bevragen by H. VAN SCHAGEN *Mr. Kamer Behanger in de Oude Ebbingestraat*.

202. Montfort - *Haagsche courant*, 2 en 9 november 1807

P. VAN MONTFORT, Behanger en Vergulder, in s Hage, Lett. D, No. 51, laat een iegelyk weten dat zyne BEHANGERS-WINKEL met een groote Party FRANS MEUBEL-PAPIER, te KOOP is.

203. Smit – *Oprechte Haarlemse courant*, 28 april 1808

Een ZADELMAKERS-KNECHT, Werk begeerende, adresseren zich ten spoedigsten by J. Smit, Behanger en Zadelmaker te Noordwijk Binnen.

204. Montfort - *Haagsche courant*, 23, 26, 28 en mei, 4 juni 1808

De Vendumeester BOSBOOM, zal op Donderdag den 4 [?] Juny 1808, ten Huize van den Behanger *Montfort*, in de Zuilingstraat, Wyk D, No. 176, Verkopen: Een groote Party Fransch MEUBEL-PAPIER, Randen, Lambrisering en boven de Deur stukken. Twee dagen te voeren, 's morgens van 10 tot 12, en 's middags van 3 tot 5 uren, te zien.

205. Siekman - *Amsterdamse courant*, 12 november 1808

Die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zyn aan, of iets onder zich berustende mogten hebben, concerneerende den Boedel en Nalatenschap van JOHANNES SIEKMAN, in leven Kamerbehanger, gewoond hebbende en onlangs overleden zynde binnen deze Stad [Amsterdam], op den hoek van de Looijers- en Baangragten, gelieven daar van, ten spoedigsten, en wel uiterlyk op den 15den December 1808, schriftelyke en specifieke opgave te doen ten Kantore van den Notaris CLINTON DE NOOY, in de Kalverstraat, op den hoek van de Wyde Kapelsteeg, alhier.

206. Wietveld - *Amsterdamse courant*, 25 maart 1809

Onze waarde Behuwd-Broeder, en Broeder, HENDRIK WIETVELD, overleed, heden avond, ten tien uren, aan de gevolgen van een Borstkwaal en byko-mende verzwakking, in den ouderdom van circa 49 Jaren. Geven hier van kennis aan Vrienden en Bekenden, door dezen thans gebruikelyken weg.

JOSEPHUS DE MORO.

ANNA MARIA MORO,

Geboren WIETVELD.

Amsterdam, den 7den van Lentemaand 1809.

NB. *Daar by onderline Schikking de Affaire van Ledi-kant en Kamerbehangen door JOHANNES MEYER, Meesterknecht by den Overledenen geweest zynde, voor zyn eigen rekening zal worden gecontinueerd, recommandeeren wy hem, by deze, aan de Beguns-tigers des Overledenen.*

207. Wietveld - *Amsterdamse courant*, 25 maart 1809

Alle de geen en die iets te pretendeeren hebben van den Boedel van wylen HENDRIK WIETVELD, in leven Kamer-Behanger, gewoond hebbende in de Wydesteeg, of die aan denzelven verschuldigd zyn; gelieven hiervan opgave of Betaling te doen ten Huize van J. VAN OGTRUP junior, in de Reguliers Dwarsstraat, by de Botermarkt, te Amsterdam, als zynde met en benevens

CORNELIS PYPERS, door de Erfgenamen, ab In[?], tot den ontvangst der Penningen en geheel liquidatie des Boedels behoorlijk gequalificeerd.

208. Heeger - *Amsterdamse courant*, 19 september 1809

Te Koop twee Smirnaasche TAPYTEN, te bevragen by T. HEEGER, *Behanger*, op de Heeregragt, op den hoek van de Hartestraat.

209. Bjorn - *Rotterdamse courant*, 16, 18 en 20 januari 1810; *Oprechts Haarlemsche courant*, 18 januari 1810

Alle de geenen, die iets te pretenderen hebben van, of verschuldigd zyn aan den gesequestreerden Boedel van B. BIORN, behanger, binnen de Stad Dordrecht, of eenige Goederen, tot denzelven Boedel behoorende, mogten onder zich hebben, gelieven daar van opgave, Voldoening of Aanwyzing, te doen aan de by de Kamer Judicieel der gemelde Stad en van de Merwede aangestelde Sequesters PIETER PAPILLON, gezworen Klerk ter Secretarye aldaar, en den Procureur GERADUS TELDERS, en wel ten Comptetre van den laatgemelden, binnen voornoemden Stad.

210. De Grieff - *Haagsche courant*, 22 januari 1810

TE HUUR tegen 1 Mey aanstaande 1810, een modern, logeabel HUIS en ERVE, zeer aangenaam gesitueerd, tegenover het Tournooiveld, Uitzigt hebbende tot diep in 't Haagsche Bosch. – Te bevragen by den Behanger DE GRYFF, in de Spuystraat, of by den Timmerman MOUTON, in 't Voorhout.

211. Beuscher - *Haagsche courant*, 19 februari 1810

TE HUUR met Primo Mey 1810, in een fatsoenlyk Burger-Huis, in een goeden Stand van den Haag, Drie BENEDEN-KAMERS, waar van een aan Straat en de twee andere met de Uitzigt op de Tuin, Vyf BOVEN-KAMERS, waar van drie aan Straat en mee met de Uitzigt op de Tuin. Alle TE HUUR, Gestoffeerd of Ongestoffeert. Te bevragen by J.H. BEUSCHER, Mr. Ledikant- en Kamer-Behanger in de Spuistraat, Wyk S, No. 368, in 's Hage.

212. Jonkers - *Rotterdamse courant*, 10 april 1810

J. JONKERS, Meester ledikant- en Kamer-Behanger, op de Leuvehaven, voorby de Brouwery van de *Twee Leeuwen*, Wyk A, No. 195, te Rotterdam, heeft weder in zyn MAGAZYN van BEHANGSEL-PAPIEREN gekregen extra nieuwe PATROONENE, als ook van RANDEN, alles ten minsten Pryze; recommandeert zich in de gunst, met verzekering van eene prompte en civiele bediening.

213. Hemessen - *Amsterdamse courant*, 22 december 1810

Een bekwame BEHANGER, een Stoelenbekleeder, presenteert een iegelyk,

die aan hem Werk ver-zekert, Stoelen te Bekleeden voor 4 St., dito met gaande Randen voor 12, 14 à 16 St., Kanapé's voor 3, à 5 Gld., dito Sopha's met staande Randen rondom voor 8 à 10 Gld., of voor een goed Daggeld. Adres by C. VAN HEMESSEN, in de St. Nicolaasstraat, No. 23, te Amsterdam. Brieven franco.

2. Tabellen

2.1: Daglonen van leerjongens, knechten en meesters

Leerjongen	Jaar	Dagloon in stuivers
Leerjongens in Den Haag	1731	8-10
Leerjongen Van Bree	1799	3
Werkjongens Luthers Weeshuis, Amsterdam	1805-1810	1-7
Leerjongen Burman	1807	8-10
Leerjongens Waalsch weeshuis, Amsterdam	1805-1811	0-30

Knechten	Jaar	Dagloon in stuivers
Knecht Joh. Deel	1737	30
Knecht Joh. Deel	1739	28
Knecht Valk	1744	22-24
Knecht vd Veer	1793	28
Knecht vd Veer	1793	18
Knechten Hesse	1793	30
Knecht La Bree	1799	28
Knecht Cuel	1806	30
Knecht Kam	1806	26
Knecht Everwennink		24
Knecht Burman	1807	24
Knecht Burman	1807	26
Knecht Burman	1807	28
Knecht Burman	1807	12
Knecht Burman	1807	14
Knecht Burman	1811	34
Knecht Cuel	1806	30
Knecht Everwennink	1810	24
Knecht Kam	1810	26
Knecht Valk	1744	22
Knecht Valk	1744	24
Knecht vd Veer	1793	18
Knecht vd Veer	1793	28

Knechten Hesse	1793	30
----------------	------	----

Meesters	Jaar	Dagloon in stuivers
Valk	1744	28/30
Ohr	1806	22
Burman	1807	26
Ducroissi	1808	40
Hendrik Smit	1808	28
Combrink	1811	25

Bronnen: Rekening Valk 1744, SA, 79.007, inv.nr. 541, nr. 48; Rekening Burman 1807, NHA, 3248, inv.nr. 122. Rekeningen Cuel 1806-2807, NHA, 18, 1887.

2.2: Conciërges en kasteleinen van de Oranjes

Een eerste lijst van conciërges en kasteleinen van de Oranjes verblijven in de 16de-17de eeuw. Bron: NA, 1.08.11-1.08.12; Baarsen (2008).

plaats	periode	naam	functie	beroep
Ameland, slot	>1757	F. Reynart Benfort	kastelein	
	>1757	wed. Benfort	kasteleinse	
	>1757, > 1656	R. Monheem	kastelein	
Binnenhof, DH	1641-1654?	Alexander le Clair : ? ¹	conciërge	borduurwerker
	1668-1671	Willem Boers	conciërge	
	1694-1696	Dirck de Bruyn	conciërge	kamerbehang
	1696->1702	Jan Keydel/Kettle, Jan aka Jean van Albranswaart	conciërge	
Breda, kasteel	<1560	Henrick Maes	conciërge	borduurwerker
	1560	Jacques de Maubus	conciërge en kastelein	kapitein?
	1587	Jehan de la Haye	conciërge	
	1612	mej. Everdighen	conciërge	
	?1641	Alexandre le Clair	conciërge	borduurwerker
	1663-1667	Willem Boers	conciërge	
	1694-1696	Dirck de Bruyn	conciërge	tapissier
Brussel, paleis	15?	Pieter Cools	conciërge	
Buren, kasteel	1643-1644	Aelbert Classinck	kastelein	
	1662-1698	Philips van Borrevelt		wijnkoopman Amsterdam
	1702	Maria Richarda Borrevelt, wed Philips van Eck		
Cruydenberg		Pieter Bakels		
		weduwe Pieter Bakels		
Dieren	1680	Mattheus Sluijter		
Huis Honselaersdijk				
Huis ten Bosch	1677/1688	De Bruyn [Dirck de Bruyn]	conciërge	tapissier
Oude Hof	1654-1668	Wilhelm de Rots	conciërge	ebbenhoutwerker
	1675	Jacob Hallingh	conciërge	ebbenhoutwerker
Vijverberg	1741-1750	wed. Roermond	Kasteleinse	
Vlissingen	onder WIll	Daniel van Doorn?		

¹ Le Clair trouwt 1641 met Cornelia Hoorn in de Grote Kerk te Breda. Breda DTB, IV-9, no. 34, f82. Hij laat in 1681 een legaat van 3000 gulden na aan de wezen van het diaconiehuis te Den Haag. GADH, 0133-01, inv.nr. 1194. Mogelijk zelfde als Alexandre le Clerq, de borduurwerker?

2.3: Overzicht gevonden boedelinventarissen van kamerbehangers

jaar	naam	m/v	plaats	failliet	overlijden
1740	Penninck, Marinus	m	Amsterdam	1	0
1753	Audrouin, Philippe	m	Amsterdam	0	1
1778	Taijlor, John	m	Amsterdam	1	0
1778	Campaigne, Jean Theodore de la	m	Amsterdam	1	0
1778	Otterbeek, Hendrik van	m	Amsterdam	1	0
1779	Rengenes, wed. Metthije	m	Amsterdam	1	0
1783	Otterbeek, Hendrik van	m	Amsterdam	1	0
1786	Bussemaker, Gerrit	m	Amsterdam	1	0
1789	Court, Maria la	v	Amsterdam	0	1
1790	Siekman, Johannes	m	Amsterdam	1	0
1793	Voijer, Elisabeth	v	Amsterdam	1	0
1794	Valk, Hendrik	m	Amsterdam	1	0
1794	Stevens, Wijnand	m	Amsterdam	1	0
1795	Thorngreen, Gabriel	m	Amsterdam	1	0
1796	Lambotte, Lambertus	m	Amsterdam	1	0
1802	Hesse, David jr.	m	Haarlem	0	1

3. Overzicht: werkzame kamerbehangers per stad/periode

Amsterdam

	naam	voornaam	Werkzaam	1680-1699	1700	1710	1720	1730	1740	1750	1760	1770	1780	1790	1801-1810
1	Aerde(n)	Johannes Baptiste van	1771-1835									1	1	1	1
2	Andel	Wouter Jan van	1810-1859												1
3	Audrouin	Philippe	1687-1712	1	1	1									
4	Audrouin	Philippe	1712-1735			1	1	1							
5	Bangert	Hendrik	1779-1823									1	1	1	1
6	Bangert	Jan Hendrik	1778-1819									1	1	1	1
7	Bangert	Johannes	1779-1820									1	1	1	1
8	Bletz jr.	Joh.	1778-1802									1	1	1	1
9	Bordier/Bourier	Abraham	1748-1779						1	1	1	1			
10	Bordier/Bourier	Pierre Jacques	1784-1801										1	1	1
11	Broeke	Johannes ten	1756-1790							1	1	1	1	1	
12	Bussemaker	Gerrit	1775-1786									1	1		
13	Campaigne	Jean Theodore de la	1769-1778								1	1			
14	Chaisneux	Jean-Matthijs	1760-1792								1	1	1	1	
15	Cleevoet	Christoffel	1730-1761					1	1	1					
16	Cuel	Joseph	1780-ca. 1820										1	1	1
17	Dantu	Pierre le	1779-1802 ca.									1	1	1	1
18	Delporte	Francois Magloire Joseph	1792-1820											1	1
19	Demarees	Adolphe	1805												1
20	Desmons	Jean-Baptiste Joseph	1769-1792								1	1	1	1	
21	Dorik	Anna	1747-1765						1	1	1				
22	Dorik	Michiel	1718-1756			1	1	1	1	1					
23	Dorik	Michiel Valentijn	1745-1762						1	1	1				
24	Elffers	Johannes (Jan)	1781-1806										1	1	1
25	Endel	J.A.	1794-1825											1	1
26	Erkelens en comp.	Maria	1732-1776					1	1	1	1	1			
27	Eys	Jan	1791											1	
28	Fockens	Jan (Johannes Gerardus)	1758-1762							1	1				
29	Folte	Harmanus	1721-1743				1	1	1						
30	Fontaine	zusters	1715-1728			1	1								

31	Gosselin	Pierre Guillaume	1770-1796									1	1	1	
32	Grabau	Jan Hendrik	1762-1780								1	1	1		
33	Grabau	wed. J.H.	1780-1795										1	1	
34	Green	Philip (Groen)	1731-1757					1	1	1					
35	Gürtzgen	Johannes Adolph van (Jan)	1777-1808									1	1	1	1
36	Gürtzgen	Johannes Pieter Casper	1788-1818										1	1	1
37	Haan	Pieter Joseph	1804-1830												1
38	Heeger	Fredrik	1793-1813											1	1
39	Heesel	Harmanus van	1717-1747			1	1	1	1						
40	Hemessen	Otto Cornelis	1807												1
41	Heupgen	Francois Emmanuel	1792-1799											1	
42	Hewlate	Joseph	1710-1733			1	1	1							
43	Hoenekamp	Joannes	1801-c. 1820												1
44	Hoenekamp (en zn.)	Barend	1778-1804									1	1	1	1
45	Hoeven	Hendrik ter	1771-1808									1	1	1	1
46	Horst	E.D. van der [Elisabeth?]	1787										1		
47	Kall	Roelof	1788-1807										1	1	1
48	Kickhefer	Anthonij	1804-1808												1
49	Kickhefer	Jan Godlieb	1775-1803									1	1	1	1
50	Klokkert/Clockert	Hendrik	1699-1708	1	1										
51	Kloppenburgh	Barent	1719-1726			1	1								
52	Kuyk	Jan van	1779									1			
53	Lambotte	Simon Lambertus	1789-1796										1	1	
54	Lammerts	Isaac	1770-1803									1	1	1	1
55	Lange	Melchior de	1778-1798									1	1	1	
56	Letellier	Francois	1774-1779									1			
57	Lièvre	Jan le	1733					1							
58	Loman	Pieter	1713-1753			1	1	1	1	1					
59	Lunden	wed. (Isabella)	1742						1						
60	Martin jr	Johannes	1725-1744				1	1	1						
61	Meijer	Hendrik	1740-1783						1	1	1	1	1		
62	Metthye	Cornelis	1769-1780								1	1	1		
63	Mijnders / Meinderts	Mijndert	1794-1801											1	1
64	Montezaan	Maria	1806-1810												1
65	Nes	David van	1694-1740	1	1	1	1	1	1						
66	Ninck	Johannes Pieter	1770									1			
67	Noot	Abraham	1771-1779									1			
68	Noot	Jan	1788-1790										1	1	

69	Ohr	Grietje	1805-1809														1
70	Ohr	Lucas	1799-1840													1	1
71	Oldendorp	Hendrik	1756-1782							1	1	1	1				
72	Oldendorp, wed. H.	Hendrina de Vries	1782											1			
73	Ortlieb	Carel	1800-1810														1
74	Otterbeek	Hendrik van	1772-1783										1	1			
75	Paulus	Willemje	1755							1							
76	Penninck	Marinus	1722-1739				1	1									
77	Penning	Abraham	1734-1738					1									
78	Pollen	Jan Hendrik	1785-1822												1	1	1
79	Poorters	(A.?)	1806														1
80	Rademaker	Willem Carel	1810														1
81	Reiniersen	Arie	1788												1		
82	Rengenes	Jan	1745-1769						1	1	1						
83	Reyn / Rhijn	Anna van	1742						1								
84	Roode	Johannes de	1813														1
85	Roy/Roi(j)	Johannes le	1758-1784							1	1	1					
86	Ruijter	Claes de, later kinderen	1742						1								
87	Santen	Alexander van	1717-1748			1	1	1	1								
88	Schenkink	Hendrik	1751-1759							1							
89	Schmithals	Margaretha Aletta	1751-1753							1							
90	Schoor	Zacharias	1808														1
91	Schouten	?	1805														1
92	Siekman	Johannes	1758-1790							1	1	1	1	1	1		
93	Slag	B.	1805														1
94	Stark	Arend	1786-1795												1	1	
95	Steenhof	Daniel	1771-1810											1	1	1	1
96	Stevens	Pieter	1699-1731	1	1	1	1	1									
97	Stevens	Wijnand / Wijnant	1721					1									
98	Stevens	Wijnand / Wijnant	1736-1794						1	1	1	1	1	1	1	1	
99	Taylor	John	1777-1778											1			
100	Thorngreen	Gabriel	1778-1795											1	1	1	
101	Valk	Gerard	1769-1789										1	1	1		
102	Valk	Hendrik	1727-1760				1	1	1	1	1						
103	Valk	Hendrik (Jacobus)	1760-1769										1				
104	Valk	Hendrik Johannes	1789-1794													1	1
105	Vermeulen	Gerrit	1720-1766				1	1	1	1	1						
106	Vermeulen	Matthijs	1755							1							
107	Voijer	Theodora Elisabeth	1773-1790												1	1	1

108	Volkerts	Abraham	1740-1779						1	1	1	1			
109	Wassink	Hermanus	1761-1783								1	1	1		
110	Waterman	Eggerik	1777-1790									1	1	1	
111	Weenink	Étienne (Stephanus)	1793-1820 ca.											1	1
112	Weghuys	Jan	1780-1803										1	1	1
113	Wenneman	Ferdinand	1807												1
114	Wenneman	Jan Hendrik	1778-1804									1	1	1	1
115	Wietveld	Hendrik	1802-1809												1
	Totalen			4	4	11	16	20	22	23	24	41	46	42	40

Den Haag

	naam	voornaam	Werkzaam	1680-1699	1700	1710	1720	1730	1740	1750	1760	1770	1780	1790	1800-1810
1	Bariel/Barriel	Jacob Pierre	1778									1			
2	Bensen / Benson	Steve	1726				1								
3	Berger	Coenraad	1769-1819								1	1	1	1	1
4	Bethse	M.	1784										1		
5	Beuscher	Johan Hendrik	1787-1823										1	1	1
6	Blanchard/ Blansjaar	Barthalamus/Barthalamy	1800-1821												1
7	Bommel	Cornelis	1707-1721		1	1	1								
8	Brinck	Eva	1690	1											
9	Bruijn	-	1716			1									
10	Bruyn	Dirck de	1679-1695	1											
11	Bruynestein	J.A.	1788										1		
12	Busch	Augustus Cornelis	1762-1776								1	1			
13	Colla	Johannes	1773-1799									1	1	1	
14	Colla	Noë	1738-1773					1	1	1	1	1			
15	Corbaz	Willem	1771-1774									1			
16	Courtonne	Pierre	1696-1726	1	1	1	1								
17	Courtonne	Pierre jr	1680-1720	1	1	1	1								
18	Crooswijk	Fransiskus (Francois)	1691-1713	1	1										
19	Dam	Martijn van	1691	1											
20	Deel	Abraham	1745-1788					1	1	1	1	1	1		
21	Deel	Johannes	1709		1										
22	Deel	Johannes	1765-1778								1	1			

23	Dier	Isaac	1731-1756					1	1	1						
24	Dier	Jan/Johan	1697-1720	1	1	1	1									
25	Dier	Johannes	1718			1										
26	Dier	Johannes Hendricus	1706-1727		1	1	1									
27	Dier & Comp., Erven I. Diertange / Dier Tange	Matthijs	1756-1771							1	1	1				
28	Divoort	Johannes (van)	1722				1									
29	Dronia	Jean	1725-1755				1	1	1	1						
30	Dusault	Matthieu	1786-1798										1	1		
31	Emond/Emont	Jacobus van	1717			1										
32	Geoffroy	Marijn	1650-1690	1												
33	Gerlof	Dirk	1751-1752							1	1	1				
34	Gisser(s)	Jacob	1787										1			
35	Goirran	Jacques	1745						1							
36	Graaff	Pieter de	1767								1					
37	Grijff	Willem de	ca. 1800-1825													1
38	Groewee/Grouwe	Kaspar	1767-1785								1	1	1	1		
39	Guerin / Guerijn	Jean / Johan	1725-1744				1	1	1							
40	Guilbaux	Pierre	1735-1738					1								
41	Hakvilt	Pieter	1734					1								
42	Heesing	Johannes	1788										1			
43	Henneman	(Johannes) Evert	1764-1795								1	1	1	1		
44	Hossaert	Johannes Baptist	1693	1												
45	Jongh	Matthijs de	1724-1750				1	1	1	1						
46	Josset	Jacques	1784-1808										1	1	1	
47	Kam	Johannes	1771-1778									1				
	Kam	Johannes Melchior	1771-1806?									1	1	1	1	
	Kam jr	Johannes	1804-1819													1
	Kasteele	Johanna (Anna) Geertruij	1755-1770							1	1	1				
	Keller	Hendrik	1765-1787								1	1	1			
	Keller	J. (Jacob)	1766-1794								1	1	1	1		
	Korrubel/ Korgubel	Johannes	1756							1						
	Kouwenhoven	Adrianus van	1790-1800											1		
	Kuenen / Cune/ Keunen	Jan	1707-1736		1	1	1	1								
	Levoir/Lavoir	Louis	1786-1810										1	1	1	
	Meijers	Elisabeth	1742						1							
	Noteboom	Mouweris/Maurits	1738-1754					1	1	1						
	Olst/Holst	Albert van	1766-1775								1	1				

	Olst/Holst	Antony van	1735					1									
	Overklift	Willem Nicolaas	1787										1				
	Painbur	Claude Francois	1769								1						
	Pajeson (sic) / Payson	Breeven	1718			1											
	Peerdel	Rijnnier	1739					1									
	Petten	Jan van	1742						1								
	Petten	Johannes van	1793-1794												1	1	
	Pinson	Steven	1715-1747			1	1	1	1								
	Pulfer/Pulver	Georg Hendrik	1781-1823											1	1	1	
	Reytenbach	Catharina	1810-1814													1	
	Reytenbach	Johannes	1798-1802													1	
	Rieux/Drieux	Leysber / Lisbet	1680-1684	1													
	Rogier	Jacques	1775-1784									1	1				
	Rollot/Rollo	Antonie	1786-1810										1	1	1	1	
	Roo [Laroux? Le Roi?]	Dominique la	1691	1													
	Roodo [Rollo?]	Antonie	1757						1								
	Sauveplanne	Antoine	1805-1845													1	
	Schaagen	Jacob van	1770									1					
	Scharff	Fredrik	1782-1809										1	1	1	1	
	Schouten	Daniel	1769-1793								1	1	1	1	1		
	Severijn	Johanna	1689-1699	1	1												
	Steffens	Wilhelm	1766									1					
	Straaten	David van	1763-									1					
	Strelo	Jacobus Paulus	1763									1					
	Teekelenburg	Jacobus	1771-1778										1				
	Teklenburg	N.	1772										1				
	Thibout/Thiebout	Matthijs	1709-1726		1	1	1										
	Tiel	A. van	1749-1750								1						
	Tiel	Albert van	1716			1											
	Tiel	Johannes van	1730-1786					1	1	1	1	1	1	1			
	Tourneur		1735-1743					1	1								
	Valette	Joseph	1766-1806									1	1	1	1	1	
	Vene	Abraham van 't	1705-1717		1	1											
	Vrijbos	Theodorus	1727-1742				1	1	1								
	Wit	Noé de	1779										1				
	Zittka	Joseph Dominicus	1787-1824												1	1	
	Totalen			12	11	14	14	16	14	13	21	26	24	18	17		

Haarlem

naam	voornaam	werkzaam	1680-1699	1700	1710	1720	1730	1740	1750	1760	1770	1780	1790	1800-1810
Andries	Stijntje (Christina)	1745-1746						1						
Brand/Brant	Wijnand/t	1740-1795						1	1	1	1	1	1	
Burman	Folkert A.	1788-1822										1	1	1
Campaigne	Jean Theodore de la	1769-1778								1	1			
Cekot & P. Ribbers in comp.	Jan	1801-1803												1
Dooden	Johannes van	1782-1816										1	1	1
Henning	Jan/Johan	1781-1802										1	1	1
Hesse en zoon	David [Hendrik]	1760-1795								1	1	1	1	
Hesse junior	David	1793-1801											1	1
Houx	Louis Rémi le	1781-1810										1	1	1
Keijser	Daniel de	1715-1730/1			1	1								
Koghée	Jan	1763-1781								1	1	1		
Koghée	Pieter	1762-1772								1	1			
Moser	Johan Jacob	1739-1739					1							
Peppel	Jan	1787-1828										1	1	1
Peppel	Nicolaas	1760-1787								1	1	1		
Peppel & zn.	Weduwe N. (Nicolaas)	1787-1805										1	1	1
Ribbers	Pieter	1801-1837												1
Rijk	Hendrik (de)	1781-1782										1		
Schierhout	Hendrica	1772-1785									1	1		
Vollenhoven	Maria van	1793-1793											1	
Vrijthoff	Johannes	1761-1784								1	1	1		
Waning	Willem	1753-1753							1					
Waning/Waaning	Willem	1783-1783										1		

4. Stoffen: verklarende woordenlijst

Ontleend aan: Abbott Lowell Cummins (ALC), Bouillon 1717 (B); Chomel 1778-1793 (Ch), Colenbrander 2013 (C), Colenbrander 2015 (C2), Dictionnaire universel [...] 1861 (D), The Fairchild Books Dictionary of Textiles (F), Gastra 1994 (G), Halma 1719 (H), Marin (M), Middelnederlandsch woordenboek 1889 (MI), Savary des Brûlons 1723 (S), Textielllexicon 1991 (T).

Armozijn	Een eenvoudige zijdestof, de minst kostbare soort tafzijde, op half-armozijs na. Veel gebruikt als bekledings- en voeringstof. (C) Het is onduidelijk wat met 'rolarmozijn' (armosin roulez) bedoeld werd.
Baaij	Ruwe wollen stof.
Baracaan, boucaran	Soort zware, dichtgeweven kamelotten in effenbinding, uit wol vervaardigd, soms met hennep erdoor. Afgewerkt met moiré effect. (F) Sterke, waterdichte stof. Cannelures lopen in de lengterichting, behalve bij Hollandse baracanen waar ze in de richting van de inslag lopen. (D)
Barcan	Soort kamelot waarvan de textuur verschilt van die van baracaan. Volgens het <i>Dictionnaire universel</i> [...] (1861) was de ketting van 3 draden, 1 van zijde en 2 van geitenhaar; de inslag was van mohair.
Bombazijn	Dichtgeweven stof in kruiskeperbinding, oorspronkelijk van zijde, maar ook zijde met kamelenhaar en katoen als inslag. (C)
Boucram/Bougran	Grove linnen stof gestijfd met gom (buckram).
Brocaat/Brocard	Goudlaken. Algemeen gebruikte aanduiding voor rijk gefigureerd textiel, vooral met goud/zilver. (C) Zijde met goud en/of zilver (Liste... 1669) Gebloemde stof. (H) door Bentinck (1698) ook 'brocatets' genoemd.
Brocatelle	Complex weefsel in satijnbinding, gelieerd aan lampas, met soortgelijke bindingseffecten en met reliëfeffecten. De basisinslag bestond gewoonlijk uit een grof garen als vlas, hennep of bourettezijde, terwijl het toegevoegde inslagstelsel gemaakt werd met zijde- en/of metaaldraad (C) (T) Gebruikt tot ledikantbehangsels. (H)
Cambrix	Katoenen stof, gekalanderd om glans te verkrijgen. Oorspronkelijk een soort linnen vervaardigd in Cambrai (Frankrijk). Ook voor Kamerdoek gebruikt.
Camelot	Zie Kamelot .

Cajant/Casjant	Zie Changeant .
Changeant	Stof met glanseffect, de wisselende weerschijn wordt veroorzaakt doordat schering en inslag van verschillende kleuren garen zijn. (T) Kan zowel een tafzijde met dit effect, als een wollen stof, soort van kamelot zijn. (S)
Chits/Chintz	Zie Sits .
Crêpe	Dunne, doorzichtige gegomde stof van ruwe zijde. (M) Soort gaas.(S)
Crijn/Crin	Stof vervaardigd uit paardenhaar. Paardenhaar als vulling voor matrassen en zitmeubelen.
Damast	Gefigureerd enkelvoudig weefsel waarin het patroon gevormd wordt door het contrast tussen twee bindingseffecten. Oorspronkelijk was het patroon aan voor- en achterzijde in spiegelbeeld, doordat gebruik gemaakt werd van ketting- en inslageffect van dezelfde binding, gewoonlijk een satijnbinding. (T)
Doek	Zie Kamerdoek .
Droguet	Complex zijdeweefsel uit de 18 ^{de} eeuw met kleine figuren. (T)
Estamine/Etamine	Lichte stof gebruikt voor linten en vlaggen. Enkele inslag- en scheringdraad, van zijde en/of wol. (S) Ook: vlaggendoek.
Engelberger linnen	Linnen vervaardigd te Engelberg in Zwitserland.
Fluweel	Poolweefsel met betrekkelijk korte pool (garenlussen die soms opengesneden worden). (C)
Fustein	Vlaamse benaming voor Bombazijn , zie daar.
Gebrocheerd(e stof)	Complex weefsel met bindingseffecten door een toegevoegde ketting- en inslagstelsel. De grond is meest van een grover garen terwijl het toegevoegde inslagstelsel van zijde of metaaldraad is. In het algemeen werd de term gebruikt voor rijke stoffen met ingeweven patroon, vooral van metaaldraden.
Glassée	Glacé – glanzende stof, veelal tafzijde. Mogelijk zelfde als Lustrine
Gourgourand	Soort tafzijde, die afwijkt van de andere door het aantal draden in de kering en inslag. (C) Volgens de Encyclopédie (vol. 16) een zijden stof uit India gemaakt op de wijze van Gros de Tours, maar sterker in ketting en inslag. Men gebruikte ongehaspelde maar wel gegomde zijdedraad.
Grein/Grijn	Soort tafzijde. (S) Afgeleid van het Franse woord voor

	cocon, 'grain'. Ook gebruikt voor bepaalde soort kamelotten, geproduceerd in Leiden. (M) (D) In de 17 ^e eeuw ook gebruikt voor een gebloemde stof. (M)
Gros de Tours	Zijden ribstof, genoemd naar de Franse stad Tours. (C) Cannelures in de richting van de inslag (d.w.z. horizontaal). Dikkere ketting en inslag dan bij tafzijde. Ook bekend als quinze-seize (15/16). (Bimont 1770)
Grosgrain	Dichtgeweven ribzijde. Het ribeffect wordt veroorzaakt doordat de inslagdraden dikker zijn dan die van de ketting. (C) Niet altijd duidelijk of hiermee hetzelfde als 'grofgrein' bedoeld werd, een soort kamelot of gebloemde stof (zie Grein).
Harentijn/Harentijn/Harautin	Wollen, gewaterde stof, vervaardigd in Norwich (Engeland). Vervaardigd vanaf jaren 1690, in de jaren 1720 veel gebruikt. Het gewaterde effect werd verkregen door hetzij de stof tussen twee verwarmde metalen platen door te halen, hetzij door een verwarmde koperen cilinder. (ALC)
Imperiaal	Kan duiden op 'satin imperial', een bedrukte satijn, of 'drap imperial', een fijngeweven laken. (F)
Indienne	Zie Sits .
Interines	Stof genoemd in 1705 op de rekening van Pierre Courtonne.
Jute	Weefsel gemaakt van bastvezels van planten uit het geslacht <i>Corchorus</i> . (T)
Kaffa	In de 16 ^e en 17 ^e eeuw gebruikt voor een gefigureerde zijdefluweel. In de 18 ^e eeuw voor een fluweel gemaakt met wol of linnen. (C)
Kalamink	Wollen stof in satijnbinding, gestreept en/of gebloemd. (C2)
Kamelot	Dichtgeweven stof waarin oorspronkelijk kamelenhaar werd verwerkt. Ook wel met geitenhaar en wol vervaardigd, en er waren exemplaren met zijde erin verwerkt. (Ch) Eén inslagdraad en één scheringdraad gebruikt. (S)
Kamerdoek	Lichtgeweven katoen, minder dicht dan katoenbatist.
Katoen	Weefsel vervaardigd van de zaadharen van de katoenplant.
Katoenbatist	Een lichtgeweven, witte katoen.
Kroonsaai	Fijnste kwaliteit Saai , zie daar.
Laken	Weefsel vervaardigd van wol dat vervolgens vervilt wordt.
Lampas	Complex weefsel met één toegevoegd kettingstelsel en één of meer toegevoegde inslagstelsels. Oorspronkelijk een effen-, keper- of satijnbinding in de grond waarop

	een figuurinslagstelsel komt door een toegevoegd bindkettingstelsel. (T)
Linnen	Kan slaan op een stof vervaardigd van vlas, of op linnenbinding (effenbinding: de inslagdraden lopen afwisselend over en onder de kettingdraden, de kettingdraden elk afwisselend over één of meer inslagdraden). (T)
Lijnwaad	Vlas. (T)
Lustrine, Lustring	Glanszijde. Een lichte soort tafzijde met hoge glans. De glans werd verkregen door de stof uit te rekken en dan in te smeren met een soort gom en deze vervolgens te drogen. Lustrines waren er in allerlei patronen, maar meest effen, gestreept, changeant of met chiné patronen. (C)
Merinos	Fijne gekeperde stof van wol van het Merino schaap.
Moir, Moiré	Zie Moor .
Moor/Morijn	Zowel stofnaam als benaming voor het gewaterde effect in een stof. Als stof van wol vervaardigd en gerelateerd aan de gewaterde kamelotten. Het effect werd verkregen door de dubbelgevouwen en bevochtigde stof door een pers te halen.
Moquette	Tapijt met gesneden pool.
Mousseline	Fijn, zacht weefsel van katoen, wol of zijde, gewoonlijk bedrukt en veelal gebruikt voor kleding.
Meubeldamast	Damast (zie verder daar), speciaal voor het bekleden van meubelen.
Nankin(g)	Stevige soort katoen met gele kleur, geproduceerd te Nanking (China), die werd gebruikt voor kleding en als eerste bekleding van meubelen.
Neteldoek	Zie Mousseline .
Pelong	Soort Chinese zijde.
Pekin/Pequin	Weefsel met streepeffect in de kettingrichting, door de regelmatige afwisseling van verschillende bindingen. (T) Chinese zijde met afwisselend matte en glanzende strepen. Beschilderde Chinese zijde, meest met bloempatronen.
Percalle/Percaille	Zie Katoenbatist .
Poudesoie	Zwaarste soort zijden ribstof. (M) Ook gebruikt voor kleding.
Puur Turcx	Kamelot, geheel gemaakt van Angora (mohair).
Quinze-seize	Zie Gros de Tours .
Ratiné	Mogelijk zelfde als ratijn of ratinet.
Ratinet	Dunnere en fijnere soort ratijn.

Ratijn	Gekeperde gevulde wollen stof waarvan het haar in nopjes gekruld is.
Rolarmozijn	Zie Armozijn .
Saai(j)	Wollen stof, soort serge. (ALC) Heeft een complexe twillweving, waarbij het inslaggaren steeds over en onder twee kettinggarens geweven wordt.
Sajet	Breigaren van grove, ongekamde wol.
Satinade	Licht halfzijden stof, van atlas-weving.
Satinet	Halfzijde stof, met wol of katoen in satijnbinding, meest door kalanderen aan één zijde geglanst.
Satijn	Hoofdbinding bestaande uit tenminste 5 kettingdraden en tenminste 5 inslagdraden. Door de verdeling van de verbindingpunten ontstaat een zeer gladde stof.
Serge	Aanduiding voor groep getwillde wollen stoffen. (ALC) Gewoven op een vierpedaals weefgetouw met een gedraaide inslag en een wollen ketting. (C)
Serge de bois/boys	Soort Serge geproduceerd in Engeland in de zeventiende eeuw. (F)
Sits	Beschilderde of bedrukte katoenen stof uit India.
Soes(jes)	Chinees gestreepte zijden doeken. Gebruikt als voeringsstof. (G)
Stijflinnen	Zie Bougran .
Taf/Taffetas/Tafzijde	Fijnste soort zijde.
Tijk	Zwaar katoenen of linnen weefsel, veelal met ingewoven streppatroon. Gebruikt als overtrek voor kussens en matrassen.
Trielje	Stijf gekalanderd linnen. (Van Dale 1898)
Trijp	Zie Fluweel .
Velours	Zie Fluweel .
Velours d'Utrecht	Soort fluweel met korte pool van mohair, met ingewalde patronen.
Vilt	Stof vervaardigd uit wolvezels die door een behandeling van vocht, druk, warmte en wrijving tot een geheel worden gemaakt. (T)
Zijde	Stof gemaakt van draden van de zijderups.
Zeildoek/Zijlboek	Dichtgeweven stof geweven met sterke, goed getwijnde garens van hennep, of hennep en vlas. Gebruikt voor scheepszeilen.

5. Documenten bij de hoofdtekst

NB: De nummering van de bijlagen volgt de nummering in de hoofdtekst.

2.1: Ordonnanties t.b.v. Pierre Courtonne

Ordonnanties Nassause Domeinraad (NA, 1.08.12, inv.nrs. 999-1001):

- 1696. Aan Courtonne, F 464,12,6 penningen wegens onkosten en verteerungen in mei-juni 1696 op diens reis met 2 knechten van Londen naar DH, blijkens attestatie van den directeur Des Marets op last van ZM. 31-7-1696, 743, f128v.
- 1696: Aan Courtonne, f 4065,19 st., voor inkoop stoffen en fourneren daarvan, maak- en reiskosten, voor Den Haag en Loo, van juni 1696-15-10-1696, 23-10-1696. 743, f 144v.
- 1696-juli 1697: Aan Courtonne, f 2524, leverantie verschillende meubelen en maken van dezelve, van juni 1696-juli 1697, voor Dieren/Breda/Honselaarsdijk/Loo, 3-1-1698. 734, f 245v.
- 1697. Aan Courtonne, F 88,13, hetwelk niet nader te bepalen is, omdat het hier een ordonnatie betreft ter betaling van 3 rek. tezamen, waarvan 2 zijn ingediend door den concierge Ketel de 3de door bovengenoemden tapissier ter zake van reis- en verteerkosten, door dezen ten dienste van ZM gemaakt van 15-10-1696/22-1-1697, welke rekening geattesteerd zijn door den sire Des Marets en tezamen het bovengenoemde bedrag uitmaken, zullen betalen. 28-1-1697, 743, f 169.
- 1698. Aan Courtonne, 4501 gulden 11 st., voor inkoop van damasten stoffen ten dienste van Z/M/ huis Het Loo i/h jaar 1698 door dezen gedaan, blijkens diens rekeningen, geattesteerd door den directeur Des Marets. 13-3-1698. 743, f 260.
- 1698-1699. De raad en Rekenkamer der Domeinen vindt goed, dat de commissarissen van ZM tresorie aan den tapissier Courton zullen mogen betalen de somma van 3000 gulden in mindering van hetgeen dezen vanwege Z.M. competeert, terwijl wij verder niets naders vernemen omtrent de werkzaamheden zelve. 15-12-1698. 743, f 316. Nogmaals een zelfde bedrag op 9-7-1699.
- 1699. Aan P. Courtonne, voor hetgeen deze heeft verdiend in de Franse Comedie, f 34. 26-2-1699. 744, f 16v.
- 1699. Aan Courtonne, F 6000, 'van de lijst van schulden, door dezen overgeleverd, omtrent den inhoud van welke wij verder niets vernemen.' 29-10-1699, 744, f 67.

- 1699. Aan Courtonne, 5074 gulden 12 st., terwijl buiten deze rek blijven de 600 en de 300 gulden betreffende de 4de en 5de post van diens declaratie, terwijl deze zelf geen leverantie van stoffen of anderszins in de toekomst meer zal mogen doen zonder speciale schriftelijke orders van Z.M., hetgeen hem ook in den raad is aangezegd, op straffe dat geen ordonantieën van betaling meer aan hem zullen worden gegeven, wanneer hij hiermede in strijd handelt. 26-2-1699. 744, f 16.
- 1700. Aan Courtonne, F 9000, 'in mindering van hetgeen deze ten lasten van ZM te pretenderen.' 14-12-1700, 744, f 160.
- 1701. Aan Courtonne, F 5425 gulden voor leverantie en arbeidsloon in 1700 'bedragende na gedane reductie het bovenstaande bedrag', 11-3-1701, 744, f 177v.
- 1701. Aan den tapissier Pieter Courtonne, f 2850, voor leveranties als tapissier van ZM van mat en al, reiskosten, voor ZM's kamers te Breda/ Dieren/Soestdijk/ Cruytbergh, volgens diens declaratie. van 31-5-1701 tot 22-11-1701. 744, f 230v.
- 1701. Aan Courtonne, f 4114, 14 st., voor leverantie in qualiteit als ZM tapissier, van materiaal en arbeidsloon, 1701, voor Honselaarsdijk, 't Hoff in Den Haag en Loo, 2-3-1702, 744, f 749v.
- 1701. Aan Courtone, F 4024, 5, voor leverantie en al, 10-5-31-12-1700 volgens zijn declaratie en na aftrek al betaalde sommen. 20-6-1702, 744, f 196v.
- 1703. Aan Courtone, F 160, 16, voor lev + al, op last van dezen raad in het afnemen en pakken, transportereren etc. van de meubelen uit verschillende huizen gedaan en verdiend, 1-10-1703. 30-11-1703, 745, f 49.

2.2: Rekening Pierre Courtonne voor Marcq en Jonas, 1705-1706

NA, 3.03.01.01, inv.nr. 11670

1705 3 september / W. Segelaers
Mrs Marcq & Jonas doivent à P. Courtonne

9/4 de draps tirant 300 au: à f 3,9	f	1036,-,-	
2/4 dito 75 ¾ elle à f 3,8		257,11,-	
30 p.s serge de bois à 15 7/8		476,5,-	
6 p.s de droguets à 29,10,-		177,-,-	
179 ¼ au: interines à -,14 ½		<u>129,19,-</u>	
	F	2075,15,-	
16 november			
35 p.s damas diverses calitez à f 66	f	2310	
34 ¼ au de drap a 63st	f	107,17	
Une piece d'estamine		18,40	
1706			
9 p.s armosin roulez a 37 ½		337,10	
1 p.s serge de boije a		16,-	
1 p.s casant jaunes a		<u>22,10</u>	
	F		2812,7,-

Mrs. Salomon et Jonas et Compagnie doive

9 fevrier			
La facon de deux Lits		20, -, -	
Pour la toille a doubler les dossiers		2,10, -	
Pour 68 au: de cajant a 15 v		51,-,-	
Pour 190 au: de gallon a 1v		9,10,-	
Pour la facon de deux mattelas		2, 10	
Pour 30 cc de laine a 14v		21,-,-	
Pour 20 cc de crain a 10v		5,-,-	
Pour les deux bois de lits senglé		40,-,-	
Pour les 4 pommes		2,-,-	
Pour les mattes a emballer		1,-,-	
Pour 16 au: de toille pr. Mattelas		7,4,-	
Pour 8 ½ au: de drap à f 3,15		31,17,8	
	F	193,11,8	
	F	5081,13,8	

15 Novembre

Receu de mr. Jeusa Pareira par lettre de change f	1000,-,-
16 janvier Receu dudit par dit f	1000,-,-
Receu de Monsiuer Marq et Jonas f	33.-,-
Estoit signé P Courtonne	2033
	3048,13,8

Après la collation faite a son original.

2.2: Pierre Courtonne voor De Jonge van Ellemeet

ZA, 70, inv.nr. 127, Meuble a.o 1709, f 2.:

1708

Om te wete wat het fijolette ledekandt met geel gevoerd heft gekost van vermaecke

Den 18 juny

Aen Marij de stecksters voor 14 bande hoger te steke 25 gulden, onkoste van sajjet, gaes enz. 30 gul. Is te same 55,-,-

Den 27 junij voort verwe van de voerin te Delff 17,-,-

Den 13 novem van Persijn 1 stuck geel armozijn
à 28 gul met nogh 4 5/8 el à 2 gu de el 37,-,-

1709

Den 16 julij

Aen Cortonne voort ledekandt te maecke was toegegaen 34 ½ elle fiolet Engels moor a 45 stu[ivers] dat hij daer toe hadde geleverdt 375 klijne passemens a 2 stu[ivers], 79 passement met een plusie a 4 st[ivers], de grote franie-plusie in doen sette voort snijwerck en 't hout werck, 60 gu[lden] voort fasoen 70 gul[den] dat is van 't opmaecke verders van de trangel te vermaecke en eenige onkoste quam sijn rekeningh 336,4,-
Dewijl Cortonne de spreij versnede hadde heeft hij die gehouwe en een ander in plaes gemaect daer ik hem weer armozijn toe gegeve heb. Dit van de rekening af getrocke en 't geen te veel geset was, betaelt met f 275,-,-

2.2: Pierre Courtonne voor de Friese stadhouders

KHA, A10a, inv.nr. 354

1712

Alderhande te Leeuwarden en in den hage:

Door den selve [de casteleijn Roermond] aen Courtonne wegens twee stuck blauw damast in juni 1712 bij reegke en quit. Met no. 39 f 260,-

1714 - Alderhande te Den Haag

Aen de Tapissier Courtonne in Minderinge vam Sijn Reekning groot f 5788,7,7 van 1709 1710 en 1711 en 1712 Bij Reekeninge en quitantie met no. 7 f 1000,-

1715

Aen den tapissier Courtonne nog te in mindering van sijn reekge. groot 5288,2,2 van 1709, .10.11 en 1712 bij quit. Door Roermond betaeld met no. 12 f 500,-

1718

Alderhande te Leeuwarden

Door Stannarius aen Courtonne voor een en ander gemaekt op quit.ie no. 94 betaeld f 400,-

1719

Door denselven [Reus] aen Courtonne ter saeke geleverde behangsels en ledikanten volgens reekge en quit.ie betaeld no. 80, f 472,19,-

KHA, A28, inv.nr. 352

Nalatenschap Johan Willem Friso – lijst van schulden:

Courtonne tapissier bet. f 10.576,17,-

2.3: Aanstellingsakten van *tapissiers* aan het hof van Willem III

1676 Marijn Geoffroy

NA, 1.08.11, inv.nr. 564

Acte voor Marijn Geoffroy als Tapisier en bewaerder van S. Hoogh. Meubelen in dato 31 maart 1676

Sijne Hoochht. Ordonneert hier mede tresorier ende senten. G.[ene]rael Isbrant van Noortwyck aen Maryn Geoffroy Tapisier ende bewaerder van S. Hoochht. Meubelen voor een jaeren gagie te betalen de som[m]e van 500 gul[den] ingaende metten eersten january 1676 Ende mits van dien met quitantie ende

daer naer alleen quiten sal gem.[elden] tresorier g.[ene]rael de voors[chreven] somme van 500 gul[den] jaeren in uytgeeff sijner rek:[ening] geleden worden. Actum ins Gravenhage desen 31 maart 1676.

1690 Dirck de Bruyn
NA, 1.08.11, inv.nr. 565

f. 80v

Acte voor Dirck de Bruyn als Tapicier van Syne Maj. huijsen in de Nederlanden in dato 1. April 1690

Sijne Maj.t van groot Brittagne heeft in plaetse van Marijn Geoffroy tot Tapissier en Opsichter van Sijne Maj.t meublen

f 81

op Sijne hooven, Casteelen, en huijsen staende, en gelegen inde vereenigde nederlanden aengestelt, ende gecommiteert, soo als aengestelt, ende gecommiteerd werd mits desen, de persoon van Dirck de Bruyn, met last. Dat denselven gehouden sal zijn, tweemaal des jaers wanneer de meubelen op en afgehangen werden, sich te begeven op Sijne Maj.t. huijsen die hem door den intendant van selve huijsen zullen werden aangewesen, om aldaer niet alleen de meublen ordentlijck te doen ophangen, de ledicanten en anders te stellen, maar oock aen alles, tzij stoelen matrassen, ledicanten, behangselen, en andersints niet uytgesondert de nodige repartien te doen, sullende de casteleijnen vande voorschreven huijsen geobligeert zijn den voorn.[oemden] de Bruijn toe te voegen de hulpe van hare dienstboden, tot het opvouwen, en net wegleggen der voorsz. Meublen, daervoor hij de Bruijn tot zijn persooeneel tractement sal genieten de somme van vijfthondert car.[olus] gulden jaerlijcx, sonder yets te mogen declareeren, als alleen de gesupporteerde daggelden reijs en teercosten voor een knegt of knegten, mitsgaders de materialen die hij tot reparatie der voorsz. meublen

f 81v

gebruijcken en fourneren sal, welcken aengaende sijne declaratien, soo wel ten opsichte van voorsz. Geleverde materialen, als wegens de dagen van het verblijf en wercken sijner knegten bij attestatie vande Castelijnen sullen moeten werden geverifieert, Ordonnerende de Raden Commissarissen van sijne majts Tresorie in de Nederlanden het voorsz. Tractement van halven tot halven jaren te betalen. Ende mits overbrengende voor d'eerste reijse, dese, ofte copie autenticq van dien met quitantie ende daer naer alleen quitantie sullen gem.l heeren raden Commissarissen de betalinge uijt crachte deses gedaen in uijtgeef harer zaken: geleden worden, soo dickmael als t behoeft.

Actum tot Whithal den 1 April 1690.

1696 Pierre Courtonne
NA, 1.08.11, inv.nr. 565

f 125

Acte voor Pierre Courtonne als Tapicier van sijne Maj.ts huysen inde Nederlanden in dato 18 juni 1696.

Sijne Maj.t heeft in plaetse van Dirck de Bruin tot Tapicier en Opsichter van sijne Maj.ts meubelen op sijne hoven, casteelen en huijsen staende ende gelegen in de Vereenigde Nederlanden aangesteld ende gecommiteert, soo als aangesteld ende gecommiteert werd mits desen de persoon van Pierre Courtonne met last dat den selven gehouden sal zijn, tweemaal des jaers, wanneer de meubelen op en afgehangen werden, sich te begeven op Sijne Maj.ts huijsen die hem door den Intendant van deselve huijsen sullen worden aangewesen om aldaar niet alleen de meubelen ordentelijck te doen ophangen, de ledicanten en anders te stellen, maar oock, aen alles t zij stoelen, matrassen, ledicanten, behangselen ende andersints niets uijtgesondert, de nodige repartie te doen, sullende de casteleijnen van de voors. Huijsen geobligeert zijn den voorn. Pierre Courtonne toe te voegen de hulpe van hare dienstboden, tot het op en afhangen als oock het opvouwen en net wegleggen der voors. meubelen, daer voor hij Pierre Courtonne tot sijn persooeneel Tractement sal genieten de somme van vijfhondert car: guldens jaerlijcks, sonder iets te mogen declareren als alleen de gesupporteerde daggelden reijs en teercosten voor een knecht of knegten, mitsgaders de materialen die hij tot repartie der voors. meubelen

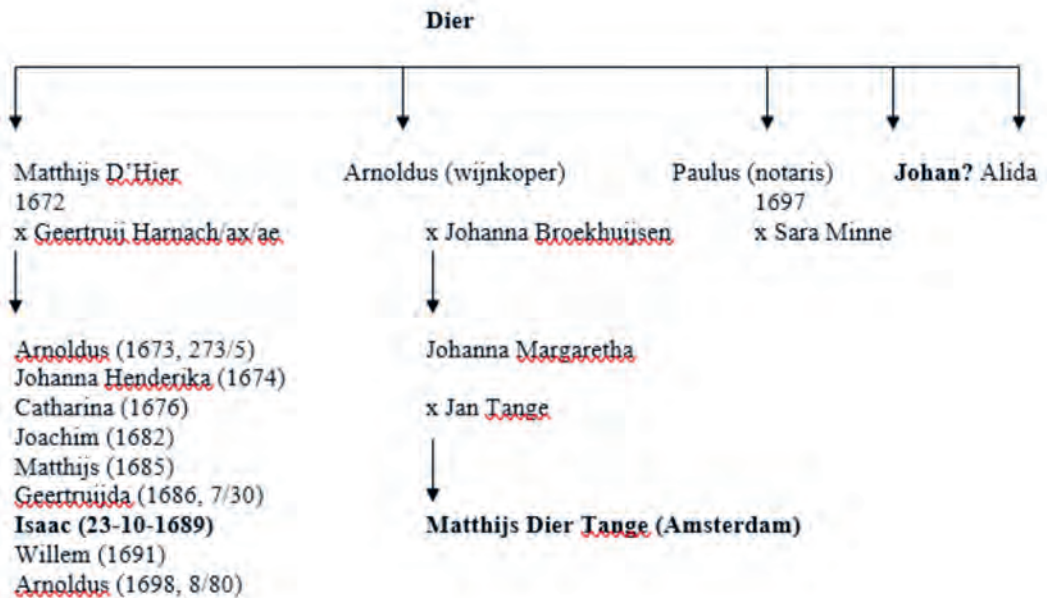
f 125v

gebrycken en forneren sal, welken aengaende sijne declaratien, soo wel ten opsigte van de voors. geleverde materialen, als wegens de dagen van het verblijf en wercken sijner knegten bij attestatie van casteleijnen sullen moeten werden geverifieert, ordonnerende de Raden Commisarissen van sijne Maj.ts Tresorije inde Nederlanden het voors. Tractement van halve tot halve jaere te betaelen, aenvanck nemende met den 22 April lestleden, ende mits overbrengende voor de eerste reijse dese, ofte Copie autenticq van dien met quitantie ende daer naer alleen quitantie sullen gem.e heeren Raden Commisarissen de betalinge uijt cracht deses gedaen in uijtgeeff harer rekeninge gelden werden, soo dickmaels alst behoort, Actum int leger tot Simale [SartMelin?] den 18 juni 1696.

3.2: Overzicht van betalingen aan Isaak Dier, 1734-1756

Jaar	Wat	WAAR	Ponden	Gulden
1731	Meubelen	?		
1735	Meubel-damasten tot behang	?	752	
1737	Inkopen meubelen	Breda	12727	
1738	Meubelen	Breda	3000	
1738	Meubelen	Breda	1855	
1738	Meubelen	Breda	299	
1740	Reparaties meubelen	Breda	63	
1744	Mat et al voor meubelen	Breda	75	
1748	Levering en al	Breda	3067	
1750	Ameublementen	Breda	729	
Totaal Breda			22567	
1739	Ameublementen	buitenjacht	2898	
1740	Ameublementen	buitenjacht	371	
1749	Groote buytejagt		370	
Totaal buitenjacht			3639	
1734	Meubelen Oranjezaal	Huis ten Bosch		3000
1734	Meubelen Oranjezaal	Huis ten Bosch		3000
1734	Damasten Oranjezaal	Huis ten Bosch	109	
1734-1735	Ameublementen corps de log	Huis ten Bosch		14000
1736	Materialen/arbeidsloon	Huis ten Bosch	846	
1737	Reparaties meubelen Oranje	Huis ten Bosch	75	
1740	Geleverde waren en al, Oranje	Huis ten Bosch	42	
1744	Mat et al, Oranjezaal	Huis ten Bosch	224	
1746	?	Huis ten Bosch	113	
1749	Leveranties	Huis ten Bosch	1738	
1750	Ameublementen Oranjezaal	Huis ten Bosch	1311	
1751	Leveranties	Huis ten Bosch	131	
1751-1752	Leveranties	Huis ten Bosch	1695	
1751	Ameublementen	Huis ten Bosch	131	
1753	Behangsel en al, Oranjezaal	Huis ten Bosch	224	
1754	Leverantie en al	Huis ten Bosch	703	
Totaal Huis ten Bosch			7342	20000
1739-1740	Meubelen	Loo	780	
Totaal Loo			780	
1746	Geleverde	Soestdijk	138	
1755	Ameublementen en al	Soestdijk	7659	
Totaal Soestdijk			7797	
1753	Begravenis WIV	Stadhouderlijk Kwartier	485	
1754	239,5 el groen best Italiaans	Stadhouderlijk Kwartier	586	
1754	Leverantie en arbeid	Stadhouderlijk Kwartier	2858	
1747-1748	Leveranties en onderhoud	Stadhouderlijk Kwartier, DH		3096
1747-1748	Leveranties en onderhoud	Stadhouderlijk Kwartier, DH		10458
1747-1748	Leveranties en onderhoud	Stadhouderlijk Kwartier, DH		1665
1748	Appartement Portland, stoele	Stadhouderlijk Kwartier	336	
Totaal Stadhouderlijk Kwartier			4263	15219
1733-1734	Meubelen appartementen	Vijverberg	1632	
1735	Reparatie en materialen	Vijverberg	4685	
1735	Werkzaamheden	Vijverberg	116	
1736	Werkzaamheden	Vijverberg	672	
1736	Werkzaamheden	Vijverberg	1686	3204
1737	Reparatie meubelen	Vijverberg	207	
1740	Reparaties meubelen	Vijverberg	69	
1746	Reparties en al	Vijverberg	336	
1750	Ameublementeb	Vijverberg	552	
1751	Werk	Vijverberg	306	
1752	Werk	Vijverberg	107	
1753	Leverantie en reparatie	Vijverberg	202	
1754	Leverantie en al	Vijverberg	79	
Totaal Vijverberg			10649	3204
1749	Arbeidslonen ter Thesaurie		12	
1750	Bekleden cabinet medaïles			590
1754	Leverantie en al, bekleden bibliotheek en lessenaars		590	
Totaal overige leveranties			602	590
TOTAAL			57639	39013

3.2: Stamboom familie Dier

Isaac x Sara Elisabeth Thobijassen

1727 Mattheijs Anthonie (12/207)
 1729 Suzanna Geertruy
 1732 Alida Sara (176/262)
1734 Isabella Jacoba
 1736 Isaac (jong gestorven blijktbaar)
 1736/5/29 Anna Wilhelmina. Prins en prinses van Oranje Nassau zijn peter en meter (245/97)
 Nieuwe Kerk
 1740 Isaac
 1740 Adrianna Sara (177/5)

Isabella Jacoba x Mattheijs Dier Tange

1756-12-25 Caroline. Prinses Carolina is meter
 1759-1-28 Willem. Prins van Oranje is peter

3.3: Rekening Paul Marron voor een ledikant, 12 april 1736

ELEO, 16, inv.nr. 5

Monsieur Vannes doit à Paul Marron du 12 avril 1736	
Pour un boit de Lij avecque de corniche	
À la mode	40-0-0
Pour avoir fait esculter le dossier	9-0-0
Pour le verge tournante polie	6-10-0
Pour 4 tirason et 10 cram et 6 supor	2-0-0
Pour 22 @. de toille à 4 ½ sol @.	4-19-0
Pour 24 @. du boucram à 4 sol @.	4-16-0
Pour 5 douzene daveaux	1-5-0
Pour 164 @ du grand pasement à 3 ½ sol @.	28=14-0
Plus 80 @. à 3 sol @.	12-0-0
Plus 36 @. 2 sol @.	3-12-0
Plus 180 à 1 ¼ sol @.	11-5-0
Pour de corde pour tandre le lij	0-8-0
Pour la fasont du lij à lange	36-0-0
Pour la fasont dun matela`	2-0-0
Pour 5 @. du damas ver et blant à 58 sol @.	14-10-0
Pour 17 liure de leve à 14 sol la liure	11-18-0
Pour 14 liure du crint à 10 sol la liure	7-0-0
Pour de leve pour piquer le matelà	0-10-0
Pour avoir fait 2 paliasse	1-10-0
Pour 17 @. De toile a 41/2 sol @.	3-17-0
Pour de paillie	0-5-0
Pour de leve pour piquer le paliasse	0-4-0
Pour avoir racommodé un pomo dun lys	0-10-0
Pour une grant carsse pour metre le dij ly dange	8-10-0
	213=3=0
Recu le conte le 27 may 1736	
Paul Marron	

@. = aune

3.3: Brieven van Phillipe Audrouin aan Daniel van Eys

ELEO, 16, Firma Van Eys, inv.nr. 9a

1. Du 23 Maij 172[5/7? datum slecht leesbaar]

Monsieur,

Je vous envoie cij joint une kaisse de cuir doré pour votre chambre et aussi les ornements pour le tout de vostre zij camer de damas avec tous ce quij est necessaire pour tendre vos chambre esperant partir s'il plait à dieu dimanche pour me render a Leijden et avor lhonneur daller travailler cheux vous lundij prochain jespere que vous recevres le tout bien conditionné en attendant lhonneur de vos commendements je suis avec un profound respect
Monsieur votre tres humble et tres observant servitter
Phillipe Audrouin

2. Amsterd.m ce 8 avril 1727

Monsieur aussi tous avoir reçu le paquet ce mattin jaij esté cheux mons. Gillot et voicij 7 pièces destoffes tous ce quil ij a de plus nouveau avec le sprix pour ce qui jest de lestoffe de madamme de Vrueil[?] nij a pas moyen den avoir un echantillon ma cousine Ribouleau nen a pas la valeur dun pouce et quans mesme vous en avies un echantillon a moins que den avoir la valeur de $\frac{3}{4}$ de lon. Lon ne puit rien conoitre a ces sortes destoffes plusieurs personnes luij en ont demandé mais elle na pas pu les sattisfaire non plus que moi je souhaite que vous trouviez quelque chose quij plaise a Mademoiselle van Eijs [Sara Dozy] monsieur Gillot majant ameurés que cestoit tout ce quil ij avoit des plus exquis dans la boutiquie jatends lhonneur de vos commendements et suis avec un profound respect
Monsieur votre tres humble et tres observant servitter
Phillipe Audrouin

3. [april-mei 1727]

Monsieur

Selon lordre de Madamme vostre espouse jaij fait le commission quelle mavoit donné jaij vu des estoffes que lon nomme for modeste don't voicij la note
Une fon olive brun pistache et pourpre à 6 florins la
d.to une couleur gorge de canard a 5 florins la
d.o canelle foncé dun tres bon gout et modeste a 5 fl 10 la

voicij les couleurs les plus nouvelles et les patrons les plus nouveaux et sij vous souhaitez en avoir la vu nous pouvons vous les envoyer avec dautre pieces qui doivent etre finies pour lundi et mardi sij vous le souhaitez ches cheux mons.r Gillot car les fabriquants ne veulent pas les envoijer sij vous souhaitez que je

vous les envoie je vous prie de monorer dun mot de letttrre pourvue que vous les renvoyer 2 jours apres je naij pas dit a mon.r Gillot pour quij cestout a regard des cuirs dores je les aij commande selon lordre que mons.r Selvegne men a donne de vostre part et lon me demande un mois ou 5 semaines de temps pour le prix de trente sols et depuij la feuille cest plus juste car lon vendt les deux couleurs ordianirement 28 la feuille et chaque couleur que lon met dessus la languemente dun sols, lun chaque feuille jaij perprouvé auissi le dessijn pour louverage que que dois faire pour vostre sij camer ces pourquoi je vous prie davoir la bonté de me lenvoije au plus tot et je la feraij travailler tour pret affin que tout soit fait en mesmes temps atens lhonneur de vos orders et suis avec un profond respect

Monsieur votre tres humble et tres observant servitter
Phillipe Audrouin

4. Amsterd.m ce 4eme juin 1727

Monsieur

Je vous envoie les echantillons de tapisseries pour que vou choisiesies celui qui vous plaira le plus je joings les tailles douces de perspectives pour que vous choisiesies cequx qui vous conviendront. vous aures la bonté de couper le papier blanc tout au tou de celles que vous aures chossies. mad.lle Ulrich qui est venue ce mattin chees moij les a vues ells les fera conformes a cele que vous choisies, elle ma dit aussij que mons.r Van Noord avoit response. elle doit vous ecrire ce soir pour scavoir sij mons.r van Noord la gardera elle voudroit bien sen defaire mais je luij aij conseillé de ne pas paroître trop empressée par vous Voules macorder la faveur de luij faire voir cela rien procura peut ester e teintures pour Mad.lle sa soeur qui a achep vue maison et jamais soir quelle ne se garte pas jattendrai lhonneur de vos commend.mt pour priant de me croire avec soumission

Monsieur votre tres humble et tres observant servitter
Phillipe Audrouin

5. Amsterd.m ce 10 juillet 1727

Monsieur

La tapisserie que vous maves ordonnée pour votre petite chambre est faite si je vous laurois dela envoiee mais comme jaij cru que vous voulies faire tous a la fois et attendre vostre tapisserie de francfort je naij pas ausé vous lenvoyer sans vostre ordre je vous dois bien vous prier dune grasce qui jest que quand vostre tapisserie qui vient de francfort sera arrive que Van Geel seigneur de Spaenbroekquij en voudront faire faire une su lesmesme gout et comme il nij en a point nij de chantillons quil luij plaisent acaux des figures je ne doubte pas quil na pour lordonnance de la vostre sij vous raport a ce monsieur van Noord parce quil voudroit lavoit en mortier pour rien, il y a dans les echantillons que je vous

envoye un de 13 s/la parce quil ij a de sor parceij et par la je vou prie davoir la bonté de me renvoyer les echantiliions le plus tott quil vous sera possible et je le commenderaij tous aussi tost, je suis en attendant lhonneur de vos orders
Monsieur votre tres humble et tres observant servitter
Phillipe Audrouin

6. Amsterd.m ce premier aout 1727

Monsieur

Jai bien reçu lhonneur de la vostre du 24me juillet et aij rendu la letter a mons.r Rach quiij me dit que tous aussij tost quil lavoit reçu il me remettersoit la tapisserie entre main il me dit aussij quil navoit pas tien avis de francfort ce jour la mais quil attendoit encore de la marchandise et que par mot vostre caisse seroit avec jii fus meeredij il me dit quil avoit avic que votre caisse estoit chargée mais quelle navois pas apssé a dousburgh et par consequent elle ne pouvoit pas arriver cette semaine et quelle nariveroit que mercredij prochain ou bien le vendredij cest ce quil ma oblige de retarder jusques a aujourd'hui a vous ecrire ayant la main a la plumme lors que jaiij reçu la vostre du 31 de passévous pouver sestre persuade Monsieur quaussij tost quelle sera arrive je feraij partier mon garcon et que je siuveraij immediatement a pres affin davoir plustot fait jaurais bien souhaité quelle fut arrive cette semaine cela me seroit mieux convenue toutefois je nentreprendrai rien pour la semaine prochaine affin destre pret quand votre tapisserie arrivera, je suis en attendant lhonneur de vos orders
Monsieur votre tres humble et tres observant servitter
Phillipe Audrouin

Monsieur jaurais soin daporter mon Livre avec moiij ou sij vous en aves besoin auparavant et que je trouve quelqun a mij quiij vouait sen charger je luiij donneraij pour vous le remettre

7. Amsterda.m ce 10 aout 1727

Monsieur

Jai jecte ce mattin chex Monsieur Rasch avec mons.r Selvegne quiij doit vous faire raport des bouche touchant la tapisserie que nous esperons recevoir sans faute cette semaine il a vu que ce nestoit point la faute de Mons.r Rasch pour ce qi jest de moiij jaurais souhaité de tout mon Coeur quelle fut veu dans son temps vous series content a preset jaiij eu le Bonheur de trouver de spersonnes quiij voulunt bien attendre apres moiij aussij aussij tost la 9te[?] Tapisserie recue je vous enverraiij [...] dans mon grée aussij deux modelles de chasses lun avec un schapepoot et lautre tournée pareilles a celles que jaiij eu honneur de vous faire voir celle avec les chaepe poot eest de 15 s plus chère je vous joings iciij le prix qui jest pour le bois tout nu 10 fl 10 s, pour lebourure 3 fl 10 s, passément tous au tour comme elle est 10 s 4 c

Lestoffe de dessus a part fait en tous 15 fl 20 s 9 c.

Et sij vous prenes les schape poote il vous en coutera 15 s davantage par chasses vous pouveres ester asseuré monsieur que tous est crain et quil nij a point de bourre cest ce quij rend la chasse bien garnie et point presenta et forte sij vous aves la bonté den considerer louvrage et le bois est bois de noijs de france je vous envoiejaïj aussij les deux cousins de duvet mais pour le mattelas vous avies de la louve que vous devise menvoyer jattendraïj que vous ayes la bonté de lenvoyer ou sij vous ne navies pas jaij de bonne linne et qij nest point grosse a 14 f la lb sij vous souhaitez je vous en foirniraij jattendraïj vos orders la dessus et sil I a a encore quelque chose pour vostre service je vous prie de me la mender arce que je pouraij vous en rendre compte a Leijde car je compte de me rendre chez vous pour le plus tard lundij au soir ou mardij mattin et sij mon garçon est a leijde dimanche vous aures la bonté de le laisser travailler vce jour la parce que cela nous avancera dautant de plus je suis avec une entoere sousmission,
Monsiuer vostre tres humble et tres obeisant serviteur
Phillipe Audrouin

8. Amsterd.m ce 15 aout 1727

Monsieur

Enfin nous avons nouvelle de la tapisserie je la dois recevoir demain samedi et pour cet effet je vous en vouye les deux modelles de chases don't je vous aij parle dans ma derniere letter et pour ne pas perdre de temps je feraij voir la tapisserie dimanche et vous enverrai lundij la caisse et moi je feraij en sorte destre mardi sans faute a Leyde je vous envoie mon garçon dimanche quij pourra commencer a travaille en mon absence entretemps vous pourres visiter les deux modelles de chasses que je vous envoie la tapisserie de toile collé qi jest derriere veste chamber est aussij avec les chasses ce quij fait deux paquets Je souhaite que vous receives le tout bien – conditionné et en attendant lhonneur de vos commendements je suis avec un profound respect Monsieur v.e tres humble et tres obeisant serviteur
Phillipe Audrouin

Adres: Monsieur Daniel van Eys op de ouwe vest bijde jan vossies brugh tot Leyden met een pak sijl doek gemerkt DVE een andere ditto gemerk DVE sijnde 2 stoelle in een mat gepakt voorsightigh te handele

9. Amsterd.m ce 15 aout 1727

Jaij reçu avis de larrivée de vostre tapisserie et je la dois recevoir emain je la feraij voir dimanche et vous lenverrai lundij et je me redarij mardij sans faute pour avoir lhonneur de vous satisfaire jaij encoye les deux modelles de chases avec la tapisserie de toile par vostre entijchambre mais elle non pas peu partir le bateau estort trop plein le commissaire na pas ose les risquer de peur quelle ne

se casent il les envoie demain samedi il n'y a pas ordinairement beaucoup de
marchandise si vous pouvez les faire décharger le dimanche matin vous auriez
plus de temps à les considérer mon garçon part dimanche après dîner pour se
rendre chez vous en commerces en attendant que je vienne si vous avez quelque
chose à me commander j'attendrai l'honneur de vos ordres les deux cousins je
les enverrai avec la caisse de tapisserie je suis en attendant
Monsieur votre très humble et très obéissant serviteur
Phillipe Audrouin

10. Amsterd.m ce premier 7bre [septembre] 1727

Monsieur

Je vous envoie ci-joint mon compte selon l'ordre que vous m'avez donné et
si vous vouliez avoir la bonté de me faire paier cette semaine je vous aurai
beaucoup d'obligation ayant vu paiement à faire je vous remercie de la bonté que
vous avez eu de me recommander à monsieur Bon enfant qui m'a déjà ordonné
deux tentures de chambre je me recommande toujours que je serai tant que je
vivrai avec une entière soumission

Monsieur votre très humble et très obéissant serviteur

Phillipe Audrouin

Ma femme affirme de ses très humbles respects à Mademoiselle votre épouse

11. Amsterd.m ce 3 fevrier 1728

Monsieur

Je prends la liberté de vous écrire comme je vous l'avais promis aussi tôt que je
trouverai occasion pour vos chasses, je croie de pouvoir vous les vendre sans les
mettre en vente publique, c'est pourquoi je vous prie d'avoir la bonté de m'en
envoyer une pour la faire voir, et me marquer le plus juste prix et aussi si j'en
avois par hasard quelque de cassée il faudroit que vous la fisses raccommoder,
j'ai conseillé à la personne qui m'a demandé de belles chasses de rencontrer de
faire des rideaux rouges et lui j'ai dit que les chasses sont garnies de drap rouges
et passants blancs si au cas le drap se tout piqué de quelque ver cela pourroit
restorer il me semble que j'en ai vu une ou deux où il y avoit quelque petit trou
qui ne soit pas de grande conséquence enfin marques moi comme elles sont au plus
juste et ayez la bonté de m'en envoyer une afin que l'en puisse juger de reste,
si cette occasion nous manque j'espère en trouver d'autre entre ci et le mois de
mai et alors nous serons toujours assez à temps de les mettre en vente, j'attends
l'honneur de votre réponse et suis avec un profond respect

Monsieur votre très humble et très obéissant serviteur

Phillipe Audrouin

Pardon monsieur si je prends la liberté d'y joindre une lettre à ma mère?

12. Amsterd.m ce ce 18 juillet 1729

Monsieur

Je me sers de locasion de mon cousin Elin pour vous donner avis que jaij bien trouvé des feuilles de cuir doré comme les vostres a la reserve que les costes des bouquets ne sont pas dorées mais daileurs les couleurs sont tous de mesmes sy vous souhaitez les avoir comme elle sont et que cest pas en bas cela ne paroitra pas et je pouraij vous les livres dans le temps promis, ces adire dans 10 a 12 jours, mis sij vous souhaitez quelles soient tout a fait conforme au reste de vostre tapisserie alors jauraij pour les faire faire et cela aura bien 4 ou 5 semaines jattend vostre response et suis avec un profond respect

Monsieur votre tres humble et tres obeissant serviteur
Phillipe Audrouin

13. Du 9bre 1729

Monsieur Daniel van Eijs doit a Phillipe Audrouin

4 peau de cuir doré pour à 30 ½ f la pour a f -, 6, 2

Pour voyage du garcon 50 s f 2,18

Pour avoir tendu et racommodé la tapisserie clous le fet 3,-

Recu le conte cij dessus a Amsterd.m ce

A fevrier 1730

Phillipe Audrouin

14. Amsterd.m ce 2me fevrier 1730

Monsieur

Aussij tost vostre letter recue ma fame a allé [?] chercher des poupees comme vous le souhaitez elle en a trouvé que dans une boutique qui jest parter celui qui a cette grand eorloge qui les fait venir de france et qui en fait luij mesme ma fame nen pas trouvé de la grandeur que vous souhaitez elle a esté dans dautre boutiques en gros et en detail elle nen a pas trouvé acure de de france tous aijant renvoyé ma fame cheux le do. Parter voicij ce quelle ij avoit trouvé une poupée francoise nue qui a la tete plus grande que votre mesure qui a les bras comme vous marques et les ongles marques et les oreilles fort jolie, elle en a aussij trouvée une de la mesure du gallon qui jest toute habillée coifee a la mode un robe palatinn colier avec un slot fort bien fait les yeux emalies boucles aux oreilles et la suite mais il ne la veulent vendre que toute habillié elle sera de 13 florins et la poupée nue de 4 florins 10s ma fame na pas voulu achepter rien sans vous le marquer sij la grandeur de la poupée nue vous convient je vous prie de marquer sij la poupée holandoise doit ester de la meme grandeur ou bien selon vostre mesure ma fame a prié paster de luij garder les d.tes poupées jusque a samedij ainsi nous attendons lhonneur de vostre response samedij mattin, joublois de vous dire que sij vous voulies absolument selon vostre mesure il

demande 3 mois de temps soit pour les faire ou les faire venir jattends lhonneur
de vos commendements et suis avec un profound respect
Monsieur votre tres humble et tres obeissant serviteur
Phillipe Audrouin

Ma famme assure de ses respects mademoiselle vostre espouse
La poupée habillée se peut deshabiller et habillier

15. Amsterd.m ce 22 auout 1731

Monsieur

Jai bien recu vostre letter du 18me de ce mois avec la mesure des chambres que
vous souhaitres garnier et pour ij repondre je vous envoie cij joint la note de
3 tantur de hautelisse don't deux sont tous neufs et lautre qui jest la meilleure
marché est a la haije et la personne que elle apartient ma offert une adresse que
je pouraij vous envoyer avec une letter dans quoi je pouraij mettre votre adresse
pour Leijde et vous pouries la voir et la renvoyer sij lle ne vous plasoit pas en
pajant les fraix qui seront peu de chose de la haije a leijde
Tapisserie de la haije

Un piece de 10 a

d.to 6 10/16 Le tout pour 200 florins haute 5 3/16

d.to 5 1/2

d.to 1 13/16

d.to 1 11/16

Un morceau dessus porte de 2 a sur 2 1/4 haut

Autre tapisserie pais au fort jolie bordure bordure haut et bas

Piece 7 13/16

d.to 5 1/16

d.to 5 1/2

d.to 4 6/16

d.to 4 10/16

En tout 27 5/8 et hauteur 4 5/8 a 4 florins/lau

Vous pouvies voir sij cela vous convient, jatends sur la fin de la semaine quelque
chose de nouveau que je compte vous faire voir et que je vous envoieij mardij
ou mercredij de la semaine prochain avec de nouveau desein de tapisserie
trionfante, jattend un mot de response et suis profondement

Monsieur votre tres humble et tres obeissant serviteur

Phillipe Audrouin

Ma fame nest pas encore acouchee je nattend que sa delivrance pour aller faire
un tour a leyde

16. Amsterd.m ce 3 8bre[?] 1731.

Monsieur

Jaij bien recu vostre letter ce mattin par laquelle vous marquer venir dans peu de jours a amsterd.m jaij commande les echantillons de Trionfant ils ne sont pas encore faits la semaine passé les ouvriers nont pas travailler acause de la carnemaise la tapisserie de mons. Benedzé¹ est vendue il ij a plus dun année Jaij tendu le cuir doré anglois a mons van Lenip sij bien que vous la pouver voir a son effet, je suis en attend lhonneur de vos orders

Monsieur votre tres humble et tres obeissant serviteur

Phillipe Audrouin

17. Amsterd.m ce 12 mars 1732

Monsieur

En responce de la vostre du 9me du courant et selon lordre que vous maves donné pour la tapisserie don't je vous avois escrit la d.te tapisserie a esté vendue sept cent cinquante florins est cest mons.r kooijmans quil la achepté le prix que vous avies mis dans vostre dernir letter na pas aprochée de ce que lon a mis dans la vente sij javois eu de largant et que lon me lait voulu donné a 500 fl je lauraij pris pour mon compte ccest une tenture qui jest Presque toute de sois et a couse certainement plus de 3000 florins et est Presque toutes neufves voicij les desseins des lits que je vous avois promis je vous prie de me les renvoyer le plus tost que vous pouver en attendant lhonneur de vos orders je suis profound.me

Mons.r votre tres humble et tres obeissant serviteur

Phillipe Audrouin

18. Amsterd.m ce 16me maij 1732

Monsieur

Cette cij est pour vous donne advis que vostre tapisserie est partie pour Leijden bien conditionnée je vous le fais scavoir affin que sij il pleuvoit comme il a fait tous ces jours passes vous puisies lenvoyer chercher par vos garsons je conte dariver a Leyden avec mon garson lundy au soir jaij vu le temps que jaurais encore esté force de vous manquer de parole ce qij mauroit beaucoup mortifie nous sommes dobligation de travailler dimanche alors je le naij degage de ma presse jusques au mon chetton et aije la bonté de me faire scavoir quelle couleur de passemt vous souhaitez pour mettre a vos chesses jatend lhonneur de vos commendements et suis av.c respect Monsieur votre tres humble et tres obeissant serviteur

Phillipe Audrouin

¹ Waarschijnlijk 'Benezet': Arend, Jan of Pierre Bénézet te Amsterdam.

19. Amsterd.m ce 17 juin 1732

Monsieur

Je vous envoie cij joint vostre compte et celui de monsieur Kleijn pour vous faire voir ce que je lui ai payé pour limprimane de vos tanture de chambre de camelot sij vostre comodité le pouvoit permettre de me le remettre cette semaine cela me feroit grand plaisir jespere que ma mere vous donnera encore quelques centaines de florins quelle doit recevoir pour maij je lui envoie aussij une quittance de la somme de vostre compte quelle vous donnera je souhaite que la presente vous trouve en meilleur santé que lors que jetois a Leyde pour moi jai bien cru il y a 8 jours ne jamais avoir lhonneur de vous escrire jai esté attaqué violemment dunne letargie le remede a esté aussij violemment que la maladie enfin il a plu a dieu de me rendre a ma famille mais je suis sij étonné et sij faible que jai beaucoup de peine a agir je souhaite de tout mon cour monsieur

20. Amsterd.m ce 4 me janvier 1735

Je vous aurois bien écrit plus tot mais n'ayant trouvé ce qui vous falloit avant jai trouvé 2 tapis qui sont tres beaux lun est de 10 a 19/4 lon et d.to 6 au de large qij est celui pour mons.r van Gangel et lautre qui est pour vous le trouve justement de la mesure que vous nous donnée et qui est extra pour la finesse et belle couleur al est 8 1/8 lon et 5 1/4 large la plus juste prise st de 40 f la piq qui est presque 1 au sij vous souhaitez les avoir a Leyden je vous les enverrai et sij ils ne vous plaisent pas sans payer la port alans et venant selon la coutume vous en serez quitte il y en a a 37 f la piq mais je n'oserais pas vous les procurer j'attends lhonneur de vostre response en vous souhaitant toute sorte de Bonheur et prosperte dans cette nouvelle année de mesme que ma.lle votre epouse et a mademoiselle votre fille, vous priant de me croire avec respect Monsieur votre tres humble et tres obeissant serviteur
Phillipe Audrouin

21. Amsterd.m ce 14 janvier 1735

Monsieur

Jai bien recue le tapis que m'avez renvoyé fort bien conditionné a le garder du prix il nest pas a moins de 40 f la pic le pareil a esté vendu a Amsterd.m 40 f je scai bien quil y en a a 38 f mais ils sont plus gros est lache et a l'usage cela differe du tout au tout a le garder du vostre il ne se trouve pas de la mesure que vous souhaitez les premiers qui ne tomberont en main de mesure je vous le ferai savoir voicij cij joint un compte pour moy et pour le tapis je suis en attendant lhonneur de vos comandements
Monsieur votre tres humble et tres obeissant serviteur
Phillipe Audrouin

**22. [Van Eys aan Audrouin], Amsterd.m Philips audrouin,
24 aug.st A.o 1735**

Jaij recue vos deux lettres avec la mesure dun tapit qui vous dit estre tres beaux je vous dirrai que elle est $\frac{1}{2}$ a $\frac{1}{4}$ daune trope trot ainsi il faudra assendre a un autre occasion.

3.4: Rekening Marinus Penninck voor raadhuis Edam

WA, 0649, inv.nr. 199

De 24 januarij, Amsterdam 1739
Menheeren de Edele heer en Borgemesters
Van de stadt Edam
Deb[et] an marijnus pennijck

46 numodese stoelen geelevert à 16 g het stuck	f 436,-
4 dyto arremstoelen geelevert à 20 g de stoel	f 80,-
An onkosten van maeten/maecken ynpacken zo mercken à 4 stuijv.	f 10,10,-
Voor het ijenpacken van de stoelen en pampijren en tou en ans.	f 8,-
<u>Voor het zenden van de modellen en onkosten</u>	<u>f 2, 12,-</u>
Totaal	f 837,2
Af	f 6,2
	f 831,0

Den ijenhoud deser ijes voldaan 17 februwarijs 1739
Marijnes Pennijck

3.4: Rekening Jacob Andries de Fremeri voor raadhuis Edam

WA, 0649, inv.nr. 184a, map 163

De Wel Ed: Groot Agtbaren Heeren
Burgemeesteren der Stad Edam
Debent, aan Jacob Andries de Fremeri, voor het volgende,
Op diverse tijden, toe gezonden, ten dienste van haar,
Wel Ed: Groot-agtbare Heeren, Burgemeesteren Nieuwe
Stadhuijs, de gemelde Stad, Edam, te weeten
A:o 1739

Abraham van Hoek, dirk van Hasselt steeg 6a7 huijse van de warmoesstraat,
 passementwinkel
 De wed. Jan Nieuwkerk, Hoogstraat, r.h. 4den huijs van de agterburgwal,
 hoedewinkel
 Johannes Kobbe, ~~hoek kolk steeg~~, apotheequier, brouwersgracht agter tusse
 princegt. & regiers gt.
 De wed. Mortier, Brouwers gt. tusschen de heere en keijzers gt. In de vergulde
 Kruijwagen

p. 2

Johannes Leeser, op cingel bij de regulierstoorn, boekhouder van het west indis
 huijs
 Hendrick Waakhuijsen, Lijdse straat, tusschen de de [sic] prince gt en Lijdse
 dwars straat LH, tabakswinkel
 Terborg & Doussart, Kijzers gt. over de groenlandpakhuijsen
 De wed. Vink, Kolk agter t koornmetershuijs, klee remackerswinkel
 Directeuren van de wijnen⁵
 Juff. Tiens, heer gt. verbij de oude spiegel straat w.z. porcelijne winkel
 Jan Hoffman, uystertestraat verbij de heer egt. LH, timmerman
 Christoffel Radeker, korte kerkstraat, tusschen de Lijdse straat en gt, smid
 George Joon, Brouwers gt. Bij de korte prince gt N.Z. naast een steenkoper
 Apostel & Willink⁶, Warmoesstraat 5 de huijs van de Vischsteeg, trijpwinkel
 Pieter Trooij⁷, reguliers dwars straat tusschen de vijsel straat & de boter markt
 R.H. digte bij de vijselstraat
 ... Brakveld, hoek heeregt. en Lijdse straat, slager
 George Six, lijdse straat bij de Kijzers gt, R.H. distelateurs winkel, chirurgijn
 Anthony Ruijgrok, op 't Koningsplijn R.H. bij de heeregt., zijwinkel

p. 3

Barend Coster, op spuij, hoekje van de heijsteeg, diselateurswinkel
 Daniel Katel⁸, Kalverstraat bij de Capelsteeg naem aan de deur
 Christiaan Obenegels, spinhuijs steeg boven een staal kamer, daer de winhond
 uijthangt, klee remaker
 Jan van Gerbs, Kalverstraat bij de Gaepersteeg, kassemaker
 Jan Scholte, Lijdse straat, tusschen de heere en Keijzers gt, R.H., naest de
 silversmit, kassemacker

⁵ De overliden van het wijnkopersgilde.

⁶ De firma Apostool & Willink.

⁷ Waarschijnlijk de Pieter Trooij (geb. 1704) die in 1734 trouwt met Hendrina Buijtenhuijs, zoon van de trijpmaker Tobias Troij en Catharina van Rossum.

⁸ Mogelijk Daniel van Cathalijn/Catel, nazaat van de trijpwerker Daniel van Cathalijn uit Doornik die in 1626 trouwt met Maria Boudewijn en in de Kalverstraat woont.

Pieter Kok, Vijssel gt. over 't waele weeshuijs, dit zij eerste dws. straat,
 passementwerker
 Abraham Panser, buiten utrecht op de hofsteede oostbroek
 Catharina Hagenhoff, Kalverstraat over de roomse kerk 't Boompje, chitse
 winkel
 Loohoff Ploos van Amstel, Keijzers gt./ tusschen de Lijdsse str& gt. W.Z. naest
 Messina
 Abraham Burmanus, Bisschuijt markt bij de stoofsteeg
 Cornelis Egberts, woonende tot Gouda, turfboer
 Arnoud Wolberts, reguliers dwars straat tusschen de Vijsselstraat en Botermarkt
 L.H., france en koortwerker

p. 4

... Sanders, Lijdsse straat, tusschen de Kerkstraat en prince gt., lakenwinkel
 Loohoff & gebroeders Ploos van Amstel⁹, op cingel bij de Munt
 Sacharias Lefebber¹⁰, Nieuwendijk, verbij de Haerlem dijk, beddewinkel
 Emanuel Pennewaerd, warmoes straat bij de paepenbrug steeg, R.H. in de
 Koning van poole
 ... Van der Sande, Kijzers gragt bij de Spiegelstraat
 John Obrenan, brouwer uijt de brouwerij de Roskam
 Caerlson, op de Kijzers gt. Tusschen de uijtregtse en den amstel, naest de heer
 de Willem
 De wed. Wolpherts, prince gt. Bij de reguliersgt. Ten huijse van haer soon de
 maeklaer
 Mevrouw Anna Catharina Graswinkel wed. Mathias Christophers, here gt.
 3de huijs van de Lijdsse straat, naest Kromhout

Verclaer ik ondergeschreven deese voorenstaande lijste en woonplaetse mijner
 crediteuren te zijn deugdelijke en opregt. Actum Amsterdam 9 augs. 1740.
 Maerijnes Pennijnk.

⁹ De firma van Isaac Lohoff (1692-1763) en zijn zwagers Boudewijn (1687-1758), Jacob (1695-1760) en Cornelis (1704-1775) Ploos van Amstel, blauwselfabrikanten. Jacob was getrouwd met Sara Rothé, bekend als opdrachtgeefster van de twee kostbare poppenhuizen, nu in het Frans Halsmuseum te Haarlem en in het Gemeentemuseum te Den Haag.

¹⁰ Zacharias Lefebvre (1705-?), trouwt in 1729 met Anthonia Brouwer.

3.5: Rekening Hendrik Valk voor Carel de Dieu

RAA, 79.009, inv.nr. 541, no. 48

Transcriptie: R. Harmanni en I. Verslype

Amsterdam 28 februari Anno 1744

De edele Heer Carel de dieu Debet aan
Hendrik Valk, voor als volgt

	voor 1½ dag tot U <u>edele</u> dienst nae Alkmaar geweest	f 2:
5: 0		
	vragt <u>en</u> slaap geldt verschooten	0:18: 0
maart 14	Een stuck <u>en</u> 24 <u>el</u> groene bedde cajant	45:14: 0
	bestellen <u>en</u> antijken	0: 3: 0
maij 23	3 daage door een knegt gewerkt op U edele hoffsteedes	3: 6: 0
	Een pakje spijkers et coopere koppen	
	<u>en</u> 1½ pakje vertinde	1:12: 0
	vragt verschooten	1:15: 8
	Een ledicants houtwerk breeder <u>en</u> hooger gemaakt	3: 9: 0
	3 lijsten bijgemaakt	4: 18: 0
	7¾ el groene gebloemde cajant à 11 <u>stuiver</u>	4: 4: 8
	't ledekantsbehangsel te pas gemaakt 3 nieuwe valle bij	
	gemaakt <u>ende</u> lijste bekleed 't hoofden end belijdt	7:13: 0
	25 el rood floret lindt	1: 5: 0
	2 stucke plat armozijn à f 22:15 <u>stuiver</u>	45:10: 0
	35¾ el frans linnen à 10 <u>stuiver de el</u>	17:17: 8
	34 el groene tres à 10 <u>stuiver</u>	17: 0: 0
	22 el dito glonde à 3 <u>stuiver</u> , 40 el dito à 2 <u>stuiver</u> , 22	
	el à 1 <u>stuiver</u>	8: 8: 0
	50 el Blauw breed dito à 3½ <u>stuiver de el</u>	
	8:15: 0	
	8 el dito à 2 <u>stuiver de el</u> , 22 el à 1½ <u>stuiver</u> ,	
	51 el à 1 <u>stuiver</u>	7: 0: 0
	41½ el geel breedt à 3 <u>stuiver</u> , 15 el à 2 <u>stuiver</u> ,	
	14 el à 1½ <u>stuiver</u> ,	
	69 el à 1 <u>stuiver</u>	12: 4: 8
	58 el spiegelcoord, 31 el <u>dito</u> blauw à 3 <u>stuiver</u>	13: 7: 0
	17 el Blaauw 17 el groene coorde à 2¾ <u>stuiver</u> ,	
	50½ el à 1½ <u>stuiver</u>	8: 9:12

2 Gardijne quasten met lood f 2:16 <u>stuiver</u> , 15¼ el franie	
à 18 <u>stuiver</u>	16:10: 8
3 Houte lijsten f 18:16:-, 2 gordijn roeijen met catr[ollen]	
<u>en</u> duijmen	
6 Winkel haaks ijsers met spiezen, 2 houvasten	31:16: 0
3 gladde ijsere essen gordijn Ringe, lind, haaken,	
cramen	3:16: 0
Een lat met Catrollen, Cooper Boutje	1:16: 0
11 el stijff Linnen à 4 <u>stuiver</u> , 4½ el groene Trielje	
à 10 <u>stuiver</u>	4: 2: 0
Een rol stock met een ijsere roede daarin een catrol	2: 7: 0
Arbeijtsloon van de 3 glasgardijnen vallen, lijsten, sitbanke,	
Kussens met de Vallen en 't rolgardijntje, naijsijde	49:16: 0
17 el groene klapkoord, 1 Cooper Oogje <u>en</u> boutje	1: 9: 0
5 coopere <u>en</u> 8 ijsere duijme 't saamen	0:15: 0
2 lidansie ketinge, 2 houvasten, 2 schroeven	4: 7: 0
Een ledicant gemaakt, blaauw glonde stijfflinne, Ringe,	f 13:10:8
haken cramen, houtwerk bij gedaan	123:10: 8
Een matras in 't selve ledecant	28:12: 0
Een blauw ledecants quast <u>en</u> een haak	3:13: 0
24 stoelen à f 11:15 <u>stuiver</u>	282: 0: 0
7½ el ruw damast tot overtrekzels à 45 <u>stuiver</u>	16:17: 0
Arbeijtsloon van 24 overtreksels à 4 <u>stuiver</u> 't stuck	4:16: 0
75 el floret lind tot d'overtrekzels <u>en</u> rolgardijne	2: 5: 8
8 pak matten, touwen <u>en</u> inpacken	4: 8: 0
Aan sleeploon <u>en</u> antijken	1: 8: 0
't pluizen van 't haar, arbeijtsloon van een matras	
grote pluize	2:15: 0
123½ el catoen à 9½ <u>stuiver</u>	58:13: 8
11¾ dag door mijn gewerkt à 30 <u>stuiver</u> , d'kost &	
slaepes à 10 <u>stuiver</u>	23:10: 0
door d'knegte 42½ dag à 22 <u>stuiver</u> daags	46:15: 0
15 pakjes vertinde spijkers, 1 pak dito met	
coopere coppen, ¾ el gaaren	6:11: 0
Kost, slaggeldt <u>en</u> vragt voor d' knegts	22:12: 0
nog door Harm 10 daage gewerkt <u>en</u> kostgeldt	16: 0: 0
Aan vragt voor mij <u>en</u> Harm	1:10: 0
aan vragt verschooten aan d'kleerland aan 't	
ledecant, aan de coper <u>en</u> saij	3: 9: 0
Transporteren	f 982: 1:12
Transport	f 982: 1:12

	Te Alkmaar verschooten aan gordijn ringe, coopere	
	spijkers, groene zijde <u>en</u> floret lind	0:18: 0
	voor d' Spaansze matten	23: 8: 0
	een groen taaffel kleed <u>en</u> glazen arm	8: 5: 0
	9 el tijd tot voering in d' zitbank kussens	13:10: 0
	19 pd. Feeren à 15 <u>stuiver</u>	14: 5: 0
	11½ el imperiael à 32 <u>stuiver</u>	18: 8: 0
14 <u>november</u>	door mijn 2½ dag gewerkt met d'vragt	4:10: 0
	door d'knecht 4 daegen	4: 8: 0
	3 packjes spijkers <u>en</u> vragt	1:15: 0
	nog een groen taeffel kleedt	7: 0: 0
	nog 3 daege door een knecht <u>en</u> 3 daege	
	door mijn gewerkt	7:16: 0
	aan kost slaapgeldt <u>en</u> vragt	4:12: 0
	Somme <i>f</i> 1090:16:12	

voldaan in Amsterdam 15 maart 1745
met *f* 1053:15:-

Hendrik Valk

[blauwe inkt in latere hand] 10

4.1: Brief Joseph Vallette aan Baron Willem
Philip van der Borch, m.b.t. Huis Verwolde

GA, 0556, inv.nr. 1079, nr. 36, 11 februari 1779

Monsieur le Baron,

Je viens de recevoir par le bode f 464 suivant le memoire incluse quittance je suis fort obligé a mr. le baron du bon payment j'ai envoyé lasignation qu javoit recu a mr. le receveur a breda-

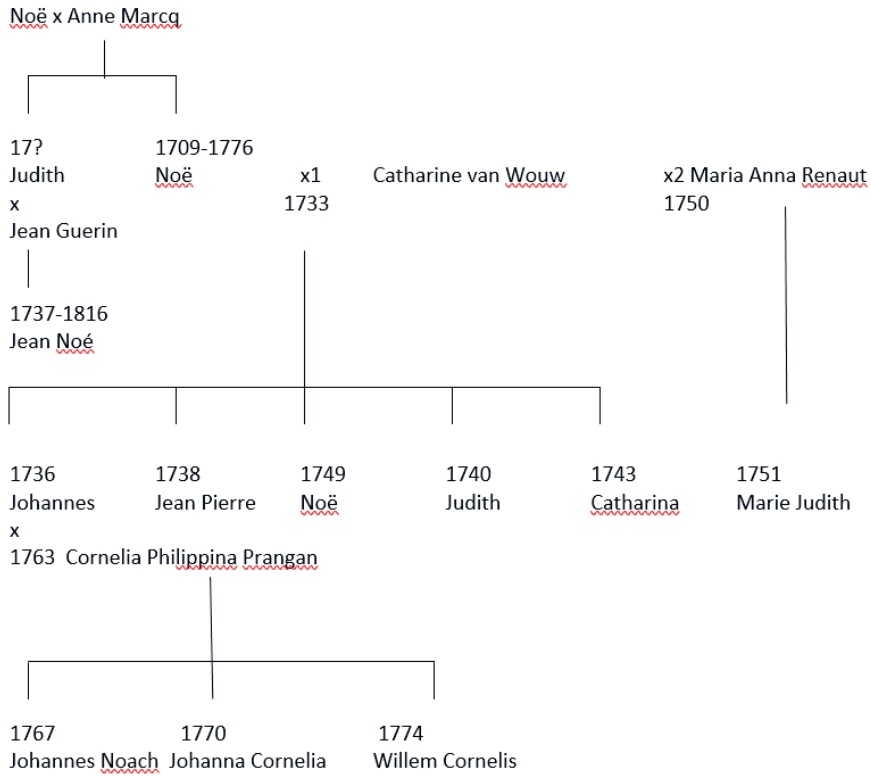
Monsieur Schonck a avec raison choisie un autre dessain de tapis dangleterre pour la grande sale, qui est un grands dessain en octagon le tout en 3 different vert avec un peu de blanc ce dessain a beaucoup de lantique et d'une grande beauté son altesse le prince Dorange en a un pareil et cest la ou Monsieur Schonck la vu – mais comme il nest pas des dernier nouveaux est la raison que je ne lavoit pas envoye un patron a Mr. le Baron – Mais si javoit cu que la sale se trouve tandu avec une peinture je lauroit envoyes parce que celui-ci va beaucoup mieux p[arce que les couleurs sont douce – au lieu que celui que Mr. le Baron auroit choisie par la qualité de cest belle et forte couleur le rende trop bigarées est auroit fait beaucoup du tord a la tenture et autres meubles et je suis dabord tombes dans cette refelections que fit mr. Schonck avec gout –

Mais comme je navoit pas assez de ce tapis j'ai aites obligé d'en emprunter d'un ami d'Amsterdam c'est qui ma occasionné des fraix et du retardement et comme le tapis est si grand et que y il y a furieusement douvrage il ne pourra etres prêt que la fin de ce mois mais je feroit tout mon possibles pour lanvoyer le plutot que je pourroit an atendant jai lhonneur de me recommander dans la protection et recomandation de mr. le Baron de qui je suis Mr le Baron le tres humbles te soumi serviteur Joh.h Vallette dans le Hoog straat

La Haye ce 11 fevrier 1779

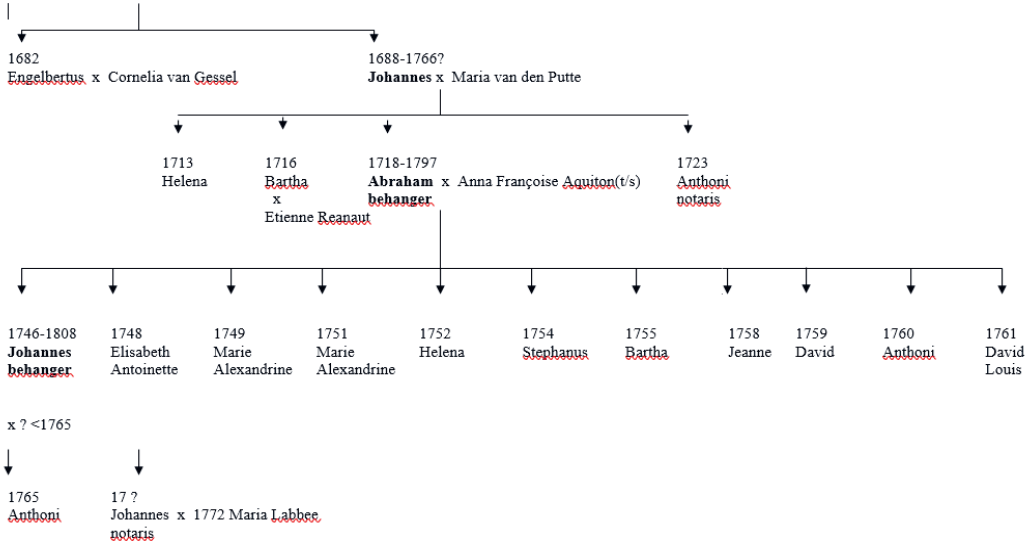
avec lautres dessain que Mr. le Baron avoit choisie il ly auroit aumoin en 8 a 9 aune de pertes pour trouver le dessain il y a toujours des pertes avec cest tapis mais a celui cy cela peut passer.

4.2: Stamboom familie Colla

4.2: Stamboom familie Deel

Engelbertus Deel x Agatha Standingen

4.3: Betalingen aan Johannes Deel door Stadhoudelijk Hof en Domeinraad

Bron: NA, 1.08.11-1.08.12; 3.01.27.01, inv.nrs. 605-613

jaar	bedrag	werkzaamheden	locatie
1743	195	Gordijnen comptoir griffier Gerlings, vertrekkamer, grote boekenkamer	Grafelijkheidsgebouwen
1746	50	Bekleden 2 lange lessenare en tafel, 4 tafelkleden	Rekenkamer
1748	604	bekleden van tafels, lessenaars de Rols, als repareren van stoelen, tafelkleeden en gordijnen, in de vertrekken van t Hof van Justitie	Rol, Hof van Justitie
1748	32	5 gordijntjes	Hoge Raad
1748	569	Opnieuw bekleden Rol, laken geleverd, 2 glasgordijnen opgemaakt	Rol
1749	98	kamerbehangsels, glas gordijnen, stoelen, lessenaars	Hoge Raad
1750	425	verstellen van goudleer, en maken van glasgordijnen en tafelkleden	Hoge Raad
1750	142	verstellen van tafelkleden, glasgordijnen, lessenaars, een hoes om de stoel van Zijn Hoogheijd	Grafelijkheidsgebouwen
1751	42	6 glasgordijnen	Hove van Justitie
1753	133	Gordijnen ea, 7 kussen Rekenkamer	Grafelijkheidsgebouwen
1754	133	verstellen van gordijnen, behangsels, stoelen, kussens lessenaars &c	Hoge Raad
1755	18	Gordijntje	Rekenkamer
1743-1755	2441		

4.3: Betalingen aan de firma Colla door Stadhouderlijk hof en Domeinraad

Bron: NA, 1.08.11-1.08.12; 3.01.27.01, inv.nrs. 605-613

naam	jaar	bedrag	werkzaamheden	locatie
Colla, N, en zoon	1772	4677,5,0	arbeidsloon aan de bekleede banken, glas gordijnen, tribunes, bank van Zijne Doorlugtige Hoogheid als anders	Hofkapel
Colla, N, en zoon	1773	243	Tapisserijen gestoelt van Z.H., bekleden nieuwe banken, portieres	Hofkapel
Colla, N, en zoon	1774	152	L en al	onbekend
Colla, N, en zoon	1774	303	L en al	Hofkapel
Colla, N, en zoon	1779	127	L en al	Hofkapel, stallen, Pagehuis
Colla, N, en zoon	1781	174	Onbekend	Hofkapel
Colla, N, en zoon	1781	69	Onbekend	SK
Colla, N, en zoon	1782	588	L en al, vernieuwde gedeelte	SK
Colla, N, en zoon	1783	216	L en al	Hofkapel
Colla, N, en zoon	1783	364	L en al	SK
Colla, N, en zoon	1784	350	L en al	SK, vernieuwde gedeelte
Colla, N, en zoon	1784	163	L en al	SK, vernieuwde gedeelte
Colla, N, en zoon	1785	56,16,6		SK
Colla, N, en zoon	1787	1004	L en al	SK
Colla, N, en zoon	1789	1008	L en al	SK
Colla, N, en zoon	1789	59	L en al	stallen
Colla, N, en zoon	1789	4000	L en al	SK, vernieuwde gedeelte
Colla, N, en zoon	1789	5000	L en al	SK, bel-étage
Colla, N, en zoon	1790	173	L en al	Pagehuis, Koningsstal
Colla, N, en zoon	1791	1000	L en al	SK
Colla, N, en zoon	1792	70	L en al	Hofkapel
Colla, N, en zoon	1792	31	L en al	Hofkapel

naam	jaar	bedrag	werkzaamheden	locatie
Colla, N, en zoon	1793	300	L en al	SK, Pagehuis, Koningsstal
Colla, N, en zoon	1794	449	L en al	SK
Colla, N, en zoon	1796	599	L en al	Hofkapel
Colla, N, en zoon	1796	176	L en al	Huis der Administratie
Colla, N, en zoon	1797	51	L en al	Hofkapel
Colla, N, en zoon	1797	52	L en al	Militaire wachten
Colla, N, en zoon	1798	1270	L en al	Onbekend
Colla, N, en zoon	1798	832,15,0	L en al	Onbekend
Colla, N, en zoon	1798	21	L en al	Voorpoort Hove
Colla, N, en zoon	1783-1784	28	L en al	Hofkapel
Colla, N, en zoon	1786-1787	33	L en al	Hofkapel
Colla, N, en zoon	1776	104	L en al	Hofkapel
Colla, N, en zoon	1776	41	L en al	Huis naast de stallen
Colla, N, en zoon	1777	32	L en al	Hofkapel
Colla, N, en zoon	1778	505	L en al	Hofkapel, Pagehuis, Huis stallen
Colla, N, en zoon	1780	837	L en al	SK, vernieuwing
Colla, N, en zoon	1780	779	L en al	SK, Hofkapel
Colla, N, en zoon	1781	1363	L en al	SK, vernieuwing
Colla, N, en zoon	1789	500	L en al	Hofkapel
Colla, N, en zoon	1791	1000	L en al	SK
Colla, N, en zoon	1791	894	L en al	SK
Totalen	1772-1791	29693		

4.3: Betalingen aan de firma Abraham Deel door Stadhouderlijk Hof en Domeinraad

Bron: NA, 1.08.11-1.08.12; 3.01.27.01, inv.nrs. 605-613

Naam	Jaar	Bedrag	Werkzaamheden	Locatie
Deel, A.	1758	12	Raamgordijn, reparatie gordijnen	Hogen Raad
Deel, A.	1758	365	Stromatrassen, hoofdkussens en matrassen	Dragonder wacht
Deel, A.	1759	22	Reparatie stromatrassen en hoofdkussens	Hoofdwacht
Deel, A.	1759	159	L en al	Hoge Raad
Deel, A.	1759	190	Glasgordijnen, tafelkleden, stoelen, lessenaars	Provinciale Rekenkamer
Deel, A.	1759	8	Reparaties gordijnen, stoelen en tafelkleden	Provinciale Rekenkamer
Deel, A.	1760	131	3 groene glasgordijnen, reparatie kussen/stoelen	Hoge Raad
Deel, A.	1760	174	Bekleden lessenaars/tafels	Griffie Hove van Holland
Deel, A.	1761	182	groene armozijn glas gordijnen Raadkamer; repareren van banken kussens en tafels, in de Rol; lessenaars bekleden Hof van Justitie	Grafelijkheidsgebouwen
Deel, A.	1761	77	2 groene saeje gordijnen en groen lakens tafelkleed	Hove van Holland
Deel, A.	1761	98	Vermaken fluwele kussen en maken rode armozijn hoes voor stoel president, groen saaij glasgordijn	Hoge Raad
Deel, A.	1761	8	Reparatie gordijnen	Provinciale Rekenkamer
Deel, A.	1761	231	Glasgordijnen, groen lakens tafelkleed	Leenkamer
Deel, A.	1761	46	Bekleden grote lessenaar, comptoir	Domeinraad
Deel, A.	1761	14	Reparatie gordijnen	Provinciale rekenkamer
Deel, A.	1761	47	Glasgordijnen, kussens, etc.	Hove Holland
Deel, A.	1762	-	Leverantie 8 stoelen, groen lakens tafelkleed	Muntkamer
Deel, A.	1762	141	Behangen kamer met linnen/papier	SK
Deel, A.	1762	22	Behangen kamers	Pagehuis

Deel, A.	1762	12	Schoonmaken gordijnen, repartie stoelen, tafelkleden en gordijnen	Provinciale rekenkamer
Deel, A.	1762	768	aan nieuwe stoelen tafelkleed als anders	Hoge Raad
Deel, A.	1763	65	Behangen kamers	SK
Deel, A.	1763	258	l en al behangsels, gordijnen, etc.	Hove van Holland
Deel, A.	1763	4	gordijnen	Rekenkamer
Deel, A.	1763	3	Reparatie gordijnen	Hoge Raad
Deel, A.	1763	16	groen gordijn	huis kapitein Geweldig
Deel, A.	1764	-	-	-
Deel, A.	1765	34	afnemen van kamerbehangsels, ophangen van gordijnen en repareren van stoelen, tafelkleden etc	SK
Deel, A.	1765	78	Behangen Krijgsraadkamer,	Huis kapitein Geweldig
Deel, A.	1765	736	L en al	Hoge Raad
Deel, A.	1765	132	repareren van gordijnen, stoelen, tafelkleden en lessenaars, vervullen en bekleden van stoelen, mitsgaders bekleden van een grote deur	Hof van Justitie
Deel, A.	1766	23	voor wegens het bekleden van een grote deur met groen laken op de voorpoort van de Hove	Hove
Deel, A.	1767	2761	onbekend	onbekend
Deel, A.	1767	390	onbekend	onbekend
Deel, A.	1767	251	onbekend	onbekend
Deel, A.	1767	58	onbekend	onbekend
Deel, A.	1767	220	onbekend	onbekend
Deel, A.	1767	14	onbekend	onbekend
Deel, A.	1767	81	8 stromatrassen	Hoofdwachten
Deel, A.	1768	278	L en al	Hove van Holland
Deel, A.	1768	225	L en al	Hoge Raad
Deel, A.	1768	19	L en al	Provinciale rekenkamer

Deel, A.	1770	42	L en al	Provinciale rekenkamer
Deel, A.	1770	37	L en al	Hove van Holland
Deel, A.	1770	35	L en al	Hoge Raad
Deel, A.	1770	83	L en al	Hoofd- en andere wachten
Deel, A.	1771	46	L en al	Provinciale Rekenkamer
Deel, A.	1771	36	L en al	Hove van Holland
Deel, A.	1771	31	Verstellen stoelen comptoir	Domeinraad
Deel, A.	1771	44	L en al	Hoofdwachten
Deel, A.	1775	1479,7,0	Ameublementen	Loo
Totalen	1758-1775	10.186		

Naam	Jaar	Bedrag	Werkzaamheden	Locatie
Deel, A. en zoon	1767	220	L en al	Majoorschuis
Deel, A. en zoon	1767	2781	L en al	Hof van Justitie
Deel, A. en zoon	1767	251	L en al	Muntkamer
Deel, A. en zoon	1767	477	L en al	Hoofdwachten
Deel, A. en zoon	1767	283	L en al	Hoge Raad
Deel, A. en zoon	1767	19	L en al	Hoge Raad
Deel, A. en zoon	1767	14	L en al	Rekenkamer
Deel, A. en zoon	1772	34	L en al	Hoge Raad
Deel, A. en zoon	1772	302	L en al	Hove van Holland
Deel, A. en zoon	1772	243	L en al	Hoofdwachten
Deel, A. en zoon	1773	53	L en al	Provinciale rekenkamer
Deel, A. en zoon	1773	48	L en al	Hoge Raad
Deel, A. en zoon	1773	100	L en al	Hove van Holland
Deel, A. en zoon	1773	192	L en al	Rekenkamer
Deel, A. en zoon	1773	20	L en al	Leenkamer
Deel, A. en zoon	1773	205	L en al	Hoofdwachten
Deel, A. en zoon	1773	543	L en al	SK
Deel, A. en zoon	1774	30	L en al	Hoge Raad
Deel, A. en zoon	1774	103	L en al	Hove van Holland

Deel, A. en zoon	1774	14	L en al	Rekenkamer
Deel, A. en zoon	1774	14	L en al	Hoofdwachten
Deel, A. en zoon	1774	297	L en al	SK
Deel, A. en zoon	1776	1636	L en al	Grafelijkheidsgebouwen
Deel, A. en zoon	1778	57,10,0	Aankleden vertrekken voor enkele officieren	Goude Leeuw, Singel
Deel, A. en zoon	1778	1288	L en al	Grafelijkheidsgebouwen
Deel, A. en zoon	1779	635	L en al	Hoge Raad, Hove van Holland, Rekenkamer, Leenkamer
Deel, A. en zoon	1780	205	L en al	Grafelijkheidsgebouwen
Deel, A. en zoon	1781	771	L en al	onbekend
Deel, A. en zoon	1782	68,16,0	L en al aan a	SK
Deel, A. en zoon	1782	172	L en a aan a	Manege
Deel, A. en zoon	1782	80,1,0	Ameublementen	Stallen
Deel, A. en zoon	1782	761,8,0	Ameublementen	Stallen
Deel, A. en zoon	1782	1375	L en al	Grafelijkheidsgebouwen
Deel, A. en zoon	1783	1564,4,0	Leverantie	Kabinetten, loge Comedie
Deel, A. en zoon	1783	696,1,6		HTB
Deel, A. en zoon	1783	216	L en al	Grafelijkheidsgebouwen
Deel, A. en zoon	1784	2279,19,6		SK
Deel, A. en zoon	1784	717,11,3		HTB
Deel, A. en zoon	1784	755	L en al	Grafelijkheidsgebouwen
Deel, A. en zoon	1785	5,11,0		Cabinet
Deel, A. en zoon	1785	53,1,0		Cabinet
Deel, A. en zoon	1785	57,15,0		Bibliotheek
Deel, A. en zoon	1785	273,5,0		Bibliotheek
Deel, A. en zoon	1786	81,6,0		Burgt Nijmegen
Deel, A. en zoon	1786	38,16,0		Cabinet
Deel, A. en zoon	1786	3,7,0		Cabinet
Deel, A. en zoon	1786	236,12,0		HTB
Deel, A. en zoon	1787	1300,18,0		SK
Deel, A. en zoon	1787	58,1,0		Cabinet
Deel, A. en zoon	1787	6,10,0		Cabinet
Deel, A. en zoon	1787	25,3,0		HTB
Deel, A. en zoon	1787	1546	L en al	Grafelijkheidsgebouwen
Deel, A. en zoon	1788	401,16,-	Ameublementen	HTB
Deel, A. en zoon	1788	47,18,0	Ameublementen	Schilderijencabinet
Deel, A. en zoon	1788	6	Ameublementen	Bibliotheek
Deel, A. en zoon	1788	22,11,0	Ameublementen	Naturalia cabinet

Deel, A. en zoon	1788	152,9,0	Ameublementen	HTB
Deel, A. en zoon	1788	401,16,-	Ameublementen	HTB
Deel, A. en zoon	1788	539,9,0	Al en l	Oude hof
Deel, A. en zoon	1789	107,1,8	Onbekend	Onbekend
Deel, A. en zoon	1789	2657,6,0	Ameublementen nieuwe app	SK
Deel, A. en zoon	1789	689,16,0		HTB
Deel, A. en zoon	1789	292,11,-		HTB
Deel, A. en zoon	1789	751	L en al	Grafelijkheidsgebouwen
Deel, A. en zoon	1790	391,6,0		HTB
Deel, A. en zoon	1791	565	L en al	Grafelijkheidsgebouwen
Deel, A. en zoon	1791	1056	L en al	SK, Grafelijkheidsgebouwen
Deel, A. en zoon	1792	170	L en al	Grafelijkheidsgebouwen
Deel, A. en zoon	1792	154	L en al	Grafelijkheidsgebouwen
Deel, A. en zoon	1793	96	Onbekend	Onbekend
Deel, A. en zoon	1793	303	L en al	Grafelijkheidsgebouwen
Deel, A. en zoon	1794	44,4,0	Onbekend	Onbekend
Deel, A. en zoon	1794	424	L en al	Grafelijkheidsgebouwen
Deel, A. en zoon	1795	51,14,0	Onbekend	Onbekend
Deel, A. en zoon	1796	567	L en al	Grafelijkheidsgebouwen
Deel, A. en zoon	1777-1779	1315	L en al	SK, vernieuwing
Deel, A. en zoon	178?	634,14,0	Onbekend	Onbekend
Deel, A. en zoon	178?	349,3,25	Bed prins Frederik	onbekend
Deel, A. en zoon	178?	202,9,0	Onbekend	Onbekend
Totalen	1767-1796	35.584		

4.3: Betalingen aan Frederik Scharff door Stadhoudelijk Hof en Domeinraad

Bron: NA, 1.08.11-1.08.12; 3.01.27.01, inv.nrs. 605-613

Naam	Jaar	Bedrag	Werkzaamheden	Locatie
Scharff, F.	1782	43,18,0	L en al	Manege
Scharff, F.	1782	782,4,0	L en al	Oude hof
Scharff, F.	1782	371	Ameublementen	Stallen
Scharff, F.	1782	184,3,0	Ameublementen	Stallen
Scharff, F.	1782	51,8,0	L en al aan a	Oude hof
Scharff, F.	1783	34,12,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1783	264,14,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1783	133,17,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1783	122,9,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1783	27,7,0	Onbekend	Oude hof
Scharff, F.	1783	73,4,0	Onbekend	Oude hof
Scharff, F.	1783	46,4,0	Onbekend	Oude hof
Scharff, F.	1783	666,10,0	Onbekend	Oude hof
Scharff, F.	1783	162,3,0	Onbekend	HTB
Scharff, F.	1784	188,19,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1784	269,13,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1784	48,6,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1784	151,4,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1784	26,17,9	Onbekend	SK
Scharff, F.	1784	46,0,0	Onbekend	Oude hof
Scharff, F.	1784	394,6,0	Onbekend	Oude hof
Scharff, F.	1784	130,17,0	Onbekend	Oude hof
Scharff, F.	1784	14,1,0	Onbekend	Oude hof
Scharff, F.	1784	8,7,0	Onbekend	HTB
Scharff, F.	1784	31,11,0	Onbekend	HTB
Scharff, F.	1784	38,9,0	Onbekend	HTB
Scharff, F.	1785	117,7,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1785	174,8,3	Onbekend	SK
Scharff, F.	1785	13,3,0	Onbekend	SK

Scharff, F.	1785	136,5,6	Onbekend	Oude hof
Scharff, F.	1785	59,14,6	Onbekend	Oude hof
Scharff, F.	1785	72,1,6	Onbekend	Oude hof
Scharff, F.	1785	50,1,0	Onbekend	Oude hof
Scharff, F.	1785	3,16,0	Onbekend	Oude hof
Scharff, F.	1785	7,3,6	Onbekend	Bibliotheek
Scharff, F.	1785	90,0,0	Onbekend	Bibliotheek
Scharff, F.	1786	60,19,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1786	216,6,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1786	212,6,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1786	964,1,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1787	19,4,0	Onbekend	Huis Doddendahl, Nijmegen
Scharff, F.	1787	60,2,0	Onbekend	Onbekend
Scharff, F.	1787	11,5,0	Onbekend	Onbekend
Scharff, F.	1787	257,4,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1787	138,4,8	Onbekend	SK
Scharff, F.	1788	61,1,8	Diverse ameublementen	SK
Scharff, F.	1788	20,12,8	Diverse ameublementen	SK
Scharff, F.	1788	93,8,0	Diverse ameublementen	LOO
Scharff, F.	1788	224,19,0	Diverse ameublementen	HTB
Scharff, F.	1788	224,15,1	Diverse ameublementen	SK
Scharff, F.	1788	207,12,8	Diverse ameublementen	SK
Scharff, F.	1788	76,13,8	Diverse ameublementen	SK
Scharff, F.	1788	85,17,0	Diverse ameublementen	SK
Scharff, F.	1788	230	Diverse ameublementen	SK
Scharff, F.	1789	77,5,8	Diverse meubilen	SK
Scharff, F.	1789	186,12,0	Matrassen met fournitures	HTB
Scharff, F.	1789	52,16,0	Rol gros du Tours	HTB
Scharff, F.	1789	85,10,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1789	290,17,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1789	343,11,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1789	68,14,0	Onbekend	HTB
Scharff, F.	1789	43,9,0	Onbekend	HTB
Scharff, F.	1789	68,11,0	Onbekend	Oude hof

Scharff, F.	1789	238,6,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1789	75,5,0	Onbekend	Schilderijenkabinet
Scharff, F.	1790	137,15,0	L en al	SK
Scharff, F.	1790	95,1,0	L	HTB
Scharff, F.	1790	87,17,0	L	HTB
Scharff, F.	1790	47,8,0	Inpakken goederen	SK
Scharff, F.	1790	298,12,0	L	SK
Scharff, F.	1790	54,7,8	Verschotten	Oude hof
Scharff, F.	1790	68,10,0	Verschotten	HTB
Scharff, F.	1790	111,15,0	Verschotten	SK
Scharff, F.	1790	205	Verschotten	Franse Comedie
Scharff, F.	1790	58,16,0	Rep matrassen en peluwen	Stallen
Scharff, F.	1790	161,10,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1790	111,2,0	Onbekend	SK
Scharff, F.	1790	45,8,0	Verschotten	Comedie
Scharff, F.	1790	229,5,0	Verschotten	Bibliotheek
Scharff, F.	1789	364,1,0	Matrassen, dekens, kussens	HTB
Scharff, F.	1790	24,18	Verschotten	Oude hof
Totalen	1782-1790	12651		

4.4: Rekeningen van Leendert Zwaanshals voor het Fundatiehuis te Delft

SA, 263, inv.nr. 85

1.

Delft 1759

In de Fundatie van wijlen de Hoog-Welgeboren Vrouwe van Renswoude te Delft, geleverd door Leendert Zwaanshals.

Meij	29 ½ El groen Imperiale	a 30 st. d el	f 44,5,-
	84 ½ Ell d.o Passement	a 2 1.2 st. -	10,11,4
	Aan heele groote kopre ringen	2,16,-	
	5 El Regt draet	a 4 st	1,-,-
	Voor t maken van 4 Gardijnen, met een glad		
	Rabatje voor kassen, op ene boven kamer	8,-,-	
Sept.	227 el gaare koort	a 1 st	11,7,-
	14 El regtdraet	a 4 st	2,16,-
	14 dousijn ringen	a 3st	2,2,-
	Aan haken en krammen	- ,12,-	
	Voor t maken van 2 ledikanten met gladde		
	Rabatten	16,-,-	
	Twee 9/4 Bedden en Peuluwen ieder a 54gl.	108,-,-	
	Een Pn. Hooftkussens (sonder het tijkt)	8,-,-	
Oct.r	13 Elle wit gaare gaas	a 14 st	9,2,-
	22 Elle Fiasel Lint	a 8 penn.	- ,11,-
	Som	f	225,2,4

Acoordeert

Fiat betaling deses door den Renmeester van de fundatie

Ter somma van twee hondert drie en twintig guldens

T sal valideren. Actum delft den 31 xber 1759

J.C. van Alderwerth W. van Staderen

Voldaan 19 maart 1760

L. Zwaanshals 1760

2.

Delft 1759

in de Fundatie van wijlen de hoog-welgeboore Vrouwe van Renswoude te Delft
Geleeverd door Leendert Zwaanshals

23 July

113 El geschildert kamerbehangsel a 24 st.f	135,12,-
Aan spijkers	2,-
Voor t behangen van een kamer	8,-

29 December

117 ½ El allerbest fijn carmosijn turcx		
Fluweel d El à 68 st.	399,10,-	
Aan ruw Linden en Clawieren	6,-	
Voor t behangen van een Trijpte Kamer, op		
Touw en Clawieren	25,-	
18 stoelblaaden	à 44 st.	39,12,-
Voor t apart drukken van 28 baanen		
En 18 stoelbladen	a 2 st.	4,12,-
21 el rood kemelsh: koort met touw a 5 ½ st.		5,15,8
2 roode belquasten	a 30 st	3,-
57 ½ el rood passement	a 4 st.	11,10,-
		F 640,11,8

635 Fiat betaeling deese ter summa van seshonderd
Vijfendertig gulden door den rentmeester van gem
Fundatie, actum 29 December 1759

Adriaan Mouchon

A. van der Goes CZ.

Voldaan den 19 april

A.J. Zwaanshals 1760

3.

Delft 1760

In de Fundatie van wylen de Hoog Welgeb. Vrouwevan Renswoude te Delft,
geleverd door Lt. Zwaanshals.

Maart Een lap behangsel	f	1,14,-
Voor t verstellen van 3 kamers, naast de Fundatie		6,-
Aan Spijkers		1,12,-
Sept 2 ¼ El wit gaas	a 14 st.	1,11,8
7 elle lint	a 8 st.	-3,8
Tot.	F	11,1,-

Fiatbetaling deser ter somme van elff Guldens, actum 31 ? 1760

Voldaan 27 maart 1761

Leet. Zwaanshals 1761

5.3: Rekeningen Joseph Cuel voor Huis Barnaart

NHA, 18, inv.nr. 1887

Amsterdam 1806					
Monsieur W.P. Barnaart à Haerlem doit à					
J ^h . Cuel, pour cequi suit				Smit	
21 Mars	10	Rouleaux	Papier fond blanc dessein Abei ^e à 50f	25,,_	
19 Avril	4	I ^d .	Grande colonne	à f 5._	20,,_
	2½	I ^d .	haut et bas	à 5.10	13,,15,,_
	2½	I ^d .	Frise du bas	à 5._	12,,10,,_
	20.	Panneaux,	Lie de Vin en Gris	à 2._	40,,_
	2½	Rouleaux	Lambris	à 4,10,,	11,, 5,,
	10	I ^d .	Decore	à I ^d .	45,,_
	6	I ^d .	Bordure du haut & bas	à f5.10..	33,,_
8 Aout	5.	I ^d .	Papier fond Nanking		
			Satiné pour L'Antich ^e . N.3	à I ^d .	27,,10,,
	3.	I ^d .	Bordure du haut & bas	à f7,_	21,,_
	6.	I ^d .	Decore p ^r . L'Ant. ^e N. ^o 4	à 5.10,,	33,,_
	3.	I ^d .	Bordure du haut & bas	à 7,_	21,,_
	6.	I ^d .	Papier p ^r . la salle à manger		
			N ^o . 6	à 8,,_	48,,_
	4.	I ^d .	Bordure du haut & bas	à 10,,_	40,,_
15. dit	1.	I ^d .	Grande Colonne	à 5,_	5,,_
	1.	I ^d .	Chapiteau & bosse	à 5,10,,	5,,10,,
	1.	I ^d .	Frise	à 5,_	5,_
7 Sept.	2.	I ^d .	Papier	à 5,10,,	11,,_
27. dit	2.	I ^d .	I ^d . fond bleu	à 8,_	16,,_
16.Oct	3.		Dessuis de portes paints, ensembles	30,,_	
29.di	127.		au Passement fond aurore et Noir p ^r . les Chaises de la Salle à Manger N ^o . 6 à 15 l'un		95,, 5,,

Antichambre N.º 3 & 4

30.dit	121 m franges en soye fond noir et Ponceau pour Brd. ^e & Drap. ^s des 3. fenetres à f 8. au		<u>968,,</u>
		Transport	f 1526,,15,,
		Transport	f 1526,,15,,
200 au	Galon broché de 2. pouces pour double encadrement des Rid. ^x & Chaises	à 30 lem	300,,
152 «	Idem de 18. lignes à 28 “	212.16.	
	18 « de cable à 35 «	27,,	
	16. « de Ruban p ^r . Plissure des Rid. ^x	à 17 «	,,16,,
102.	anneaux en cuivre à d. ^o «	5,2,,	
	6. verges de fer polis avec leurs poulies en cuivre pour recevoir les Rid. ^x	à f 5,,	30,,
6.	forts gonds double pour recevoir les dits verges	à 1	3,
45 au	de corde pour tirer les Rid. ^x	à 1 lm	2, 5,,
	3. Lances d'Orés pour recevoir les Drap. ^s	à f12. p ^{ce}	36,,
	12. paters à tête d Venus d'Orés au mat. avec leurs criossants & broches	à d. ^o «	144,,
	façon & menus fournitures des Rideaux & Draperies	à f50 p fen.	150,,
12.	Chaises et 6. fauteuils faisant 21.Chaises, bois de Mahony garnies	à f27.p ^{ce}	567
9.	Nattes 2. Caisses papier pour l'emballage des dits meubles	9,,	

Salle à Manger N.º 6.

72 m	de franges en soye fond noir et aurore p ^r . Rid. ^x & Drap. ^s	à f 7. lem	504,,
12 «	large passement broché de 12 lignes pour double encadrement	à 35	180,,
14. «	de cable idem	à d. ^o	21,,
12. «	de Ruban de fil pour plissure de Rideaux	à 1	,, 12,,
68	Grands Anneaux en Cuivre	à p ^{ce}	3, 8,,
	4. verges de fer polis avec leur poulies en Cuivre	à f5	<u>20,,</u>
	Transporté		F 3742.14,,

		Transport	f 3742.14._
4.	fort gonds double pour recevoir les dits verges	à 15 p ^{ce}	2, _
	30 m de corde pour tirer les rideaux	à 1 lem	1,10,
	2. Lances d'orés avec bouts de cuivre pour recevoir les drapperies	à f15 p ^{ce}	30, _
	6. Paters à tête de Mars d'Orés au mat avec leur broches et Croissants façon et menus fournitures des Rid. ^x et Drapperies	à 12	96, _
		à 50.fen.	100, _
3.	Jours 'Ouvrier pour avoir placé les dits meubles et fraix de dépenses	18, _	
20 Nov.	20 Poignés rendus pour les portes d'Orés au mat	à f 8 p ^{ce}	.160, _

Salle à Manger No. 5

111 m	de franges capucine et verd pistache	à f 8. m	888, _	
184 «	Passement broché d A [27 ?] pouces	à 32 «	294.8,	
14. «	cablé idem	à 30 «	21, _	
15. «	de Ruban p ^r . plissure des Rideaux	à 1 «	_15	
102.	grands anneaux en cuivre	à 8 p ^{ce}	.	5, 2
6.	verges de fer polis avec leurs poulies en cuivre	à f 5 «	30, _	
45. m	de cordes pour tirer les Rideaux	à 1. lem	2,5, _	
3.	Tiree en serpent, d'Orés en plein pour reunir les drapperies	à f 40 √	120, _	
12.	paters à têtes de Jupiter & de Neptune d'Orés au mat avec leurs broches et Croissants façon & minus fournitures des Rid. ^x & Drapperies	à 12	144, _	
		à 50 p lem	150	
	Pour transport & emballage des dits objets et journées d'ouvrier pour avoir mis les meubles en place		9, _	
57¾ m	de cambrix 8/4 pour 6. Rideaux roulant pour le devant	à 26 le m		

75.1.6Transporté... ..F 5889.15.8

		Transport	f 5889.15.8
	6. Bouts de franges en Cotton de 60 pouces, sur 30 p ^{ces} de haut	à f 36 le bout	216, _
	6. verges plates pour les dits Rid. ^x	à 30 p ^{ce}	9, -
	façon & minus fournitures des dits Stores	à f 9	54, _
29 Dec.	176 ½ m de franges fond Chamois et Gris bleu pour Rideaux & Draperies de l'Antichambre N.º 2	à f 7 le m	1235,10
	278 « de large passément pour encadrement des Rideaux & Draperies	à 30 «	417, _
	310 « Idem à Palmettes p ^r . Chaises & ca	à d.º «	465, _
	119 « Idem plus étroit p ^r . Id à Clouer	à 25	119, _
	30 « Idem satiné étroit p ^r . la Tapisserie	à 6.	9, _
	36½ « de Crète à baton aussi p ^r . la tinture	à 18 «	3217
	12 Glands très forts à f 5 p ^{ce}	60, _	
	20 m de Cablé à 30 le m	30, _	
	16 Glands d'Oreiller à fouille	à 60 p ^{ce}	48, _
	150 m Ruban demi Soye p. Coulisse	à 1 le m	7,10
	72 « de la Ruban de fil étroit	1, _	
	18 « Id id large p ^r . plissure	à 1 le m	,18
	126 « Grands Anneaux en cuivre	à d.º p ^{ce}	6,6
	6. Verges de fer polis avec leurs poulies en Cuivre	à f 5 p ^{ce}	30, _
	6. Gands doubles p ^r . attacher les dits Verges	à 10 «	3, _
	45. m de Cordes tirer les Rid. ^x	à 1 le m	2,5
	3. Garnitures de Colonnes avec leurs Orniments pour recevoir les Draperies avec leur ferrures nécessaires, le tout d'orés, et placé en ordre ensemble		450, _
	6. Paters à tête de Jupiter d'Oré, Or mat pour attacher les Rideaux, avec Cuivre Croissants	à f 12 p ^{ce}	72, _
	30. Idem à tête de Neptune et leurs brochés d'oré or mat	à f 10 p ^{ce}	300, _
	18. demi Rosettes pour les bas	à 3 d.º	54, _
	12. Griffes de Lion d'Orés p ^r . les Draperies	à 6 d.º	72, _
		Transporté	f 9584,1,8

	Transporté	f 9584,1,8
façon et minus fournitures des Rideaux et Draperies	à f 80p fenetres	240, _
façon des 6. Morceaux de Tenture avec		
leurs Draperies et petites fournitures	à f 50 p ^{ce}	300, _
48. ll de Crin pour supplement des deux		
Coussins des Canapés	à 20 la ll	48, _
22. m de Toile pour la doublure	à 10 le m	11, _
4. « de Cotton blanc pour les dessus		
des Carreaux	à 16 «	3. 4
5½ « de coutil pour les Coussins des		
2. Carreaux	à 30 «	8. 5
22. ll de Plumes	à 44 la ll	48,8
façon & petites fournitures des 2. Canapés	à f 10 p ^{ce}	20, _
Idem des 2. Carreaux	à 8 «	16, _
Idem des 8. fauteuils	à 5 «	40, _
Idem des 8. Chaises	à 3,10 «	28, _
2. Tables de Concolle bois de Mahony Chapiteaux		
Plin & frise, Or mat Marbre blanc	900, _	
1. dite à Thé Idem	700, _	
pour Fournier d'ouvrier pour avoir placé		
les dits Meubles	25, _	

1807

22 Janv.

84. m de franges Cotton pour les housses		
du Meuble No. 2	à 24 le m	100,16
pour la façon des dites housses & minus fournitures		60, _
Timbre		2,4

F 12134.18.8

Reçu 27 Mars 1807

Jh Cuel

Amsterdam 1807

Meyers [?]

Monsieur W. P. Barnaart
à Haerlem, Doit à J^h. Cuel,
monnai pour ce qui suit

5 fev ^r .	1. Canapé Bois Mahony avec son Cousin et 2. Oreillers Couvert en Nanking		F 130, _
13. dit	14. petits Ecrans à mair en papier differents acheté par M ^r . Saportas par accord		30, _
23 Mars	19. Rouleaux papier	à f4 le Roul	76, _
	3. d. ^o Bordure	« « 4,10 d. ^o	13,10
5 May	67. m franges à pain dessin vert & aurore	à f 3. le m	201, _
	16. « Passement assortis	à 6 d. ^o	4,16,,
8 Juin	3. Pater à tête venus [verniss ?] avec leur Croissants	à f 3. p ^{ce}	9, _
22 dit	18. m passement broché noir & ponceau pour le Canapé	à 28. le m	25,4
	14½ « Idem plus large p ^r . les Coussins	à 35 lb.	21,15
	8. « Glands d'Oreillers Idem	à 36 p ^{ce}	14, 8
	5. Jours D'Ouvrier pour avoir déplacé les meubles & nettoyé & couvert le Canapé en velours	à 30 pJour	7,10
	pour Logement, fraix de la Barque & Nouritt ^e . des ouvriers		7, _
	57. Pieces Nanking blanc, pour les housses des tentures de l'Antichambre	à 50 p ^{ce}	142,10
	24 m Ruban pour plissure pour avoir Coupé, fait coudre et avoir été placer les dites housses	à ½ le m	_12, _
	68. Cloux en cuivre p ^r . les accrocher	à 17 p ^{ce}	, 3,8
6 Août	9. Rouleaux papier	à 55. le Roul	22,10, _
	4. lb. Bordure du haut & bas	à 60 d. ^o	12, _
10 dit	12. lb Papier fond Jaune d'Etoffe	à 75 d. ^o	42, _
	4½. lb. Bordure du haut & bas	à 6 d. ^o	27, _
	9. lb. Decore	à 50 d. ^o	22,10, _
	3. lb. Ornement	à 70 d. ^o	10,10, _
	10. lb. fond peirre ¹¹ satiné	à d. ^o	35, _
	2. lb. Bordure du bas & du haut	à 80 d. ^o	8, _
	Transport		f 896,3, _

11 Pierre? = steen.

	Transport		f 896,3, _	
5 Oct.	36. Jours d'Ouvrier à la Boutique p ^r . avoir fait coudre au mesure les 2. Tapis des petits Antichambres, celui du grand Idem & du Sallon	à 30. pJour	54, _	
	50. Jour Idem à haerlem pour avoir placé & fini d'ajuster les 4. tapis ci dessus placés les Cuirs, remonté les Rid. ^x & Drap ^s . de tous les appartements & placé la tenture du Sallon Rid. ^x &ra &ra.	à 30. pJour	75, _	
	pour nourriture Logement & frais de Barque des Ouvriers		50, _	
	12 m Toile Coupé pour bandes & coussins ¹² sur les Coutures	à 15 le m	6,12.	
		2. ll de fil	3, _	
	3. Paquets Cloux 7/4	à 18 le paq.	2,14	
	15. ll Cuir de Rusie p ^r . les Cheminées	à 36 la ll.	27, _	1½.
	Paquet Cloux de Cuivre p ^r . les dits Cuirs	à f 9	13.10	
	48. m Toile de Lin de 6/4 pour doubler la tenture	à 15 lem	24, _	
	3. Paquetes Cloux de ½ bd.	à 1b. le paqu.	1,10.	
	1. Caisse, contant les colonnes d'Orés & une dite contenant les Etoffes, Papier			
	Nattes & petits fraix de Transpor ensemble		15, _	
	172. m franges fond Violet et blanc à Visés pour le meuble du sallons	à f 11 le m	1892,	
	668. « large Passement pour encadrement du dit Meuble	à 30 Ib.	1002,	
	144. " Idem plus étroit	à 20 Ib.	144,	
	446. " de sort Cablé	à 30 Ib.	669,	
	38. " Idem plus étroit plusse	à 15 Ib.	28,10	
	16. fort Glands Idem	à f 11 p ^{ce}	176, _	
	16. Glands, pour les Oreillers du Canapé	à ,5, Ib.	80, _	
	pour la Broderie de tentures & Drapperies		350, _	
	16. m de Percaille 9/4 p ^r . doubl. des Tentures & Drap ^s .	à 30	24, _	
	Tranporté		f5533,19, _	

12 connus, cousues?

Transporté		f5533,19, _
2. Garnitures de forte Colonnes d'Orées et leurs ferrures nécessaires pour recevoir les Draperies	à f 300 p ^{ce}	600, _
12. Idem plus petites avec Lance pour la tenture ensemble		432, _
12. Ecussons d'Or, Or mat pour Rid. ^x & Drap ^s		
	à f 15 la p ^{ce} .	180, _
12. Fleches Idem	à 9 d. ^o	108, _
184. petites Rozettes Idem	à 35 d. ^o	276, _
4. Verges avec leurs poulies en Cuivre pour recevoir les Rid. ^x	à f 5 p ^{ce} .	20, _
4. fort Gonds double pour attacher les dites Verges	à f 15 p ^{ce} .	2, _
32. m Cordon pour tirer les Rid. ^x	à 2 le m	3,4 _
122. « Ruban p ^r plissure des Rid. ^x & des Tentures	3,8	
76. Grands Anneaux	à 17 p ^{ce} .	3,16
façon & minus fourn ^s . des Rid. ^x & Drap ^s	à f 80 p.fen.	160, _
Idem des Tentures	à f 50 p. morceau 300,	
2. Grandes canapés richement sculptés & d'Orés garnis de leur Coussins en Crin et Oreillers en Duvet & double de Toile et Couvert en Velours Violet & Galon de Soye	à f 400	p ^{ce} . 800, _
2. Têtes à têtes avec Coussins en Crin et Plumes Idem	à « 300 d. ^o	600, _
6. Grands fauteuils meublant Idem	à " 150	d. ^o 900, _
16. Chaises	Idem	Idem à 100
	d. ^o	1600, _
202½ m Bazin pour les housses des dits meubles à 22 le m		222,15
103½ « franges en Cottin p ^r . Idem	à 20 "	103,10
16. Glands en Cotton p ^r . les Oreillers	à 21 p ^r .	19,4
façon des dites housses & minus fournitures		70, _
1. Ecran en bois d'Acajou orné de bronze d'Oré		150, _
3. Consoles Idem garnie de bronze & Marbre blanc		1500, _
Papier Nattes p ^r . Emballage des dit Meubles & port du bateau & m		40, _
Transporté		f 13627,16

Transporté		f 13627,16
Chambre à Coucher		
58¼ au Tapis de Tournay à Compartiment	à 75. le m	218,9,
34½ « Bordure Idem	à 65 «	103,10
5¼ “ de bossing, ¾ large	à 48 “	12,12
120. “ Couture rentraire et applatie avec		
Un Ruban de Cousu sur la Couture	à 3 le m	18, _
2. Pieces Ruban en toile		2,10
du fil		1,10
8. Jours d’Ouvrier pour avoir placé le Tapis		
et la tenture	à 3 pJour	12, _
Nourriture, Logement & fraix de la barque		
pour le dit ouvrier		8, _
¾. Paquet de Cloux de 7/4	à 18 le paq.	,13.8
5. Il Cuir de Russie p ^r . la Cheminée	à 30 la ll	9, _
½. Paquet Cloux de Cuivre p ^r . le dit	4,10	
24 au de Percaille ¹³ 8/4. pour les 2. Rid. ^x des fenestres	à 32 le m	38,8, _
19. “ de large franges en Cotton pour les dits Rid. ^x	à 60 «	57, _
10 « de petit Galon Idem	à 4 «	2, _
4. « Cablé Idem	à 6 “	1, 4
114. “ franges en Soye Violet & Jaune pour les Rid. ^x ,		
Drap ^s . & le Lit	à f 5,10 le m	627, _
322. « large Passement pour encadrement		
& les Sieges de 18. lignes	à 20 «	322, _
170. « Idem plus etroit de 12 d.°	à 15 «	127,10
70. « Idem Idem de 6 d.°	à 6 «	21, _
10. « Cablé Idem	à 30 “	15, _
15. “ Idem plus petit	à 15	11,,5
2. Planches à tête de Minerve & ses attributs		
Sculptés & d’Orés pour recevoir les		
Drap.s des fenêtres	à f 40 p.re	80, -
8. Paters d’Orés Ormoulu pour les dits		
Rid.x & Drap.s	à f 6 p.ce	48,-
56. Idems plus petits p.r la tenture	à 2 d.o	<u>112,-</u>
Transporté		f 15480,17,8

13 Percalle = katoenbatist.

Transport		f 15480,17,8
4. Plumes d'Orés au mat pour le dit Lit	à f 10 p.ce	40,-
2. Ecussons	pour idem	à 15 d.o 30,-
1 Pater pour le fond du lit	3,-	
4 Verges avec leurs poulies en Cuivre pour recevoir les Rid. ^x	à f 5 p.ce	20,-
4. fort Gonds doubles p. ^r les attacher	à 10 d.	2,-
24. au Cordon pour tirer les Rid.x	à 2 l'au.	2,8,
32. " Ruban p.r les plissure des Rid.x & la tenture	à 1 l' »	1,12
60. Grands Anneaux en Cuivre	à d. ^o p. ^{ce}	3,-
1. Bois de Lit de 5 ½ pieds en Accajou orné de Dorure & bronze monté sur sa Strade et toutes les ferrures neccesaires	800,-	
façon & menus fournitures des Rid. ^x & Drap. ^s	À F 40 p. fen	80,-
Idem de tous les morceaux de tentures	60,-	
Idem du Lit avec sa courte pointe &ca.	100,-	
7. Pieces nanking blanc pour la doublure de la contrepoinete & Traversins	à 50. la p. ^{ce}	17,10
8. Id de Crin pour remplir les dites Traversins	à 22. la ld	8,16,-
1. Lit de plumes en couti blanc de 11/4 et Traversin, 4 coussins du poid de 62 ld, Plumes & Duvet blanc de la meilleure qualité	250,-	
3. Matelats en futene blanc bordé, crin & laines du poid de 45 ld	à f 70 p. ^{ce}	210,-
2. Couvertures de Laines fines	à 55 d. ^o	110,-
2. Idem en Cotton	à 30 d. ^o	60,-
1. Toilette avec sa Glace mouvante, avec tiroir & Armoire bois de Mahony garni de bronze	300,-	
1. Secretaire Idem avec Marbre	250,-	
1. Chiffonier Idem	300,-	
1. Comode Idem de 5. Pieds	300,-	
1. Table ployante	80,-	
1. Lavabo	90,-	
1. Table de nuit à Colonne	<u>50,-</u>	
Transporté		f 18589,3,8

		Transport f 18589,3 ,8
1. Bidet à Dosgarni en Maroquin	60,-	
8. fauteuils bois de Mahony garnies, couvert en toile	à f 36 p. ^{ce}	288,-
6. Chaises Idem	à 24 d. ^o	144,-
Caisse, nattes & papier pour l'Emballage des dits Meubles		15,-
7. Jours d'Ouvrier pour avoir place le Lit à Haerlem	à 30 pJour	10,10
fraix de Voyage, Nourriture & Logement de l'Ouvrier		7,-
8. Ecran bois de Mahony garni de bronze pour l'Antichambre		140,-

Cabinet

28 ½ au Tapis de Tournay dessin Gosson	à 72	102,12,
28. « Bordure Idem	à 38	53,4,
45. " Couture applatie avec [aveillu?] Ruban cousu sur la couture	à 3 l'au	6,15
Ruban & Toile pour la Couture du fil		1,10 o,15,0
6 Jours d'Ouvrier pour avoir placé le dit Tapis & les Rid. ^x deballé les meubles du Sallon &ra	à 30 pJour	9,-
Nourriture & Logement & fraix de barque	6,-	
½ paquet Clous de 4/7 [?]	à 18 le paq.	, 9,
3 ld Cuir de Russie p. ^r la Cheminée	à 36 la ld	5,8
¼ Paquet Cloux de Cuivre	2,5	
12 au Brocaille pour un Rid. ^x	à 32 l'au	19,4
30 « franges en soye fond chamois pour les Rid. ^x & Drap. ^s	à f 4,10 l'au	135,-
33 « large Passement avec plissure à 25	33,-	
69 « Idem dessin Mosaïque de 6 lignes	à 5	17,5
50 « Idem de 10. lignes donné à Breytspraak pour les chaises	à 8 l'au	20,-
1. Baton d'Oré avec bout de flambeau pour attacher les Drapperies		12,-
2. Paters plaques & d'orés au mat, amour supliant & amour menaçant	à 9 p. ^{ce}	18,-
Transporté		f 19696,-,8

Transport		f 19696,-,8
2. Paters avec des Aigles	à f 8 p. ^{ce}	16,-
2. d.° à tête	à 5 d.°	10,-
2. Verges de fer avec leurs Poulies en Cuivre		
p. ^r recevoir les Rid. ^x	à d.°	10,-
2. fort Gonds double pour attacher les d.°		
Verges	à 10 p. ^{ce}	1,-
12 au Cordon pour tirer les Rid. ^x	à 2 l'au	1,4,
4. « Ruban pour plissure de Rid. ^x	à 1 d.°	0,4,
34. Grands Anneaux en Cuivre	à d.° p. ^{ce}	1,14,
façon & minus fournitures des Rideaux & Draperies	40,-	
Timbres		<u>3,-,8f</u>
		F 19779,3,-

Reçu 30 Mars 1808

J=h Cuel

5.3: Rekening Frederik Burman voor Huis Barnaart

NHA, 18, inv.nr. 1887

Haarlem A.o 1806. Rekening van F. Burman kamerbehangen, wegens het behangen van diverse kamers, etc. in het nieuwe huis, bedragende f 1.613,7, -. (nr. 41)

Den Weledelen heer W.P.Barnaart debet aan F. Burman, voor arbeidsloon & leverantien aan & in zijn Ed.e Nieuw gebouwde huijs aan die Nieuwe Gragt alhier.

Maart 1	In het zelve gebouw boven 6 kamers met 't geen daar annex is behangen en 't linnen aan malkander genaaijd en met vellen papier beplakt. 4 knechts ieder 18/d. à 26 st.	F 93,12,-
	789 ellen supra best Engelberger linnen à 6 st. 4 ct	246,11,4
	58 pak spijkers à 9 st	26,2,-
	41 boek papier à 12 st	24,12
	Aan plaksel	28
	Aan gaaren	2,16,-
	In de spreekkamer & 't kantoor het linnen aan malkander genaaijd, behangen en met vellen papier beplakt. 2 kn. Ieder 5 dagen	13,-,-
	78,5 best Engelberger linnen	24,10,10
	10 pak spijkers	4,10,-
	14 boek papier	8,8,-
	Aan gaaren	-,16,-
	Aan plaksel	7,10,-
22	In de Grootte Zijkamer het linnen aan malkander genaaijd en behangen. 2 kn. Ieder 2,5 dag	5,17,-
	87 el best Engelberger linnen	27,3,12
	8 pak spijkers	3,12,-
	Aan gaaren	-,7,-
29	De kleine zijkamer en de daar aan volgende het linnen aan malkander genaaijd en behangen. 2 kn. Ieder 4,5 dag	12,12,-
	151 ellen best Engelberger linnen	47,3,12
	13 pak spijkers	5,17,-
	Aan gaaren	-,16,-
Mei 10	In de Eetkamer oud linnen aan malkander genaaijd en behangen. Een knecht 3,5 dag	4,18,-
	10 pak spijkers	4,10,-
	Gaaren lijn & plaksel	1,4,-
	Transporteren	F 594,8,6

	Transport	F 594,8,6
Junij 7	De eetkamer met vellen papier beplakt. 1 kn. 2,5 dag	3,10,-
	7 boek papier	4,4,-
	Aan plaksel	4,18,-
14	De spreekkamer en de daaraan volgende 't linnen verspannen en met vellen papier beplakt. Een knegt 4 ¼ dag	5,19,-
	2 pak spijkers	-,18,-
	9 boek papier	5,8,-
	Aan plaksel	5,16,-
Julij 5	De spreekkamer en t kantoor met vellen papier beplakt, 2 knegts ieder 2 dagen	5,12,-
	8 boek fijn papier	6,8,-
	Aan plaksel	2,4,-
12	De bovenzijvleugels 't linnen van aan malkander genaaid, behangen en met vellen papier beplakt. 2 knegts ieder 4,5 dag	12,12,-
	6 pak spijkers	2,14,-
	4 boek gemeen papier	2,8,-
	Aan plaksel	4,16,-
	5 boek fijn papier	4,-,-
	Aan gaaren	-,5,-
19	Van dito vleugels het linnen aan malkander genaaid, behangen en met vellen papier beplakt. 2 knegts ieder 4,5 dag	12,12,-
	78 el best Engelberger linnen	24,7,8
	5 boek gemeen papier	3,-,-
	6,5 boek fijn papier	5,4,-
	8 pak spijkers	3,12,-
	Aan gaaren	-,8,-
	Aan plaksel	5,10,-
Aug. 2	Op de kinderkamer 17 rollen papier beplakt met de lambries & bovenrand met de materialen p. rol 24 st.	20,8,-
9	Op de slaapkamer aan 't beplakken van 't meubelpapier 2 knegts ieder 5 dagen	14,-,-
	Aan plaksel	5,8,-
16	Op dezelfde kamer beplakt & de daagsche eetkamer aan de deuren gewerkt 2 kn. Ieder 3 dagen	8,8,-
	2 pak spijkers 18 st. Aan plaksel 24 st.	2,2,-
	Een boek papier	-,12,-
23	Op de slaapkamer de Alcove beplakt 2 kn. Ieder 2 dagen	5,12,-
	Aan plaksel	1,8,-
30	Boven de Logeerkamer met blaauw meubelpapier beplakt. 2 knegts ieder 5 dagen	14,-,-
	Aan plaksel	4,10,-
	Aan de uitstekken gewerkt 2 knegts ieder 0,5 dagen	1,8,-

Sept. 6	De eene uitstek met fijne vellen papier beplakt 2 knechts ieder 1,5 dagen	4,4,-
	7,5 boek fijn papier	6,-,-
	Aan plaksel	2,6,-
	De spreekkamer met 't meubelpapier beplakt 2 knecht ieder 3,5 dag	9,16,-
	Aan plaksel	2,16,-
	Op de boekenkamer t doek ingehegt 2 knechts ieder 0,5 dag	-,14,-
	0,5 pak spijkers	-,4,8
	De kleine zijkamer met 't meubelpapier bepl. 2 kn. Ieder 4,5 d.	-,12,12
	Aan plaksel	4,4,-
	Transporteren	F 841,6,6

	Transporteren	F 841,6,6
Sept 20	Voor de boekenkamer 57 el best gepluimtuur doek eens geveerd à 12 st.	34,4,-
	Hetzelve behangen à 2 st.	5,14,-
27	12 rollen meubelpapier voor de boven middelkamer à 105 st p. rol	63,-,-
	4 dito onder en bovenrand à 60 st p. rol	12,-,-
	14 dito beplakt met de randen, met materialen à 24 st.	16,16,-
Oct 4	De eetkamer met meubelpapier beplakt, 2 kn ieder 4.5 d.	12,12,-
	100 kopere nagels	-,8,-
	Aan plaksel	4,18,-
18	De grote zijkamer met fijn wit papier en braampjes beplakt 2 kn. Ieder 2 dagen à 26 st.	5,4,-
	8 boek fijn wit papier	6,8,-
	Aan plaksel	4,18,-
25	In de grote zijkamer 2 deurstukken beplakt twee knechts ieder ¼ dag	-,15,-
	Aan plaksel	-,6,-
Nov 2	Voor de slaapkamer boven voor de ramen en alcove ameublementen gemaakt	36,14,-
	31 ellen breed lint 31 st. aan naaijzijde & gaaren 38 st.	3,9,-
	Aan grote ringen	1,10,-
	Hetzelve opgehangen & in orde gemaakt twee knechts ieder 1 dag	2,12,-
	20 el half zijde kabel à 14 st.	14,-,-
	9 grote zijde kwasten met klokjes à pijpen à 70 st	31,10,-
	42 el blaauw en witte koord à 2 st	4,4,-
	Aan vertinde spijkers en krammen	-,6,-
	Voor de boven middelkamer, 37 el groen gevamd jaspé 1 5/16 el br. 48 9/16 vierkant à 42 st	101,19,10
	32 "doornikse rand à 20 st	32,-,-
	16 "effen zwart kleed ¾ br. À 11,5 st	9,4,-

116 "aan 't zelve genaaid à 2 st.	11,12,-
33 " geboord met 't lint à 2 st.	3,6,-
Hetzelve pas gemaakt en gelegd twee knegts ieder 1 dag	2,12,-
Voor de Boekenkamer: 8 ½ el grijs gevamd jaspé 5/4 br. 101 7/8 vierkant ell à 33 st	168,1,14
42 el doornikse rand ¾ br. À 38 st.	121,16,-
4 el effen zwart kleed ¾	2,6,-
150 el daar aan genaaid	15,-,-
Hetzelve pas gemaakt en gelegd twee knegts ieder 1,5 dag	3,18,-
20 el lint gebruikt aan de twee kleden	1,-,-
700 tapijt spijkers 7/4 [?] à 6st/100	2,2,-
10,5 gestreept jaspé 6/4 ellen 15 ¾ el vierkant à 32 st.	25,4,-
Van 't zelve twee kleedjes gemaakt en gelegd n 't gangetje van de Eetkamer & 't Ce- kreet twee n. ieder ¾ dag	1,19,-
13,4 el lint 13,5 st aan gaaren 6 st	-,19,8
150 tapijt spijkers met leer 7/4 id	-,9,-
Vier raampjes met linnen bekleed en beplakt	-,19,8
2 el linnen 12,5 st. aan spijkers 6 st.	-,18,8
Aan vellen papier & plaksel	-,8,-
3 papieren schoorsteen stukjes à 30 st.	4,10,-
Voor 't zegel	10,8,-
Voldaan den 26 maart 1807	1.613,7,14

Uw dienaar Fr. Burman

5.3: Rekeningen Dirk van der Meulen en soonen voor Huis Barnaart

NHA, 18, inv.nr. 1887

44.

Amsterdam A.o 1806

Rekening van Dirk van der

Meulen & soonen te Amsterdam

Voor Zijde stoffen, gediend hebbende voor

De Ameublementen van diverse Kamers

In het Nieuwe Huis, bedragende

F 6093,1,-

Fo. 216 Caeron [?] Smit

Amsterdam den 4 Junij 1806

De Weledele Heer W.P. Barnaart debet

Aan Dk. van der Meulen & soonen

	Voor 4 pc. bleumorante Satyne 24 l	f 74	f 296,-
8 Aug.s	"2 pc. d.o effe Lustrings 24 l	f 66	f 132
	"3 d.o oranje poudesoye 24 l	f 68	f 132
	"3 d.o vleescouleur lustrings 24 l		
	"3 "seladonne d.o 6 pc.	f 66	f 396,-,-
28 d.o	"220 l couleur de chamois Taffetas de France	f 88	f 968
	"3 turquine Poudesoye 24 l	f 80	f 240
	"2 witte 10 dr. Sattijnen 24 l	f 74	f 148
	"2 d.o 81 d d.o 20 l	f 52	f 104
	"3 Zilvergrijs Lustrings 24 l	f 55	f 165
	"94 ellen Vert Pistache Taffetas de France	f 88	f 413,12
			F 2770,12,-

5 sept.bre

	1 pc. bleumorant Lustring 24 l	f 66	
	15 ½ l. Pistache fluweel	f 9 ¾	f 151,2,8
	20 l Nanquins fluweel	à f 9 ¾	f 195
	108 ½ violet d.o	f 10 ¼	f 1112,2,8
	48 nanquins Groditour	f 3 ¾	f 180,-
	198 l. geel satijn	f 4	f 792
	1 paille 8 dr. Lustring 24 l		
	1 d.o Taffetje 20 . 2 pc. a f 54	f 108	f 2604,5,-

21 Octbre 30 ellen geel sattijn	f 4	f 120
24 d.o 1 pc. oranje Rolarmozijn 24 l	f 68	
4 ellen seladon Lustring	à 55 st.	f 11,-
18 Novbre 1 pc. Zilvergrijs Lustring 24 l	f 55	
25 d.o 1 d.o turquin d.o	f 75	
27 d.o 1 pc elle Pelong 22 l	f 16	f 146
Xbre. 2 2 d.o turquin Lustring 24 l	f 75	
31 “ voor t Zegel	f 2,4	
		F 6093,1,-

Voldaan 27 Maart 1807

Dirk van der Meulen & Sonen

45.

Amsterdam A.o 1807

Rekening van Dirk van der
Meulen & soonen te Amsterdam
Voor Fluweelen en Zijde stoffen tot
Ameublement van de groote Eetkamer
Bedragende f 1951,1,5,-

Fo. 11

Marfeis

Meyers

Amsterdam den 6 febr. 1807

De Weledele Heer W.P. Barnaart

Debet aan Dk. vander Meulen & soonen

Voor 4 $\frac{1}{4}$ l Pistach fluweel	à f 9 $\frac{3}{4}$	f 41,8,
“ 27 $\frac{1}{4}$ l violet d.o	à f 10 $\frac{1}{4}$	<u>f 279,6,-</u>
		f 320,14,-
10 April “14 $\frac{1}{2}$ nanquins d.o	à f 9 $\frac{3}{4}$	f 141,7,8
24 july “102 ellen geele Taf 1 5/8 b.	90 st.	f 459,-,-
8 septb.re 1 pc. violet gebrocheerd Satijn lang 25 $\frac{1}{2}$ l à f 5		f 127,10,-
1 d.o geel Taf lang 154 ellen 53 st.		f 408,2,0
1 d.o violet d.o d.o 78 el.	55 “	<u>f 214,10,0</u>
		F 750,2

1 Zegel Patent van f 127,10 f 7,-

1 d.o d.o f 408 f 21,-

1 d.o d.o “214,10 12

F 40,-

27 Octbre 3 p. witte Sattyne 20 l. à f 52	f 156,-	f 790,2
Patentzegel	f 8	F 164,-
24 Novbre 1 d.o grasgroen Satijn 24 l	f 72,-	
Patent	f 4,-	f 76
		F 1951,3:8
Bij t Zegel		f 11;8
		F 1951,15,-
Voldaan 11 april 1808		
Dirk van der Meulen & Sonen		

5.4: Brieven van Joseph Cuel aan Pieter Cats

HCLE, 1764, inv.nr. 191

Los briefje

Een raam mat gekeperd of witte catoenen gordijnen met witte gesnede franges met blaauw taffe, Draperies en sijde franjen oranje grond met zwart en de passementen, roeden, vergulde stokken, koperen vergulde rosetten en het geen verder nodig is voor de somma van f 220 per venster.

Los briefje, achterop 'Cuel'

Het zijden Ameublement	f 700
4 paar gordijnen f 500	f 2000
1 canapé	f 300
8 fauteuils à f 50	f 400
12 stoelen	f 400
	F 3800

Met breede franjes & alles er bij gemaakt wat er toebehoort

Met 2 Tapijten een in de Zaal

& 1 in de Groote Zijkammer te zaamen	f 5.500
2 dito in de kleine zijkamer	f 400
& 1 in de agter zijkamer, & kabinetje	f 200

Los briefje

Het zijden ameublement	f 700
4 gordijnen etc à f 500	f 2000
1 canapé f 300 oft	f 275
6 fauteuils f 90 oft f 50	f 600/f 300
12 stoelen	f 400
2 kleine canapés f 200	f 400

Nota voor de heer P. Cats te Leeuwarden

8 glasgordijnen met hunne draperies van taf of genaamt 15/16 een vleeschcouleur gordijn en het ander donker groen, de draperie in vleesch couleur met lange franges de grond vleesch couleur en groen. De draperie of vallen hangende op vergulde stokken met ronde knoppen en de nodige ijzers per set

Een gevouwen vleeschcouleur taf behangsel, met dubbele randen passement met groene banden

1 canapé, 8 fauteuils, 12 stoelen, en mahonijhout, bekleed in groen satijn met vleeschcouleurde rosetten

2 Doornikse tapijten met medaillons
 't geheel omtrent zamen f 5.500

Brief, Amsterdam, 10 mei 1808

Wel Edelen Heer:

In antwoord op Uwed. Geeerde van den SM.[ei] waarin ik ued. Genegenheid jegens mij en het vertrouwen dat UED in mij stelt gewaar word, doet mij dus een groot plaisier, wenschte UED van mijn kant ook voldoening te geeven om UED op het prompte te bedienen, UED: wenschte dat ik een reisje tot uwent van deeze week deed, dog zulks denk ik zal niet wel mogelijk zijn van deezen week doordat ik 3 à 4 dagen aan het rhumatieke ben laborerende, maar hoop in het laast van de volgende week bij UED: te zijn, en het noodige ter bezichtiging mede te brengen en als dan de lokalen te komen opnemen. Mij in UED: vriendschap recommerende heb d'eer mij met alle agting te noemen, UEDienaar Pn [?]

Jh: Cuel.

NB: Op adreskant staat nog genoteerd:

'Berger in de Kalverstraat
 Bourier'

Amsterdam, 31 maj 1808

Mijnheer,

UED: geerden van den 22^e M. zijn mij geworden dog niet in dien staat die UE aangenaam is, mijn gezondheid laat het ten eenen maale niet toe dat ik tot uwent kom de dokter raad mij zulks tot nog toe voldurend af en ik wilde UE niet gaarne ophouden liever van UE: affaire rensferen, maar in dien mijnheer UE: verkiest te wagten tot tijd en wijle dat ik volkomen hersteld ben, zal mij ook aangenaam zijn op UE antwoord verwagende teken mij met alle agting,
 Mijnheer UeDienaar Jh. Cuel

Amsterdam 7 Junij 1808

Mijnheer,

In antwoord op UE. Missive van den 2[den] zoo dient deeze dat ik in 't laast van deeze week een knegt tot uwent zal zenden ten andere verwacht UE inligting omtrent het blik op de deuren. Het blik is te zwak voor 't doek en moet dus van ijzer dat gelijk en dun geslaagen is in de deuren gegroefd worden. Ik moet dan nog UED: doen opmerken dat wanneer de knechts op karweij gaan een daalder daags, buiten de kost wordt gerekent, daar bij komt nog de vrage logement en onderhoud, ik doe dit maar om UED: te verwittigen hoe of hier 't gebruik is – die knegt dan die ik U. sturen zal zoo UED: content is, is bekwaam, voor 't werk en UED. Timmerman de heer Maaskamp zou mij UED plan van 't gebouw kunnen geeven, mij op UED geerde orders verlatende heb d'eer mij met alle agting te noeme UED: dienaar, Jh. Cuel.

Amsterdam, 24 juni 1808

Mijn Heer,

In antwoord op UED geerde van den 4st. waarin ik zie dat UE: een knecht wagtende waart, mijnheer hoewel UED: orders niet van direct (?) waaren, zoo nam ik mij dit oogenblik ten nutte om U aangaan de reiskosten te onderhouden, om dat het mij verscheiden malen gebeurt is dat de luijden, de onkosten niet wilden betaalen; het is geen mistrouwen voor UE: crediet bij mij, tot ondervinding daar van kunt UE. bij mij voor f 50.000 ordonneeren dan zal ik niet eens informatie ten uwent opzigte doen;

Hoewel mijn gezondheid nogal wakkelijk is zoo ben ik tog voornemens om Zaturdag den 16 deezer de reis naar Groningen met de knecht aan te neemen van daar bij UED: te komen, en bij UE mijne knecht te laten. Heb d'eer mij met alle agting te noemen, Mijnheer, UEDienaar, Jh. Cuel.

Amsterdam, 9 Julij 1808

Mijn Heer,

Hier nevens heb ik de eer UEdele te zenden een nota van u ameublemente ook een staaltje van wit gekeperd catoen [niet bewaard] het heeft ½ de breedte en de prijs is 23 st.[uivers] pr. El, hierop UED. Orders affwagtende heb ik de eer mij met alle toegenegenheid te zijn, UEDienaar, Jh. Cuel.

Amsterdam, 11 Sept. 1808

Mijn Heer,

Heb d'eer UED. hier nevens te zenden de rekening en de quitantie, ook een baaltje papier inhoudende die Mevrouw heeft gekozen voor de agterkamer alsnog 4 rollen voor 2 kamers daar te kort schiet, en het decor daar na UED: van gesproken had en afwagtende van met UED. Orders overeen te worden, heb de eer mij met alle agting te noemen, UEDienaar, Jh. Cuel.

Voorkant opschrift: 'Met een baaltje papier hier aneen voor nat te bewaren.'

Amsterdam, 6 dec.br. 1808

Mijn Heer!

Nevens gaande heb ik de eer UED voldaanen rekeningen terug te zenden, ik ben UED oneindig verplicht voor het plaisier dat UED mij hebt gedaan; morgen zal ik per Harlinger beurtman, het papier voor de groote zijkamer afzenden, Ook zoude ik UED verzoeken om mij te zenden de maat voor de spiegel die UED. nog verkiest te hebben terwijl de koopman die ze mij moet leveren zig juist hier bevind om eenige op het paleis te plaatsen. Ik moet UED. Doen opmerken, uit vrees dat UED: mij niet wel verstaan mogt hebben, dat de prijs of tarif enkeld zig tot het glas bepaald, zonder het quick het geen en verhooging maakt van 15 pr. cent gelijk ook de inkomend regten het geen 5 pr. cent is

zonder de emballage of fragt te rekenen die alle voor UED rekening zijn; ik zoude ook gaarne de bepaalde tijd willen weten om ze UED te doen toekomen en wanneer UED lijsten zouden klaar wezen met het vergulden om wanneer men ze ontpakken direkt in de lijsten te zetten zonder dat men verplicht zoude zijn dezelve dikmaals te behandelen.

[Achterzijde;]

P.S. de couleur die het best zoude zijn voor beiden appartementen is een effen lila met wit opgehaald waar van ik de stalen met de vellen papier zal zenden. Heb intusschen d'eer mij met alle agting te noemen, UEDienaar, Jh. Cuel.

Amsterdam, 11 Feb 1809

Mijn Heer!

Nevensgaande heb ik de eer UED rekening ter hand te stellen, niet twijffelende of UED zal dezelve in orde bevinden. Naa mij in UED gunstig aandenken aanbevelende heb de eer mij met alle hoogagting te noemen, UEDienaar, Jh. Cuel.

Brief Zacharias Schoor, Amsterdam, 15 febij. 1809

Wel Edel Heer

Ingeslooten bekomt U Wel Ed. 2 staalen blaauwe zaaij, ik heb veel moeite gehad dezelve te krijgen, het eene is een weinig donkerder en niet zo fijn, ik zal denkelijk 16 à 18 el van nooden hebben, ik heb U Ed. geen staalen van passement of franje gezonden, om dat Mevrouw dezelve dan na genoeg zoude kunnen neemen, en mij dan het nodige zenden, en zal UWel Ed: wanneer ik de gordijnen gesneden heb de maat zenden, hoeveel passementen franjes ik er voor benodigt ben, ik heb ook na het paardehaar en de wol vernoomen, het paardehaar kost 26 stuiv: en de wol 24 stuivers het pond en heb nodig voor de 3 matrassen 40 pond haar en 36 pond wol. Toch dan zijn zij ook goed en durf er voor u instaan dat zij niet beeter gemaakt zullen worden.

In afwachting van UEd: order en aan beveling in UED: gunst zo tekene mij

Wel Edel Heer

UWelWEd:ODWDienaar

Zach.s Schoor

Amsterdam, 27 maart 1809

Mijn heer

Op zijn tijd heb ik wel ontvangen UED geerde van den 18 deezen tevens de reekening met d'ingesloten assignatie op den heer Bussekamen (?) als ook de 10 bijgaande een ponds nationale lorrensetn (losse?) dewelke ik ingecasseerd heb en waar meede ik UED rekening quiten, UED bedankende voor de prompte betaling waarmede ik mij in UED gunstig aandenken bevele. Waar mede ik mij met alle agting te noemen, Mijn Heer, UEDienaar, Jh. Cuel.

Amsterdam, 13 April 1809

Mijnheer,

In UEd geerde van den 11 deesen zien ik als dat UED het nieuw gebouw over 8 à 10 betrekken zult dus dat UED de tapijten zult nodig hebben. Mr ik verzeker UE als de tapijten voor UE. zinst lang besteld zijn en dus alle dagen daar naar wachtende ben om ze te ontvangen en UE toe te zenden. Hier nevens 3 modellen voor stoelen, twijffel niet of Ude zal iets van UE smaak vinden. Zoodan UED keus zal ik voortgang maken met het groote ameublement, ook verwacht ik allen dagen advies van de afzending der spiegels. Ued kan zich verzekerd houden van de prompte exactitude van alles, heb de eer mij met alle agting te noemen, UEDienaar, Jh. Cuel.

Amsterdam, 19 april 1809

Mijnheer,

Hier nevens 't tapijt voor de kleine zijkamer met de rand en bossing als ook het gevlamde grijze tapijtgoed voor de eetzaal, nu geloof ik dat er abijs is ingesloopen aangaande dit laatste tapijt want schoor zegt mij als dat het blaauw gevlamd moet zijn, daar ik nogtans op mijn bestel boek het grijse genoteerd heb, wanneer dit grijze dus niet convenieerd versoeke dat UE de goedheid heeft het mij terug te zenden zal UE dan oogenblikkelijk het blaauwen afzenden. Ik verwacht ook spoedig de andree tapijten, heb d'eer mij met alle agting te noemen, UEDienaar, Jh. Cuel.

O

Opschrift adres: 'Met een pak hier anex gemerkt PC voor nat te bewaren.'

Bergen op Zoom, 31 mei 1809

Mijn:Heer!

Dien van deezen is eeniglijk om ued: te informeren, dat ik heden over Schiedam franko Amsterdam en vandaar op kosten gezonden heb op order van d'heer J. Cuel t'Amsterdam, met wie ik mij wegens mijne ongelden tot Amsterdam verstaan zal

CI no.1 à 3 drie kassen wegende bruto 198 ? houdende volgens opgaaf spiegelglas, waarvan ued: de goede en voorspoedige ontvangst wenschende en d'ongelden van Amsterdam tot kosten gelieve ued: aan brengers te voldoen . Ik offereerde ued: mijne diensten en ben met alle agting, UEDienaar, Jacques Laurt. van der Schrieck.

Amsterdam, 5 juny 1809

MijnHeer,

Ik heb d'eer u te berigten als dat ik vandaag door de beurtman van u stad heb doen laaden, aan u. adres 3 kasten gemerkt C L no. 1 à 3 inhoudende ue: geordineerde spiegelglaasen, waarvan ik Ued. Goede ontvangst toewensch, de vragt is betaald tot Amsterdam, UE heb niets te betaalen als de vragt van hier tot uwent. Ik hoop binnenkort het meublement te leveren van de zaal, en groote en kleine zijkamers. Heb d'eer mij met alle agting te noemen, UEDienaar, Jh. Cuel. PS: verzoeke UE. deze inleggenden aan Schoor te overhandigen.

Amsterdam, 13 Juny 1809

Mijn Heer,

In antwoord op UEDele geerde van den 10[den] die mij met de goede ontfangst van de 3 kasten met spiegels hetgeen mij veel plaisier doet, te meer de wijl zij Uedelen in goede order over zijn toegekomen., Aangaan de het kleine defect dat Uedele mij zegt plaats te hebben in de bove spiegel van de zaal, doet mij leet, egter is het bijna onmogelijk een groote partij spiegels bij een te hebben & zonder dat er zig het minste defect zou bevinde. Ik ben of ken Ued. Niet meer dankbaar, over de manier dat UED. Met mij handele met mij een wissel in te sluiten van f 2000, Hiernevens een quitance en de bijgaande rekening, der spiegels, en derselven onkosten belooopen tezamen den somma van f 4635, 19 st. Wenschende dat Uedele er wel over te vreden zal zijn mij altijd aan UED. orders refererende heb d'eer mij met alle agting te noemen, UEDienaar, Jh. Cuel.

Amsterdam, 27 junij 1809

Mijn Heer,

In antwoord op Uedele geerde van den 12de desen die mij drie wissels ter hand stelden, voor het saldo van de UED. rekening, in ? de quitancie UED bedankende voor UED. prompte betaling, ik reken UED tegen vrijdag of zaterdag de ameublementen te zenden, mij bevelende intusschen in UED. gunst, heb d'eer mij met alle agting te noemen, UEDIenaar, Jh. Cuel.

Amsterdam, 19 Aug. 1809

Mijn Heer,

Ik heb van Schoor gehoord als dat UEd. heel voldaan zijt over u ameublement en ook begerende de prijs te weeten van 12 stoelen en 4 fauteuils eveneens aan die van UED. zaal, van de zijkamers de stoel met groene trijp bekleed en met dezelfde passementen zal op f 36 t stoel de fauteuil op f 58 komen. De prijs zal UE. mogelijk wat hoog voorkomen maar er is geen mogelijkheid om het iets

minder te doen doordien het hout schrikkelijk duur is en ten andere moet het door een goede werkman verrigt worden; nu had ik mij aan UED. een andere vraag: dewijl het geld mij tegenwoordig ontbreekt, kunnende niets van het geene mij het hof schuldig is betalen, en ik zelfs geld op interest moest nemen, hadde ik UE. een propositie te doen en omdat ik heden een arme schralen kas en een rijk boek heb, zoo supposeer ik dat UED. kas in een beter staat is. Zoo zou UE mij kunnen verpligten mij mijn volle rekening
(p. 2)

Rekening tot dezen dag toe te voldoen. Ik zou UEd. 2 per% korting geven en al had wissels op 2 à 3 maanden dat zoude mij ook al aangenaam zijn, dit zoo zijnde zoude ik uE rekening zenden, waaraan ik niet twijfel of zal, er ze en over voldaan zijn doordien het beloop minder is dan de nota die ik er UED van ten? houd gesteld heb, in deeze affwagting zijnde van met een gunstig antwoord vereend te worden heb ik d'eer mij met alle agting te zijn, UEDienaar, Jh. Cuel.

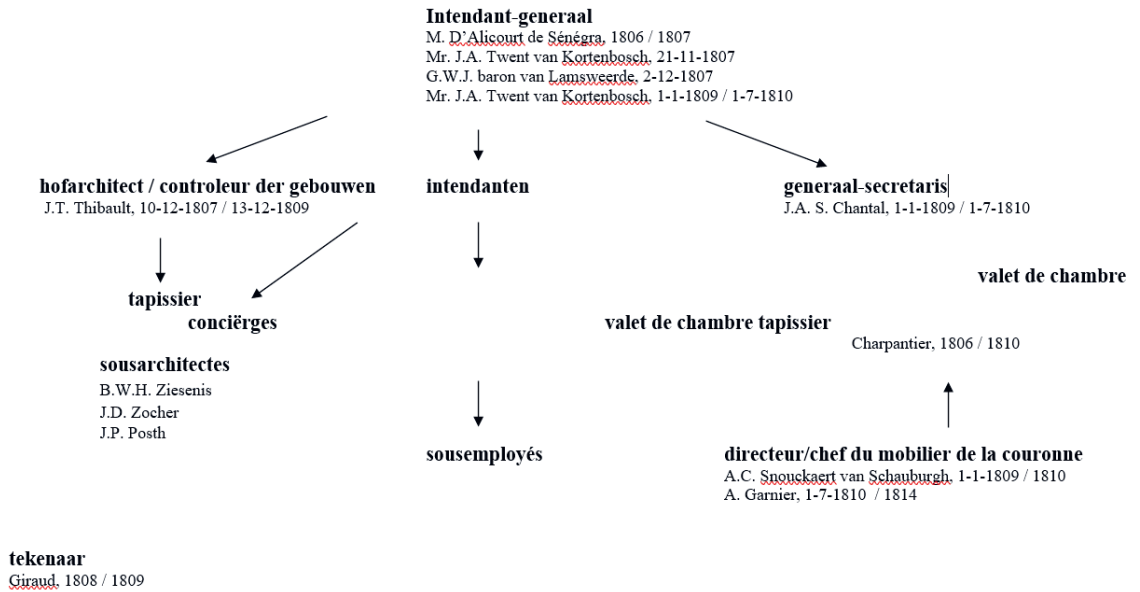
Amsterdam, 2 sept 1809

Mijn Heer,

U Ed. geerde van den 27 aug jl is mij wel geworden waarin ik zie dat UE met de stoelen en de fauteuils nog wat verkiest te wagten, hiernevens volgens UE. orders de rekening twijffele niet of UE zal dezelve accoord bevinden. In dezen affwagting heb d'eer mij met alle hoogagting te noemen, UEDienaar, Jh. Cuel.

PS: Schoor had mij gezegt dat UE. nog gestreepte loopers nodig had, maar heb het nodig geagt UE order aff te wagten en ook ik weet niet of juist de kleur eveneens zoude wesen. Verzoeke dus van UE een staaltje indien het noodig is.

5.5.1 Organisatieschema Intendance-generaal onder koning Lodewijk Bonaparte

5.5.1 Functionarissen Intendance-generaal onder koning Lodewijk Bonaparte

Bronnen: NA, 1.08.11, inv.nr. 54.II; Christiaans (1995), Ozinga (1942).

<i>Paleis Het Loo</i>		
architect	J.P. Posth	28-5-1807 / 1-7-1810
intendant	J.L.T. baron van Tengnagell	22-11-1806 / 21-7-1809
	De Massey	21-7-1809 / 1-7-1810
conciërge	La Force	1808
	J.B.C.R. Ducroissi	?-1848
valet de chambre tapissier	Charpantier	1806-1810
conciërge Oude Loo	George	1806-1810
tapissier	Everwennink / Kroon	1806-1810
ébéniste	Combrink	1806-1810
<i>Paviljoen Welgelegen</i>		
architect	J.D. Zocher	
intendant	J.D. Guicherit	20-1-1808 / 1-07-1810
conciërge	Pache	
<i>Utrecht</i>		
architect	J.D. Zocher	1808 / 1-7-1810
intendant	A.C. Snouckaert van Schauburgh en M.A.P. Smissaert	20-1-1808 / 1-1-1809
	A. Delatte	26-10-1809 / 31-12-1809
conciërge	Bidos	
<i>Amelisweerd</i>		
architect	-	
intendant	intendant-generaal	
conciërge	J. Langedijk	1809-1810

<i>Paleis te Amsterdam</i>		
architect	B.W.H. Ziesenis	1808-1-7 / 1810
intendant	M.A.P. Smissaert	1808-1809
	A.C. Snouckaert van Schauburgh	20-1-1809 / 12-1-1810
	C.P.J. Hoyneck van Papendrecht	12-1-1810 / 1-7-1810
conciërge	Brulfert	1808-1810
valet de chambre tapissier	Charpantier	1808-1810
tapissier	R. Ducroissi	1808-1810
aide tapissier	Caillot	
ebeniste	G. Göller	
<i>Huis ten Bosch</i>		
architect	J.D. Zocher	28-5-1807
intendant	J.D. Guicherit	
conciërge	Feuillet	1810
<i>Soestdijk</i>		
architect	J.D. Zocher	1808 / 1-7-1810
intendant	J.L.T. Baron van Tengenagell	1806-1808
	J.C.H. van Oldenneel tot Oldenzeel	20-1-1808 / 31-12-1808
conciërge	Van Oort	1809-1810
	Georges	1811
<i>Breda, kasteel</i>		
conciërge	Lecomte	

5.5.6: Documenten Huis Grootkamerheer

NA, 2.01.25, inv.nr. 367

no. 45 Rek. J. Cuel voor Amsterdam, Maison du Grand Chambellan, f 226,13,8.

Travaux et Rep.ion

Amsterdam 1808

Mémoire de l'Ameublement faites

Pour le service de sa majesté le Roi de

Hollande dans la Maison du grand Chameblam

Par mr. Cuel Tapissier sur le nieuwendijk

Amsterdam

13 Dec.

140 au. Toile

d'Engelenberg pour la

Tapisserie de la salle et avoir fait

Rallongé celle de l'Antichambre l'au. A 5 ½

f 38,20

18 « Mains papier gris

a 6 f 5,8

2 paquets clous de ¾

a 12 f 1,4

6 idem de ½ ld (?)

a 10 f 3

14 ld. Colle

a 8 f 5,12

8 Roul.x papier fond nanquin sat. A 49 le R.

f 19,12

4 d. bord haut & bas

a f 5,5 f 21

½ d. corniche

a f 2,5 f 1,2,8

Sallon

10 Roul.x Papien fn blanc sat. A 45 le R.

f 22,10

5 d. bord : pr Encadrement à 90 °

f 22,10

6 idem large en haut et bas

à f 5,5, f 31,10

3 Dessus de porte

à f 4 pc. F 12

28 ½ jours d'ouvrier pour avoir collé

les chambres en Papier à 30 s pr Jour

f 42,15,

f 226,13,8

Je sousigne déclare n'avoir porté aux

Present Mémoire que les fournitures vraiment

Pour le service de sa Majesté le Roi de Hollande

Et aux prix que je les ven aux particuliers

M'engagent à prêter sement sur la

Ditte declaration

Amsterdam 13 Janv. 1809

Jh. Cuel

SA, 922, inv.nr. 96

Chamois aux motifs imprimé puce pour la chambre a coucher de madame

36 Aunes toile $\frac{3}{4}$ de large pour 4 croisées à 1 Rideaux idem avec bandeau
60 d"le lit de courtpointe
96 Aunes

45 Aunes de bordure pour 3 crois;ees à un Rideau & bandeau
27 la Bandeaux
86 Le lit & la courtpointe
158(?) aunes petite rideaux qui doit être mise a doubler

Ponceau unis pour la chambre de Monsieur, dont les rideaux doivent être fait sans draperie, à moins qu'il na rien assez d'étoffe sur le vestibule

17 Aunes de toiles oour 2 croisées à 1 rideau sans bandeau
13 [idem] la draperie du lit, qui (?)
... .. En percale, a part le courtpointe
30 aunes

[Mr. Cuel]
15 aunes de bordure pour 2 croisées et Rideaux
9 [idem] pour les bandeaux et tout est qu'il pensent en avoir
18 [idme] la draperie du lit et la courtpointe
42 Aunes bordure moyenne, a mettre seules

J. {initialen, onleesbaar]

P.2 (Mr. Cuel)
Ponceau pour le vestibule
22 aunes pour un croisée a deux rideaux p(?)
4 $\frac{1}{2}$ de plus dont a faire des bandeaux pr. La chambre a coucher de monsieur
d'e'té (?) 2 (?)

27 aunes unies
12 aunes a rosases cache(?) pour la draperie
39 aunes de toile
32 aunes bordure moyenne a cachemire (?) pour le rideau & draperie

(Mr Weenink)

Nankin à rosas puce noir, pour la chambre de reception

1572 aunes $\frac{3}{4}$ pour un croisée à deux rideaux pareils

3 [idem] ... , la draperie

18 $\frac{1}{2}$ aunes

14 aunes de bordure petite tigrée pour les rideaux

4 $\frac{1}{2}$ [idem] la draperie

18 $\frac{1}{2}$ aunes

1 1.2 en sus(?)

20

[Mr. Weenink]

Perse jaune pour la chambre à coucher sur la derriere

10 Aunes toile $\frac{3}{4}$ pour un Rideau sans draperie

18 aunes Bordure pour le rideau & pour le rideau de percale

P.3

Envoyé à Chappuis, toutes en

Chamois

Pour un canapé

Huit chaises deux fauteuils

Deux coussins

Ponceau

Pour un canapé

Quatre chaises

Deux fauteuils

Deux cousins

Je garde par devant moi

Chamois

Quatre dessus de chaises

Un fauteuil

Ponceau

Deux dessus de chaises

Un fauteuil

Los briefje:

Note por Monsieur Cuel

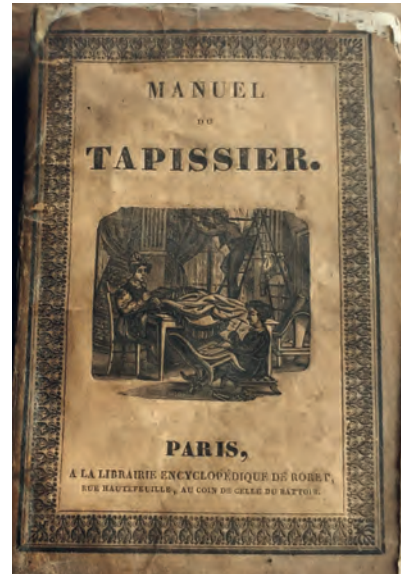
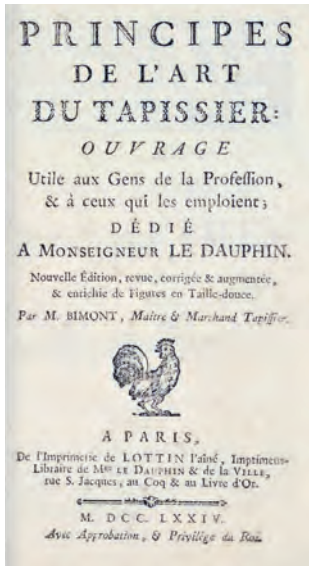
- x 3 Bâtons dorés 5 pieds M2 [?] pour chambre de Madam & chambr. de réception en bas
- x 3 d. d. 5 pieds pour chambre de monsieur, ~~chambre de réception au rez de chaussée~~, & cabinet à coté
- x 1 Bâton doré de 7 pieds pour la chambre d'enfants dur le derrière
- 1 Bâton Thyer en cuivre 5 pieds ½ pour le vestibule manque
- x 12 Pommiers pour les chambres de mr, mad, & cabinet
- x 2 Palmettes pour chambre d'enfants manquent
- xx 2 pommes de pin fortes pour le vestibule
- x 28 paters à roseau pour chambre à coucher Mr, Mad, Cabinet, & chambre d'enfants & chambre en bas il n'y en a que 26
- xx 7 Douzaines d'anneaux – manque une douzaine
- xx 7 garniture poulies doubles - puis idem
- x 4 paters à grosses rosace pour le vestibule
- x 12 anneaux d. 20 ½ fort “ idem
- x 1 garniture & poulies “ idem manquent
- x 24 patères à guirlandes détachés pour salle à manger & grand & petit salon

Los briefje:

mergeue (?)

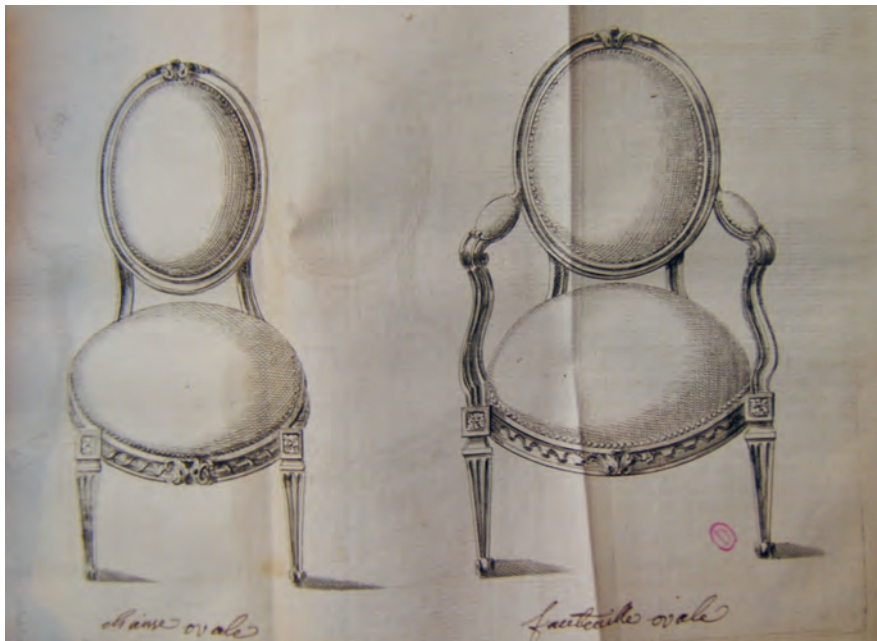
1 baton thyren(?) en cuivre 5 ½ a 45 s.	f 12,40
2 palmettes à 2 f.	f 4,-
1 gan or poulies doubler	5,-
1 douzaine d'anneaux	3,-
2 pateres à rou(?) a 45 s.	<u>4,50</u>
	F 28,90

Afbeeldingen bij de Introductie

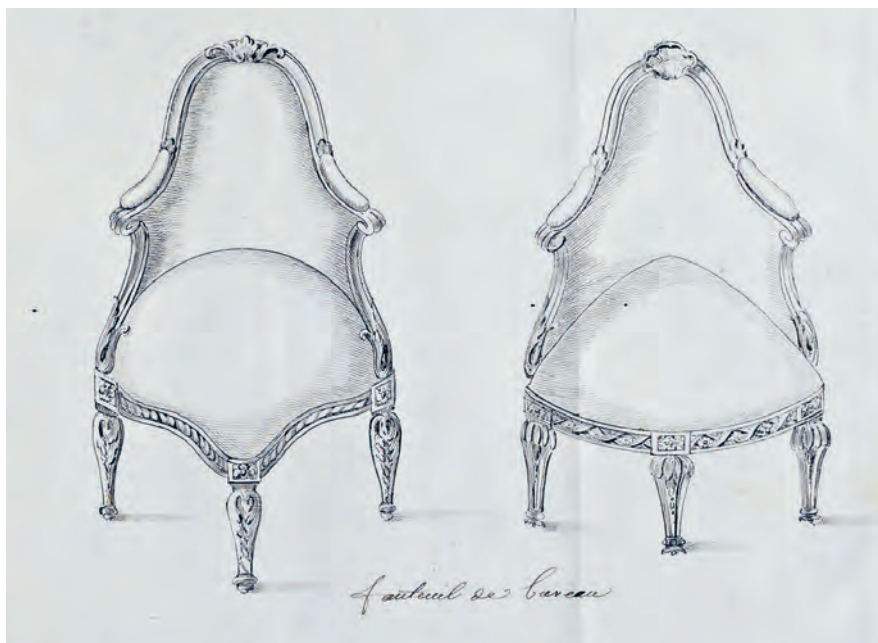

I Titelpagina van J.-F. Bimont, *Principes de l'art du tapisser*, Parijs 1770. Bron: Google books.

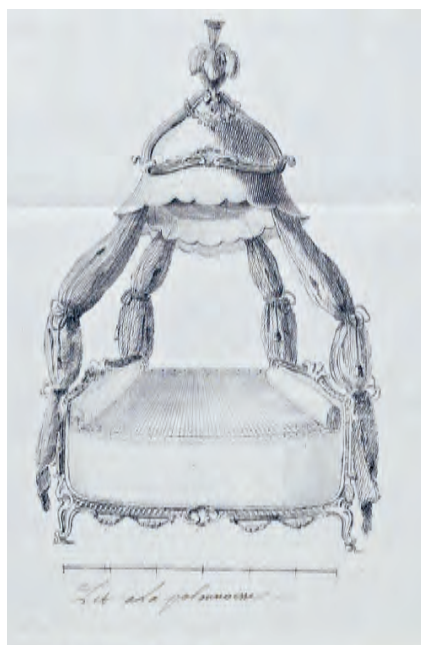
II Titelpagina van A. Garnier, *Manuel du tapisser*, Parijs 1830. Foto: auteur.

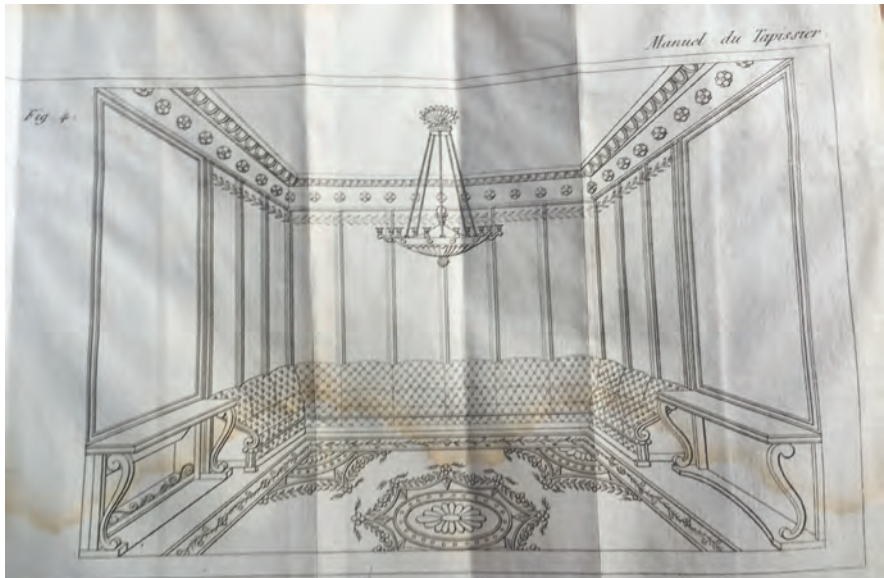
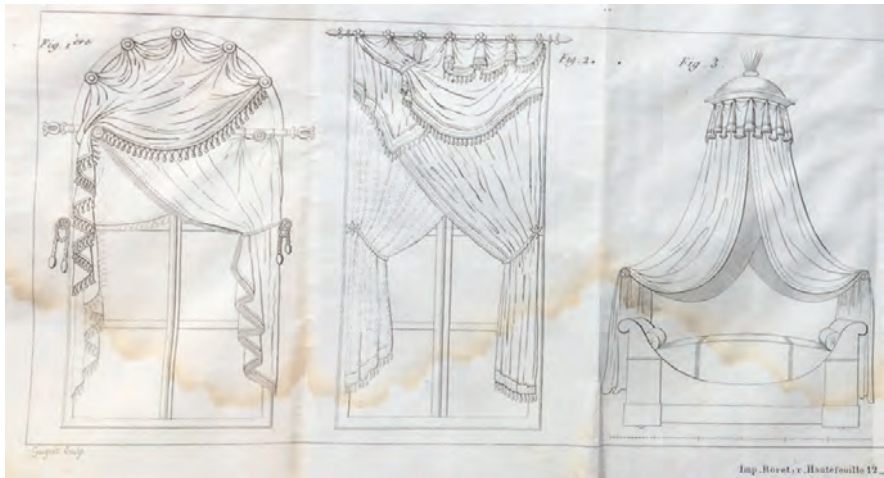
III Chaise ovale, fauteuil ovale, plaat uit *Principes de l'art du tapisser*, Parijs 1773. INHA, Parijs, inv.nr. 12 RES 1460. Foto: auteur.

IV Fauteuils de Bureau, plaat uit Principes de l'art du tapissier, Parijs 1773. INHA, Parijs, inv.nr. 12 RES 1460. Foto: auteur.

V-VI Lit en baldaquin; Lit à la polonoise, platen bij Principes de l'art du tapissier, Parijs 1773. INHA, Parijs, inv.nr. 12 RES 1460. Foto: auteur.

VII-VIII A. Garnier, Manuel du tapissier, Parijs 1830. Fig. 1-4. Foto: auteur.

IX Th. Pasquier, Dessins d'ameublement, Parijs 1822-1836, pl. 39. Bron: Gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France.

Afbeeldingen - Hoofdstuk I

1.1 Nicolas II de Larmessin (1632-1694), *Habit de Tapissier*, 1695. Prent uit de serie 'Les costumes grotesques et les métiers'. De kamerbehangen is aangekleed met zijn waren en gereedschappen. Zijn lijf is een stoel, zijn hoofd steekt door een gemakkofer. Als hoofdtooi draagt hij een taboeret en een opgerolde matras. In een hand houdt hij een tafeltje vast, over de arm een tapijt. In zijn andere arm de ladder en hamer, nagels vormen de strikken van zijn schoenen. Al deze attributen maakten hem voor tijdgenoten herkenbaar als tapissier. Hij is bijna koninklijk weergegeven, met het tapijt als mantel en het scherm als scepter. De gemakkofer kan verwijzen naar verwaandheid. Paris, Bibliothèque Nationale/AKF Images.

1.2 Anoniem, Vaandel met dwarsstok van het Bossche kleermakers- en kamerbehangersgilde, 1754. Rood damast met een geschilderd medaillon van de heilige Michael. Collectie Noord-Brabants museum, 's-Hertogenbosch, inv.nr. 1618.1.

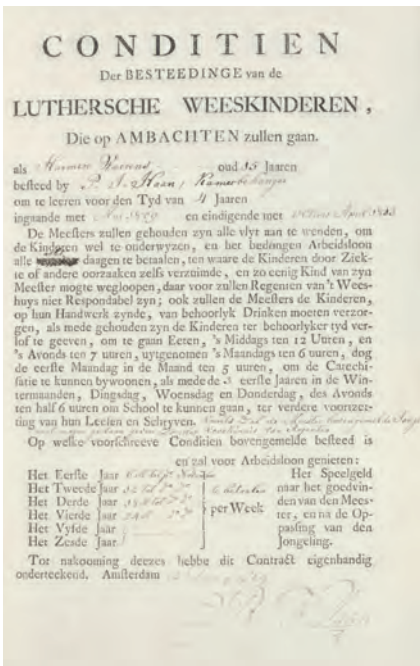

1.3 Crispijn van de Passe II (1594-1670), Zes stoelen en drie kruiken, 1642. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-1964-3315. Rechtsboven en linksonder vier stoelen van het type dat in de Republiek bekend was als Spaanse stoel. Alle stoelen hebben een vaste rugbekleding die vlak op het hout is bevestigd met siernagels. De zittingen zijn ook vast, en van een aantal stoelen is deze bol gevuld.

1.4 Pieter Duyfhuysen (1608–1677), Portret van een jonge vrouw (detail), ca. 1645. Olieverf op doek, 41,5 x 26,5 cm. Rexford Stead Art Purchase Fund, Museum of Fine arts, St. Petersburg, Florida, inv.nr. 1968.34. De manier waarop de zitting van de stoel bekleed is vertoont overeenkomsten met een aantal stoelen afgebeeld door Van de Passe [afb. 1.3].

1.5 Gerard ter Borch de jongere (1617-1681), Portret van Margaretha van Haexbergen (1614-1676) en detail, ca. 1666-1667. Olieverf op doek, 81.3 x 65.1 cm. Metropolitan Museum, New York, inv.nr. 1975.1.142. Spaanse stoel met de rug, zitting, en armleggers geheel overtrokken met rood fluweel, en afgezet met gouden passementen. Ter Borch beeldde de stoel op meerdere portretten af.

1.6 Leercontract van de Amsterdamse weesjongen Harmen Warrens bij de kamerbeheer P. de Haan, 1809. SA, 200, inv.nr. 99.

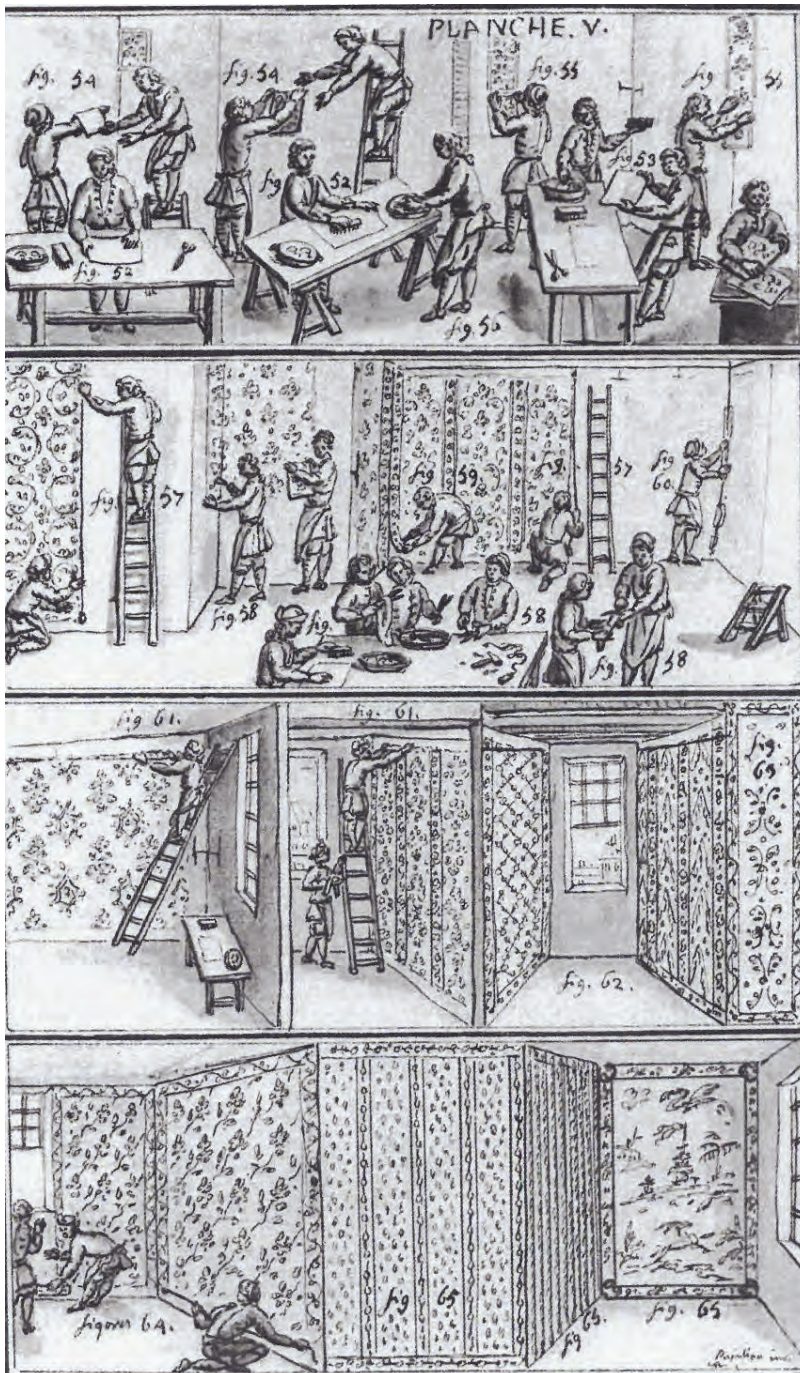

1.7-1.8 Hieronymus van der Mij (toegeschreven), *Middagmaal in een naaiatelier* en *Bezoek in een naaiatelier*, ca. 1710-1761. Afgebeeld in: C. Wansink, 'Hieronymus van der Mij als historie- en genreschilder', *Oud Holland* 99 (1985), p. 212, nr. 10, afb. 10-11. Is hier de werkplaats van een behangselmaakster weergegeven?

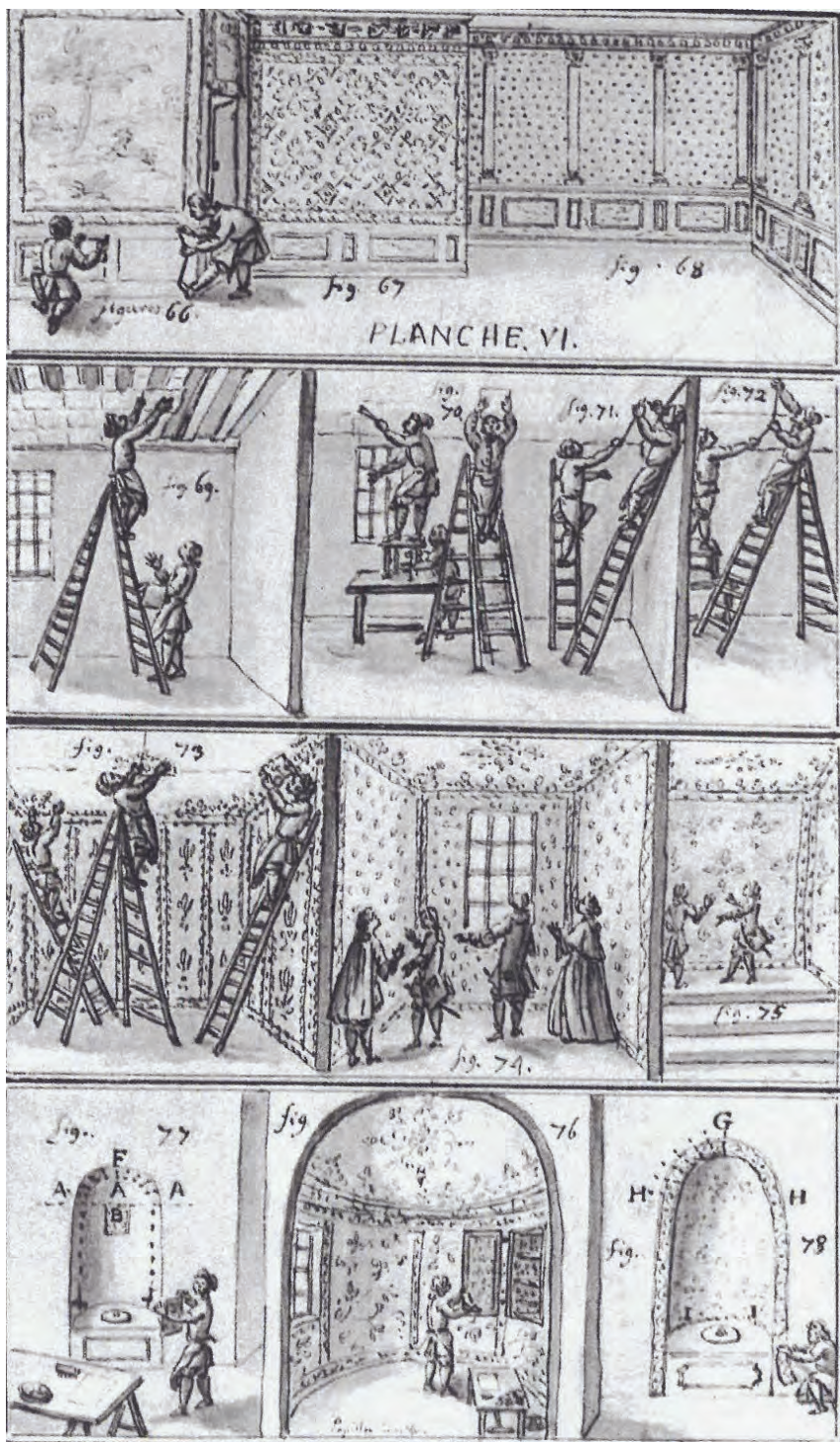

Tapissier, intérieur d'une Boutique et differens Ouvrages

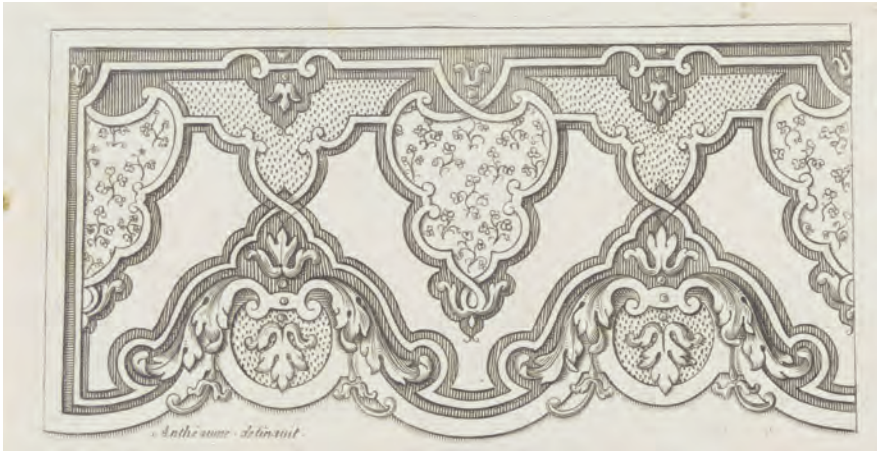
1.9 *Tapissier, intérieur d'une Boutique et differens Ouvrages*, uit de *Encyclopaedie* van Diderot en d'Alembert, Parijs 1771. Foto: afk-images.

1.10-12 J.-M. Papillon, Etapes de la fabrication et de la pose du papier peint, 1738/1757?.
plaat 5-7.

1.13 Baptiste Anthéaume, prent uit: *Livre de Meuble propre pour Mrs. les Brodeurs et Tapisier*, Parijs, ca. 1700. Gravure, 85 x 172 mm. Victoria & Albert Museum, Londen, inv.nr. E.361-1928. Voorbeelden als deze gaven de vorm en decoratie van een val weer. De decoratie kon zowel in borduurwerk, appliques of soms in schilderijen uitgevoerd worden.

1.14 Anoniem, Werktekening voor de kleine en binnenvallen van een hemelbed, z.d. Pen op papier, 30 x 80 cm. Nationalmuseum, Stockholm, inv.nr. NMH THC 1167. Foto: Cecilia Heisser/ Nationalmuseum.

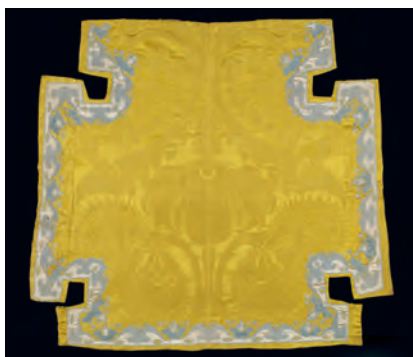
1.15 Daniel Marot (1661-1752), Drie ontwerpen voor stoelbekleding, *Nouveaux Livre d'Ornements propres pour faire en Broderie et petit point*, plaat 3, ca. 1703-1752. Ets, 185 x 270 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-1964-3175.

1.16 Anoniem, ledikantgordijn met patroon van zonnebloemen in vazen, Italië/Frankrijk/Engeland?, ca. 1710. Zijdedamast, 312,4 x 176,5 cm. Victoria & Albert Museum, Londen, inv.nr. T.27-1963. Dit gordijn, dat uit drie banen stof is samengesteld, laat goed zien welke moeilijkheden de kamerbehangster moest overkomen om de stof tot een harmonieus geheel te maken. Iedere baan is net iets anders geweven, waardoor de patronen in hoogte van elkaar verschillen: 'En assortissant plusieurs pièces d'étoffes, soit en Damas ou autres étoffes à fleurs, il arrive souvent que les dessins sont plus ou moins grandes, ce qui rend difficile le rapport des fleurs', aldus Bimont. Bimont raadde aan de banen op de grond uit te spreiden, om te kijken hoe ze zich tot elkaar verhielden. Het was daarbij zaak eerst voldoende 'maitresses fleurs' te vinden, voordat men begon de stof te knippen. Dit hoofd-motief diende op ooghoogte te komen, zoals bij dit gordijn gedaan is. ■

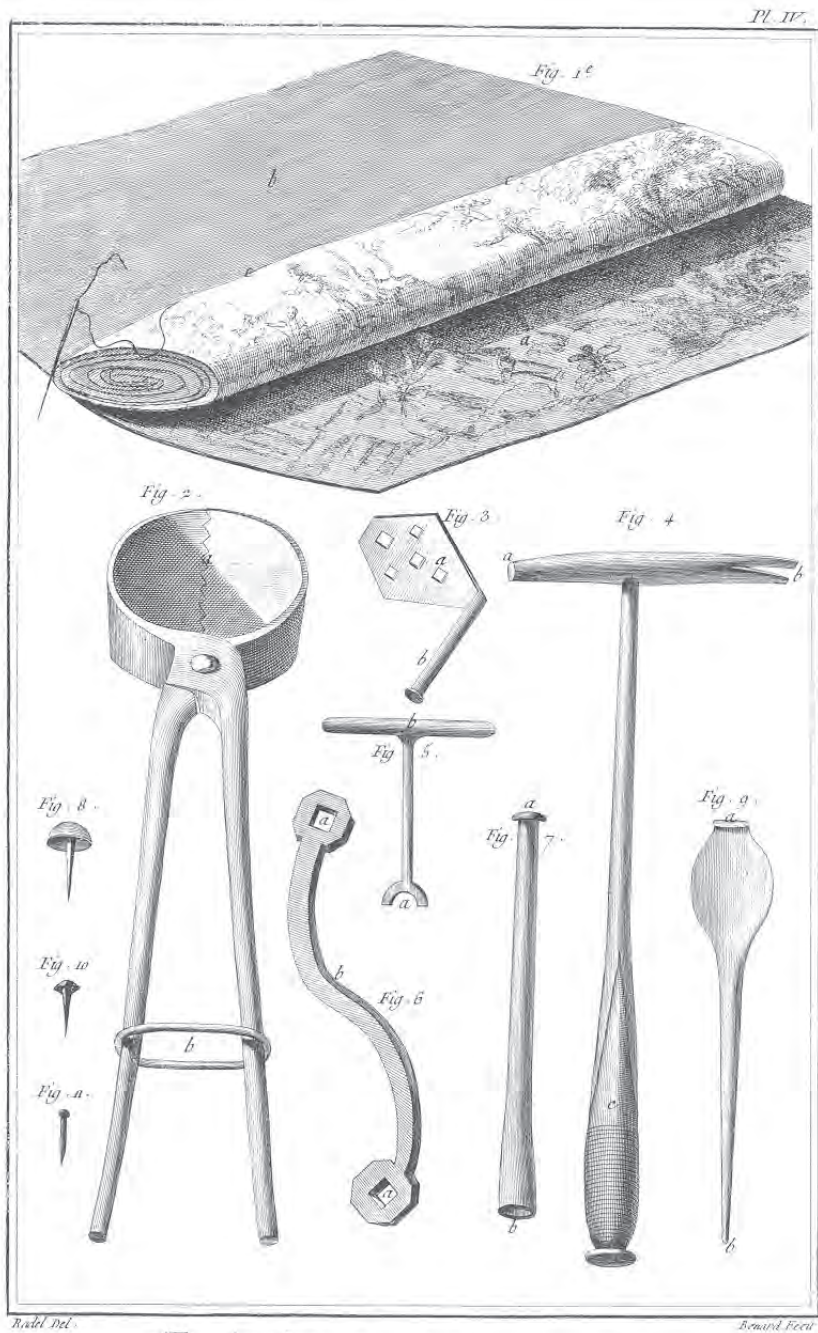

1.17 Anoniem, deel van een geborduurde val voor een ledikant, onafgemaakt, ca. 1690-1700, Engeland. Fustein, wol, 55 x 25 cm. Victoria & Albert Museum, Londen, inv.nr. T.127-2012. Het patroon is in zwarte inkt op de stof getekend.

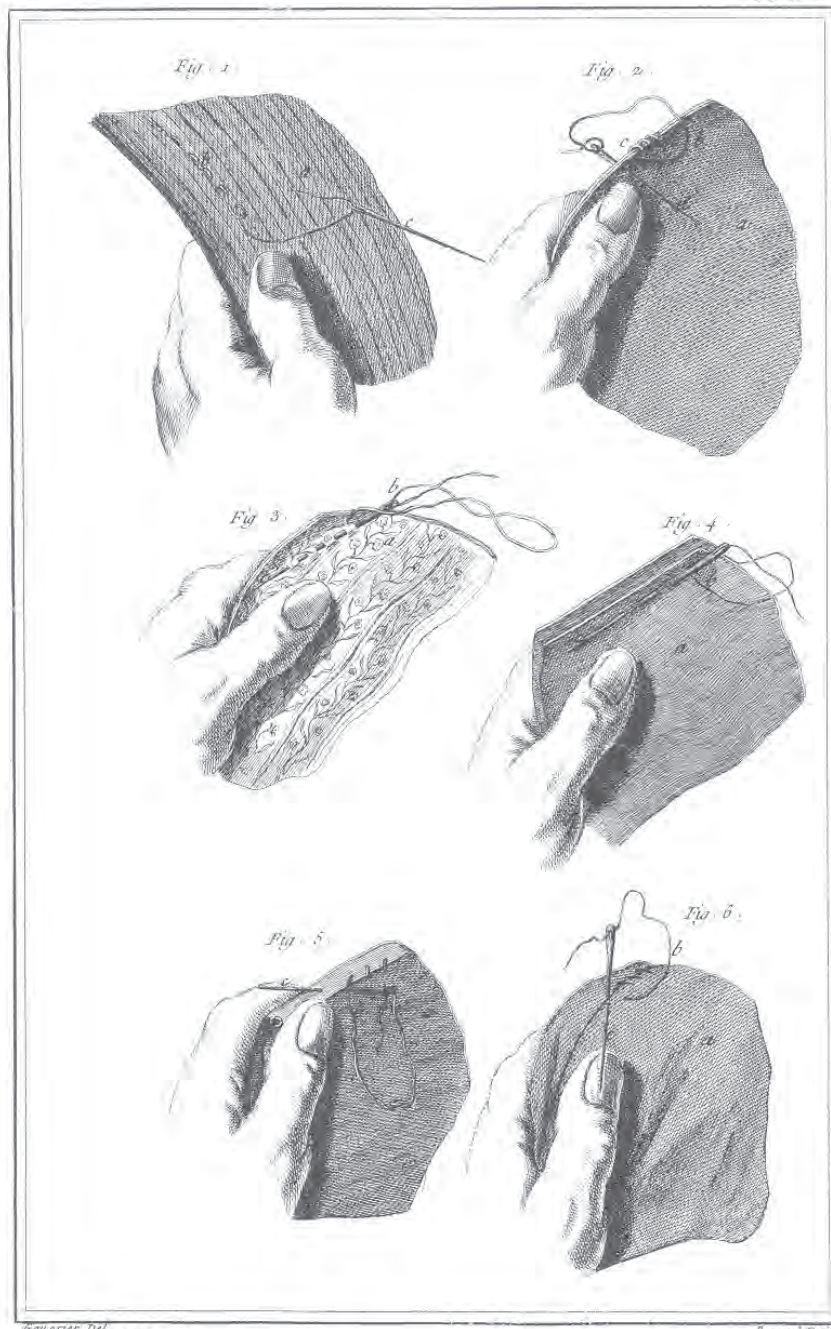

1.18-1.19 Losse bekleding voor de zitting van een stoel, en detail van de achterkant met haakjes en ogen voor de bevestiging. Anoniem, geel zijdedamast met appliques, ca. 1720. Linnen, zijdedamast, zijde, chenille en mataal, 74 x 81 cm. Victoria & Albert Museum, Londen, inv.nr. T.426-1988.

Tapissier, Façon du Point glacé, et Outils.

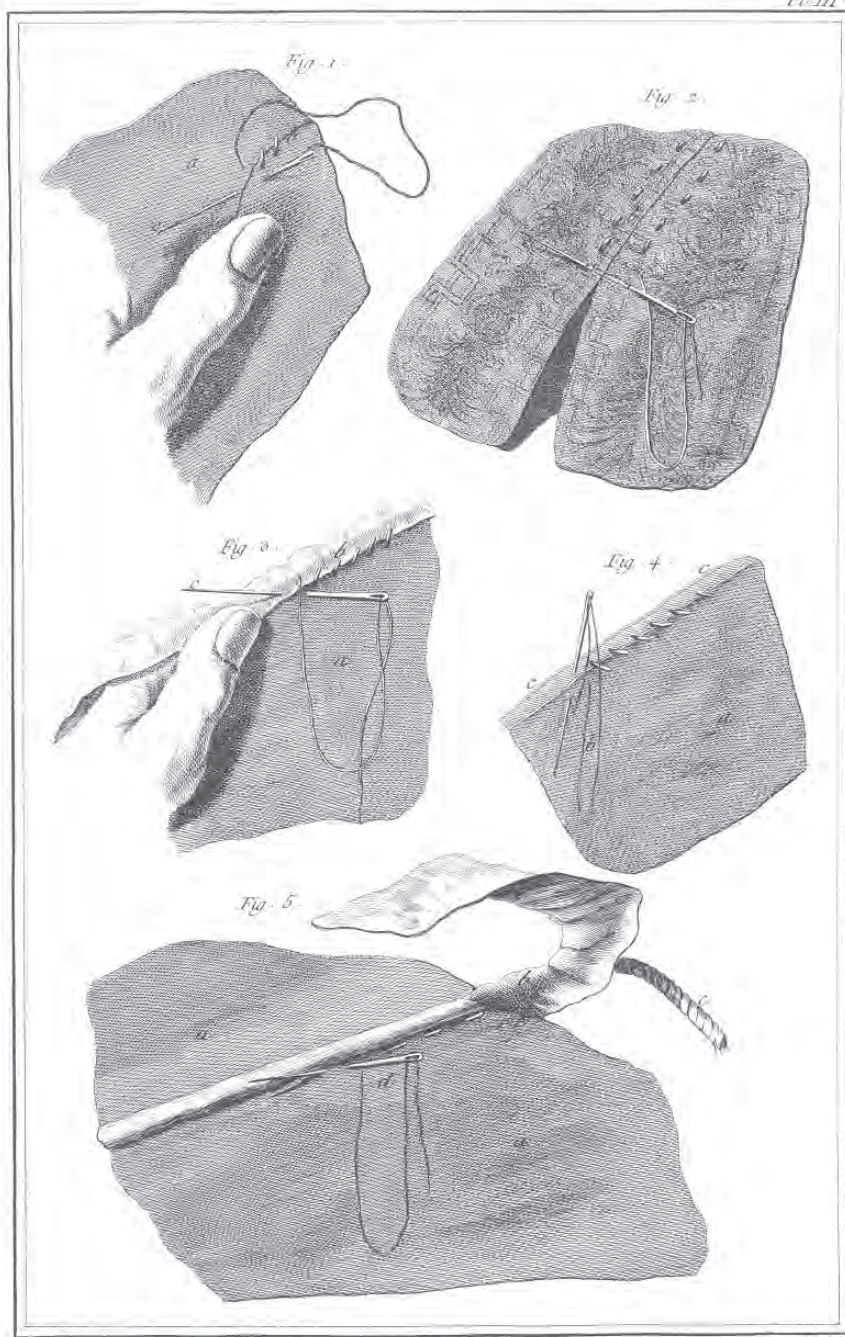
1.20-21-22 Diderot et d'Alembert, Encyclopaedie, Tapissier, Façon de point glacé, et outils, 1757-1777, pl. II-IV.

Goussier del.

Beuard fecit.

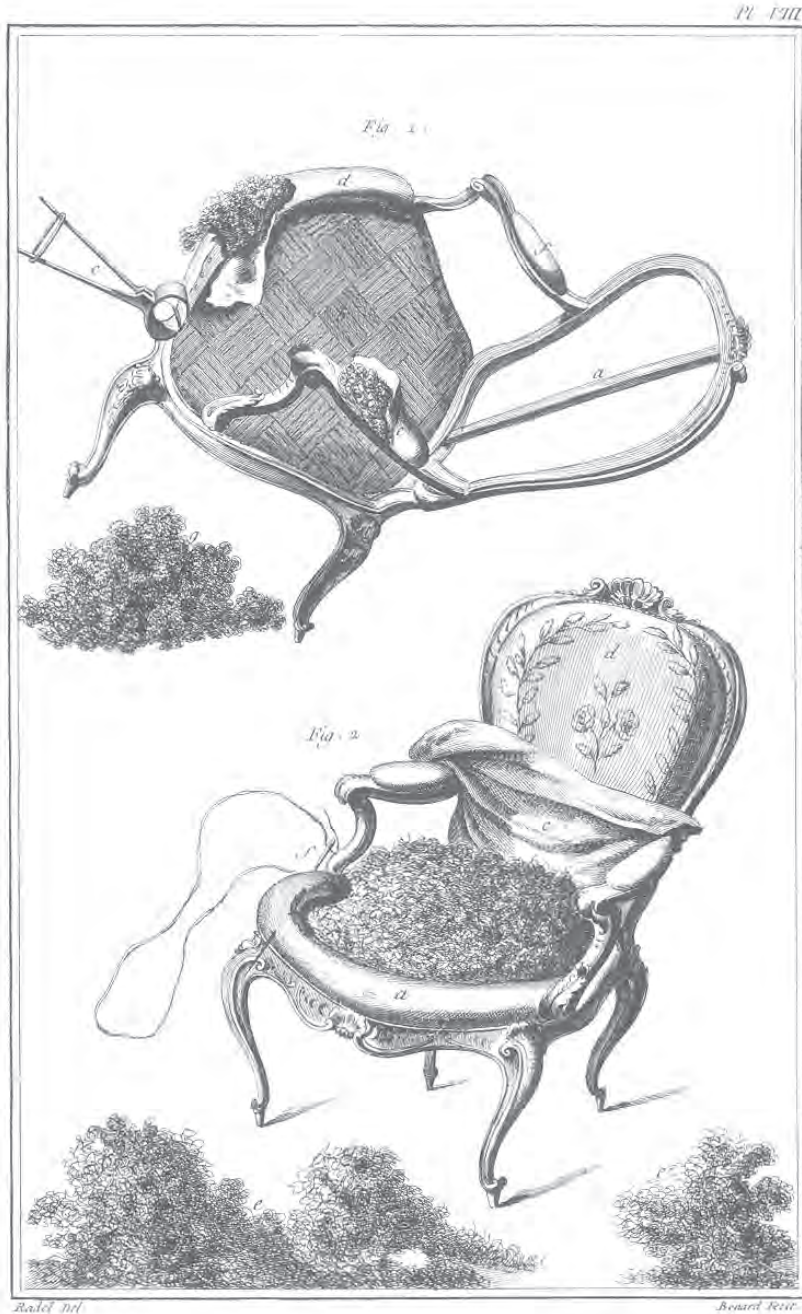
*Tapissier, différens Points de Couture, le Point arrière,
le Surger, le Point de devant arrière, le devant, le Rabat, et le Point de Rentrature.*

Radel Del.

Benard Fecit.

Tapisserie, différents Points de Couture, le Point en dessous, le Tace, le Point au Bords à une fois, le Feuilleté et le Point de la Façon des Nervures.

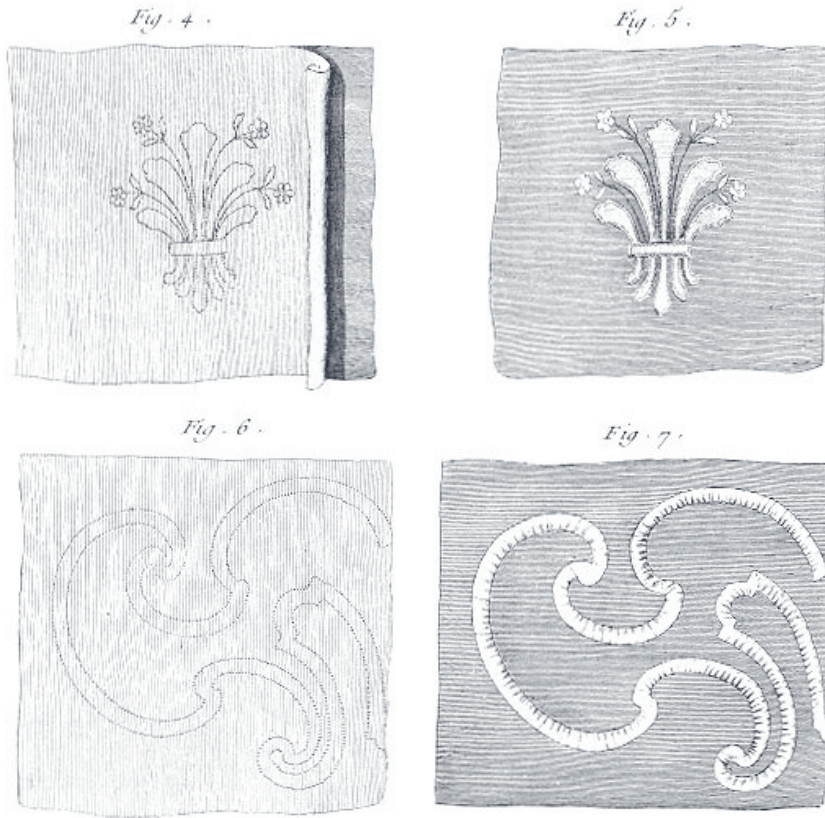

Tapissier, 1re et 2me préparation de la façon de faire les Fautouils.

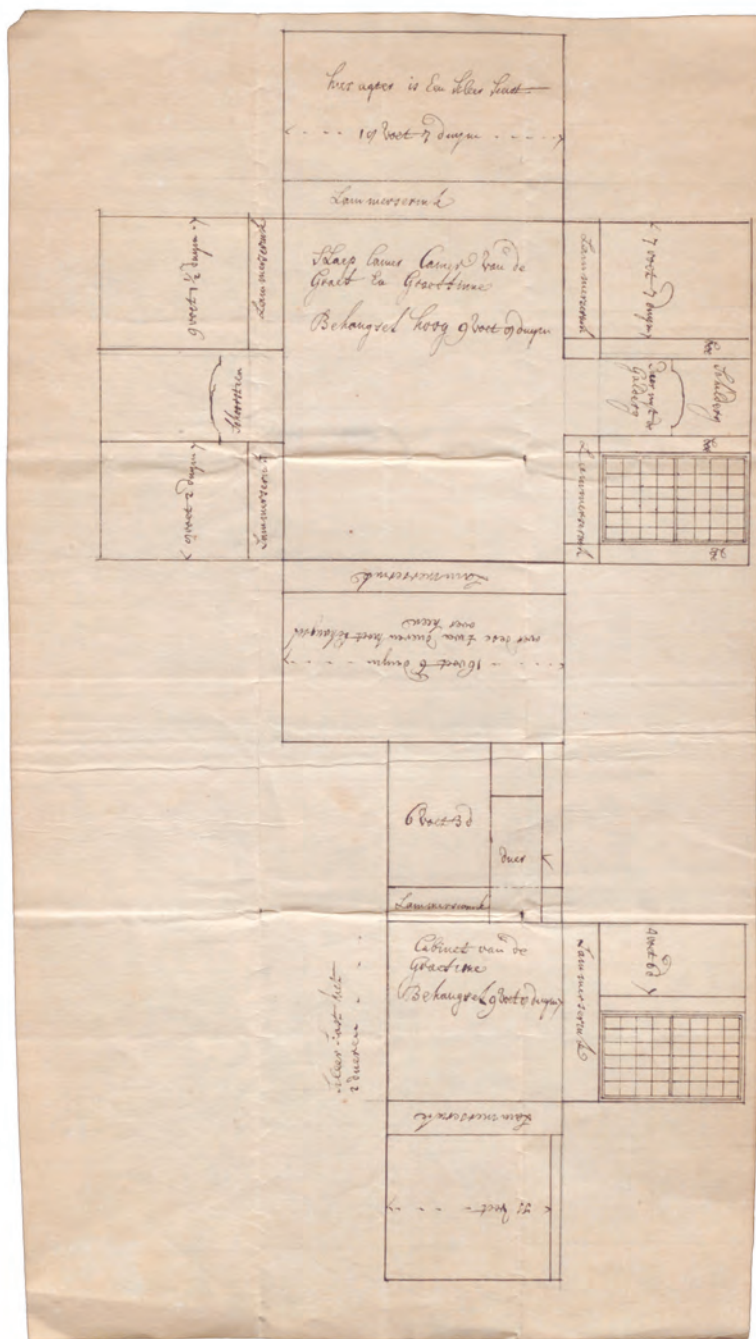
1.23-24 Diderot et d'Alembert, Encyclopaedie, Tapissier, 1757-1777, pl. VIII en IX.

Foto: afk-images.

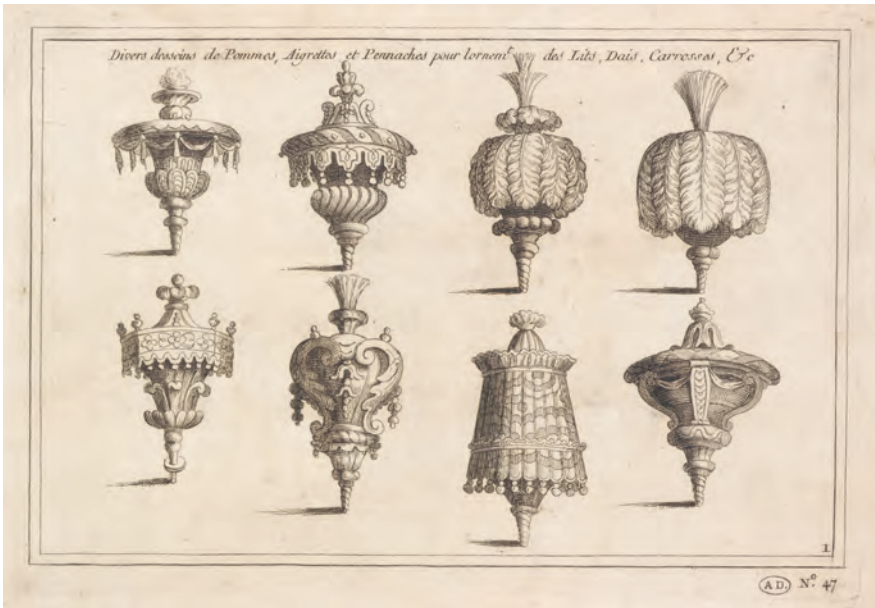

1.25 Diderot et d'Alembert, *Encyclopaedie, Tapissier*, 1757-1777, pl. VI (detail Fig. 4. Satijn op papier gelijmd waarop een motief is getekend om uit te knippen. Fig. 5. Satijn motief uitgeknipt en op serge stof vastgemaakt. Fig. 6. Papier met de omtrek van een motief om op serge en andere stoffen te calqueren, om passementen aan te brengen. Fig. 7. Stof waarop passementen zijn opgenaaid volgens het voorgaande motief.

1.26 Anoniem, Schets met maatvoering van de slaapkamer en het cabinet van de graaf en gravin Van Rechteren in Huis Almelo, 1788. Collectie Overijssel locatie Zwolle, 0214 Huis Almelo, inv.nr. 1495.

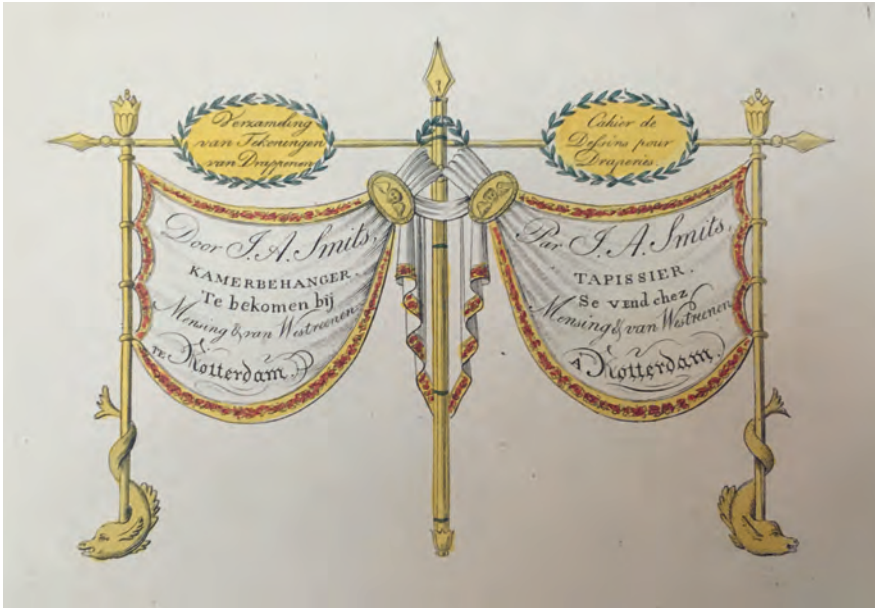
1.27 Alexandre Jean-Baptiste Leblond (1679-1719), Divers desseins de Pommes Aigrettes et Pennaches pour l'ornem.t des Lits, Dais, Carosses [...] no. 2. Parijs, Bibliotheek van het MAD. Foto: © Les Arts Décoratifs.

1.28 Anoniem, Schetsboek van een tapiissier, ca. 1810. Leer, papier, inkt, waterverf, 13 x 8 cm.
Victoria & Albert Museum, Londen, inv.nr. E.763-2019.

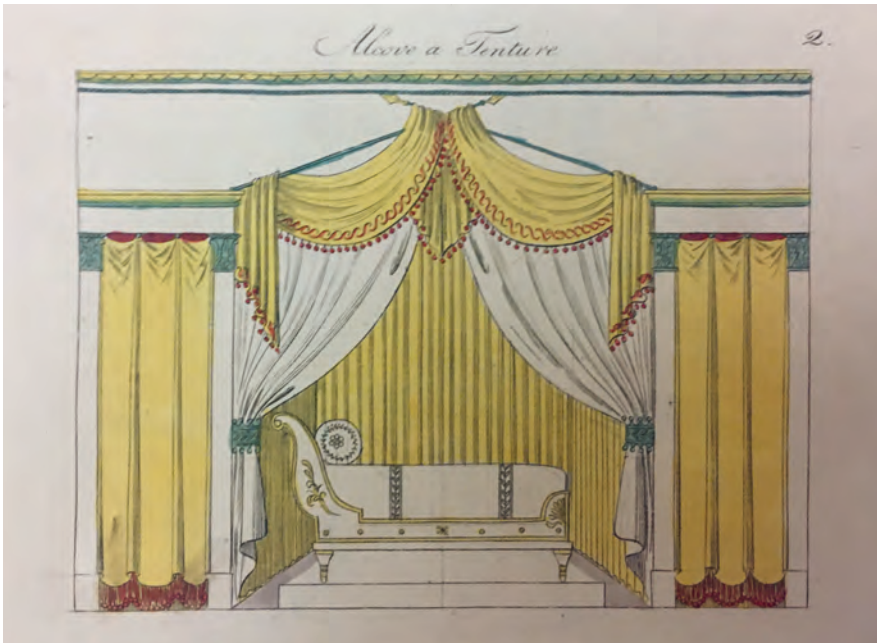
Eene geheel nieuwe Verzameling van **TEKENINGEN**, voor **DRAPERIËN** van **LEDEKANTEN** en **MEUBEL-GORDIENEN**, voornamelijk ten dienste voor Kamerbehangers, en zoodanig ingerigt, dat dezelve tot de naauwkeurigste navolging zeer geschikt zijn; vervaardigd door **J. A. SMITS**, Kamerbehangers, te Rotterdam.
Ieder cahier bevat 31 in het koper gegraveerde Platen, op velin papier en in kartonnen band.
De prijs per Stuk Gekleurd f 7, 50 c.; Ongekleurd f 6, -.

1.29 Advertentie voor de uitgave van J.A. Smits, Rotterdamsche courant, 10 februari 1825.

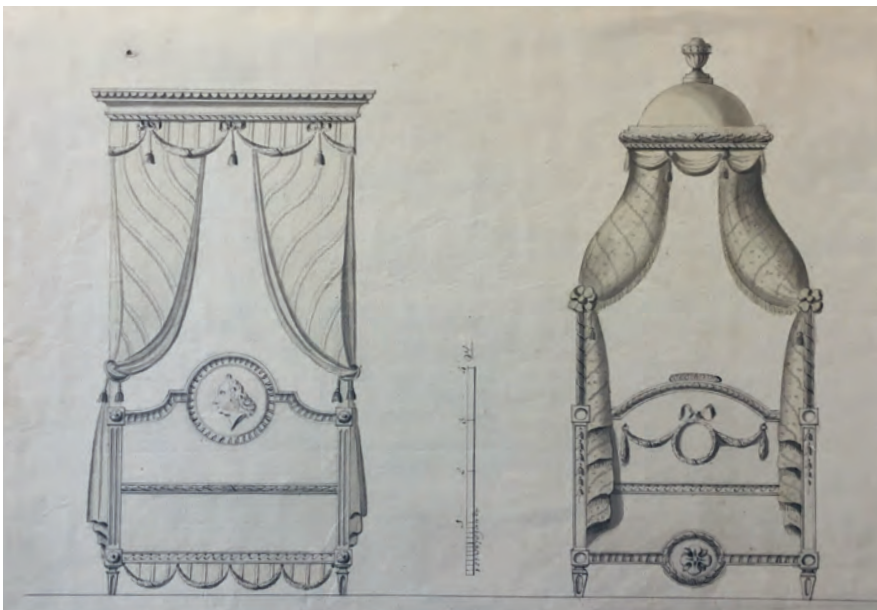

1.30 Titelprent van J.A. Smits, Verzameling van Tekeningen van Drapperien/ Cahier de Dessins pour Draperies, Rotterdam 1825. Rijksmuseum bibliotheek, inv.nr. 1971/0591. Foto: auteur.

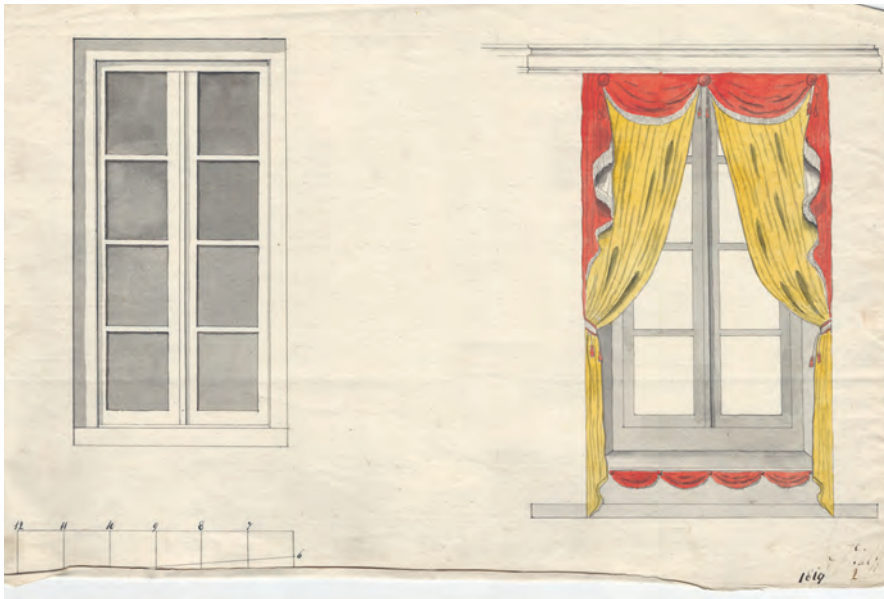
1.31 'Draps à Bouffants', plaat 21 uit: J.A. Smits, Verzameling van Tekeningen van Drapperien/ Cahier de Dessins pour Draperies, Rotterdam 1825. Rijksmuseum bibliotheek, inv.nr. 1971/0591. Foto: auteur.

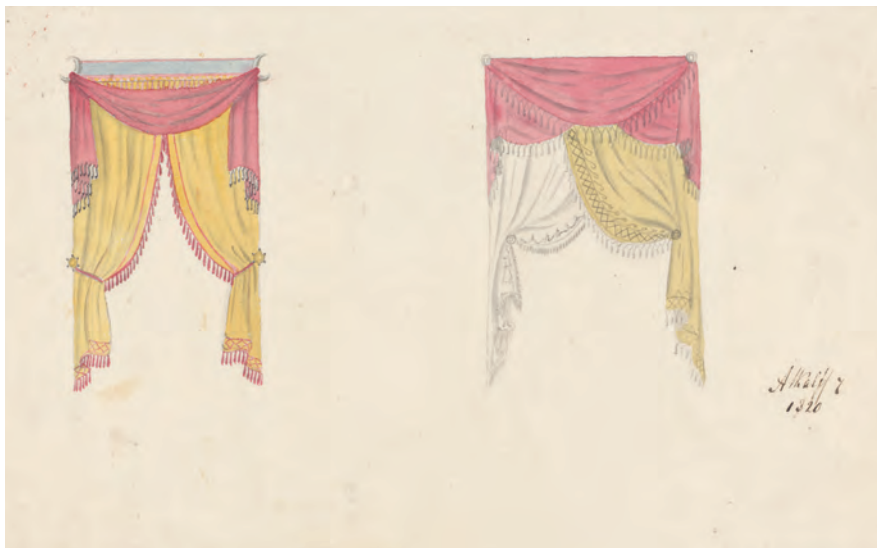
1.32 'Alcove a Tenture', plaat 2 uit: J.A. Smits, Verzameling van Tekeningen van Drapperien/
Cahier de Dessins pour Draperies, Rotterdam 1825. Rijksmuseum bibliotheek, inv.nr. 1971/0591.
Foto: auteur.

1.33 Anoniem, Ontwerp voor twee ledikanten, ca. 1770-1780. KOG, inv.nr. Q42.
Potlood op papier. Foto: auteur.

1.34 A.J. Kalff, Ontwerp voor een gordijn, 1819. Papier, inkt, grafiet, 302 x 4458 mm.
Rijksmuseum, inv.nr. RP-T-2020-125.

1.35 A.J. Kalff, Ontwerp voor een gordijn met draperie en voor een draperie voor een deur, 1820.
Gekopieerd naar afb. 1.28. Papier, inkt, grafiet, 258 x 433 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-T-2020-126.

1.36 P. de la Mésangere, Meubles et Objets de Goût, cahier 6, pl. 282. Bibliothèque de l'Institut National d'Histoire de l'Art, Parijs, inv.nr. NUM 4 RES 49 (6).

1.37-1.38 Cornelis Troost (1696-1750), De mei verhuizing, 1742. Tekening op papier, 248 x 304 mm. Amsterdam museum, inv.nr. TA 10328. Detail. Terwijl op de voorgrond een eenvoudig gezin verhuist per handkar, wordt op de achtergrond de boedel uit een grachtenpand gehaald en in een schuit geladen.

1.39 Adolf van der Laan (ca. 1690-1742), Adreskaart van Jan Smit, 1734. Ets, 268 x 216 mm.
 Rijksmuseum, RP-P-1885-A-8636.

1.40 Titelprent van Athanase Garnier, *Manuel tu Tapissier*, Parijs 1830. Op de voorgrond een jongen die een stoel bekleedt. Aan de tafel zit een vrouw een gordijn te naaien, terwijl achter haar een kamerbehangen op een trap een gordijn bevestigt. Foto: auteur.

1.41 Anoniem, zogenoemde 'trade card' van de in Londen gevestigde Cristopher Gibson, werkzaam tussen in ieder geval 1731-1740. Ets, 172 x 210 mm. Victoria & Albert Museum, Londen, inv.nr. 14435:60. De voorstelling geeft een impressie van een behangerswinkel en – werkplaats in deze periode, met de vele modelstoelen die Gibson aan klanten kon tonen. Er zijn zowel gestoffeerde exemplaren als losse ruggen bij. De stoelen zijn meest van wat in Holland 'Engelse' stoelen werden genoemd, met een hoge, open rug.

- 1.42 Trade card van John Hawkins, 'Upholder, chair, cabinet & bedstead manufacturer', 18de eeuw. Ets. British museum, inv.nr. Heal 125.43. © The Trustees of the British Museum.
- 1.43 Sint Jansstraat 11, Amsterdam, 1591 met ledikant, mogelijk van een schrijnwerker of ledikantmaker. De steen is gebaseerd op een houtgravure van Peter Flötner (1484-1546) uit ca. 1530. De kleuren zijn teruggebracht op basis van aangetroffen kleursporen.
Bron: www.gevelstenenvanamsterdam.nl.

- 1.44 Gevelsteen in de Pijlsteeg te Amsterdam. Stoel en opschrift 'anno 1728', mogelijk van een stoelenmaker. Bron: www.gevelstenenvanamsterdam.nl.

1.45 Gevelsteen van Brouwersgracht 52 te Amsterdam. Stoelenmaker Andries Tenck liet dit huis in 1759 verbouwen. Bron: www.gevelstenenvanamsterdam.nl.

1.46 Gevelsteen met attributen van een beddenwinkel, Huidenstraat 21, Amsterdam, 1761. Onder de kroon staat een zak met veren, aan weerszijden zijn kussens, matrassen en dekens te vinden.

1.47 'De kamerbehanger', in: H.M. Houtgraaf (uitgever), Prentjes almanak voor kinderen; voor het jaar 1821, Amsterdam 1821.

Afbeeldingen - Hoofdstuk 2

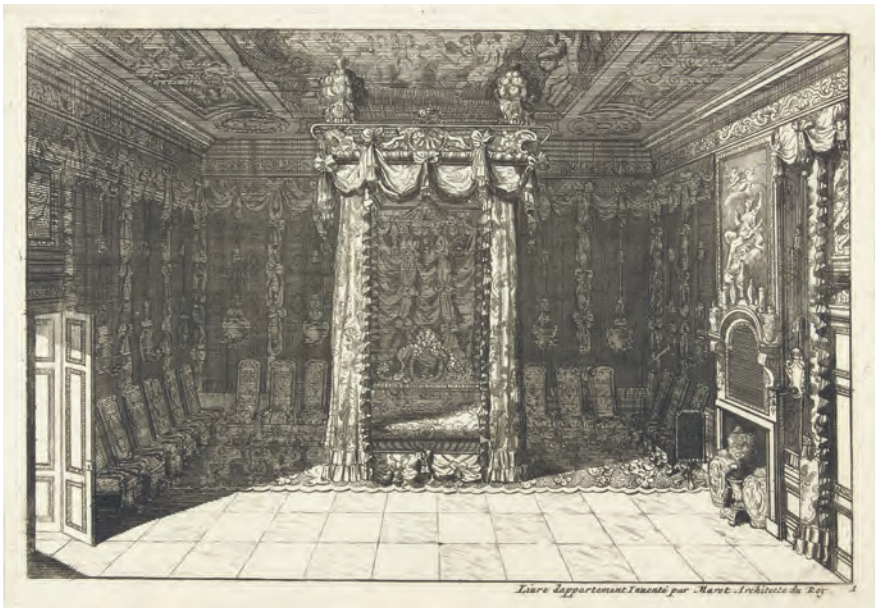
2.1 Sir James Thornhill (1675-1734), Willem III en Mary II als koning en koningin van Groot Brittannië, detail van het beschilderde plafond van Old Royal Naval College te Greenwich, ca. 1708-1714. Bron: Wikimedia.

2.2 Jacob Gole (1665-1724) naar James Parmentier (1658-1730), Portret van Daniel Marot (1661-1752), ca. 1700. Prent, 13,8 x 26,8 cm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-1940-327.

2.3 Daniel Marot (1661-1752), Ontwerpen voor gordijnen, stoelen en taboeretten ca. 1703-1712. Ets, 272 x 185 mm, Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-1961-3198.

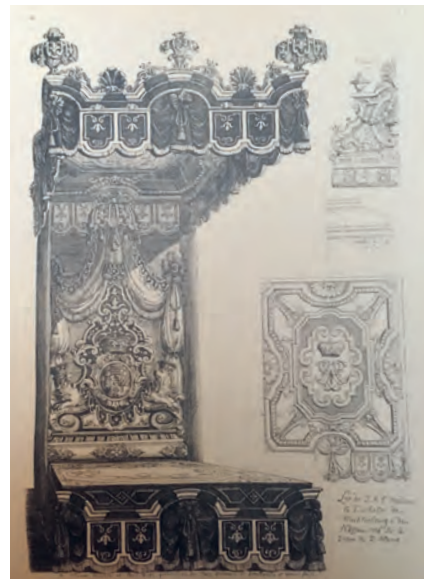
2.4 Daniel Marot (1661-1752), Drie ontwerpen voor hoofdborden. Ets, 272 x 184 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-1964-3065.

2.5 Daniel Marot (1661-1752), Ontwerp voor een slaapkamer. Ets, 189 x 274 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-1964-3193.

2.6 Daniel Marot (1661-1752), Ontwerp voor een ledikant, ca. 1690. Ets, 180 x 275 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-1964-3196.

2.7 Daniel Marot (1661-1752), Ontwerpen voor een lit à l'ange voor S.A.S. la Duchesse de Mecklenbourg Nassau, 1708. Livre de lits. Afgebeeld in: Jessen (1892) pl. 222.

2.8 Daniel Marot (1661-1752), toegeschreven, Ontwerptekening voor een lit à l'ange, ca. 1680-1700. Afgebeeld in Thornton (1974).

2.9 Gerard ter Borch (1617-1681), Jonge vrouw aan haar toilet met meid, ca. 1650. Olieverf op paneel, 47,6 x 34,6 cm. Metropolitan Museum, New York, inv.nr. 17.190.10. Een voorbeeld van een 'Frans bed'.

2.10 Anoniem, Paviljoenbed uit een poppenhuis, Amsterdam, ca. 1680-1700. Zijde en grenenhout, 38 x 17 x 11,6 cm. Centraal Museum, Utrecht, inv.nr. 5000/213.

2.11 A. Trouvain (toegeschreven), Dame de Qualité en déshabillé reposant sur un Lit à la Duchesse, ca. 1690. Foto: RMN-Grand Palais (Château de Versailles)/Gérard Blot.

2.12 I.L. de Saint-Jean, Femme de qualité en déshabillé sur son lit de repos, ca. 1675-1700. RMN Grand Palais, inv.nr. 4684.

2.13 Nicodemus Tessin (1654-1728), Tekening van een lit d'ange, 1687. Potlood op papier, 410 x 280 mm. Stockholm, Nationalmuseum, inv.nr. NHM THC 1070. Foto: Cecilia Heisser/Nationalmuseum.

2.14 Nicodemus Tessin (1654-1728), Detailtekening van de voet van het ledikant, 1687. Potlood op papier, 280 x 200 mm Stockholm, Nationalmuseum, inv.nr. NHM THC 1072. Foto: Cecilia Heisser/Nationalmuseum.

2.15 Nicodemus Tessin (1654-1728), Tekening van een lit d'ange, waarschijnlijk in het Trianon de porcelaine, in de chambre de Diane, 1687. Grafiet op papier, 485 x 283 mm. Stockholm, Nationalmuseum, inv.nr. NMH THC 1069. Foto: Cecilia Heisser/Nationalmuseum.

2.16 Nicodemus Tessin (1654-1728), Tekening van een lit d'ange, waarschijnlijk in het Trianon de porcelaine, in de chambre d'Amours. Grafiet op papier, 418 x 283 mm. Stockholm, Nationalmuseum, inv.nr. NMH THC 1071. Foto: Cecilia Heisser/Nationalmuseum.

2.17 Anoniem, 'Bielke state bed', ca. 1680. Stockholm, Nationalmuseum, inv.nr. NMK 1/1914:1. Volgens overlevering een gift van Lodewijk XIV aan de Zweedse ambassadeur, Hans Bielke. Het borduur- en appliqueewerk op de vallen en het hoofteinde doet denken aan de ontwerpen voor hoofdeinden en sjabrakken, die Daniel Marot later publiceerde. In vergelijking met de lits à l'ange is het bed erg 'plat' vormgegeven.

2.18 Anoniem, Waaierblad, met voorstelling van de chambre d'Amours in het Trianon de porcelaine, ca. 1690. Gouache op vellum, goud, zilver, 27,5 x 47,5 cm. Victoria & Albert Museum, Londen, inv.nr. P.39-1987.

2.19 Anoniem, Portret van Joseph Hewlate (1697-1733), z.d.. Olieverf op doek, 115,5 x 144,78 cm. Privé collectie.

2.20 Leon Schenk/Abraham Rademaker, 'Lustplaats van den heer Colonius', 1730, pl. 20. Ets, 280 x 430 mm. in Deze buitenplaats, 'Schoonoord' te Warmond, werd in 1720 gebouwd door Joseph Hewlate.

2.21. Anoniem, Hemelbed met behangsel van Chinese zijde, ca. 1705. Menkemaborg, Uithuisden.
Foto: auteur.

2.22 Cornelis Troost (1697-1750), *De ochtend na het Sint-Nicolaasfeest*, ca. 1720-1730. Papier, zwart krijt, pen, waterverf, 248 x 304 mm. Klassik Stiftung Weimar, inv.nr. KK5447. Foto: S. Marschall.

2.23 Anoniem, 'Rosendaelbed', ca. 1700. Hemelbed van grenenhout, behangen met geciseleerd en effen fluweel, zijde, papier, 360 x 195 x 225 cm. Rijksmuseum, inv.nr. BK-1958-20.

2.24 Binnenhemel van het Rosendaelbed. Hout, zijde, 211 x 165 x 40 cm.

Rijksmuseum, inv.nr. BK-1958-20-A-2.

2.25 Hoofdbord van het Rosendaelbed. Hout, zijde, papier, 211 x 169,5 x 20 cm.

Rijksmuseum, inv.nr. BK-1958-20-A-11.

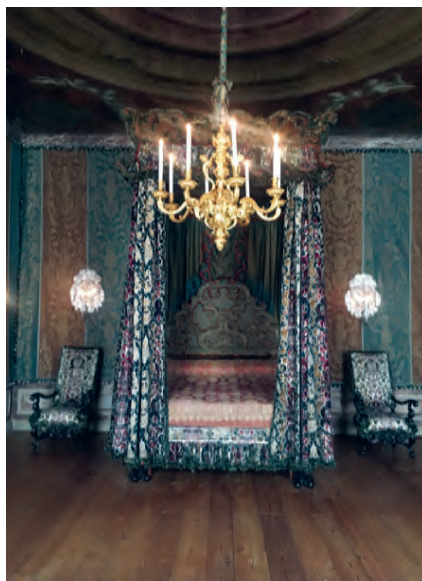

2.26 Anoniem, Sprei van gele Chinese zijde met geborduurde bladmotieven, ca. 1710-1720.

Zijde en satijn, 330 x 235 cm. Rijksmuseum Amsterdam, BK-1958-20-B.

2.27 Staatsiebed van Mary van Modena, Kensington palace. Royal palaces, Engeland, HRP09227.
Foto: T. Lindfors.

2.28 Gordijn van geschoren fluweel van het Rosendaelbed, detail. Foto: auteur.

2.29 Thomas Roberts (toegeschreven), Fauteuil afkomstig uit Burley-on-the-Hill, ca. 1689-1710.
121.9 × 71.1 × 81.3 cm. Beukenhout, fluweel Metropolitan Museum, New York,
inv.nr. 1998.297.1.

2.30 Het ledikant uit Burley-on-the-Hill op Paleis Het Loo, Apeldoorn. Foto: auteur.

2.31 Bovenval van het Rosendaelbed, achterzijde met blauwe voeringsstof. Foto: auteur.

2.32 Rug van een stoel uit de State bedroom van Erddig Hall, door John Belchier, ca. 1720-1726. Beukenhout, verf, wol, 98 x 59.4 x 60 cm. National Trust, inv.nr. NT 1147122.1. Foto: © National Trust/Susanne Gronnow.

2.33 De staatsieslaapkamer van Erddig Hall met het ledikant met Chinees behangsel (ca. 1720) en de bijbehorende stoelen (ca. 1720-1726). Foto: Paul Highnam.

2.34 Daniel Marot (1661-1752), Nouveaux Liure de Housses, en Broderie et en Gallons, ca. 1703-1712, pl. 6. Ets, 170 x 253 mm. Victoria & Albert Museum, Londen, inv.nr. E.849-1939.

2.35 Daniel Marot (1661-1752), Nouveaux Liure de Housses, en Broderie et en Gallons, ca. 1703-1712. Ets, 176 x 264 mm. Victoria & Albert Museum, Londen, inv.nr. E.847-1939.

2.36 Daniel Marot (1661-1752, toegeschreven) en Francis Lapière (1653-1714, toegeschreven), Binnenzijde van het Melville bed, ca. 1700. Naaldhout, zijdedamast, fluweel, linnen, ijzer, 469 x 260 x 265 cm. Victoria & Albert Museum, Londen, inv.nrs. W.35:1 tot 72-1949.

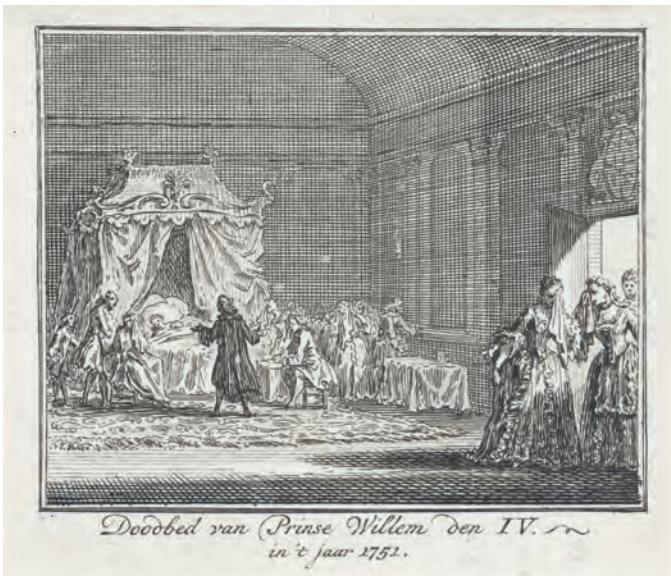
2.37 Daniel Marot (1661-1752), Titelprent van 'Vases de la Maison Royale de Loo [...]', ca. 1700. Ets, 248 x 185 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-1964-3075.

Afbeeldingen - Hoofdstuk 3

3.1 Anoniem, Willem IV en zijn gezin, ca. 1750. Tekening op papier.

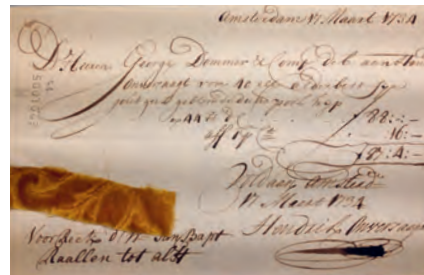
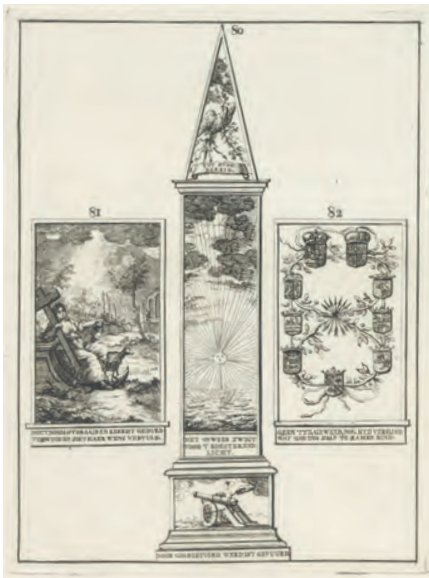
3.2 Daniel Marot (1661-1752), Ontwerp voor een deur en wandindeling voor huis Schuylenburg, Den Haag (detail), ca. 1700. Collectie Familiearchief Schuylenburg te Laag-Keppel. Foto: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort, inv.nr. 13.280.

3.3 Simon Fokke (1712-1784), Doodbed van Prins Willem IV in Huis ten Bosch in 't jaar 1751, 1756-1758. Ets, 73 x 87 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-OB-84.204.

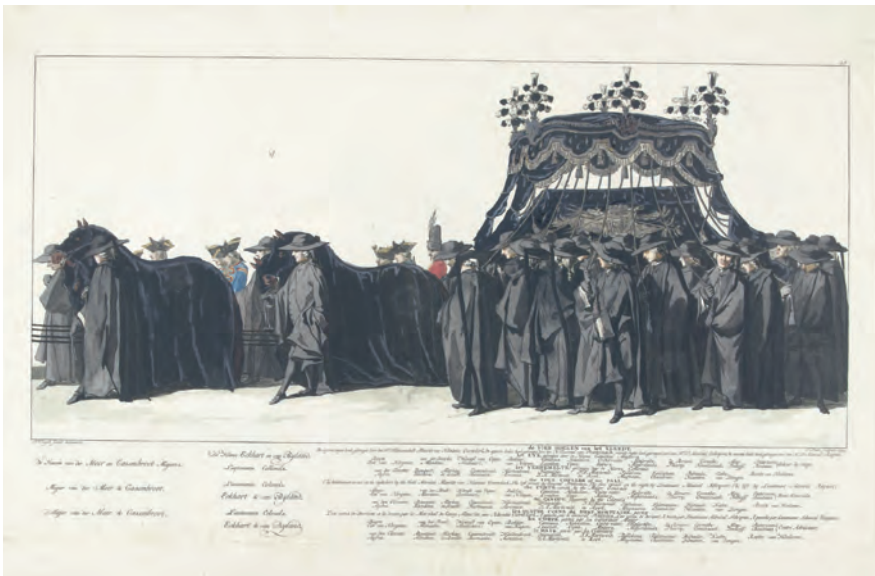

3.4-3.5 Daniel Marot (1661-1752), Ontwerp voor een troonhemel met stoelen, en tweede ontwerp voor de troonhemel voor de ontvangkamer in Huis ten Bosch, 1735. NA, 1.08.11, inv.nr. 973. Foto: auteur.

3.6 Illuminaties op het huis van 'kamerbeheer Jacobus Dier', ter gelegenheid van de intocht van Willem IV in Den Haag, 1747. Waarschijnlijk wordt hier Isaak Dier bedoeld. In: Haga comitis illustrata [...], Den Haag 1751, pp. 80-82. Ets, 525 x 400 mm. Rijksmuseum Twente, inv.nr. inv. 2095 (10).

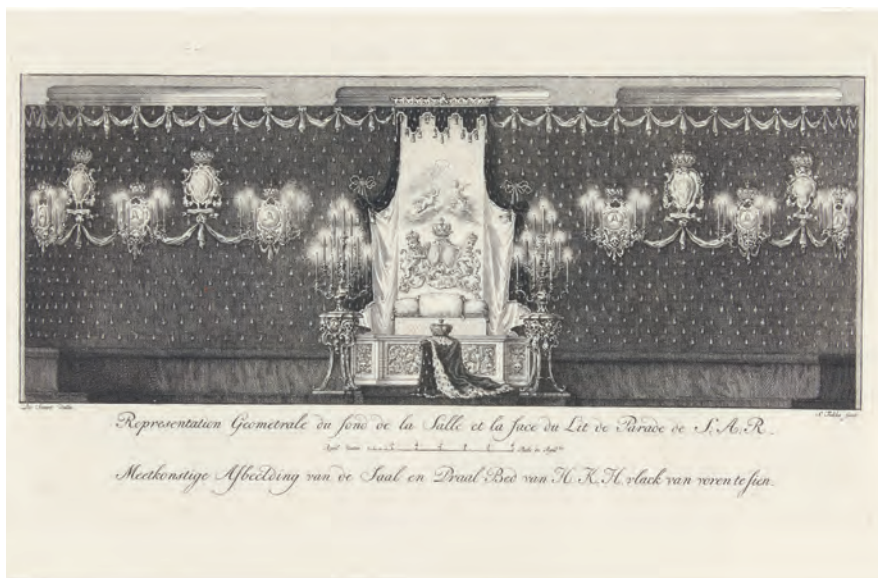
3.7 Rekening met stofmonster van 'gout geel geblomd dubbelde trijp', van Hendrik Onversaagt, 1734. SAA, collectie klein materiaal, inv.nr. 6201.005. Foto: P. Vlaardingebroek.

3.8 Jan Punt naar Pieter Jan van Cuyck, Lijkstatie van Willem IV, 1754, plaat 27. Ets en gravure, met de hand gekleurd, 270mm x 560 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-1886-A-10908AA.

3.9 Jan Punt naar Pieter de Swart, Zaal met het praalbed van prins Willem IV in 1751, 1752. Ets en gravure, 393 mm × 530 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-OB-84.195.

3.10 Jan Punt naar Pieter de Swart, Zaal met het praalbed van prinses Anna in 1759, 1761. Ets, 183 x 330 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-OB-50.793.

3.11 Jan de Punt naar Jan van Cuyck, Lijkstatie van Willem IV, 1752, plaat 29, ca. 1754. De lijkstatie van Willem IV te Delft op 4 februari 1752, met Isaac Dier als heraut der wapenen voor de Generaliteit. Ets en gravure, met de hand gekleurd, 270 x 560 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-1886-A-10908AC.

3.12 Isaac Dier, Heraut van de Generaliteit. Detail van voorgaande.

3.13 Simon Fokke naar Paulus Constantijn la Fargue, Lijkstatie van prinses Anna, 1759. Prent 4, detail: 'Heraut van Wapenen Dier Tange'. Ets en gravure, 190 x 391 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-OB-84.521-4.

3.14 Anoniem, 'De Heylige Steede en de Nieuwe-Zyds-Kapel, 1694. Het huidige Rokin 84-72 met het zich op de Nieuwezijds Kapel. In één van deze huizen was rond 1700 de winkel van de familie Audrouin gevestigd. De huizen zijn inderdaad als winkels uitgerust, met onderluiken die als uitstalluiken gebruikt kunnen worden, en houten puilen om de koopwaar te beschermen tegen het weer. Ets, 262 x 341 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-AO-23-33.

3.15-3.16 Martinus de la Cour (1640-1710), toegeschreven, Portretten van Daniel van Eys (1688-1739) en zijn vrouw Sara Dozy (1685-1759), ca. 1709. Olieverf op doek, 77 x 64 cm. Collectie Hofje Meermansburg, Leiden.

3.17 Oude Singel 118 te Leiden, het voormalige woonhuis van het echtpaar Van Eys. Foto: Rudolphous/Wikimedia commons, 2010.

3.18 Hal, Oude Singel 118 te Leiden. Foto: Funda.

3.19-3.20 G.J. Dukker, Stucwerk in de gangen van huis Oude Singel 118, Leiden, 1993. Foto's: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort, inv.nrs. 305.502 en 305.503.

3.21-3.22 Twee schoorsteenmantels in het huis Oude Singel 118, Leiden. Foto: Funda.nl.

3.23 De gang in het huis Oude Singel 118, Leiden. Foto: Funda.nl.

3.24 Jacob Bosch (ca. 1630-1705), Detail van de deelplattegrond van Amsterdam in twee bladen op onbekende schaal, ca. 1681. De Leidsestraat tussen de Heren- en Keizersgracht, waar Penninck gevestigd was. Stadsarchief Amsterdam, inv.nr. 010095000075.

3.25 Arnold Boonen (1669-1729), Regenten van het Burgerweeshuis te Amsterdam, 1716. Olieverf op doek, 180 x 300 cm. Amsterdam Museum, inv.nr. B 4845.

3.26 Jan Worp, Het stadhuis van Edam, 1787. Afgebeeld in: De Bruijn (1993), p. 3.

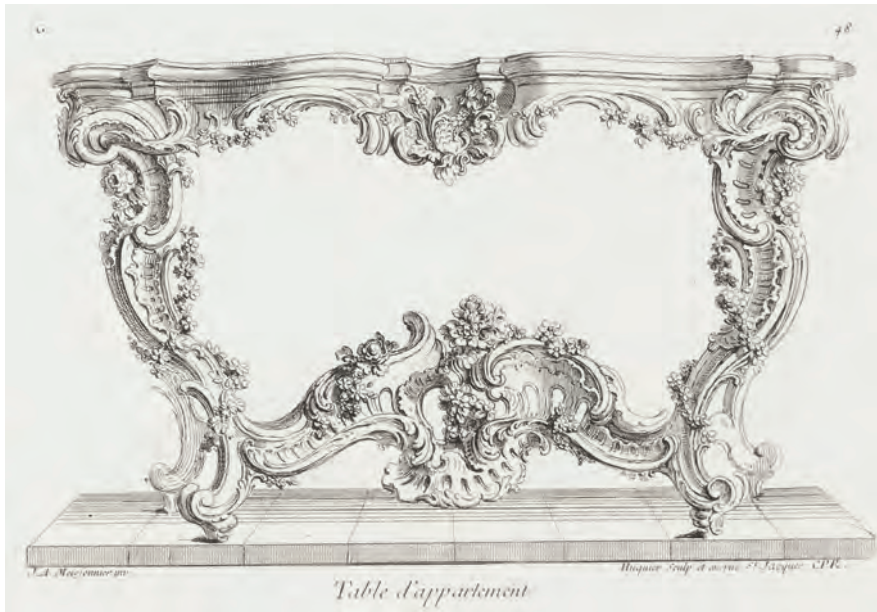

3.27 Jan Ermans (c. 1702-1761, toegeschreven), Stoel, 1739. Notenhout en fluweel, notenhout, bekleding vernieuwd, 100 x 55 x 51 cm. Rijksmuseum, inv.nr. BK-1976-206.

3.28-3.29 Jan Ermans (c. 1702-1761, toegeschreven), Stoelen en armstoel met het stadswapen van Edam en moderne bekleding, 1738. Stadhuis Edam. Foto's: auteur.

3.30 Rug van één van de stoelen uit het stadhuis van Edam. Foto: auteur.

3.31 Juste-Aurèle Meissonnier (1695-1750), Table d'appartement, Septième livre des oeuvres de J.A. Meissonnier, Parijs, zevende blad. Ets, 169 x 243 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-1998-284.

3.32 Juste-Aurèle Meissonnier (1695-1750), Projets de décorations intérieur pour le Palais royal à Lisbonne, Portugal, 1742-1748. Tweede blad. Ets, 504 x 338 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-1998-336.

3.33 Engelse stoel, afgebeeld op het zelfportret van Cornelis Troost (1696-1750), 1745. Gouache op perkament, 620 x 520 mm. Mauritshuis, Den Haag, inv.nr. 194.

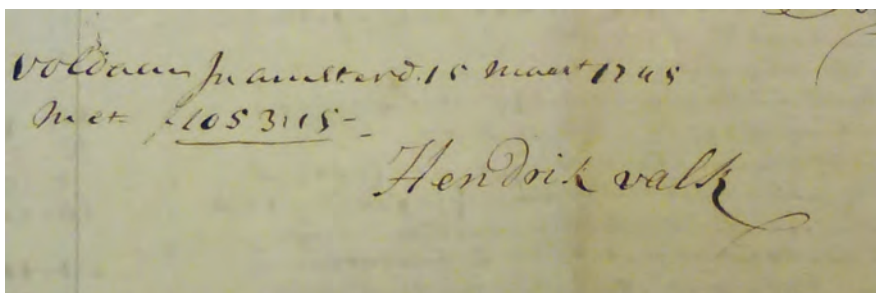
3.34 Engelse stoel, afgebeeld op het portret van Jeronimus Tonneman (1687-1750), door Cornelis Troost (1696-1750), 1736. Pastel op papier, 62,4 x 49,1 cm. Amsterdam Museum, inv.nr. TA 40962.

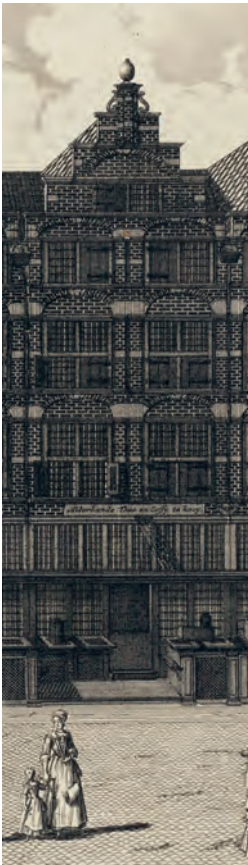
3.35 De schoorsteenmantel in de burgemeesterskamer. Foto: auteur.

3.36 Jan van Vianen, Huis ter Nieuburch, De kamer waar de vrede is getekend, 1697. Ets, 131 x 160 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-OB-76.668.

3.37 Handtekening van Hendrik Valk op zijn rekening. RAA, 79.009, inv.nr. 541. Foto: R. Harmanni.

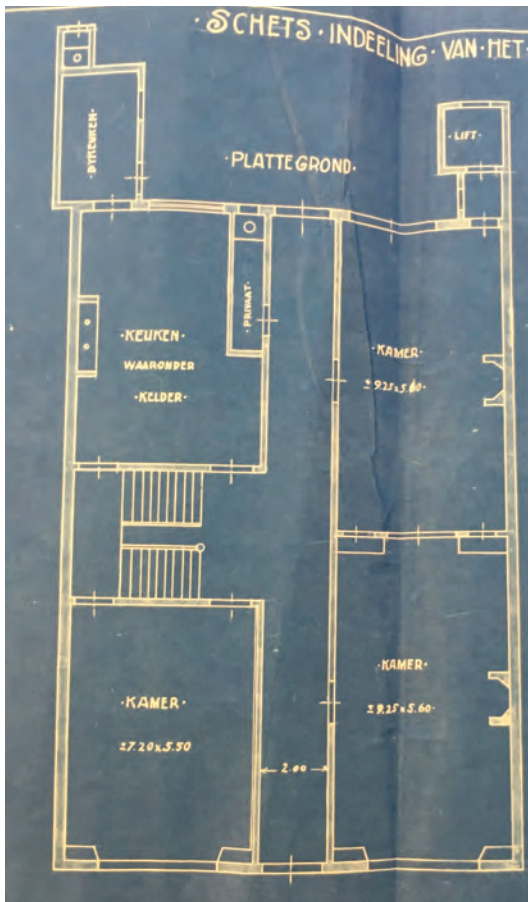
3.38-3.39 Hendrik de Leth (1703-1766),
 'Gezicht op de Schapen Markt naar
 de Regulierstoren [...]', ca. 1730. Ets.
 Stadsarchief Amsterdam, nr. 010094008188.
 De Engelsman Jan Jordens had hier het
 'oude Glashuis' in 1625 gekocht en laten
 vertimmeren tot de vijf woon/winkelhuizen,
 die bekend stonden als de 'Engelse huizen'.
 Rechts (detail) is te zien dat de onderluiken
 naar beneden open konden klappen om als
 toonbanken te dienen, terwijl een luifel de
 waren beschermde tegen het weer.

3.40-3.41 Anoniem, Portretten van Carel de Dieu (1708-1789) en Anna Bregitta la Croix (1711-1771), ca. 1731-1750. Olieverf op doek. Privé collectie.

3.42 Anoniem, Huize de Dieu, 1898. Foto, 22 x 17 cm. Noord-Hollands archief, 559, inv.nr. 272.

3.43 Plattegrond van de begane grond. Regionaal Archief Alkmaar, 79.007, inv.nr. 544.

3.44 Huis De Dieu, Stucwerk in de hal onder de trap door Hermanus van Gorcum. Foto: auteur.

3.45 Trapbalusters vervaardigt door Asmus Frauen. Foto: auteur.

3.46 De voorkamer van Huize de Dieu. Foto: Joop Elsinga.

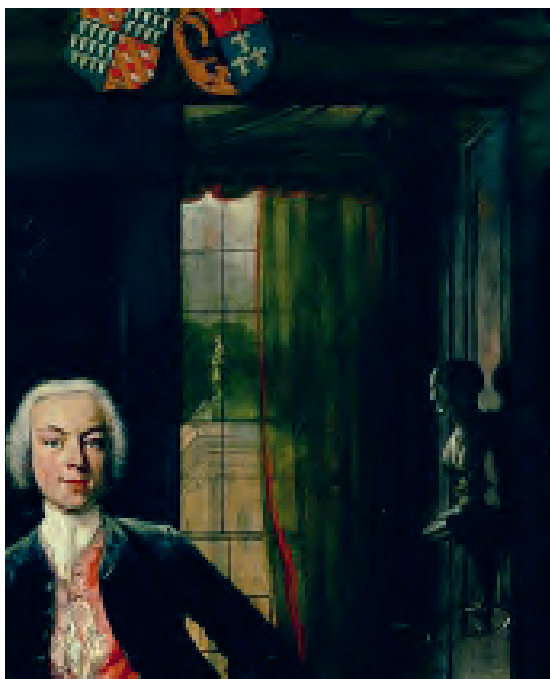
3.47 Jan Engelbert, Behangselschildering in de voorkamer, met het echtpaar De Dieu als herders.
Foto: auteur.

3.48 De schoorsteenmantel in de voorkamer. Foto: Joop Elsinga.

3.49 Het raam van de voorkamer. Het zitbankje is verdwenen. Foto: auteur.

3.50-3.51 Cornelis Troost (1696-1750), Portret van de familie Tolling, 1742. Olieverf op doek, 78 x 103 cm. Museum de Fundatie, Zwolle, inv.nr. 2277.

3.52 De 'Geschilderde kamer' in het poppenhuis van Sara Rothé, ca. 1745.
Frans Halsmuseum, Haarlem.

3.54 Hieronymus Lapis (toegeschreven, 1723-1789), Dubbelportret van een echtpaar in een theekoepel, ca. 1755-1785. Olieverf op doek, veiling Sotheby's, Londen, 8 april 1987, nr. 198. Privé collectie. Foto: RKD, nr. IB00093256.

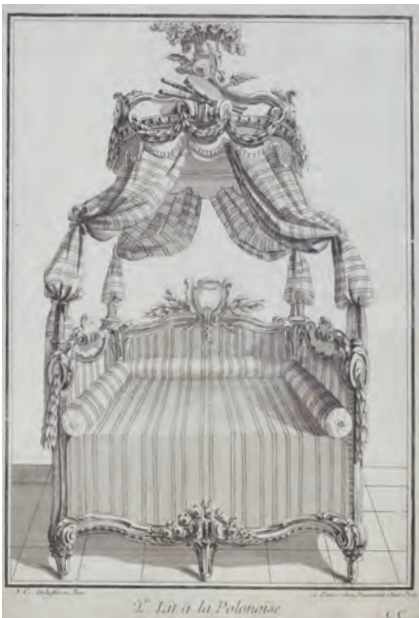
Afbeeldingen - Hoofdstuk 4

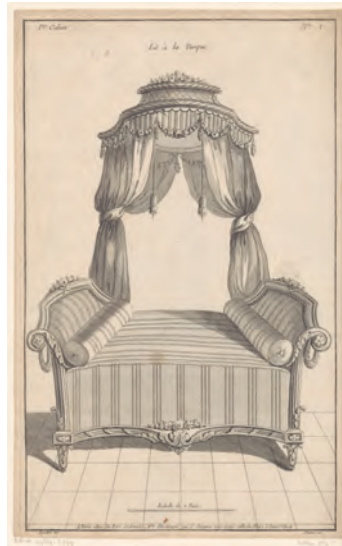
4.1 Anoniem, Hemelbed à la Française, ca. 1775-1800. Grenen- en lindenhout, geschilderd en behangen met een gewaterde wollen stof, ca. 320,5 × 154 × 208,5 cm. Rijksmuseum, inv. BK-1967-177.

4.2 Anoniem, Hemelbed à la polonaise, ca. 1775. Hout, notenhout, beukenhout, ijzer, zijde, satijn, koper en verf, ca. 322 × ca. 215 × ca. 147 cm. Rijksmuseum, inv. BK-1956-45.

4.3 Anoniem, Hemelbed à la Turque, ca. 1775-1800. Hout, beukenhout, eikenhout, vurenhout, iepenhout, verf en textiel, ca. 275 × ca. 112 × ca. 198 cm. Rijksmuseum, inv. BK-1978-113-1.

4.4 Jean-Charles Delafosse (1734-1789), Lit à la Polonoise, na 1773. Prent, 330 x 228 mm. Victoria & Albert Museum, Londen, inv.nr. E.1756-1927.

4.5 Liard, Lit à la Turc et à l'Italienne à deux Représentations différentes de moitié, ca. 1768.

Ets, 258 x 438 mm. Cooper Hewitt Collection, inv.nr. 18297925.

4.6 Nicolas Dupin, naar Juste Nathan François Boucher (1736-1782), Lit à la Turque, 1772-1779.

Ets en gravure, 327 x 200 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-1964-3744.

De Juffrouwen C. P. **DESSENY** de FONTENY, Gezusters en Compagnie, hebben geëtablieert een geschilderde Papier Fabriek, van welke Lint zo als diere Bruijfel gemaakt worden. Woonschijf in 't Huis genaamt *Middelburg*, in Pasewen-Laan, in de Dycker, mee by Amsterdam. Men volbringt de Teekeningen in als men die begeert geëtablieert na het Aneublenen. Vermeer prons der geest die deze Papieren begeeren, hebben zy die geëld in handen van de Heeren **RICHARD** en Compagnie, in de Kruisvestraat, daar men gemelde Papieren als ook de Stalen en reeds gemerkte Dessaynen, kan vinden.

4.7 Advertentie voor de behangselfabriek van Desseny de Fontey en Comp. Haarlemse Courant, 25 mei 1776.

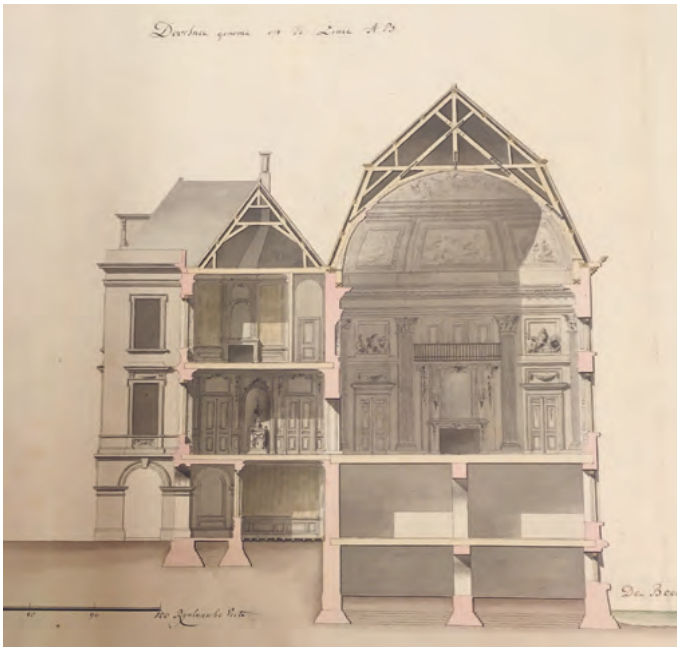
4.8 N. Colla (stofferder), Stadhoudersstoel van Drenthe, 1762. Drents Museum, Assen.

Foto: auteur.

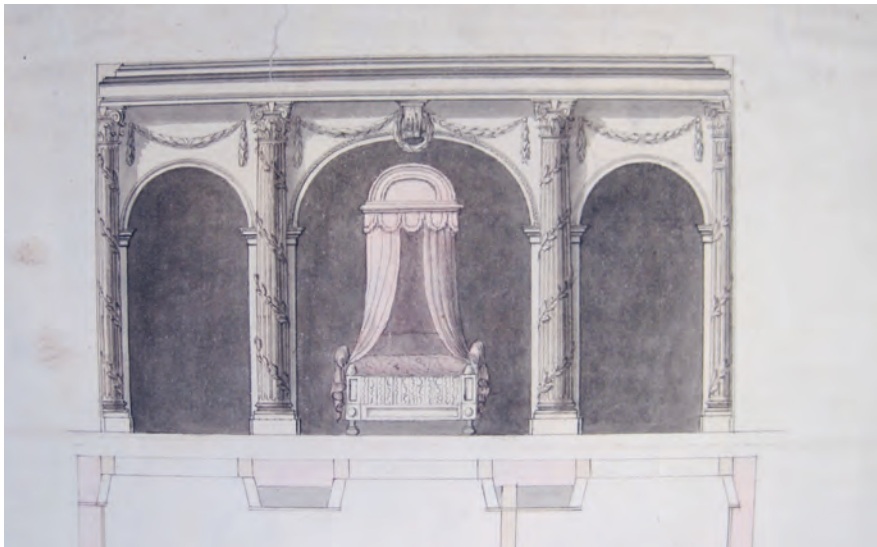
4.9 Jan Meyer en zn. En Dirck Schel (borduurwerkers), Stadhoudersstoel van Groningen, 1762.

Iepenhout, zilverdraad, fluweel, 160 x 86 x 71 cm. Rijksmuseum, inv.nr. BK-NM-1137.

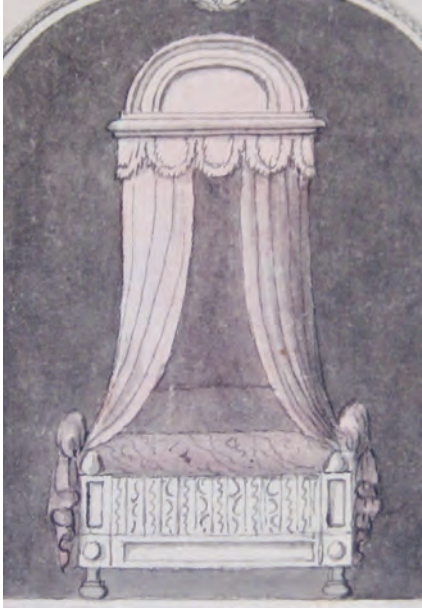
4.10 Anoniem, Stadhoudersstoel van Amsterdam, 1768. Hout, notenhout, fluweel, zilverdraad en verguldsel, 135 x 77 x 75,5 c. Rijksmuseum, inv.nr. BK-AM-25-A-1.

4.11 F.L. Gunckel (1748-1835), 'Doorsnee genome op de Linie AB', 1776. Ontwerp voor de nieuwe vleugel in het Stadhouderskwartier te Den Haag. NA, 4OPG, 1e serie, H299-1. In de kamers links boven (waarschijnlijk een slaapkamer) en de kamer links onder (kabinet?) zijn bespanningen gedacht. Foto: auteur.

4.12 F.L. Gunckel (1748-1835)?, Ontwerp voor wandindeling in het Nieuwe Stadhouderskwartier (detail). Alkoof met hemelbed. Ca. 1771-1774. Collectie RCE, inv.nr. VE-1419. Foto: P. Vlaardingbroek.

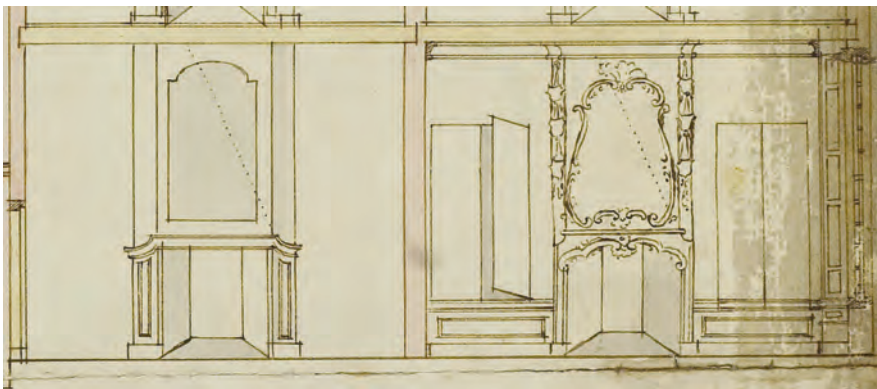
4.13 Detail van voorgaande.

4.14 Pierre Gabriel Berthault, naar Juste Nathan François Boucher (1736-1782), Ontwerp voor een slaapkamer met hemelbed (detail), ca. 1770-1780. Ets en gravure op papier, 221 x 359 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-1964-3706. Het ontwerp van Gunckel doet hier enigszins aan denken.

4.15 Anoniem, Portret van Maria Duyst van Voorschoten in de regentenkamer van het Fundatiehuis te Delft. Foto: auteur.

4.16-4.17 Joseph Bollina (>1685-1760), Ontwerptekening voor het Fundatiehuis te Delft, 1754-1757. Stadsarchief Delft, nr. TA 485c. Rechtsonder de regentenkamer (rechts) en kamer van de regentessen (links). De achter het behangsel verborgen wandkasten zijn goed te zien.

4.18 Detail van de wandbespanning, 1926.

Foto: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort, nr. ST-1.028.

4.19 De regentenkamer met schouw, stucwerk en trijpbegang.

4.20 Anoniem, Wandbespanning van rood fluweel. Fluweel, 370 x 766 cm. Rijksmuseum, inv.nr. BK-16458.

4.21-4.22 J.F.A. Tischbein (1750-1812), Portret van prinses Wilhelmina van Pruisen (1751-1820), 1789. Olieverf op doek, 172 x 135 cm. Mauritshuis, Den Haag, inv.nr. 464.

4.23 J.F.A. Tischbein (1750-1812), Portret van Willem V, 1789, detail. Olieverf op doek, cm. Koninklijke verzamelingen, Den Haag, nr. SC-0048. De tafel links heeft een 'gordijn' eronder, van dezelfde stof als waarmee de fauteuil rechts bekleed is.

4.24 H.P. Schouten, Vue Perspective de la Maison de Campagne nommee Welgelegen au Bois de Harlem appartenante a Mr. Henry Hope d'Amsterdam, 1792. Ets en gravure, ingekleurd met waterverf, 410 x 585 mm. Noord-Hollands archief, nr. 4742.

4.25 Detail van voorgaande afbeelding met rode gordijnen op de bel-étage en witte ophaalgordijnen op de tweede étage/bovenlichten.

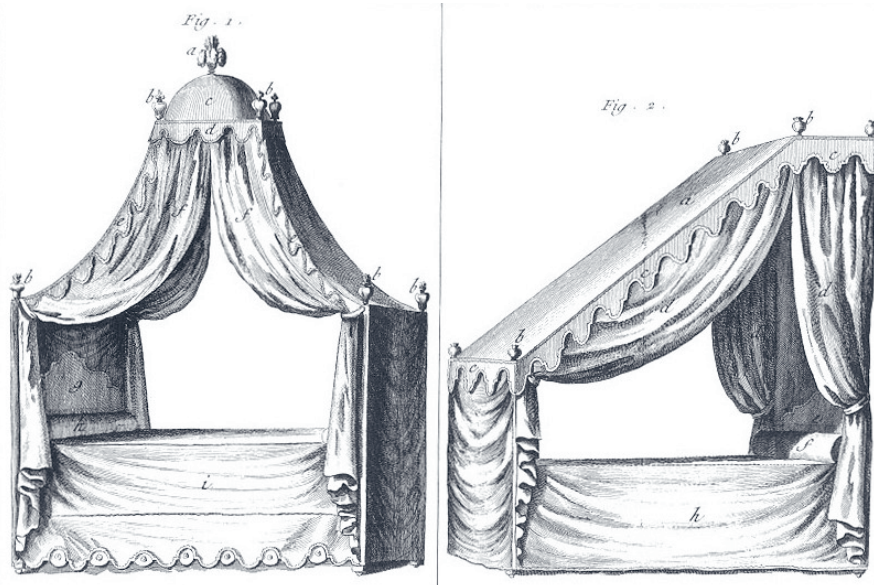
4.26-4.27 Plattegronden van Welgelegen, begane grond en bel-étage, met daarop aangegeven de kamers waarin ameublementen van zijde werden aangetroffen in 1809. Uit: Heijenbroek en Steenmeijer (juni 2016).

4.28-4.29 Papierbehang aangetroffen in ruimte P125 (Dreefveugel) van paviljoen Welgelegen, Haarlem. Foto's: Elsbeth Geldof.

4.30 Meerdere lagen papierbehang aangetroffen op de zuidwand van ruimte P202 (Dreefveugel) van paviljoen Welgelegen, Haarlem. Het onderste papier met motief in zwart op wit wordt op ca. 1790 gedateerd. Foto: Elsbeth Geldof.

4.31 Diderot/D'Alembert, Encyclopédie [...]. Fig. 1 Lit à double tombeau, fig. 2, Lit à tombeau.

4.32 C. Steenbergh, De muzieksalon van Welgelegen, 1924. Afgebeeld in: Buiten 18 (1924) 9, p. 102.

4.33 De muzieksalon van Welgelegen, 2009. Foto: auteur.

4.34-4.35 Canapés uit de muzieksalon van Paviljoen Welgelegen met verschillend snijwerk.

Foto's: Simone Memel.

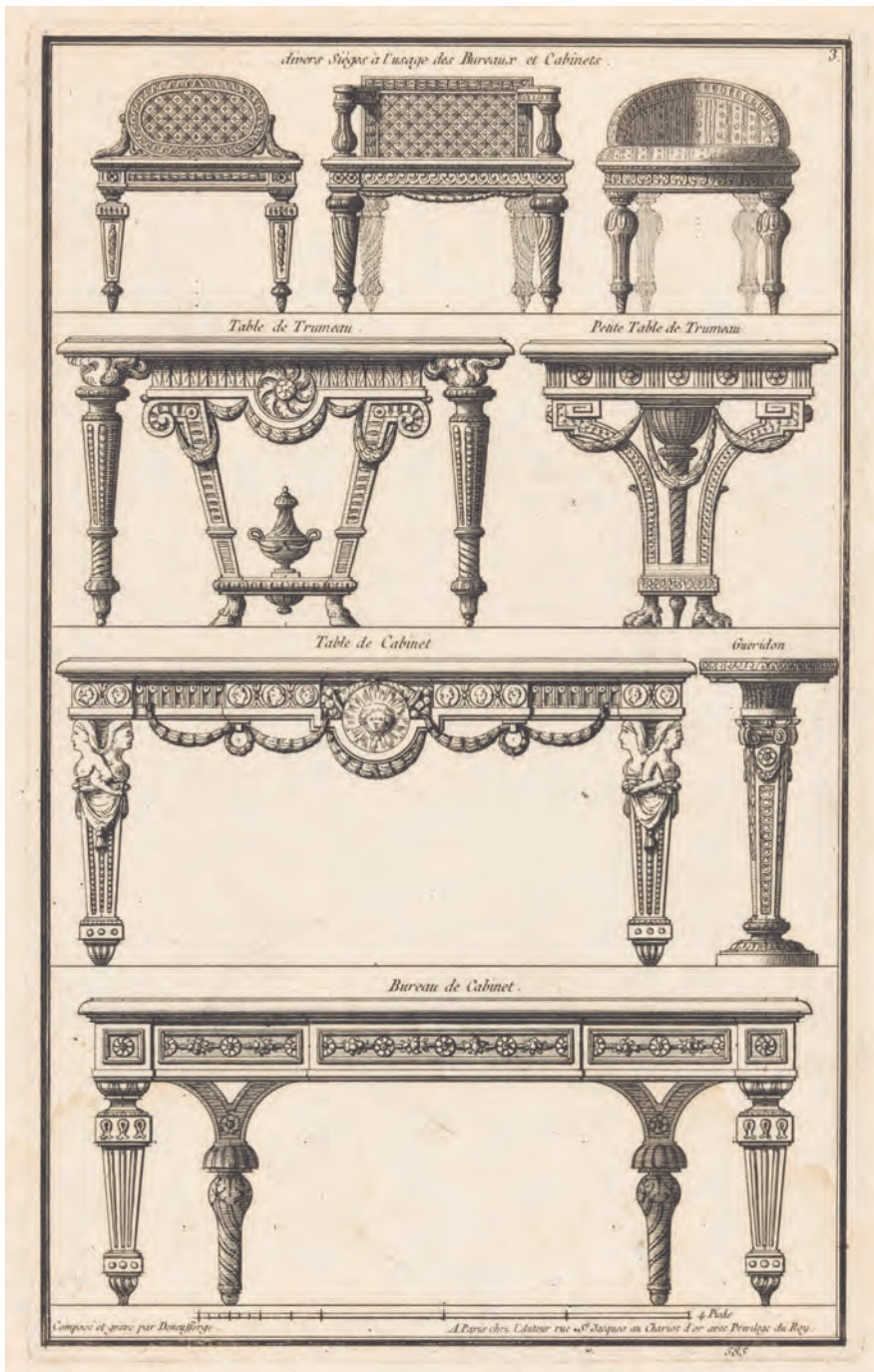
4.36 Anoniem, Armstoel schilderijenzaal, P108. Paviljoen Welgelegen, Haarlem. Foto: auteur.

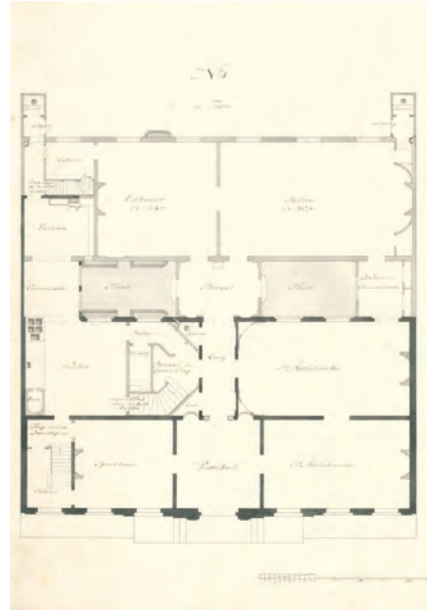
4.37 Anoniem, Canapé schilderijenzaal, P109. Paviljoen Welgelegen, Haarlem. Foto: auteur.

4.38 Anoniem, Schoorsteenmantel in de eerste schilderijenzaal, Paviljoen Welgelegen, Haarlem. Foto: auteur.

4.39 Jean-François de Neufforge (1714-1791), Ontwerpen voor stoelen en wandtafels, 1762. Prent, 363 x 228 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-1964-4574.

4.40 Portret van Willem Philip Kops (1755-1805), naar Charles Howard Hodges. Noord-Hollands archief, Haarlem, nr. 33607.

4.41 Abraham van der Hart (1747-1820), Plattegrond van de begane grond van het Kopshuis te Haarlem (detail), 1790. Rijksmuseum, Rijksprentenkabinet inv.nr. 00-29995.

4.42 Kopskamer, gezien naar de raamwand. Rijksmuseum, zaal HG 1.7.

4.43 Kopskamer, gezien naar de korte wand met schouw. Rijksmuseum, zaal HG 1.7.

4.44 Stoelen met hoezen in de Kopskamer, Rijksmuseum. Foto: auteur.

4.45 Wandvak links van de schouw, Kopskamer. Rijksmuseum.

4.46 De canapé van het Kopsameublement, hier nog met de kussens met kwasten.

4.47 Anoniem, Armstoel Kopskamer, ca. 1793-1797. Beukenhout, zijde, polychromie, 97 x 66 x 65 cm. Rijksmuseum, inv.nr. BK-15615-D.

4.48 Jean-Baptiste Bernard Demay (1759-1849), Armstoel, eind 18de eeuw. Moderne bekleding. Verkocht via www.1stdibs.com.

4.49 Anoniem, Stoel Kopskamer, ca. 1793-1797. Beukenhout, zijde, polychromie, 93,5x49,5x52,5 cm. Rijksmuseum, inv.nr. BK-15615-P.

4.50 Jean-Baptiste Bernard Demay (1758-1848), Stoel voor Marie-Antoinette voor het Petit Trianon, ca. 1785. Eén van vier. Hout, verf, zijde, 89 x45 x 43 cm. Collectie Réunion des Musées Nationales, inv.nr. T536C.1-4.

4.51 Abraham van der Hart (1747-1820), Ontwerp voor de salon van Huis Elsenburg te Maarsen – raamwand, ca. 1790-1800. Het Utrechts archief, inv.nr. 201234.

4.52-4.54 De gordijnen van de Kopskamer in 1992 en 1902. Een gordijn uit de achterkamer van het Kopshuis, nu in het Centraal Museum, Utrecht.

4.55 Anoniem, Stoel, ca. 1797. Beukenhout, iepenhout, pâte, polychromie, zijde, 88 x 44,5 x 47 cm. Centraal Museum, inv.nr. 6762. Foto: Ernst Moritz.

4.56 Anoniem, Armstoel, ca. 1790. Beukenhout, pâte, polychromie, zijde, 92 x 60 x 60 cm. Rijksmuseum, inv.nr. BK-NM-11186. De bekleding is later vernieuwd.

4.57 J.B.C. Sené (1747-1803), Zes stoelen, ca. 1790. Afgebeeld in: Kjellberg (2002), p. 857.

4.58 Passement op stoel uit het Centraal Museum, Utrecht. Foto: auteur.

4.59 Rand en passement van het gordijn in het Centraal Museum, Utrecht. Foto: auteur.

4.60 Anoniem/D.F. Décors (1770-1829), Armstoel voor de salon van Napoleon te Fontainebleau, 1804. Mobilier National, inv.nr. F 119. Afgebeeld in Vittet (2016), cat. 18.

4.61 Anoniem, Gordijn, ca. 1780-1790. Zijde, 133 x 245 cm. Victoria & Albert Museum, Londen, inv.nr. T.357-1960.

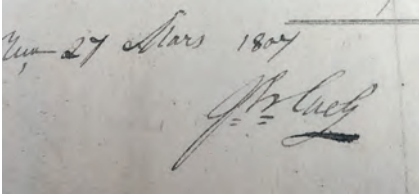

4.62 Aubusson, Tapijt, 18de eeuw. Wol, 660 x 460 cm. Collectie Mobilier National, Frankrijk, inv.nr. GMT-7070-000. Foto: Isabelle Bideau.

4.63 Aubusson, Tapijt, ca. 1790-1800. Wol, 804 x 464 cm. Rijksmuseum, inv.nr. BK-15619.

Afbeeldingen - Hoofdstuk 5

A close-up of a handwritten signature in dark ink on aged, slightly textured paper. The signature reads 'Cuel' in a stylized, cursive script. Above the signature, the date '27 Mars 1807' is written in a similar cursive hand. The paper shows some minor discoloration and a faint horizontal line.

5.1 Handtekening van Joseph Cuel.

5.2 Charles Howard Hodges (1764-1837), Portret van Rutger Jan Schimmelpenninck (1761-1825), 1805. Olieverf op doek. Collectie Stichting Rutger Jan Schimmelpenninck, Diepenheim.

5.3 Anoniem, Portret van Aert Kuipers (1737-1823), Elisabeth Otto (1745-1814) en Christoffel Kuipers (1765-1837), ca. 1800-1824. Olieverf op doek, 66 x 54 cm. Privé collectie. Foto: RKD.

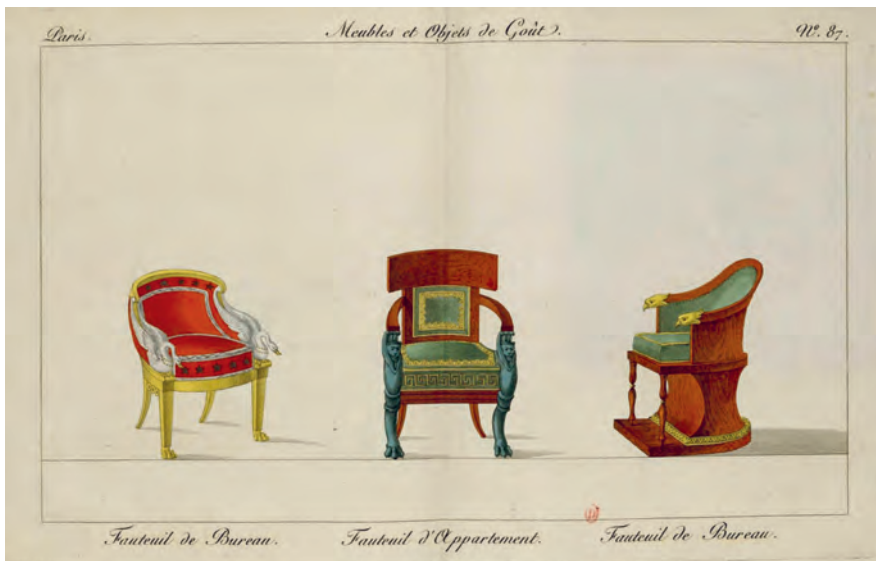
5.4 Louis François Gerard van der Puy (1750-1824), Portret van de familie van Jacob Marcus Rosenik (1775-1853) en Roschen Gumpel Samson (1784-1820), 1807. Olieverf op doek, 67 x 83,5 cm. Foto: RKD.

5.5 C. Percier en P. Fontaine, Plaat 19 (Lit inventé pour Mme. M à Paris) uit het Recueil de décorations intérieures, Parijs 1812. Afgebeeld in: Percier en Fontaine (1801-1827).

5.6 Anoniem, Journal des Dames et des Modes, Costume Parisien, 4 juillet 1800, An 8, (pl. 228). Fichu-Turban (...). Ets, met de hand gekleurd, 178 x 115 mm. Rijksmuseum, inv.nr. RP-P-2016-8-126.

5.7 P. de la Mésangère (1761-1831, uitgever), Collection de Meubles et Objets de Goût, ca. 1803. Tôme 2, plaat 87. Ets, 370 x 247 mm. INHA, Parijs, inv.nr. NUM 4 RES 49 (2).

5.8 Cornelis de Kruyff, A. Lutz en Buffa en Zonen (uitgever), Vue d'Amsterdam no. 1. Het Koninglyk Paleis, ca. 1825. Ets, 140 x 180 mm. Stadsarchief Amsterdam, inv.nr. 010094003249. Rechts de ingang van de Nieuwendijk, waar Cuel zijn winkel had.

5.9. J.J. Luyen, Huis Barnaart, Nieuwe gracht 7 te Haarlem, 1930. Noord-Hollands archief, Haarlem, inv.nr. 11306.

5.10 Kadasterplan van de Nieuwe Gracht te Haarlem met de huizen C 525 (omcirkeld) en links daarvan C 523-C534, 1832. Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed, Amersfoort, inv.nr. MIN07040C01. De Nieuwe Gracht is onder in beeld, de Ridderstraat boven.

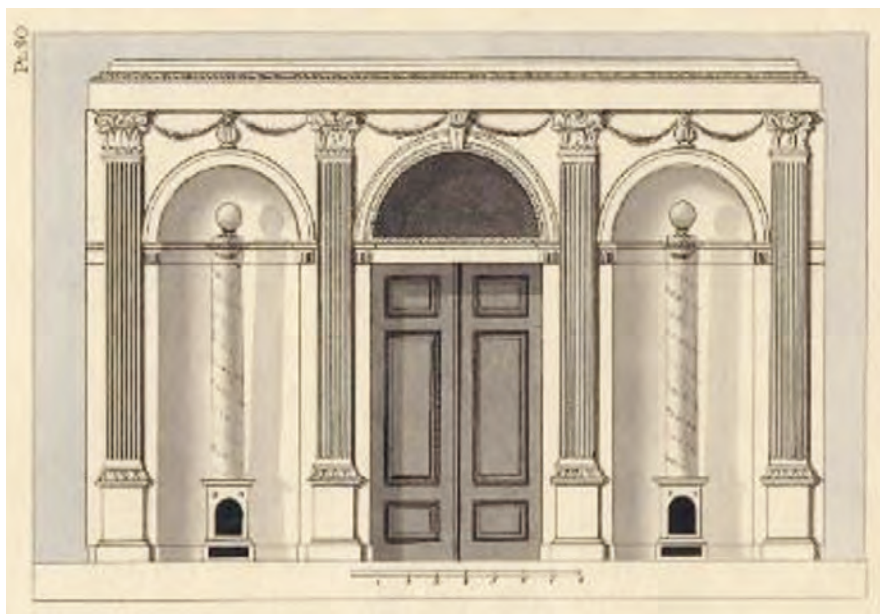
5.11 Willem Philip Barnaart (1781-1851), door J.F.A. Tischbein (1751-1829), 1801. Olieverf op doek, 72 x 55 cm. Particuliere collectie. Foto: RKD.

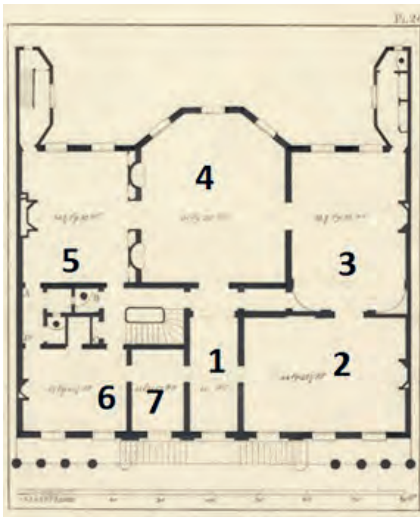
5.12 Elisabeth Cornelia Hillegonda Teding van Berkhout (1783-1814) en zoon Willem Philip, door F. Dufau (ca. 1770-1821), 1808. Olieverf op doek, 100 x 80 cm. Kunstmuseum, Den Haag, inv.nr. 0334925.

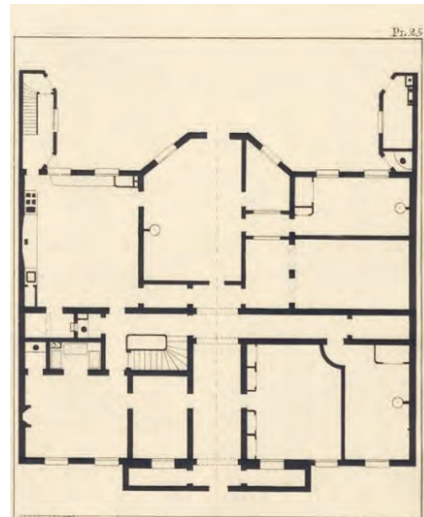
5.13 Abraham van der Hart, Ontwerp voor de grote eetzaal van Huis Barnaart, detail, ca. 1804. Particuliere collectie. Foto: Jochem Kamps.

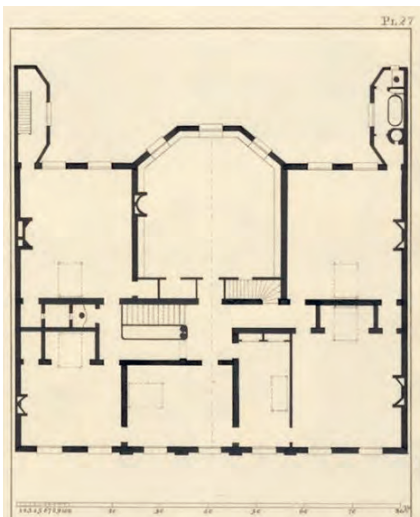
5.14. Wand van de grote eetzaal, Huis Barnaart, afgebeeld in Van Straaten (1812), pl. 30.

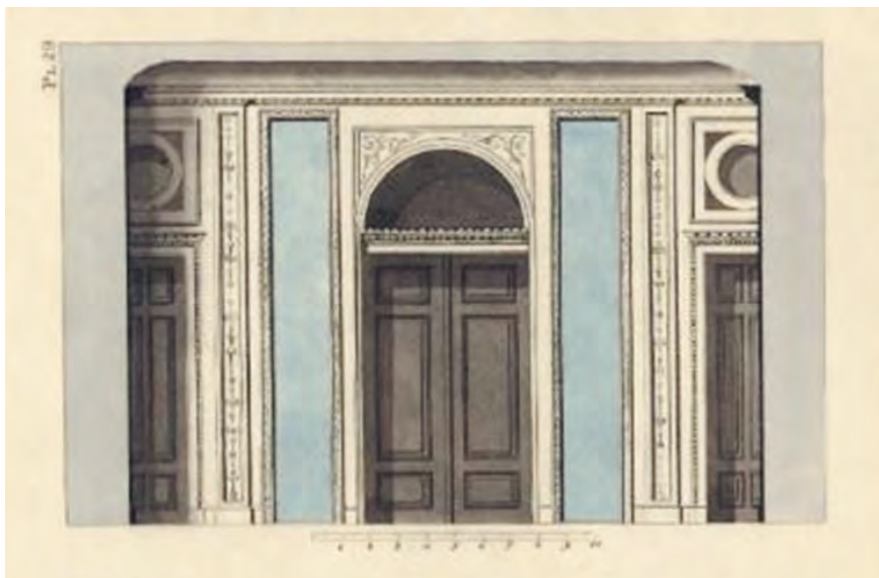
5.15 Plattegrond van de bel-étage, afgebeeld in Van Straaten (1812), pl. 26.

5.16 Plattegrond van het souterrain. De spreekkamer is links voor. Van Straaten (1812), pl. 25.

5.17 Plattegrond van de eerste verdieping, afgebeeld in Van Straaten (1812), pl. 27. Midden achter de bibliotheek.

5.18 Wand van de salon, Huis Barnaart, afgebeeld in Van Straaten (1812), pl. 29.

5.19 De deuren van de salon geopend naar de grote eetzaal en daagse eetkamer.

Foto: A.-K. Adolph/Hendrick de Keyser.

5.20 Kinderkleding van nanking, ca. 1810. Collectie: Château de Fontainebleau, inv.nr. F1987.12.

Foto: RMN-Grand Palais (Château de Fontainebleau) / Gérard Blot.

5.21 Kleurtrappen met de eerste, roze afwerklaag op kozijn en deur in de kleine zijkamer. Foto: Bert Jonker.

5.22 J. Zuber et cie, Rixheim, Papierbehang met kapitelen en voetstukken van een kolom. 1802.

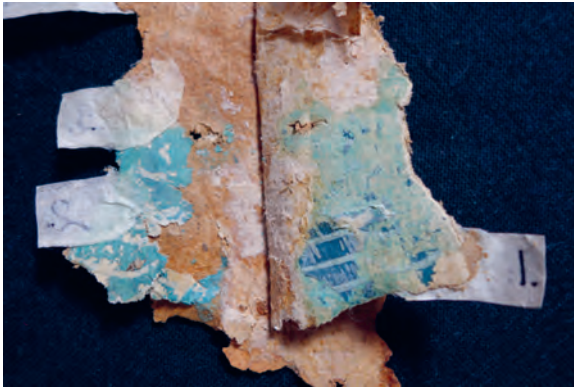
Papier, 43 x 22,5 cm. Bibliothèque Nationale Française, Parijs, inv.nr. EST LI-22.

5.23 J. Zuber et cie, Rixheim, Papierbehang met kapitelen en voetstukken van een kolom. 1802.

Papier, 55 x 45,5 cm. Bibliothèque Nationale Française, Parijs, inv.nr. EST LI-22.

5.24 Zaal met panoramabehang, Bruggestraat 39, Harderwijk, 1814. Foto: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort, nr. 405.028.

5.25 Lichtblauw papierbehang met donkerblauwe en witte strepen, blokdruk, circa 1800-1810, gevonden in de daagse eetkamer. Foto: Judith Bohan Interieur Restauratie.

5.26 Impressie van nieuw papierbehang in de Daagse eetkamer. Reproductie papierbehang 'Arthur and Robert Stripe' uit 1799, Adelphi Paper Hangings. Foto: auteur.

5.27 De Gouden salon, lange wand met schoorsteenmantel. Links een tête-à-tête met mogelijk de bekleding zoals die in 1897 werd aangebracht, rechts een van de twee canapés met moderne stoffering. Foto: auteur.

5.28 B. Zweers, De salon gezien naar de deuren met de grote zijkamer, 1902. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort, inv.nr. 35.962.

g veel sterker wil-
nigratie voor een
verbieden. En het
daarvoor gegronde
perkte immigratie
standaard belang-
n, maar is ook een
in de Verenigde

bloze bewonderen, zullen
blozen een vrij ingewikk
er menschen zijn, bij wie
een ziekte is geworden, we
juist uit de angst voor het
Blozen gaat in den regel
gevoel van verlegenheid of l

De Telegraaf, 20 februari 1897

5.29 Papiersnipper, gevonden achter een van de wandvakken in de salon. Het artikel rechts over blozen werd begin 1897 in meerdere kranten gepubliceerd. Dit bevestigt dat de stofferingen in dat jaar afgenomen werden. Foto: J. Wilbrink/Delpher.nl.

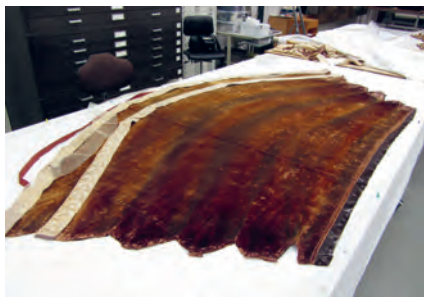
5.30 Gouden salon, raam en klein wandvak aan de korte zijde van de tuinkant. Foto: auteur.

5.31 B. Zweers, De draperieën van de ramen, 1902. Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed, Amersfoort, inv.nr. OF-11471.

5.32 G.J. Dukker, Raamaankleding gouden salon, 1988 (detail).
Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed, Amersfoort, inv.nr. 299.844.

5.33-5.35 Het middendeel van de draperie van de ramen: platgelegd en met de zijkenen losgehaald; gezien aan de achterzijde. Foto's: Icat Textielrestauratie, Cruquius.

5.36-5.37 Stoel uit de Gouden salon met bruin verkleurde bekleding, 2014. Achterzijde van de stoel met een gele zijde. Foto's: D. Oostendorp.

5.38-5.39 Een van de tête-à-têtes in 2014 (foto: D. Oostendorp) en in 1902 (detail afb. 5.31).

5.40 Canapé van de salon, 2014. Foto: auteur.

5.41 Borduurwerk op de draperie van de wandbespanning. Foto: G.J. Dukker, 1988.

Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed, Amersfoort, inv.nr. 299.856.

5.42 M.-J. Boulard, Fragment bekleding stoel uit de Grand Salon van keizerin Joséphine te Fontainebleau, 1808. Gros de tour met borduurwerk in zijde, 40,5 x 34 x 0 cm.

Collectie Mobilier National, inv.nr. GMMP-21722-013.

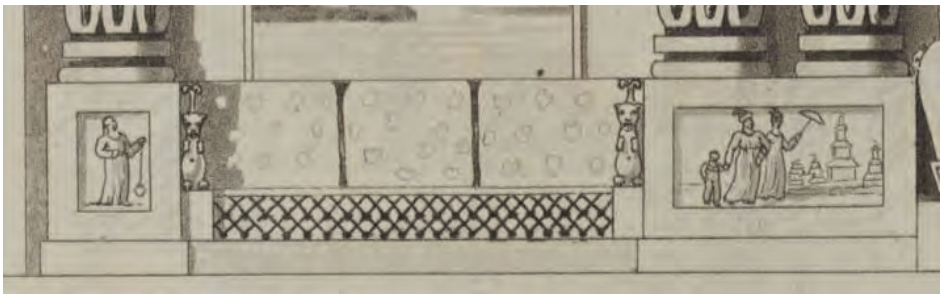
5.43 Borduursel van graanhalm in lauwerkrans op wandbespanning salon Huis Barnaart.

Foto: auteur.

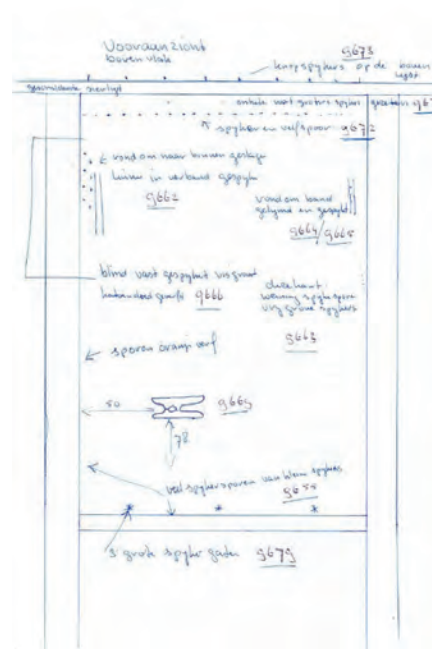
5.44 Borduursel met soortgelijk motief op fauteuil van Napoleon te Malmaison. Hout, verguldsel, leer, zijde, fluweel, 110,2 x 68 x 62 cm. Foto: RMN-Grand palais (musée des châteaux de Malmaison et de Bois-Préau)/André Martin, inv.nr. M.M.40.47.213.

5.45 G. Berends, Penanttafel uit de salon, 1902. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort, inv.nr. OF-11470.

5.46 Bank met gekruisde koorden, afgebeeld in: G. Smith, A Collection of designs for household furniture and interior decoration, Londen 1808, pl. 149.

5.47 A.-K. Adolph (foto), wandvak in de grote zijkamer met daarop de gaten boven en onder voor sierknoppen.

5.48 D. Oostendorp, Schets van een wandvak van de grote zijkamer met aangetroffen sporen, 2015.

5.49 Armstoel uit de grote zijkamer, Huis Vogelsang, Vogelenzang, 2005. Foto: auteur.

5.50 Anoniem, Salon Huis Vogelsang, Vogelenzang, april 1928. Foto: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort, inv.nr 9.686.

5.51 Anoniem, Causeuse uit de grote zijkamer, april 1928. Foto: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort, inv.nr. 9.687.

5.52 Consoletafel uit de grote kamer. Foto: auteur.

5.53 Theetafel uit de grote zijkamer, 1928. Detail afb. 5.50.

5.54 Theetafel in de Salon du Déjeuner, Grand Trianon, Versailles, inv.nr. T.252c. Mahoniehout, koper, verguld brons, marmer, 83,5 x 97 cm. Foto: RMN-Grand Palais (Château de Versailles).

5.55 Applique met dansen maenaden, op de consoletafel uit de salon. Foto: auteur.

5.56 Anoniem, De Borghese dansers, ca. 125-150 v. Chr. Marmer, 71,9 x 187 cm. Louvre, Parijs, inv.nr. Ma 1612/MR 747/ N 1259. Foto: RMN-Grand Palais (musée du Louvre) / Hervé Lewandowski.

5.57-5.57a Manufacture de Beauvais, Stoelbekleding met in het midden een cirkel omschreven als in de kleur capucine. Tapijt, 145 cm. Mobilier National, Frankrijk, inv.nr. GMMP-437-000.

5.58 Joseph Dufour, Papierbehang met stermotief in pistache groen, 1810. Collectie Ville de Paris, Bibliothèque Fornay, inv.nr. PP 1612.

5.59 P. de la Mésangère (uitgever), Collection de Meubles et Objets de Goût, pl. 175. Parijs, ca. 1805. Ets, 370 x 247 mm. Collectie INHA, Parijs, inv.nr. NUM 4 RES 49 (4).

5.60 Lit à couronne, P. de la Mésangère (uitgever), Collection de Meubles et Objets de Goût, vol. 5, 1805, pl. 209. Ets, 370 x 247 mm. Collectie INHA, Parijs, inv.nr. NUM 4 RES 49 (5).

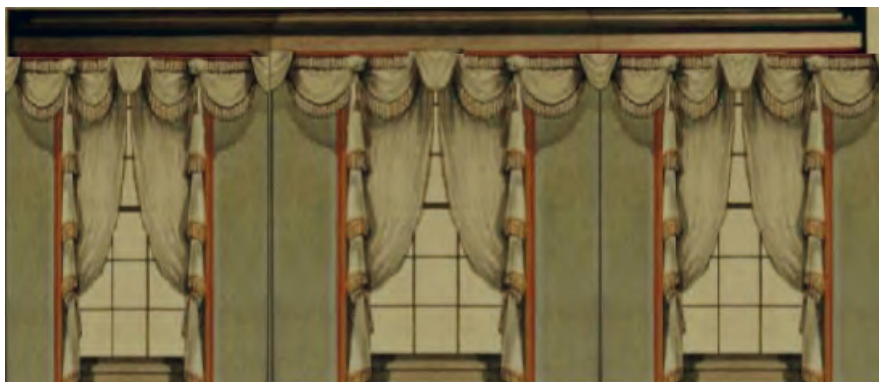
Deze prent geeft een idee van de mogelijke kleurstelling van de raambekleding in de grote eetzaal.

5.61 Draperie de croisée, afgebeeld in P. de la Mésangère, Collection de meubles et objets de goût, vol. 4, 1805, pl. 162. Ets, 370 x 247 mm. Collectie INHA, Parijs, inv.nr. NUM 4 RES 49 (4).

5.62 Abraham van der Hart, Ontwerp voor de grote eetzaal van Huis Barnaart, ca. 1804.

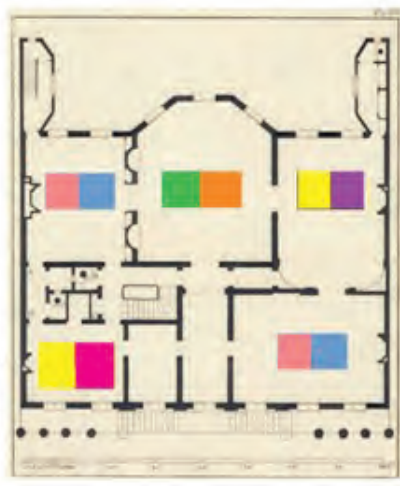
Detail afb. 5.13.

5.63 De draperie op de ontwerptekening gekopieerd en gespiegeld voor alle ramen en spiegels.

5.64 Abraham van der Hart, Ontwerp voor een van de korte wanden van de grote zaal van huis Elsenburg te Maarssen, ca. 1800. Het Utrechts Archief, inv.nr. 201234.

5.65 Moderne kleurvoorbeelden van aurore. Foto: Anke van Goor.

5.66 Plattegrond bel-étage Huis Barnaart (Van Straaten, 1812, pl. 27), met kleurenschema per vertrek.

5.67-5.68 Taco Scheltema (1760-1837), Portretten van Pieter Cats (1763-1832) en zijn vrouw Rinske Heringa (1770-1834), ca. 1800. Olieverf op doek, 79,5 x 64,5 cm. Afgebeeld in: R.L.P. Mulder-Radetzky en R. de Vries, *Geschiedenis van Oranjewoud: Van vorstelijk lustslot tot voorname buitenplaatsen*, 1999, Alphen a/d Rijn, pp. 132-133.

5.69 C. Gombault, Nieuwestad 49, 1932. Collectie Historisch Centrum Leeuwarden, nr. FDNWESTAA200.

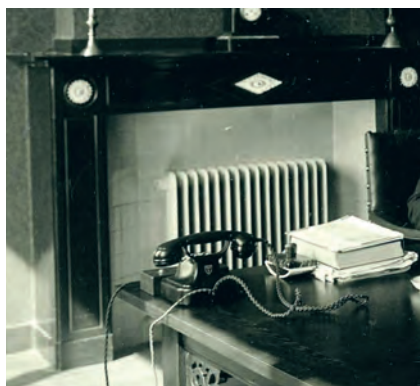
5.70 M.W. Meijer, Reconstructietekening van de gevels van Nieuwestad 47-49, Leeuwarden.

5.71 H. Mellema, De benedenzalen van het huis Nieuwestad 49 ingericht als politiekantoor, ca. 1939. De plaats van de verdwenen tussenmuur is duidelijk zichtbaar. Historisch Centrum Leeuwarden, nr. FDNWESTAB075.

5.72 M. Pothof, Plafond op de benedenverdieping van Nieuwestad 49 te Leeuwarden, 1997. Historisch Centrum Leeuwarden, nr. FDNWESTAA642.

5.73-5.73a Kamer van de Commissaris van politie, de kamer links voor op de eerste etage. De inmiddels verdwenen schoorsteenmantel dateert mogelijk uit de bouwtijd. Historisch Centrum Leeuwarden, nr. FDPORTRA1012.

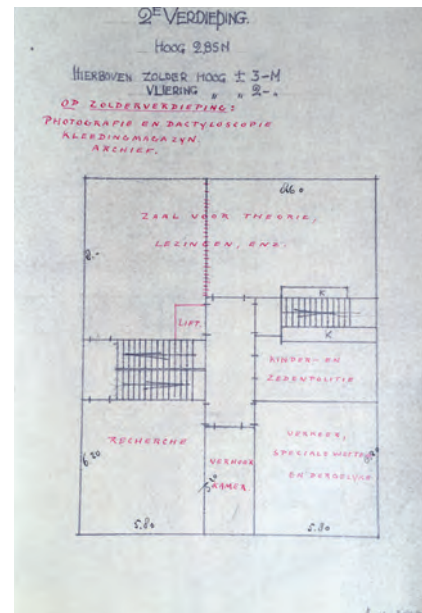
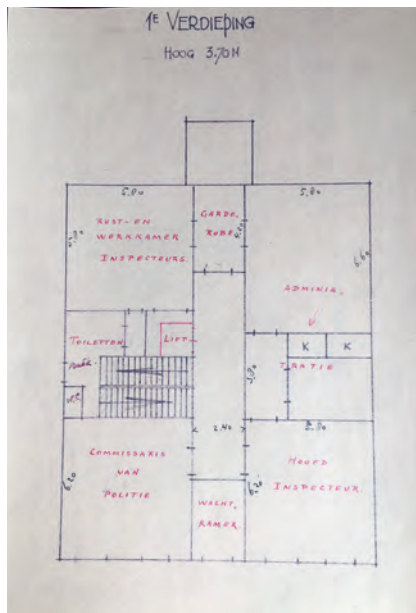
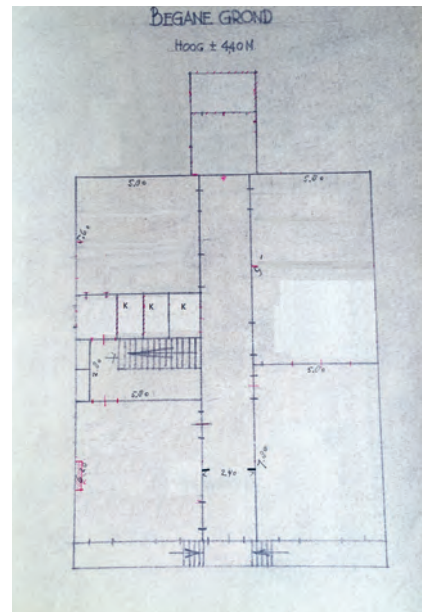
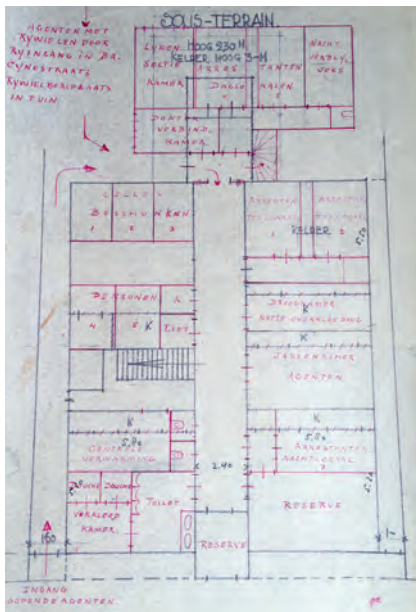
5.74-5.74a Kamer van de rechercheurs in het nieuwe politiebureau, 1935. Kamer links voor op de tweede verdieping. Collectie Historisch Centrum Leeuwarden, nr. .

5.75-5.76 Huis Cats in 2016, begane grond. Gang met deur naar de lift; zaal rechts van de gang (de voormalige grote zijkamer en zaal). Foto's: auteur.

5.77-5.78 Huis Cats in 2016. Plafond van de voormalige grote zijkamer rechts van de gang en de voormalige zaal. Foto's auteur.

5.79-5.82 Plattegronden van het souterrain en de verdiepingen van huis Nieuwestad 49 Leeuwarden, 1932. Historisch Centrum Leeuwarden, 1002, inv.nr. 5129. Foto's: auteur.

5.83-5.84 Twee fragmenten blauwe zijde, uit de brief van Zacharias Schoor aan Pieter Cats. Historisch Centrum Leeuwarden, 1764, inv.nr. 191, brief van 15 februari 1809.

5.85-5.86 Joseph Cuel, Fauteuil en stoel voor de Salon der officieren in het Koninklijk Paleis Amsterdam, 1808/1809. Meubelmaker onbekend. Mahonie, zijde, inv.nr. KP 3976. Foto: Michiel de Vlam.

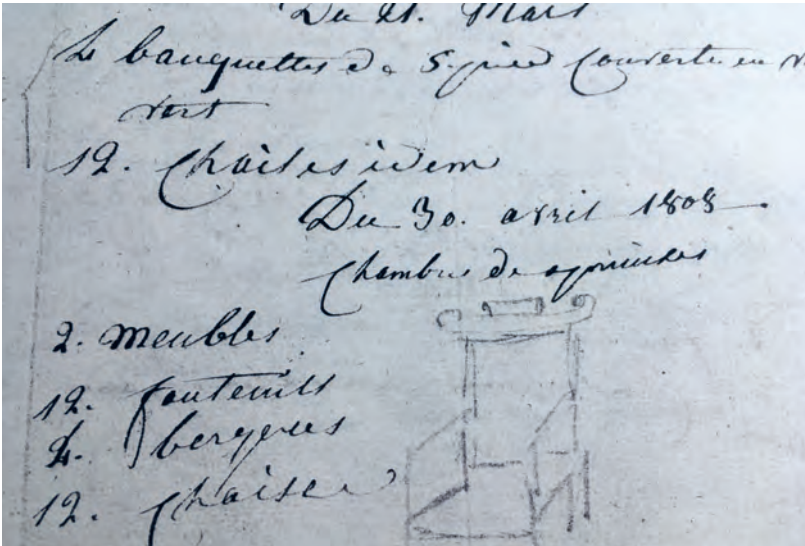

5.87 Assignaties uit het familiearchief Cats Bieruma Oosting. Historisch Centrum Leeuwarden, 1764, inv.nr. 313. Foto: auteur.

5.88 Charles Howard Hodges (1764-1837), Portret van koning Lodewijk Bonaparte (1778-1846), 1806-1810. Olieverf op doek, 96 x 81 cm. Amsterdam Museum, inv.nr. 307.

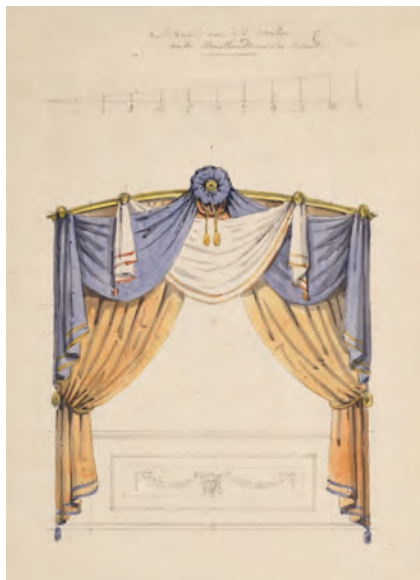
5.89 Anne-Louis Girodet-Trioson (1767-1824), Portret van Hortense de Beauharnais (1785-1837), ca. 1805-1810. Olieverf op doek, 60,9 x 49,8 cm. Rijksmuseum, inv.nr. SK-A-4943.

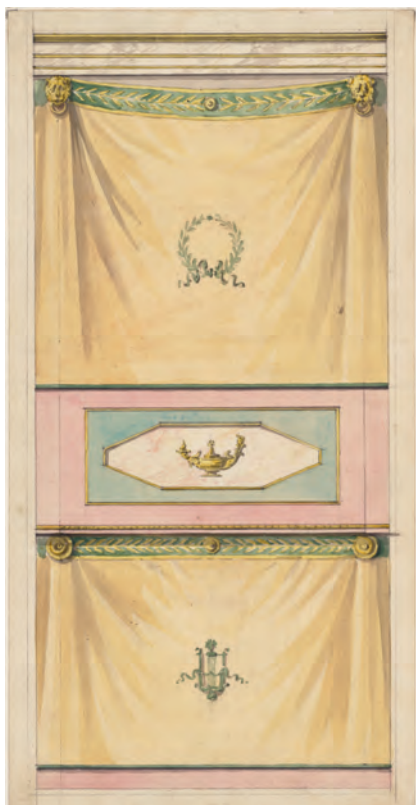
5.90 Schets van een armstoel in het Livre de Commandes bij opdracht aan Albert Eeltjes, 1808. Koninklijk Huisarchief, G4 D3.

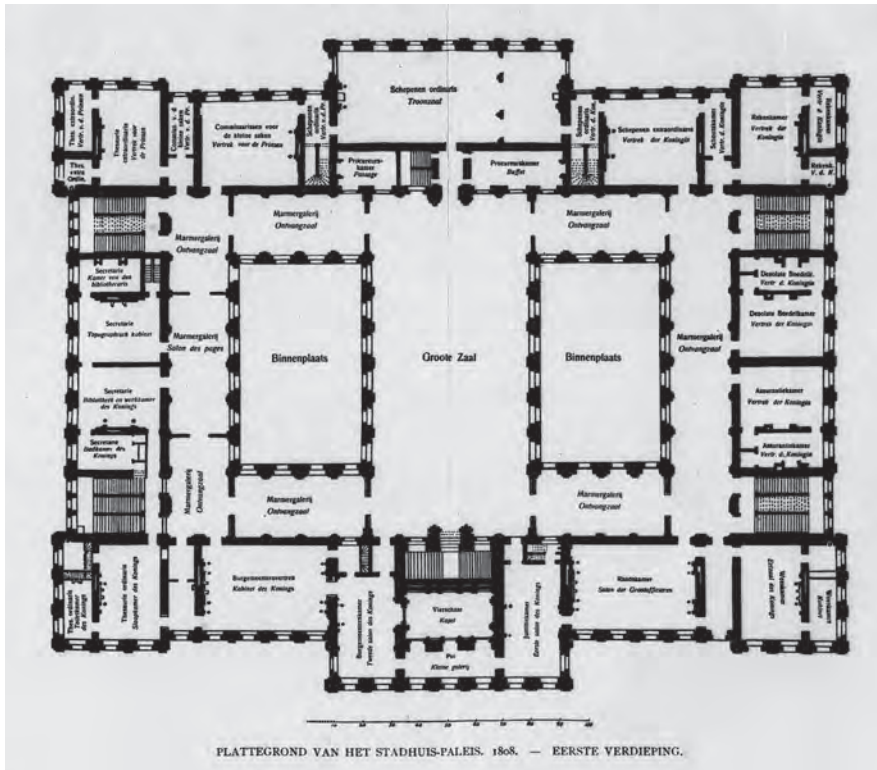
5.91 Evert Maaskamp (uitgever), *Vue de l'intérieur du grand Salon du Palais Royal*, ca. 1810-1813. Ets, gravure en aquatint, met de hand gekleurd, 202 x 186 mm. Rijksmuseum, inv.nr. BI-B-FM-116-2.

5.92 François Joseph Pfeiffer jr. (1778-1835), *Ontwerp voor draperie loge koninklijke schouwburg*, 1808. Aquarel, 330 x 247 mm. Theater Instituut Nederland, inv.nr. t003466.000.

5.93 François Joseph Pfeiffer jr. (1778-1835), *Ontwerp voor paneel loge met draperieën*, 1808. Aquarel, 330 x 150 mm. Theater Instituut Nederland, inv.nr. t003468.000

S.94 Anoniem, Plattegrond van de eerste verdieping van het Koninklijk Paleis Amsterdam in 1808, 19de eeuw. Stadsarchief Amsterdam, inv.nr. 010056914996.

5.95 Anoniem, De troonzaal van het Koninklijk Paleis Amsterdam, ca. 1900.
Stadsarchief Amsterdam, inv.nr. OSIM00002001028.

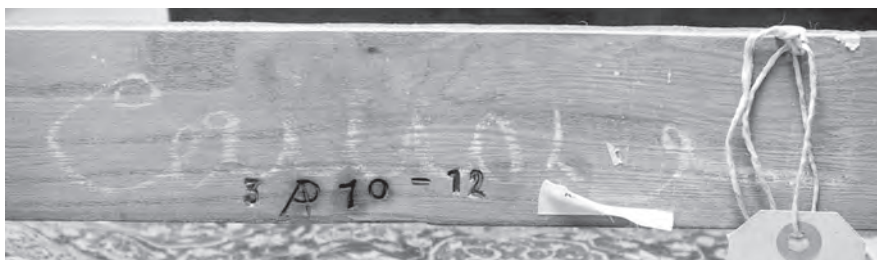

5.96 Trenkler & Co., De troonzaal van het Koninklijk Paleis Amsterdam, 1908.
Ansichtkaart. Stadsarchief Amsterdam, inv.nr. 010018000234.

5.97 Joseph Cuel (leverancier), Armstoel voor de eetzaal van de Grand Maarschalk te Amsterdam, 1808.

5.98 Albert Eeltjes (1751-1836), Stoel voor de Salon des Grootofficieren, 1808.
Koninklijk Paleis Amsterdam, inv.nr. KP 4078. Foto: Dienst Koninklijk Huis.

5.99 Op een aantal achterregels van meubelen uit de set KP 4069 (stoelen Salon Kroonprins) is met krijt 'Caillot' geschreven. Caillot was als 'aide-tapisier' op het Paleis te Amsterdam werkzaam. Foto: H. Piena.

5.100 Joseph Cuel (leverancier), Commode van mahoniehout met spiegel en verguld beslag, 1809. Populier, eiken, mahonie fineer, grenen, messing. 87,6 (zonder marmer) x 128,3 x 84 cm. Koninklijk Paleis Amsterdam, inv.nr. KP 4122. Hierin werd het opschrift 'H.v.U' gevonden.

5.101 Joseph Cuel (leverancier)/Jacob-Desmalter (? maker), Armstoel voor de slaapkamer van de koning, 1808. Mahonie, iepen, koperlegering, 100,3 x 65,5 x 64,5 cm. Koninklijk Paleis Amsterdam, inv.nr. KP 4726. Foto: Dienst Koninklijk Huis.

5.102 Joseph Cuel (leverancier), Armstoel voor de antichambre van Huis Barnaart, Haarlem, 1806. Foto: auteur.

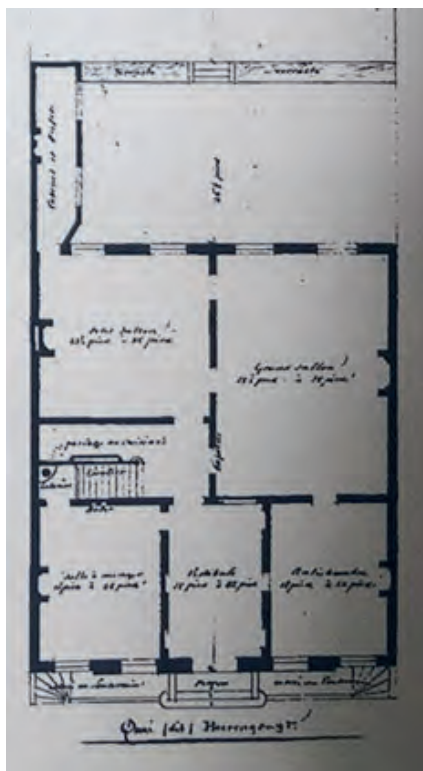
5.103 Joseph Cuel (leverancier), Canapé (KP 4726) voor de troonzaal te Amsterdam, 1809. Mahonie, iepen, koperlegering. Foto: Michiel de Vlam.

5.104 Joseph Cuel (leverancier), Commode uit de slaapkamer van koningin Hortense te Amsterdam, 1809. Mahonie, naald- en eikenhout, populier, verguld messing, marmer, Koninklijk Paleis Amsterdam, inv.nr. KP 3935. Foto: Dienst Koninklijk Huis.

5.105 Joseph Cuel (leverancier), Nachtkastje (somno) uit de slaapkamer van koningin Hortense te Amsterdam, 1809. Mahonie, naald-, beuken- en eikenhout, populier, bronslegering, marmer, 90 x 44 x 39 cm. Koninklijk Paleis Amsterdam, inv.nr. KP 3923. Foto: Dienst Koninklijk Huis.

5.106 Plattegrond van het huis van de Grootkamerheer, Herengracht 527 te Amsterdam, 1810. Archives nationales, Parijs, O2.

Literatuurlijst

Aa, A.J. van der, *Biographisch woorden boek der Nederlanden* [...], dl. 3, Haarlem 1852-1878

Ackema, K.P., 'Jhr. Willem Philip Barnaart van Bergen en Zandvoort (1781-1851)', in: A.J. de Jonge en K.P. Ackema, *200 jaar vrijmetselarij in Haarlem: 'Vicit vim virtus' 1788-1988*, Voorburg 1988, pp. 88-96

Adolph, A.-K. en M. van den Bos, *Waardestellingsrapportage & Fotorapportage Nieuwe Gracht 7, Huis Barnaart, Haarlem*, intern rapport, [Amsterdam] 28 februari 2012

Agt, J.F. van, *De monumenten van geschiedenis en kunst van Waterland en omgeving*, Den Haag 1953

Allan, F. e.a., *Geschiedenis en beschrijving van Haarlem, van de vroegste tijden tot op onze dagen*, vol. 1, Haarlem 1874

Almanach du commerce de Paris, des départements de l'empire français et des principales villes de l'Europe, Parijs 1798-1806

Arrowsmith, J., *An Analysis of Drapery: Or the Upholsterer's Assistant* [...], Richmond 1819

Aymonio, A., 'The fortune of the 'Borghese Dancers' in eighteenth- and early nineteenth-century European art and decoration', in: G. Capitelli, S. Grandesso en C. Mazzarelli (red.), *Roma fuori di Roma: L'esportazione dell'arte moderna da Pio VI all'unità (1775-1870)*, Rome 2012, pp. 477-492

Ayres, J., *Art, Artisans and Apprentices. Apprentice Painters & Sculptors in the Early Modern British Tradition*, Oxford 2014

Baarsen, R.J., 'French upholsterers in Amsterdam', in: *Furniture History* 21 (1985), pp. 48-60

Baarsen, R.J., 'Andries Bongen (ca. 1732-1792) en de Franse invloed op de Amsterdamse kastenmakerij in de tweede helft van de achttiende eeuw', in: *Oud Holland* 102 (1988), pp. 22-70

Baarsen, R.J., *Meubelen en zilver op de tentoonstelling 'Edele eenvoud, Neo-classicisme in Nederland 1765-1800'*, Haarlem 1989

Baarsen, R.J., *De Amsterdamse meubelloterijen en de geschiedenis van de meubelmakerij in de tweede helft van achttiende eeuw*, Zwolle 1992

Baarsen, R.J., 'In de commode van Parijs tot Den Haag. Matthijs Horrix (1735-1809), een meubelmaker in Den Haag in de tweede helft van de achttiende eeuw', in: *Oud Holland* 107 (1993), pp. 161-255

Baarsen, R.J., *Nederlandse meubelen 1600-1800*, Amsterdam/Zwolle 1993

Baarsen, R.J., *Rococo in Nederland*, Zwolle/Amsterdam 2001

Baarsen, R.J., 'The first Amsterdam rococo chairs', in: *Cleveland Studies in the History of Art* 8 (2003), pp. 120-129

Baarsen, R.J., *De verzamelingen van het Centraal Museum Utrecht*, dl. 8: *Meubelen tot 1900*, Utrecht 2005

- Baarsen, R.J., *Wonen in de Gouden eeuw. 17de-eeuwse Nederlandse meubelen*, Amsterdam 2007
- Baarsen, R.J., 'Wilhelm de Rots and Early Cabinet-Making in The Hague', in: *The Burlington Magazine* 150 (2008) 123, pp. 372-380
- Bahlman, P., *Huis Barnaart. De bel-étage*, afstudeeronderzoek Universiteit van Amsterdam, augustus 2014
- Bakker, S., *Het huis Barnaart te Haarlem 1803-1808*, Haarlem 1991
- Beard, G., *The works of Robert Adam*, Edinburgh 1978
- Beard, G., *Upholsterers and interior furnishing in England, 1538-1840*, Londen 1994
- Beard, G. en A. Westman, 'A French Upholsterer in England: Francis Lapière 1653-1714', in: *The Burlington Magazine*, 135 (augustus 1993) 1085, pp. 515-552
- Belèze, G., *Handleiding tot de huishoudkunst* [...], Gouda 1862
- Berkhout, J.G., 'De Haagse stoelenmaker Albert Eeltjes (1751-1836)', in: *Antiek* 9 (1974-1975), pp. 453-466
- Beunat, *Empire style designs and ornaments. A reprint of Recueil de dessins d'ornements d'architecture, c. 1813*, New York 1973
- Bierens de Haan, J.C., *Rosendaal, groen hemeltjen op aerd: Kasteel, tuinen en bewoners sedert 1579*, Zutphen 1994
- Bijker, S. e.a. (red.), *Wezen en weldoen: 375 jaar Doopsgezinde wezenzorg in Haarlem*, Hilversum 2009
- Bimont, J.-F., *Principes de l'art du tapissier*, Parijs 1770/1773
- Blauw, K., 'Het huis op de Nieuwe Gracht 7', in: *Haarlem Jaarboek 1950* (Haarlem 1950), pp. 28-43
- Blauw, K., 'Het provinciehuis van Noord-Holland', in: *Haarlem Jaarboek 1958* (Haarlem 1959), pp. 69-85
- Bloit, M. en P. Payen-Appenzeller, *Les mystères de Paris en l'an 1789: Les grandes et petites affaires qui ont marqué l'année, extraites des archives inédites des commissaires de police*, Parijs 1989
- Blok, P.J., 'Ars Aemula Naturae', in: *Leidsch Jaarboekje* (1913), pp. 1-27
- Boers, M.R.H., 'Oud Hout': *De collectie meubelen van het Haags Gemeentemuseum, doctoraalscriptie Universiteit van Leiden*, Rijksuniversiteit Leiden, 1998
- Bohan, J., *Rapportage behanginventarisatie huis Barnaart, Haarlem*, Haarlem 2015
- Bomhoff, D. (red.), *Nieuw groot woordenboek der Nederlandsche taal*, Leiden 1858
- Bonenfant-Feytmans, A.-M., 'Les meubles de l'ébéniste Jean Joseph Chapuis aux Musées royaux d'Art et d'Histoire à Bruxelles', in: *Bulletin des Musées Royaux d'Art et d'Histoire* 57 (1986) 1, pp. 121-136

- Bonnet, X., 'Changes in upholstery during the Empire in Paris', in: H. Piena en A. Barth (red.), *Empire Furniture. 8th International Symposium on wood and Furniture Conservation*, Amsterdam 2008, pp. 17-20
- Bonnet, X., 'Les tapissiers ordinaires du roi', in: *Versalia* (2017) 20, pp. 75-95
- Bonnet, X., 'Jean-François Bimont. Tapissier, de la pratique à la théorie', in: *L'objet d'art* 533 (april 2017), pp. 64-71
- Bos, H.D.E. 'Huize de Dieu: De natuur als decoratie', in: G. de Reus, H. de Raad en N. de Jong, *Alkmaars groene verleden*, Alkmaar 2012, pp. 69-89
- Bouillon, A., *Dictionnaire portatif de Commerce*, dl. I-IV, Luik 1770
- Bowett, A., 'The English 'Horsebone' Chair, 1685-1710', in: *The Burlington Magazine* 141 (mei 1999) 1154, pp. 263-270
- Bowett, A., *English Furniture from Charles II to Queen Anne*, Woodbridge 2002
- Bowett, A., 'The engravings of Daniel Marot', in: *Furniture History* 43 (2007), pp. 85-100
- Broekhoven, S. e.a., *Monumenten in Nederland. Zuid-Holland*, Zeist/Zwolle 2004
- Brosens, K., *A Contextual Study of Brussels Tapestry, 1670-1770*, Brussels 2004
- Brosens, K., 'Revisiting Brussels Tapestry, 1700-1740: New Data on Tapissiers Albert Auwercx and Judocus de Vos', in: *Textile History* 42 (november 2012) 2, pp. 183-199
- Bruggeman, M., *Nassau en de macht van Oranje: De strijd van de Friese Nassaus voor erkenning van hun rechten, 1702-1747*, Hilversum 2007
- Brugmans, H., *Van raadhuis tot paleis*, Amsterdam 1913
- Bruijfel, M., 'Haarlem in 1813', in: G.W.J. Koolemans-Beijnen, *Historisch gedenkboek der herstelling van Neerlands onafhankelijkheid in 1813*, 2 vols., Haarlem 1912-1913, pp. 343-377
- Bruijn, H. de, 'Het stadhuis van Edam', in: *Oud-Edam* 17 (augustus 1993) 2, pp. 1-7, 16
- Bruijn, H. de, 'Bouwvalligheid oude stadhuis maakte in 1736 nieuwbouw nodig', in: *Oud-Edam* 25 (2001) 1, pp. 7-10
- Brunhammer, Y. en M. de Faget, *Meubles et ensembles Directoire et Empire*, Parijs 1965
- Bureau voor Bouwhistorisch onderzoek, *Grafelijkheidsrekeningen* [...], [z.p.] november 2018
- Burkom, F., *Eenige aenmerkingen de Nederduitsche tael aengaende*, Utrecht 1757
- Burkom, F. van e.a. (red.), *Leven in toen: Vier eeuwen Nederlandse interieurs in beeld*, Zwolle 2001
- Campbell, R., *The London Tradesman*, Londen 1747, herdruk New York 1969
- Campan, J. van, 'Twee Chinese beddenspreien', in: *Aziatische Kunst* 40 (2010) 3, pp. 17-37
- Canepa, T., 'French empire influences on curtain design in Ackerman's "Repository of Arts"', in: *Furniture History* 38 (2002), pp. 108-134

Carbonnières, P. de e.a., *Au temps des merveilles: La société parisienne sous le Directoire et le Consulat*, cat.tent. Parijs, Musée Carnavalet, 9 maart-12 juni 2005, Parijs 2005

Catalogus van eene verzameling eerste oude drukken prenten, teekeningen door Troost, kostbare gronden en ongebonden prentwerken. Eenige hoogstzeldzaam voorkomende boeken, en schilderijen door J. de Wit, natuurkundige en muzyk-instrumenten, een kabinet mineralen, alles nagekaten door wylen den hoog welgeboren heer Jonkheer W.P. Barnaart van Bergen [...] [Haarlem 1751]

Catalogus van het belangrijk penning- en munt-kabinet nagelaten door wijlen den hoogwelgeboren heer Jhr. W.P. Barnaart van Bergen, hetwelk publiek verkocht zal worden ten Sterfhuize op de Nieuwe Gracht te Haarlem op dingsdag, 7 oktober 1751 en volgende dagen, [Haarlem 1751]

Centraal Bureau voor Genealogie, *Nederlands Adelsboek* 79, Den Haag 1988

Chevallier, B. en M. Walter, *Style Empire*, Parijs 2000

Chippendale, Th., *The Gentleman & Cabinet-Maker's Director*, Londen 1762, heruitgave 1966 Dover Publications

Chomel, N., *Algemeen huishoudelijk-, natuur-, zedekundig- en konstwoordenboek [...]*, 3 vols., Leiden/Amsterdam 1778-1793

Christiaans, P.A., 'In dienst des Konings. De hofhouding van koning Lodewijk Napoleon', in: L.A.F. Barjesteh van Waalwijk van Doorn en F.J. van Rooijen (red.), *Tussen Vrijheidsboom en Oranjewimpel: Bijdragen tot de geschiedenis van de periode 1795-1813*, Rotterdam 1995, pp. 510-534

Cochet, V., 'Le salon jaune de Joséphine. La sauvegarde d'un décor déraciné', in: *La revue des Musées de France* (2014) 5, pp. 66-77

Colenbrander, S.A., *Zolang de weefkunst bloeit: Zijdeweverijen in Amsterdam en Haarlem, 1585-1750*, Amsterdam 2010

Colenbrander, S.A., *When weaving flourished: The silk industry in Amsterdam and Haarlem, 1585-1750*, Amsterdam 2013

Colenbrander, S.A., 'Stoffige namen', in: M. Blomjous (red.), *Studies in Textiel* 2, Hilversum 2015, pp. 108-116

Cooke, E.S., *Upholstery in America and Europe*, New York 1987

Cornu, P., *Meubles et objets de goût 1796-1830*, Parijs 1916

Coural, C., 'Le Consulat et l'Empire, un âge d'or inégalé', in: *Les grandes heures de la soierie Lyonnaise. Dossier d'art* no. 92, Dijon [z.d.]

Cummins, A.L. (red.), *Bed hangings. A Treatise on Fabrics and Styles in the Curtaining of Beds, 1650-1850*, Boston 1994

Dale, J.H. van, *Van Dale's groot woordenboek der Nederlandsche Taal*, Den Haag/Leiden/Antwerpen /Batavia/Gent/Kaapstad 1898

Damme, I. van, *Verleiden en verkoren: Antwerpse kleinhandelaars en hun klanten in tijden van crisis (ca. 1648-ca. 1748)*, Amsterdam 2007

Dandois, A., *L'Empire à travers l'Europe, 1800-1830*, Parijs 2000

- Dauids, K., 'Apprenticeship and Guild Control in the Netherlands, ca. 1450-1800', in: B. de Munck, S. Kaplan en H. Soly (red.), *Learning on the shop floor: Historical perspectives on apprenticeship*, New York/Oxford, 2007
- Davies, N., *Europe: A history*, Londen 1997
- Davies, V., *State beds and canopies: Care & conservation*, Londen 2003
- Dijk, H. van en B. Overbeek, *Bouwhistorische verkenning: Voormalig paleis van Lodewijk Napoleon*, november 2003
- Deceulaer, H., *Pluriforme patronen en een verschillende snit: Sociaal-economische, institutionele en culturele transformaties in de kledingsector in Antwerpen, Brussel en Gent, ca. 1585-ca. 1800*, Amsterdam 2001
- Delmarcel, G., *Het Vlaams wandtapijt van de 15de tot de 18de eeuw*, Tiel 1999
- Dencher, A., 'A noble business: Susanna d'Aumale and the French upholsterer Adrien Fievez dit de Malines at Kasteel Hardenbroek', in: *Virtus* 28 (2021), pp. 111-130
- Dencher, A. en I. Castelijns, 'Headboards, valances and curtains', in: *Disipientia* 28 (2021) 2, pp. 16-21
- Déville, J., *Recueil de documents et de status relatifs à la Corporation des Tapissiers de 1258 à 1875*, Paris 1875
- Dictionnaire universel théorique et pratique du commerce et de la navigation*, 2 vols., Parijs 1861
- Diderot, D., *Encyclopédie: Ou dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers*, Parijs 1765
- Diehl, ir. J.M., ir. A.J. de Graaf en ing. D. de Jonghe, *Textiellexicon: Verklarend weeftechnisch woordenboek*, Amsterdam 1991
- Drie, V. van, *Het huis Barnaart: Achtergronden gouden stoelen*, rapport, 1 november 2013
- Dröge, J., 'Het ontwerp, de bouw en de inrichting van het Logement van de heren van Amsterdam te 's-Gravenhage', in: *Jaarboek Monumentenzorg* (1993), pp. 59-82
- Drossaers, S.W.H en Th. H. Lunsingh Scheurleer, *Inventarissen van de inboedels in de verblijven van de Oranjes en daarmede gelijk te stellen stukken, 1567-1795*, 3 delen, Den Haag 1974-1976; GS 147, GS 148, GS149
- Dubois, M.J., *Rideaux et draperies anciennes: Styles et traditions*, Luzern/Frankfurt 1964
- Dubosq, A., *Louis Bonaparte en Hollande: D'après ses lettres, 1806-1810*, Parijs 1911
- Dudok van Heel, S.A.C., *Amsterdamse kamerbehangselfabrieken uit de achttiende eeuw*, Amsterdam 1974 [typeschrift in Stadsarchief Amsterdam]
- Edwards, C., *Eighteenth-Century Furniture*, Manchester/New York 1996
- Edwards, C., 'Hoe de achttiende-eeuwse stoffeerder zijn handel organiseerde', in W. Mertens e.a., *Ijdel stof. Interieurtextiel in West-Europa van 1600 tot 1900*, Antwerpen 2001, pp. 69-77
- Edwards, C., *Turning Houses into Homes: A History of the Retailing and Consumption of Domestic Furnishings*, Manchester/New York 2005

- Edwards, C., 'The Upholsterer and the Retailing of Domestic Furnishings', in: J. Stobart en B. Blondé (red.), *Selling Textiles in the Long Eighteenth Century: Comparative perspectives from Western Europe*, Londen 2014, pp. 53-69
- Eeghen, C.P. van, 'Het faillissement der firma Coenraad & Hendrick van Son in 1762', in: *Economisch en sociaal Jaarboek* 22 (1942), pp. 82-187
- Eeghen, C.P. van, *Inventarissen der archieven van de gilden en van het Brouwerscollege*, Amsterdam 1951
- Elburg, W. van en I. Finaly, *Keizerlijk restaureren: Het in ere herstellen van de bel-etage van Huis Barnaart, Nieuwe Gracht 7 te Haarlem, 2012-2018*, Amsterdam 2018
- Eliëns, T.M., *Kunst, nijverheid, kunstnijverheid: De nationale nijverheidstentoonstelling als spiegel van de Nederlandse kunstnijverheid in de negentiende eeuw*, Zutphen 1990
- Elzenga, E., 'Een zaal van een kerk. Het ontwerp van Abraham van der Hart van de Nieuwe Kerk te Amsterdam voor de Plechtigheid der Constitutie in 1814', in: *Kunstlicht* 9 (1988) 2/3, pp. 30-33
- Ende, K.C. van der e.a. (red.), *Huis Hodshon. Bewonersgeschiedenis en restauratie*, Bussum 2001
- Eschaurier, G., 'Van Thijs - Van Velsen', in: *De Nederlandsche Leeuw* 25 (1907) 12, pp. 282-284
- Étiquette du Palais Royal*, Utrecht, januari 1808
- Evers, G.A., 'Koning Lodewijk's tooneel-inrichting op Het Loo', *Het Huis Oud & Nieuw* 3 (1916), pp. 1-11
- Evers, G.A., *Utrecht als koninklijke residentie. Het verblijf van Lodewijk Napoleon te Utrecht 1807-1808*, Utrecht 1941
- Finch, P., *History of Burley-on-the-Hill, Rutland*, vol. 1-2, Londen 1901
- Fischer, P.M., *Ignatius en Jan van Logteren: beeldhouwers en stuc kunstenaars in het Amsterdam van de 18de eeuw*, Alphen aan den Rijn 2005
- Fleurbaey, E., *Empire in het Paleis: de inrichting van het Paleis op de Dam ten tijde van Lodewijk Napoleon*, cat.tent. Amsterdam 1983
- Flick, G.-R., *Missing masterpieces: Lost Works of Art, 1450-1900*, Londen 2003
- Fock, C.W., 'Nieuws over de tapijten, bekend als de Nassause Genealogie', in: *Oud Holland* 84 (1969) 1, pp. 1-28
- Fock, C.W., *Ambachtsman en gilde: al wat blinkt en is geen goud*, inaugurele rede Rijksuniversiteit Leiden, Leiden 1984
- Fock, C.W., 'Frederik Hendrik en Amalia's appartementen: Vorstelijk vertoon naast de triomf van het porselein', in: P. van der Ploeg, C. Vermeeren (red.), *Vorstelijk Verzameld. De kunstcollectie van Frederik Hendrik en Amalia*, Den Haag/Zwolle 1997, pp. 76-77
- Fock, C.W., 'Kleet den wandt vant graft palleis in tapijt & ontzie geen kosten.' Tapijten in het burgerinterieur ten tijde van de Republiek', in: *Textielhistorische bijdragen* 37 (1997), pp. 41-76.
- Fock, C.W., 'Werkelijkheid of schijn: Het beeld van het Hollandse interieur in de zeventiende-eeuwse schilderkunst', in: *Oud Holland* 112 (1998) pp. 187-244

- Fock, C.W. e.a. (red.), *Het Nederlands interieur in beeld, 1600-1900*, Zwolle 2001
- Fock, C.W., 'Interieuropvattingen van Amalia van Solms: Een Frans getint hof in de Republiek (ca. 1625-1675)', in: *Tijdschrift voor Interieurgeschiedenis en Design* 34 (2005), pp. 25-45
- Fock, C.W., *Het stempel van de bewoner: Rede uitgesproken door Prof. dr. C.W. Fock ter gelegenheid van haar afscheid als hoogleraar in de Geschiedenis van de Kunstnijverheid aan de Universiteit Leiden op donderdag 14 juni 2007*, Leiden 2007
- Fox, R. en A.J. Turner, *Luxury Trades and Consumerism in Ancien Régime Paris: Studies in the History of the Skilled Workforce*, Ashgate 1998
- 'Fransche vluchtelingen te 's-Gravenhage', in: *De Wapenheraut*, 7, Octavo serie 11, 's-Gravenhage/Brussel, 1903
- Frederiks, J.G., 'La communauté Wallonne de Voorburg', in: BCEW, eerste serie, 5 (1892), pp. 58-75
- Freling, W.V.J., *Stucwerk in het Nederlandse woonhuis uit de 17e en 18e eeuw: Een onderzoek naar materiaalgebruik, de vormgeving en verspreiding van stucwerk uit de 17e en 18e eeuw in het Nederlandse woonhuis*, proefschrift Technische Universiteit Delft, Delft 1993
- Fryman, O., *Making the bed: The practice, role and significance of housekeeping in the Royal edchambers at Hampton Court Palace, 1689-1737*, doctoraalscriptie, School of Art and Design History, Kingston Univeristy, Londen, September 2011
- Fuhring, P., *Ornament in prent: Zeventiende-eeuwse ornamentprenten in de verzamelingen van het Rijksmuseum*, Amsterdam 1998
- Fuhring, P., *Meisssonier: Un génie du rococo*, vol. II, Turiijn 1999
- Gaastra, F.S., 'De textielhandel van de VOC', in: *Textielhistorische bijdragen* 34 (1994), pp. 50-69
- Gabriëls, J., 'Vrienden van vroeger: De Franse invloed op de vorming van het vorstelijk hof van Lodewijk Napoleon, koning van Holland', in: *Tijdschrift voor Geschiedenis* 132 (2019) 3, pp. 345-374
- Gaillard, R., 'Les commissaires-priseurs et les ventes révolutionnaires du mobilier royal', in: *Versalia* 170 (2012) 1, pp. 183-207
- Garnier, A., *L'Appréciateur du mobilier*, Parijs 1821
- Garnier, A., *La Cour de la Hollande sous le règne de Louis Bonaparte, par un auditeur*, Parijs 1823
- Garnier-Audiger, A., *Manuel du tapissier, décorateur et marchand de meubles*, Parijs 1830
- Gautier, J.J. (red.), *Sièges en société: Histoire du siège du Roi-Soleil à Marianne*, Montreuil 2017
- 'Gehoord en gezien', in: *Leeuwarder Courant*, 28 januari 1964
- Gelder, H.E. van, 'De regeering van 's-Gravenhage, 1795-1851', in: *Jaarboek geschiedkundige vereniging Die Haghe*, (1908), pp. 216-258
- Geldof, E., *Paviljoen Welgelegen, Haarlem: Inventarisatie van de afwerklagen van het interieur*, oktober 2005

- Geldof, E., *Paviljoen Welgelegen, Haarlem: Onderzoek beschilderde meubels*, oktober 2006
- Geldof, E., *Paviljoen Welgelegen, Haarlem: Onderzoek historische afwerkingen*, december 2006
- 'Geslacht en Wapenkunde', in: *De Navorscher* 21 (1871), pp. 208-210
- Gibbs, J., *Curtains & drapes: History, design, inspiration*, Londen 1994
- Goetghebuer, P.J., *Choix des monuments, édifices et maisons les plus remarquables du royaume des Pays-Bas*, Gent 1827
- Gosliga, A.N., *Le meilleur métier: Joseph Cuel (1763-1846), tapissier*, doctoraalscriptie, Universiteit van Amsterdam, december 2005
- Gosliga, A.N., 'Le meilleur métier: Het beroep van tapissier in het eerste kwart van de negentiende eeuw', in: *Kunstlicht* 26 (2005), pp. 28-31
- Gosliga, A.N., 'L'intention patriotique' van Lodewijk Bonaparte en de Hollandse kunstnijverheid', in: *Jaarboek KNOB* 56/57 (2007), pp. 77-99
- Gosliga, A.N., 'The Dutch tapissiers of Louis Bonaparte', in: H. Piena en A. Barth (red.), *Empire Furniture. 8th International Symposium on Wood and Furniture Conservation*, Amsterdam, 17-18 november 2006, congresbundel, Stichting Ebenist, Amsterdam 2008
- Gosliga, A.N., 'Op het voorbeeld der oude Koninginnen: Bordurende Oranjeprinsessen tussen feit en fictie', in: *Desipientia* 28 (2021) 2, pp. 33-38
- Gosliga, A.N. en A. van Goor, *Huis Barnaart: Onderzoek naar de oorspronkelijke afwerking van de bel-étage. Onderzoeksverslag*, Amsterdam/Uitgeest 2015
- Grandjean, S., *Empire furniture, 1800-1825*, Londen 1966
- Grandry, M.-N. de, *Le mobilier français: Directoire. Consulat. Empire*, Parijs 1996
- Grandsart, H., 'Les arts sous l'Empire', in: *Napoléon et les Arts. Connaissances des Arts. Hors-série* 233 (Parijs 2004), pp. 4-13
- Grijzenhout, F., (red.), *Edele eenvoud. Neoclassicisme in Nederland, 1765-1800*, cat.tent. Haarlem, Frans Halsmuseum, Haarlem 1989
- Grijzenhout, F., *Feesten voor het vaderland: Patriotse en Bataafse feesten 1780-1806*, Zwolle 1989
- Groot, B.J. de, *Twee eeuwen hofje van Van Aerden*, Leerdam 1994
- Guide ou nouvelle description de La Haye et de ses environs*, Den Haag 1785
- Guiffrey, J., *Inventaire général du mobilier de la Couronne sous Louis XIV (1663-1715)*, vol. 1, Parijs 1885
- Gwynn, R., *The Huguenots in Later Stuart Britain, Vol II. Settlement, Churches, and the Role of London*, Sussex 2018
- Haan, J. de, *Hier ziet men uit paleizen: Het Groninger interieur in de zeventiende en achttiende eeuw*, Groningen 2005
- Halma, F., *Le grand dictionnaire français & flamand* [...], Utrecht 1719

- Hans, P.-X. (red.), *Le salon de Mercure, chambre de parade du roi*, Versailles 2015
- Harenberg, J., *De Voorst*, Alphen a/d Rijn 1981
- Harenberg, J., *Domus Albemarle: Een serie van 16 prenten met gezichten van het Huis de Voorst bij Zutphen, uitgegeven door Petrus Schenk, ca. 1700*, Alphen a/d Rijn 2008
- Harmanni, R., *Jurriaan Andriessen (1742-1819): 'behangselschilder'*, proefschrift Rijksuniversiteit Leiden, Leiden 2006
- Harmanni, R., *Papieren behang: Een rijke geschiedenis*, Utrecht 2007
- Harmanni, R. en I. Verslype, 'De geheimen van een spectaculaire kamer onthuld', in: *Monumenten* 37 (september 2016) 6, pp. 26-29
- Haru Crowston, C., *Fabricating women: Seamstresses of Old Regime France, 1675-1791*, Durham 2001
- Heesters, J.H.P., *Vier eeuwen behang: De geschiedenis van de wandbespanning in Nederland*, Delft 1988
- Heijenbrok, J. en G. Steenmeijer, *De Fabryck - Bureau voor Gebouwhistorisch Onderzoek, Paviljoen Welgelegen te Haarlem. Historische inrichting*, juni 2007
- Hengelosche Trijpweverijen, *Dutch designs for Utrecht Velvets*, Hengelo 1907
- Hengelosche trijpweverij, Hengelo, Holland*, Rotterdam 1914
- Hengelosche trijpweverij, *Hengelo Velours dessins*, Hengelo 1966
- 'Het paviljoen te Haarlem door S.', in: *Buiten* 18 (1 maart 1924) 9, pp. 100-103
- Heuvel, D. van den, 'New Products, New Sellers? Changes in the Dutch Textile Trades, c. 1650-1750', in: J. Stobart en B. Blondé (red.), *Selling Textiles in the Long Eighteenth Century. Comparative perspectives from Western Europe*, Londen 2014, pp. 118-137
- Heyning, K., E. Koldewij en B. Sens, *Anders bekeken: De geschiedenis van het Zeeuwse binnenhuis*, Zwolle 2001
- Hoekx, J.A.M. *De Bossche ambachtsgilden na 1629: Globaal overzicht van de economische situatie tot aan de Bataafse Tijd*, [z.p.] 1980
- Hoeufft, J.H., *Proeve van Bredaasch taal-eigen*, Breda 1836
- Hofstede, A.C.H., *Nederlandse meubelen: Van Barok tot Biedermeier 1700-1830*, Zwolle 2004
- Horrix, M., 'Wat drie generaties opbouwden', in: *Jaarboek Die Haghe* (1956), pp. 61-111
- Hoskins, L. (red.), *The Papered Wall: The History, Patterns and Techniques of Wallpaper*, Londen 1994
- Houston, J.F., *Fetherbedds and Flock Bedds: A History of the Worshipful Company of Upholders of the City of London*, z.p., 1999
- Huiskens, J.E., *'s Konings paleis op de Dam: Het Koninklijk Paleis op de Dam historisch gezien*, Amsterdam 1989

- Hull, W. van den, *Autobiografie (1778-1858)*, Hilversum 1996
- Hulshoff, A. en C.H. de Jonge, 'Velours d'Utrecht', In: *Historia: maandschrift voor geschiedenis en kunstgeschiedenis*, 9 (1943), pp. 3-11
- Huygens, C., *Oeuvres complètes. Tome VIII. Correspondance 1676-1684*, Den Haag 1899
- Huygens jr., C., *Journal van 21 oktober 1688 tot 2 september 1696. Tweede deel*, [z.d.] 1877
- In Holland staat een huis. Het interieur van 1800 tot heden*. Tentoonstelling in het Stedelijk Museum, Amsterdam, juli/oktober 1941, Amsterdam 1941
- Ising, A., *Het Hof te 's Gravenhage: de Prinsen van Oranje op het Stadhouderskwartier*, Den Haag 1898
- Jackson-Stops, G., 'William III and French Furniture', in: *Furniture History* 7 (1971), pp. 121-126
- Jackson-Stops, G., 'Daniel Marot and the 1st Duke of Montagu', in: *Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek* 31 (1980), pp. 244-262
- Jacobson, H., *Luxury and Power: The Material World of the Stuart Diplomat, 1660-1714*, Oxford 2011
- Jacqué, B. en E. Koldeweij, 'Sales of Scenic Wallpapers from Jean Zuber & Co in the Netherlands (1815-1824)', in: *Het Nederlandse Binnenhuis gaat zich te buiten* (Leids Kunsthistorisch Jaarboek 14), Leiden 2007, pp. 216-227
- Jager, G.W.M. en C.W. Fock, *Italiaans stucwerk in Den Haag en Leiden 1700-1800*, Leiden 1984
- Janneau, G., *Le mobilier français: Les sièges*, Parijs 1967
- Janti, P. de, *Forêt, chasses et château de Rambouillet*, [z.p.] 1947
- Japikse, N., *Briefwisseling van Willem III en van Hans Willem Bentinck (1656-1702)*, I-II, Den Haag 1927-1935
- Jessen, P., *Das Ornamentwerk des Daniel Marot in 264 Lichtdrucken nachgebildet*, Berlin 1892
- Jonge, C.H. de, *Holländische Möbel und Raumkunst von 1650-1780*, Den Haag 1922
- Jonker, B., *Huis Barnaart Haarlem: Onderzoek naar de historische afwerklagen van de bel-étage*, Zwolle 2015
- Jourdan, J.-B.-E., *Éphémérides historiques de La Rochelle*, vol. II, La Rochelle 1871
- Kami, N., *Fortress of the Soul: Violence, Metaphysics, and Material life in the Huguenots' New World, 1517-1751*, Baltimore 2005
- Keur- en ordonnantie-boek, van het Comans-gilde binnen Dordrecht*, Dordrecht 1785
- Keuren en ordonnantien der stad Haerlem [...]*, Haarlem, 1755
- Kikkert, J.G., *Louis Bonaparte 1778-1846: Koning van Holland*, Rotterdam 1981
- King, D., *The complete works of Robert and James Adams*, Oxford 2001

Kjellberg, P., *Le Mobilier Français du XVIIIe siècle: Dictionnaire des ébénistes et des menuisiers*, Parijs 2002

Knappert, H.E., 'Zes jaar residentie', in: *Eigen Haard* 33 (13 augustus 1921) pp. 515-517

Knolle, P., 'Amsterdamse stadstekenacademie, een 18de-eeuwse 'oefenschool' voor modeltekenaars, Met een lijst van redevoeringen', in: A. Martis, H. Miedema en E. van Uiterst (red.), *Kunstonderwijs in Nederland*, Haarlem 1980, pp. 1-41

Koldewij, E., *Goudleer in de Republiek der Zeven Verenigde Provinciën: Nationale ontwikkelingen en de Europese context*, proefschrift Universiteit Leiden, dl. I-V, Leiden 1998

Koldewij, A., M.J.F. Kuijt en E.G.M. Adriaansz., *Achter het behang: Vierhonderd jaar wanddecoratie in het Nederlandse binnenhuis*, Amsterdam 1991

Koppius, W.J. 'Van en om een Amsterdamsche van het laatst der 18e eeuw', in: *Jaarboek Amstelodamum* 31 (1934), pp. 125-134

Kraaij, H.J., *Het Koninklijk Paleis te Amsterdam: Een beknopte geschiedenis van het gebouw en zijn gebruikers*, Zwolle 1997

Kuijpers, E., *Migrantenstad: Immigratie en sociale verhoudingen in zeventiende-eeuws Amsterdam*, Hilversum 2005

Kuile, E.H. ter, 'Op zoek naar de architect van het paviljoen te Haarlem', in: *Bulletin KNOB* 74 (1975), pp. 191-196

Kuile, E.H. ter, 'Het Paviljoen bij Haarlem nader beschouwd', in: *Bulletin KNOB* 76 (1977), pp. 9-13

Kuiper, Y., 'Van patriot tot notabele: de reis van de doopsgezinde koopman Pieter Cats uit Leeuwarden door de Republiek in de nazomer van 1792', in: *Doopsgezinde Bijdragen* 35/36 (2010), pp. 303-336

Kurtz, G.H., 'Het Comansgilde en het Comanshofje te Haarlem', in: *Jaarboek Haerlem* (1941), pag. 33-37

Laan, B., e.a. (red), *Achter gesloten deuren: Bronnen voor interieurhistorisch onderzoek 1800-1950*, *Jaarboek Cuypersgenootschap*, Rotterdam 2000

Labarre de Raillicourt, D., *Louis Bonaparte (1778-1846) roi de Hollande, frère et père d'empereurs*, Parijs [1969]

Laet, V. de, *Brussel binnenskamers: Kunst- en luxebezit in het spanningsveld tussen hof en stad*, Amsterdam 2011

Lainé, T. en J.J. Balechou (graveur) en R. Viale (uitgever), *Livre de divers desseins d'ornements* [...], Aix-en-Provence 1740

Lane, J., *Apprenticeship in England, 1600-1914*, Londen 1996

Leeuw-Kistemaker, R.E. van der, *Wonen en werken in de Warmoesstraat van de 14e tot het midden van de 16e eeuw. Werkschrift nr.7. Historisch seminarium van de Universiteit Amsterdam*, Amsterdam 1974

- Lefuel, H., *François-Honoré-Georges Jacob-Desmalter, ébéniste de Napoléon Premier et de Louis XVIII*, Parijs 1925
- Lennepe, J. van, *Tooneel-decoratief door F.J. Pfeiffer jr.*, Amsterdam 1845
- Lesger, C., *Het winkellandschap van Amsterdam*, Hilversum 2013
- Letellier, R.I., *The Bible in Music*, Cambridge 2017
- Loos-Haaxman, J., 'De behangselfabriek der Vaderlandsche maatschappij te Hoorn', in: *Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek*, 12 (1961), pp. 149-192
- Lunsingh Scheurleer, Th. H., 'Jan van Mekerem, een Amsterdamsche meubelmaker uit het einde van de 17de en begin der 18de eeuw', in: *Oud Holland* 58 (1941), pp. 178-187
- Lunsingh Scheurleer, Th.H. 'Het Amsterdamse St.-Jozefsgilde, in het bijzonder met betrekking tot de meubelmakers', in: *Historia* 8 (1942), pp. 33-45
- Lunsingh Scheurleer, Th.H., 'Een Louis XVI interieur voor het Rijksmuseum', in: *Phoenix: Maandschrift voor beeldende kunst*, 3 (1948) 4, pp. 29-37
- Lunsingh Scheurleer, Th., 'De inrichting van het Koninklijk Paleis te Amsterdam onder Lodewijk Napoleon', in: *Publicaties van het Genootschap voor Napoleontische Studiën*, 4 (1953), pp. 242-260 en 7 (1955), pp. 25-38
- Lunsingh Scheurleer, Th.H., *Van haardvuur tot beeldscherm. Vijf eeuwen interieur- en meubelkunst in Nederland*, Leiden 1961
- Lunsingh Scheurleer, Th.H., 'Het Huis de Voorst in zijn glorietijd', in: *Bulletin KNOB* 6 (1963) 16, pp. 193-220
- Lunsingh Scheurleer, *Retrospectie in vogelvlucht*, afscheidsrede, Leiden, 15 mei 1981
- Lunsingh Scheurleer, Th. en C.W. Fock, *Het Rapenburg: Geschiedenis van een Leidse gracht*, Leiden 1986-1992
- Luttervelt, R. van en L. Brummel, *Lodewijk Napoleon en het koninkrijk Holland*, cat.tent. Rijksmuseum, Amsterdam, 20 maart-25 mei 1959, Amsterdam 1959
- MacKendrick, N., Brewer, J., en Plumb, J.H., *The Birth of a Consumer Society: The Commercialization of Eighteenth-Century England*, Londen 1982
- Malton, Th., *Complete Treatise on Perspective* [...], Londen 1775
- The Manuscripts of the House of Lords: 1702-1704 (H.L. 62)*, vol. 5, Londen 1910
- Marin, P., *Compleet Fransch en Nederduitsch woordenboek*, Amsterdam 1710
- Mathhey, I., *Vincken moeten vincken lokken: Vijf eeuwen vangst van zangvogels en kwartels in Noord-Holland*, Hilversum 2002
- McCants, A., *Civic Charity in a Golden Age*, Urbana/Chicago 1997
- Meer, C. van der, 'Tweehonderd jaar Barnaart in Vogelenzang', in: *Ons Bloemendaal* 31 (2007) 4, pp. 18-20

- Meijer, M.W., 'Particuliere pretensies', Aankoop- en bouwactiviteiten van generaties gegoede Leeuwarders ter plaatse van het voormalige hoofdbureau van politie en de brandweerkazerne aan de Nieuwestad', in: D. Kooistra (red.), *Leeuwarder Historische Reeks*, dl. I, Leeuwarden 1987, pp. 46-93
- Meischke, R., 'Enkele Amsterdamse ontwerpen van c. 1720: Mogelijk van Jean Coulon', in: *Bulletin KNOB* 77 (1978), pp. 153-170
- Meischke, R. e.a., *Huizen in Nederland, deel 4, Utrecht, Noord-Brabant en de oostelijke provincies*, Zwolle 2000
- Meischke, R. en H.J. Zantkuijl, 'De stamboom van een bijzonder huis: Nieuwe Gracht 7 te Haarlem', in: *Jaarverslag Vereniging Hendrick de Keyser* (2005), pp. 31-43
- Meischke, R. en H.J. Zantkuijl, 'Een tekenboekje uit 1812 en de 19de-eeuwse huisplattegrond', in: *Bulletin KNOB* 105 (2006) no. 1/2, pp. 15-22
- Mertens, W.J.J., *Meubeltapisserieën in de Nederlanden en Frankrijk vanaf de late middeleeuwen tot 1900: Aspecten van productie, iconografie, distributie en gebruik*, proefschrift Rijksuniversiteit Leiden, Leiden 2008
- Mertens, W.J.J. e.a., *Ijdel stof: Interieurtextiel in West-Europa van 1600 tot 1900*, Antwerpen 2001
- Mésangère, P. de la (red.), *Meubles et Objets de goût*, vol. 1-8, Parijs 1802-1826
- Meulenkamp, W., *Theekoepels en tuinhuisen in de Vechtstreek*, Weesp 1995
- Minet, S. (Red.), *Register of the Church of the Artillery, Spitalfields, 1691-1786, Publications of the Huguenot Society of Londen*, vol. 42, Londen 1948
- Minet, W. en S. Minet (red.), *Registers of the French Church of Le Carre and Berwick Street, London [1690-1788], Publications of the Huguenot Society of Londen*, vol. 25, Londen 1921
- Minet, W. en S. Minet (red.), *Registers of the churches of the Tabernacle, Glasshouse Street, and Leicester Fields, 1688-1783, Publications of the Huguenot Society of Londen*, vol. 29, Londen 1926
- Moens, W.J.C en T.C. Colyer-fergusson (red.), *The Registers of the French Church, Threadneedle Street. Publications of the Huguenot Society of London*, vol. 16, Londen 1906
- Mörke, O., 'William's III Stadholderly Court in the Dutch Republic', in: E. Mijers en D. Onnekind (red.), *Redefining William III: The Impact of the King-Stadholder in International Context*, Aldershot 2006, pp. 227-240
- Morren, Th., *Het huis Honselaersdijk: Vermeerderd met Het huis Honselaarsdijk opnieuw getekend. En Samenvatting en topografisch overzicht*, Alphen a/d Rijn 1990
- Murdoch, T., 'Worthy of the monarch: Immigrant craftsmen and the production of state beds, 1660-1714', in: R. Vigne, e.a. (red.), *From strangers to citizens: The Integration of Immigrant Communities in Britain, Ireland, and Colonial America, 1550-1750*, Londen 2001, pp. 151-159
- Murdoch, T., 'Fit for a King: The State Bed from Melville House, Fiif', in: *Apollo* 155 (2002) 149, pp. 3-9
- Naber, J.W.A., *Correspondentie van de Stadhouderlijke familie, 1777-1795*, vol. I, Den Haag 1931

- Nierop, L. van, 'Gegevens over de nijverheid van Amsterdam, 1677-1794', in: *Jaarboek Amstelodamum* 28 (1931), pp. 95-182
- Nierop, L. van, 'Naamregister van alle de voornaamste Winkeliers der Stad Amstelredam 1676', in: *Jaarboek Amstelodamum* 29 (1932), pp. 159-216
- Nieuw Arnhemsch adresboek met de gemeenten Velp, Rosendaal, Oosterbeek en Westervoort*, Arnhem 1890
- Nooij, A. de, *Van paradebed tot lijkstaatsie: Rouw- en begrafenisceremonieel aan het stadhoudelijk hof in Holland, 1584-1759*, doctoraalscriptie Rijksuniversiteit Leiden, Leiden 1986
- Noordergraaf, L., *Daglonen in Alkmaar 1500-1850*, [z.p.] 1980
- Nouvel-Kammerer, O. (red.), *L'aigle et le papillon: Symboles des pouvoirs sous Napoléon*, cat.tent., Parijs 2007
- Oldewelt, W.F.H., *Kohier van de personeele quotisatie over het jaar 1742*, dl. I-II, Amsterdam 1945
- 'Omstandige Beschrijving van de plegtigheden [...]', in: 's-Gravenhaegse Extraordinaire Courant. Ao. 1760, no. 29.
- Ordonnantie van het Comans-gilde binnen de stad Haarlem*, Haarlem 1751
- Ormrod, D., *The Rise of Commercial Empires: England and the Netherlands in the Age of Mercantilism, 1650-1770*, Cambridge 2003
- Otter, H. den, *Naar inzicht en vakmanschap: A.-J. Roubo's L'Art du menuisier over interieurbouw en meubelmakerij in de achttiende eeuw*, proefschrift Universiteit van Amsterdam, Amsterdam 2016
- Oven, R. van, 'Een Haarlemsche patriciërs woning', in: *Buiten* (12 april 1924), pp. 172-174; (19 april 1924), pp. 184-186
- 'Oud behang en de behanger', in: *Leeuwarder nieuwschblad*, 4 oktober 1934
- Ozinga, M.D., *Daniel Marot, den schepper van den Hollandschen Lodewijk XIV-stijl*, Amsterdam 1938
- Ozinga, M.D., 'De architecten van Lodewijk Napoleon als koning van Holland', in: *Oudheidkundig Jaarboek KNOB* 11 (1942), pp. 63-87
- Ozinga, M.D., 'Flandria Nutrix, een Alkmaarse patricische woning gezien tegen de decoratieve aspecten van de Hollandse bouwkunst uit de eerste helft der achttiende eeuw', in: *Miscellanea Jozef Duverger*, Gent 1968, pp. 666-695
- Pallot, B.G.B., *L'art du siège au XVIIIème siècle en France*, Parijs 1987
- Panhuysen, B., *Maatwerk: Kleermakers, naaisters, oudkleerkopers en de gilden (1500-1800)*, Amsterdam 2000
- Pasquier, Th., *Dessins d'ameublement*, Parijs 1822-1836
- The Paper-Hanger's and Upholsterer's Guide* [...], Londen [1854?]
- Pelinck, E., 'Het logement van Leiden te 's-Gravenhage', in: *Jaarboekje Oud Leiden* (1965), pp. 37-
- Percier, Ch. en P.F.L. Fontaine, *Recueil de décorations intérieures* (...), Parijs 1801-1827

- Perron, G., 'Les enfants des nouveaux convertis dans les écoles catholiques à La Rochelle en 1687', 2 artikelen, augustus 2014, <https://lebloguedequyperron.wordpress.com>, geraadpleegd op 22 september 2019
- Piena, H., *Kleurrijk Nederland: Beschilderd meubilair tussen 1600-1930*, 3 dln., proefschrift Rijksuniversiteit Leiden, Ede 2020
- Pijzel-Dommisse, H.H., *Het Hollands pronkpoppenhuis: Interieur en huishouden in de 17de en 18de eeuw*, Zwolle/Amsterdam 2000
- Pijzel-Dommisse, H.H., 'Buires, gueridons en cassoletten: 'Frans' zilver in het interieur van stadhouder Willem III', in: Baarsen, R.J. e.a., *Het Nederlands binnenhuis gaat zich te buiten. Internationale invloeden op de Nederlandse woencultuur*, Leiden 2007, pp. 91-115
- Plan, Ph., 'Les protestants d'Alençon en 1680', in: *Bulletin de la Société de l'histoire du protestantisme en France*, 25 (1876) 6, pp. 259-274
- Pluym, W. der, *Vijf eeuwen binnenhuis en meubels in Nederland 1450-1950*, Amsterdam 1954
- Privat-Savigny, M.-A., *Quand les princesses d'Europe brodaient: Broderie au petit point, 1570-1610. Les cahiers du Musée national de la Renaissance 2*, Parijs/Écouen 2003
- Raaij, S van en P. Spies, *In het gevolg van Willem II & Mary: Huizen en tuinen uit hun tijd*, Amsterdam 1988
- Rasch, R., *Muziek in de Republiek: Muziek en maatschappij in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden 1572-1795. Hoofdstuk 11*, Utrecht/Houten 2018
- Rijksmuseum Amsterdam, *Catalogus van meubelen en betimmeringen*, Amsterdam 1952
- Robert, B., *Une liste de Protestants Alençonnais au lendemain de la Révocation de l'Édit de Nantes. Extrait du Bulletin de la Société d'Histoire et d'Archéologie de l'Orne, année 1937 (Tôme 12)*, z.d. 2008
- Rosa de Carvalho-Roos, T., 'Hoe houdt de stadhouder hof?: Een speurtocht naar het decor waartegen het dagelijks leven van de stadhouders Willem IV en Willem V zich afspeelde in de Stadhoudelijke Kwartieren van het Haagse Binnenhof', in: *Oud Holland* 116 (2003) 3/4
- Roy van Zuydewijn, N. de, *Paviljoen Welgelegen, het provinciehuis van Noord-Holland*, [Haarlem] 2000
- Ruitenbeek, H., *Kijkcijfers: De Amsterdamse Schouwburg 1814-1841*, Amsterdam 2002
- Sandbergen, F.J.W.H., *Nederlandsche en Nederlands-Indische scheepsnationaliteit*, [1931]
- Sargentson, S., *Merchants and Luxury Markets*, Londen 1997
- Sarphati, S., *Geschiedenis der tentoonstellingen van volksvlijt in Nederland: Tentoonstelling te Utrecht in 1808, tentoonstelling te Amsterdam in 1809*, Amsterdam, 1862
- Sas, N.C.F. van, 'Vaderlandsliefde, nationalisme en vaderlands gevoel in Nederland, 1770-1813', in: *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden* 104 (1989), pp. 471-495
- Sas, N.C.F. van, *De metamorfose van Nederland: Van oude orde naar moderniteit 1750-1900*, Amsterdam 2004

- Savary des Brûlons, J., *Dictionnaire universel du commerce* [...], Parijs 1748
- Schipper-Van Lottum, M.G.A., *Advertenties en berichten uit de Amsterdamse courant* [...], Amsterdam 1993-2004 [8dln.]
- Schonewel e.a., P., *Patriotten in Drenthe, 1780-1787: Oude grieven, nieuwe idealen*, Assen 1987
- Schmidt, C., *Om de eer van de familie: Het geslacht Teding van Berkhout 1500-1950, een sociologische benadering*, Amsterdam 1986
- Schmidt, F.H., *Pieter de Swart: Architect van de achttiende eeuw*, Zeist 1999
- Schmidt, F.H., *Passion and Control: Dutch Architectural Culture of the Eighteenth Century*, Ashgate 2017
- Schuerman, A.L., *Algemeen Vlaamsch idioticon* [...], [z.p.] 1865-1870
- Schuitema-Meijer, A.T., 'De stadhoudersstoel van de hoge justitiekamer te Groningen', in: *Bulletin van het Rijksmuseum*, 14 (1966) 3, pp. 112-116
- Shimbo, A., *Furniture-Makers and Consumers in England, 1754-1851: Design as Interaction*, Oxon 2016
- Sluylterman, K., *Huisraad en binnenhuis in Nederland in vroegere eeuwen*, Den Haag 1925
- Smit, N., 'Twee Haarlemse parels uit de Franse tijd', in: *Napoleon in Nederland 1811-2011* (maart/april 2011) 2, pp. 26-28
- Smit, R.C., 'Five Furniture Drawings in Siena', in: *Furniture History*, 3 (1967), pp. 1-15
- Smith, G., *A Collection of Designs for Household Furniture and Interior Decoration*, Londen 1808
- Soil, E., *Les tapisseries de Tournai: es tapissiers et les hautelisseurs de cette ville: Recherches et documents sur l'histoire, la fabrication et les produits des ateliers de Tournai*, Doornik/Lille 1892
- Sonenscher, M., *Work and Wages: Natural Law, Politics, and the Eighteenth-century French Trades*, Cambridge 1989
- Sor, C. de [Comtesse d'Eilleaux], *Napoleon in Holland en België*, [z.p.] 1839
- Soutendam, J., 'Hoe de HH. Gedeputeerden van Delft ter Statenvergadering naar den Haag reisden en aldaar hun verblijf Melden', in: *Eigen Haard* (1877), nr. 10
- Spa, G. de, 'Pierre Gole: Bloemenmarqueterie in bloei', in: *Collect* (september 2017) 8, pp. 153-157
- Spaans, J., *Armenzorg in Friesland 1500-1800: Publieke zorg en particuliere liefdadigheid in zes Friese steden: Leeuwarden, Bolsward, Franeker, Sneek, Dokkum en Harlingen*, Hilversum 1997
- Spaans-van der Bijl, T., *Lodewijk Napoleon, koning van Holland: Vredesvorst in een tijd van geweld*, Zaltbommel 1967
- Steegen, E., *Kleinhandel en stedelijke ontwikkeling: Het kramersambacht te Maastricht in de vroegmoderne tijd*, Hilversum 2006
- Stenvert, R. en E. Orsel, 'Jacob Roman: een innovatief ontwerper?', in: *Bulletin KNOB* (2018) 2, pp. 58-79

- Stosch, P. van en B. Picard, *Pierres antiques gravées, sur lesquelles les graveurs ont mis leurs noms [...]. Gemmae antiquae caelatae, sculptorum nominibus insignitae [...]*, Amsterdam 1724
- [Straalen, J. van], 'Beschrijving van het huwelijk van Frederika Louise Wilhelmina, prinses van Oranje, dochter van prins Willem V, met den erfprins van Brunswijk-Lunenburg', in: A.J. Servaas van Rooijen (red.), *Haagsch jaarboekje voor 1895*, 7 (1895), pp. 29-45
- Straaten, J. van, *Gronden en afbeeldingen van enige gebouwen en derzelve binnenwerken*, Haarlem 1812
- Survey of London: St. James, Westminster. pt. 1. South of Piccadilly*, University of London for the London County Council, Londen 1960
- Swigchem, C.A. van, 'B.W.H. Ziesenis, architect 1762-1820', in: *Bouw* 17 (1962), pp. 866-871
- Swigchem, C.A. van, *Abraham van der Hart 1747-1820: Architect. Stadsbouwmeester van Amsterdam*, Amsterdam 1965
- Swigchem, C.A. van, 'Het huis Hodshon te Haarlem', in: *Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek* 31 (1980), pp. 439-455
- Tessin the Younger, N./P. Waddy (red.), *Traictè dela decoration interieure 1717*, Stockholm 2002
- Thiel, P.J.J. van, *Het Nederlandse geschenk aan Koning Karel II van Engeland, 1660*, cat.tent. Rijksmuseum, Amsterdam 1965
- Thornton, P., *Form and Decoration: Innovation in the Decorative Arts, 1470-1870*, Londen 1998
- Thornton, P., *Seventeenth-Century Interior Decoration in England, France and Holland*, Londen 1974
- Thurley, S., *Hampton Court Palace: A Social and Architectural History*, Yale 2003,
- Tortora, P.G. en I. Johnson, *The Fairchild Books Dictionary of Textiles*, New York 2013
- Traité de partage et d'accommodement sur la succession de la maison d'Orange, conclu entre sa majesté le roi de Prusse, et [...] le prince d'Orange et de Nassau [...]*, [z.p.] 1732
- Tromp, H. *Het huys te Soestdijk: Het Koninklijk Paleis Soestdijk historisch gezien*, Zutphen 1987
- Turpin, A., 'A table for queen Mary's Water Gallery at Hampton Court', in: *Apollo* 443 (1999), pp. 3-14
- Veluwenkamp, J.M., 'De Leidse lakenondernemer Daniël van Eys, 1688-1739', in: *Jaarboekje Oud-Leiden* (1992), pp. 109-124
- Verlet, P., *Le mobilier royal français: Meubles de la couronne conservés en France*, Paris 1945
- Verlet, P., *Les meubles français du XVIIIe siècle*, Paris 1956
- Verlet, P., 'Le commerce des objets d'art et les marchands merciers à Paris au XVIIIe siècle', in: *Annales E.S.C. XIII* (1958), pp. 10-29
- Verlet, P., 'Notes sur quelques tapissiers Parisiens du XVIIIe siècle', in: *Furniture History* 21 (1985) 1, pp. 19-31
- Verwijs, E. en J. Verdam (red.), *Middelnederlandsch woordenboek*, IX vols., Den Haag 1889
- Vittet, J., *Dans les rêves de Napoléon: La première chambre de l'Empereur à Fontainebleau*, cat.tent.

Fontainebleau 15 oktober 2016-23 januari 2017, Dijon 2016

Vivant Denon, D., *Voyage dans la basse et la haute Egypte, pendant les campagnes du général Bonaparte*, 2 vols., Parijs 1802

Vlaardingebroek, P., *Het paleis van de Republiek: Geschiedenis van het stadhuis van Amsterdam*, Zwolle 2011

Vlaardingebroek, P., 'Oude Turfmarkt 151', in: *Binnenstad* 46 (april/mei 2012) 251, pp. 27-29.

Vlaardingebroek, P., 'Haarlem, Huis Barnaart, de vondst van een bijzondere ontwerptekening', in: Jaarverslag *Vereniging Hendrick de Keyser* (2013), p. 23

Vlaardingebroek, P., 'De achttiende-eeuwse verbouwing van Singel 119', in: *Amstelodamum* 102 (2015), 2, pp. 77-80

Vlis, Ch.C., 'De bouw van het perceel Nieuwestad 49 te Leeuwarden', in: *De Vrije Fries: mengelingen*, vol. 38 (1946), pp. 60-68

Vogelsang, W., *Catalogus van de meubelen in het Nederlandsch Museum voor geschiedenis en kunst te Amsterdam* [Amsterdam 1907]

Voorst tot Voorst, J.M.W. van, 'Twee Haagse meubelfabrieken', in: *Antiek* 9 (1974/5), pp. 357-375

Vrankrijker, A.J.C. de, 'Weverijen in Laren', in: *Tussen Vecht en Eem*, 10 (1980) 2, pp. 80-109

Waller, T., *A General Description of all Trades Digested in Alphabetical Order*, Londen 1747

Warnke, M., *Hofkünstler: Zur Vorgeschichte des modernen Künstlers*, Keulen 1996

Weelden, A. van, *Hodshon versus Barnaart: Directoire versus Empire, doctoraalscriptie Kunsthistorisch Instituut, Rijksuniversiteit Leiden*, 1992

Weiland, P., *Nederduitsch taalkundig Woordenboek*, Amsterdam 1810, vol. 5

Wenken voor vrouwen, *die geheel of gedeeltelijk in eigen onderhoud moeten voorzien*, vol. 1, 1892

Werf, L. van der, 'Behangselchilders Jacob Cats, Rutger Camerling en Hendrik Mooij in het Oude Hof', op www.amsterdamseakten.nl, geraadpleegd 22 oktober 2020

Westman, A., 'Splendours of State: The Textile Furnishings in the King's Apartments', in: *Apollo* 140 (1994) 390, pp. 39-45

Westman, A., *Fringe, Frog & Tassel: The Art of the Trimmings-Maker in Interior Decoration*, Londen 2019

Wiegandt, C.-P., *Transition. Louis XVI. Le mobilier français*, Parijs 1995

Wildeman, M.G., 'Het Stadhuis te 's-Gravenhage. (Tijdvak 1733-1739).', in: A.J. Servaas van Rooijen (red.), *Haagsch Jaarboekje voor 1896*, jrgang. 8, Den Haag 1896, pp. 127-153

Willemsen, M., 'Meubelmakers en -handel in Haarlem in de achttiende eeuw', in: *Haarlem Jaarboek* 1995 (Haarlem 1996), pp. 99-119

Wijck, H.W.M., van der en J. Enklaar-Lagendijk, *Zuylestein*, Alphen a/d Rijn 1982

- Wijsenbeek-Olthuis, Th., 'Staat er wat er staat? Het interieur en de negentiende-eeuwse boedelinventaris', in: B. Laan e.a. (red), *Achter gesloten deuren: Bronnen voor interieurhistorisch onderzoek 1800-1950, Jaarboek Cuypersgenootschap*, Rotterdam 2000, pp. 60-69
- Woelderink, B., *Geschiedenis van de Thesaurie: Twee eeuwen Thesaurie en de thesauriers van het Huis van Oranje, 1775-1975*, Hilversum 2010
- Worp, J.A., *De briefwisseling van Constantijn Huygens, (1608-1687)*, 6 dln., Den Haag 1911-1917
- Ysselsteyn, G.T. van, *Geschiedenis der tapijtweverijen in de Noordelijke Nederlanden: Bijdrage tot de geschiedenis der kunstnijverheid*, Leiden 1936
- Zaal, W., *Lodewijk Napoleon en ons land*, Amsterdam 1960
- Zijlstra-Zweems, H.M., 'Nogmaals de architect van Welgelegen', in: *Bulletin KNOB* 76 (1977), pp. 119-120.
- Zonneville-Heyning, C.E., 'Enkele kanttekeningen bij de inrichting van de nieuwe vleugel van het stadhoudelijk kwartier', in: *Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek* 31 (1980), pp. 410-422
- Zonneville-Heyning, C.E. 'De verbouwing van de Hofkapel in 1770', in: *Leids Kunsthistorisch Jaarboek*, 3 (1984), pp. 543-553

Register van persoonsnamen

Getallen die beginnen met A verwijzen naar de nummers van de advertenties in bijlage 1, getallen met een *n* naar het nummer van de pagina en vervolgens de eindnoot en getallen met een *t* naar het nummer van de pagina en vervolgens de tabel.

- Absiel, François 164, 173, 174
 Advance, Johannes Jacobus 201
 Alberda, Unico Allard 95
 Alberti 143
 Albertine Agnes 88
 Amalia van Solms 22, 84, 90, 107
 Angelade, Pieter 105, 137
 Anna van Hannover 131-132, 133, 137, 138, 139-141, 142, 143-144, 195, 197, 203
 Anthéaume, Baptiste 44
 Anthonisse, Evert 30
 Apostool & Willink 162
 Aquitons, Anna Françoise 201
 Arnhem, Jan van, heer van Rosendael 114, 116, 117, 118
 Arnhem, Janne Margriete van 114, 116, 117, 118
 Artois, graaf van 246
 Audrouin, Elisabeth 145
 Audrouin jr., Pierre 52, 58, 63, 64, 66, 144, 145-146, 180, A6
 Audrouin sr., Pierre 23, 145
 Audrouin, Philippe 11, 49, 50, 54, 55, 57, 66, 84, 135, 144-159, 322, 323, 324, A6
 August, Elisabeth 248

 Baak, F. A129, A173
 Baartman, Johan (Jan) 134, 143
 Baert, wed. Alexander, atelier 155
 Bangart, H. 30t1.8
 Bangert, Hendrik A161, A198
 Bangert, Johannes A102
 Barnaart, Jacobus 142
 Barnaart, Willem 58, 63, 66, 217
 Barnaart, Willem Philip 241, 250-281, 284, 293
 Barnaart sr., Willem Philip 251
 Basse, Anna Margaretha A80
 Bealing, Richard 86, 97, 109, 119

 Beer, Daniel de 164, 165
 Beijler, Elisabeth 44-45
 Benedzé/Bénézet, de heer 155
 Bentinck, Hans Willem, graaf van Portland 86, 89, 104, 108
 Bérain, Jean I 90
 Berger, Caspar 194
 Berger, Coenraad 34
 Berger, Georges 197
 Berger, Jean George 64, 244, 259, 290, 298
 Bergh, Joannes Henricus van der 169
 Berijder, Johan 162
 Beumer A176, A194
 Beunat, Joseph 265, 270
 Beuscher, Johan Hendrik A211
 Bie, Gerrit de 54, A169, A180
 Biennais 244
 Bijl, wed. Willem, Cornelia Maria Quaat 174
 Bimont, Jan-François 12-13, 28, 30, 44, 47, 48, 51, 55
 Bjorn/Biorn, B. A209
 Blacquièrre 49
 Blacquièrre & Pichot 134
 Blankert/Blanckert, Nicolaas 59, 62, 134, 162, 164, 165, 168, 321, A41
 Blondel, Jacques-François 139
 Bodde, Dirk 162
 Boerier, Pierre 197
 Boers, Willem 103, 104
 Boision 98
 Bollina, Joseph 212
 Bon Enfant/Bonefant, Daniel 149
 Bon, gebroeders 92
 Boot, Roelof 165
 Bordier/Bourier en zoon, Abraham A106
 Bordier/Bourier, Pierre Jacques 34, A100, A106, A177
 Borneman, Theodoor 207

- Boucher, Juste Nathan 53, 196
 Boudewijnse, A. 202
 Boulard, Michel-Jacques 244, 265
 Boulay, Noémi 98, 99
 Boulé du Val, Jacob 101
 Bourier, Pierre Jacques 219, 247, 259, 290
 Boven, Jacob Marinus ten 29, 34
 Brakel, Cornelis Aernout van 198, 201
 Brand, Hendrik 34
 Brand, Johan Marcus 29
 Brand/Brant, Wijnand/t 40
 Brandlicht, wed. Hend. A80
 Bree, Cornelis van 28, 65
 Brens, Johannes 15, A77, A85, A93, A97, A105, A112, A160, A167, A181
 Breugel, Jan 102
 Breytspreek, Carel jr. 3, 220, 244, 255, 278-279, 293, 296, 299, 303, 305
 Brienens, Arnoldus Johannes van 38, 218
 Broek d'Obrenan, Jean van den 227
 Broeke Willink, Jan ten 55-56
 Brossard de St. Claire, Marie 99
 Bruijn, Daniel de 60
 Brun, De 104, 105, 111
 Bruyn, Dirck de 98, 102, 103-104
 Buijk en comp., Pieter 49
 Burkom, Frans van 46
 Burman, Folkert A. 38, 255, 256-257, 258, 259, 261, 268, 272, 277, A138
 Bussemaker, Gerrit 38
 Buys, Paulus Hubert Martini 249

 Cabareux, Helena 215
 Calderwood, Mrs. 197, 198
 Camerling, Rutger 204
 Campagne, Isaacq Louis La 142
 Campaigne, Jean Theodore la 33, 46, 57
 Campbell, R. 42, 49
 Carolina, prinses van Oranje-Nassau 34-35, 140, 142, 195, 204
 Caron, Adrienne Angélique 247
 Caron, Jean 247
 Catel/Katel, Daniel 145, 162
 Cats, Anna 281
 Cats, Anna Margaretha A146
 Cats, Jacob 204
 Cats, Pieter 11, 64, 241, 249, 281-292
 Cautaeys, Nicolaus A90
 Cekot en Ribbers 34
 Chaisneux, Jean-Matthijs 54, 58, 214, 217, 220, A134, A135
 Chaisneux, Louise 217
 Changuion, Charles 218
 Chantal, Jean Antoine Simon 294
 Chapuis, Jean Joseph 220, 304
 Chapuis, Jeanne 216
 Charpantier 295, 298
 Chatelain, Simon 100, 101
 Chippendale, Thomas 50, 51, 193
 Choiseul du Plessis, Gilbert de, bisschop van Doornik 22
 Christiaan, vorst van Dillenburg 110
 Cievensie, J. A191
 Claerson 163
 Clair/Clerq, Alexandre le 22, 103
 Clifford, Catharina 252
 Clifford, George 108
 Clockert/Klokkert, Hendrick 21, 84
 Cloppenburgh, Barend 160
 Coedijk, C. 180
 Colla, Catharina 198
 Colla, Jean Pierre 198
 Colla, Johanna Cornelia 200
 Colla, Johannes 41, 198-201
 Colla, Johannes Noach 200, 201
 Colla, Judith 198
 Colla jr., Noë 198
 Colla, Noë 35, 41, 135, 139t3.2, 198-201, 322
 Colla, Noë en zoon 199-201, 205, 207, 209-210
 Colla sr., Noë 198
 Colla, Willem Cornelis 200
 Conte, François de 217
 Conte, Louis le 217
 Coppens, Augustin 146, 185n123
 Corbaz, Willem 193-194
 Cornaal, Willem 213
 Coronel, Jacob Senior 175
 Corthenberge, F.H. van 61, 255, 260, 267, 271, 274, 276, 277, 283, 284
 Coulon, Anthony 88, 131-132, 138
 Coulon, Jean 88, 133, 172-173, 174
 Coulon, Lodewijk 195

- Court, Allard de la 162
 Court, Maria la 52, 62, 171
 Court, Pieter de la 162
 Courtonne, Charles André 99
 Courtonne, Claude 98
 Courtonne, Elie 99
 Courtonne, Ezaije 99
 Courtonne, Jacques Alexandre 98, 99, 101
 Courtonne, Jean 99
 Courtonne, Marie 99
 Courtonne jr., Pierre 131
 Courtonne, Pierre 23, 33, 40, 58, 60, 83-120, 137, 144, 203, 319, 322
 Courtonne sr., Pierre 98, 99, 100
 Covers, Anna Margarita 169, 170
 Crevelle, Jean Baptiste 247
 Cristal, Jean Jacques 22
 Croes, Johanna 36
 Croix, Anna Bregitta de la 171-172, 178
 Croix, Jeronimo de la 171, 178
 Crol, Christoffel 144
 Crommelin, Marianne 99
 Cromogen, Marie Alexis 217
 Cuel, Angéliq 248
 Cuel jr., Charl 248, 249
 Cuel, Charl 248
 Cuel, Charles François 248, 249
 Cuel en zoon, Joseph 249
 Cuel, Etienne 248
 Cuel, Joannes (Jean) 248
 Cuel, Joseph 3, 4, 10, 11, 20-21, 30f1.8, 38, 54, 57, 64, 214, 219, 220, 229, 241-242, 243, 244, 247-250, 253-281, 281-292, 296-306, 325, A133
 Cuel jr., Josephus 248
 Cuel, Maria Elisabeth 248
 Cuel, Pierre Claude 248
 Cuel, Suzane 248

 D'Alphonse, baron 302
 D'Hier, Matthijs 136
 Dantu & Comp., P. Le 216
 Dantu, Nicolas le 215, 220
 Dantu, Pierre le 214, 215-216, 229, 242, A95, A104, A109, A117, A121, A122, A126, A131, A142
 Décors, Denis-François 229, 242
 Dedel, Philip 185n123
 Deel, Abraham 21, 40, 139f3.2, 201-202, 205, 207, 208, A150
 Deel, Engelbertus 201
 Deel en zoon 207, 208
 Deel, Johannes 40
 Deel jr., Johannes 34, 40, 201, 202, 319, A150
 Deel sr., Johannes 40, 63, 139f3.2, 201, 202-203
 Delafosse, Charles/Jean-Charles 53, 196
 Delen, Jeanette, barones van 265, 272, 273
 Delporte, Francois Magloire Joseph 56
 Demaree, Adolphe A185
 Demay, Jean-Baptiste Bernard 230
 Desfarges 229
 Desmons, Jean-Baptiste Joseph 57, 65, 214, 215, 220, A55
 Desnoyers, François 22-23
 Desseny de Fonteny en comp. 197, 247
 Desseny de Fonteny, Jean Baptiste 2018
 Deyrieu frères 220
 Diderot, Denis 42, 45
 Dier & Comp., Erven I. 133, 137, 139f3.2, 144, 200, 206, 207
 Dier, Anna Willemina 137
 Dier, Isaac 36, 40, 136-144, 202, 203
 Dier, Joachim 137
 Dier, Johan (Jan) 33, 40, 41, 65, 94, 136, 136, 137, A2, A3
 Dier, Johannes 29, 40, 49, 60, 136, 137, 322
 Dier, Johannes Hendricus 136
 Diertange/Dier Tange, Matthijs 136, 143, 203-205
 Dieu, Carel de 64, 133, 147, 169-180, 324
 Dieu, Ludovicus de 171
 Donné, Jean 170
 Doorschodt, Henricus Jacobus A116
 Dorik, Anna 35, 36, A29, A30, A31, A33, A35, A45
 Dorik, Michael/Michiel 30, 36, 194, A18, A19, A21, A22, A23, A24, A28, A32, A36, A37, A40, A43
 Dorik, Michiel Valentijn A29, A30, A31
 Dorik, Rosina 35, 36, A33
 Douw, A.A. 247

- Dozy & zonen, Pieter 153
 Dozy, Pierre 146
 Dozy, Sara 147
 Drolenvaux, Esther 147
 Dronia, Jean 60, 137
 Druyvesteyn, Jan Willem 251, 254
 Dubois, Jean-Baptiste 221
 Ducroissi, R. 241
 Dufour 247
 Dusse, Jacob van der 161
 Duyt van Voorschoten, Maria van, vrijvrouw
 van Renswoude 212
 Duyts, Daniel 161

 Eeltjes, Albert 209, 243, 244, 281, 299, 301,
 305
 Elin, Elisabeth 146
 Elligers, Antonie 149
 Elsebeen van Daalen, Anna 162
 Endel, J.A. A178
 Endt, Van 247
 Engelbert, Jan 165, 174, 175
 Erkelens en comp., Maria A11, A15
 Ermans, Jan 162-163, 167, 168
 Everts, Itgen 17
 Everts, Trijntje 76n139
 Eyckenbroeck jr., J. 198, A114
 Eys, Daniel van 11, 49, 50, 52, 58, 63, 64, 65,
 66, 132, 133, 144-159, 222, 322, 324
 Eys, Gillis van 40, 146
 Eys, Isaac van 146
 Eys, Nicolaes van 161

 Faille, Cornelis de la 243
 Faille en zoon, C. de la 302
 Fallet, Marie François 218
 Fèbvre Caters et fils, J. le 271
 Feith, Arie 119
 Feith, Willem 119
 Fievez dit de Malines, Adrianus 220, 241, 244,
 247
 Fijn, Frederik 34-35, 198
 Fikker, H. A158
 Finch, Daniel, Earl of Notthingham 117
 Fokke, Simon 141
 Folmer, Arend 35

 Folte, Harmanus 15, 60, 170, A4
 Fontaine, Jean de la 194
 Fontaine, Johannes de la 34
 Fontaine, Pierre-François-Léonard 31, 245,
 246, 265, 294
 Foreest, Cornelis van 265
 Forster, George 223, 224
 Fourcade, Nicolas 113
 Frankenberg, Melchior A179
 Franzi, Pieter Franciscus 255, 260, 267, 274,
 276
 Frauen en J. Guillot, erven J.D. 167, 168, 174,
 175, 277, 283, 290, 292
 Frederik Hendrik, prins van Oranje 22, 55, 84,
 107
 Frederik I, koning van Pruisen 87
 Frederik Willem I, koning van Pruisen 131
 Frederik Willem II, koning van Pruisen 195
 Frederik, prins van Oranje-Nassau 197
 Fremery, Jacob Andries de 165, 167-168
 Frère, Nicolas Louis 215

 Gangel, Laurens van 149
 Garnier, Athanase 13, 28, 31, 42, 43, 47, 243,
 302
 Gebeler, Catharina 286
 Geel (Gheel), Daniel van, heer van
 Spaenbroeck 149, 158
 Geerlings & zoon, Hendrik 304
 Geoffroy, Marijn 60, 102, 103
 George I, koning van Groot-Brittannië 131
 Gerbs, Anthony 186n153
 Gerbs, Christiaan van 162
 Gerbs, Jan van 162
 Gessels, Daniel 17
 Geurin en Comp., J. A195
 Ghent, Elisabeth Maria van Portugal, barones
 van 136
 Ghesel Jansz, wed. Jacob van, Anna Cornelia
 Boudaen 304
 Gibson, Christopher 61
 Gillot, Esaije 49, 134, 143, 144, 151, 206
 Gillot, Guillaume 151
 Giraud, Alphonse Pierre 296
 Goirran/Goivan, Jacques A27
 Gole, Corneille 90

- Gole, Pierre 90
 Goller 244
 Goosman, Jan Caspar 162
 Gorkum, Hermanus van 174
 Gosselin, Pierre Guillaume 62, 214, 218, 219,
 220, 229, A74, A84, A113, A115, A120,
 A124, A125
 Graaff, C.J. van de 209
 Grabau, Jan Hendrik 37
 Grabau, wed. J.H. 37, A89
 Graeff van Brielle, De 199
 Green, Peter 94
 Green/Groen, Philip A9, A10
 Greene 131
 Grijff, Willem de A136, A155, A210
 Groen, Dirk 167
 Groot, Stephanus de 204
 Grovestins, Douwe Sirtema van 138
 Guerin/Guerijn, Jean/Johan 135, 198
 Guicherit, Daniel 222
 Guicherit, Maria 99
 Gunckel, Friedrich Ludwig 208-209
- Haan, Gerrit 291
 Haan, Pieter Joseph 30f1.8
 Haart, Hendrik 34
 Haffmann, Jacob A44
 Hagenhoff, Catharina 162
 Halewijn 202
 Halewijn, François 100
 Halsema jr., Koenraad 283, A58
 Halsema, Abraham A153, A164
 Halsema, Coenraad 64, A73, A86, A94, A96,
 A148, A153, A164
 Hamal, Magdalena 146
 Harinxma thoe Slooten, Maria Johanna van 282
 Harnack, Geertruij 136
 Hart, Abraham van der 196, 221, 225, 226-231,
 241, 249, 253, 256, 262, 271, 273, 281, 296
 Haverkamp, Jakobus A79
 Heeger, T. A208
 Heger, F. 30f1.8
 Heiden, baron van der 143
 Heiden, Sigismund Pieter Alexander van,
 rijksgraaf van Reinestein 205
 Heintzen, Casper 231, A57
- Hemessen, C. van A213
 Hendrik Casimir II, vorst van Nassau-Dietz 87,
 136
 Hendrik VIII, koning van Groot-Brittannië 86
 Henriette Amalia 87, 88, 103, 106, 110, 111
 Hepplewhite, George 51, 193
 Heringa, Rinske 281, 290
 Hermeling, Elisabeth A145
 Herreira 216
 Hertog 57, 198, A107
 Hesse jr., David 29, 34, 51, 64
 Hesse sr., David (Hendrik) 41, A87
 Hesse en zoon 56
 Hesselings, Frans A59, A62, A68, A103
 Hester, Magdalena 147
 Heupgen, François Emmanuel 20-21, 33, 214,
 217-218, 220, 229, 242, A134, A144
 Heupgen, Joseph 60
 Heust, Pieter 30f1.8
 Hewlate, Joseph 39, 94, 113, 131, A5, A13
 Hodshon, Cornelia Catharina 253
 Hoek, Abraham van 162
 Hoenekamp (en zn.), Barend A151
 Holthuys, Gerrit 30f1.8
 Hoogeveen, Cornelis van A50
 Hoorn, Petronella Willemina van 113, 160
 Hope & Co. 222
 Hope, Adrian 222
 Hope, Henry 219, 221-225
 Horrix, Matthijs 34, 193-194, 196, 207, 243,
 244, 299
 Horst, Gerrit van der 253, 254, 255, 277 1804
 Hortense de Beauharnais 294, 299, 302, 305
 Houx, Louis Guillaume le 218
 Houx, Louis Rémi le 41, 62, 214, 218-219,
 221-225, 229, 242, A118, A123, A128
 Houx, Marthe le 218
 Hull, Willem van den 251
 Hutte, Gerard 141
 Hutton, John 158
 Huygens jr., Constantijn 89, 98, 104, 109
- IJsenbeek, Heijlke Bentes 291
- Jacob Desmalter, François-Honoré-Georges 269
 Jacob, George 193, 225, 230, 245, 269

- Jacob-Desmalter 244, 280, 296, 300, 302
 Jacobus II, koning van Groot-Brittannië 85
 Jacquemart et Bénard 246-247
 Jansz., Gerrit 18, A1
 João V, koning van Portugal 94
 Johan Willem Friso, vorst van Nassau-Dietz 87, 88, 105, 111, 131, 136, 137, 138
 Jonas 100-101
 Jonge van Ellemeet, Cornelis de 104, 111, 112, 132, 136
 Jongh, Jacob 163-167, 173, A150
 Jonker/Jonkers, J. 64, 242, A142, A149, A171, A197, A212
 Joon, George 163
 Joséphine de Beauharnais 245, 246, 265
 Josset, Jacques 34, 243, 244
 Joux 246
- Kaakebeen, Christiaan 254
 Kalf, Arnoldus Jan 53, 324
 Kall, Roelof 62
 Kam, Casper 34
 Kam jr., Johannes 29, 49, 194, 243, 244, 247, 298, 299, 305, A183, A200
 Kam sr., Johannes Melchior 34
 Kamphuijsen, Jan 255, 266-267
 Karel Christiaan, vorst van Nassau-Weilburg 34, 195
 Karel Georg August, erfprins van Brunswijk-Wolfenbüttel 210
 Karel II, koning van Groot-Brittannië 85, 90
 Karel Leopold, hertog van Mecklenburg-Schwerin 111
 Kastele, Pieter en Jacob van de 141, 142
 Keijser, Daniel de 84
 Keijzer, Cornelis 180
 Keppel, Arnold Joost van, graaf van Albemarle 89
 Ketel, Barentje 286
 Kickhefer, Jan Godlieb 55, 56, 283, A88, A127
 Kickhever, Anthonij 30f1.8, 243
 Klapbeek, Willem 34
 Kleeff, Daniel 172, 173-174, 179
 Kleijn, Egbert 49, 152, 153
 Klinkhamer, Barent en Govert 142
 Kloppenburgh, Barent 19
- Gluck, Johannes 142
 Knoop, Hendrik 165
 Koch, Jan Pieter 215
 Kok, Pieter 162
 Kool, Dirk 52, 153
 Kool, Pieter 18, A1
 Kops, Willem Philip 226-231, 253
 Kouwenhoven, Adrianus van A163
 Kramer, G. A199
 Kramer, Jan 19, A78
 Krieghoff, J. 52
 Kroes, Roelof 179
 Kuenen/Cune/Keunen, Jan A16
 Kuyper, Jacques 223
 Kuypers, Johannis 182n48
- L'Abbé, Johanna Margaretha 202
 Lage, De 142, 195
 Lainé, Thomas 30
 Lallié, Pierre-Germain 48
 Lalonde, Richard de 196
 Lambotte, Simon Lambertus 244
 Lammerding, J. 283
 Lammerts, Isaac 15-16, A60, A82
 Lamsweerde, Gerardus Wilhelmus Josephus, baron van 294
 Langeraat, Dick 175
 Lapière, Francis 93, 109, 117
 Lasalle, Philippe de 197
 Laufman en Lenferink 208
 Laurux, P.P. A166
 Laverny, Jacques 100
 Leens, Caspar 142
 Leeser, Johannes 161
 Leeuwen, Johan van 138
 Lefebvre, Zacharias 162
 Lefebvre en zoon, Piat 210
 Lelie, Adriaan de 255, 258, 260, 271, 274, 276
 Lemos, Joseph de 33
 Lennep, Dirk van 66, 133, 149, 323
 Lennep, David Leeuw van 185n134
 Leeuwen, Hendrik van 186n153
 Lesage, Judic 98
 Lestevenon van Berkenrode, Mattheus 207
 Letellier, François 214, 215, 220, A72, A83
 Levoir/Lavoir, Louis

- Leyniers-Reydam, atelier 146
 Leyniers, Urbanus en Daniel 185n123
 Liard, Patrice 51, 196
 Lintner, Willem A140
 Lodewijk Bonaparte, koning van Holland 8, 13, 34, 222, 241, 242-245, 251, 258-259, 269, 270, 280, 286, 293-306, 326
 Lodewijk Ernst, hertog van Brunswijk-Wolfenbüttel-Bevern 195
 Lodewijk XIV, koning van Frankrijk 90, 92
 Lokeman, Anne 103
 Lokeman, Sara 103
 Loofs, Adam 90, 104
 Lopez Suasso, Manuel de 139
 Lotte jr., J. A99, A162, A187
 Louise Henriette van Nassau 87
 Louise van Nassau 209, 210, 216
 Louters, Hendrik 62, A25
 Luden, Johannes 304
 Lunden, wed. (Isabella) 187n192
 Luraghi, wed. Giovanni Battista 165
 Lynden, Dirk van 138

 Maarschalk, Hendrik A108
 Maaskamp, Jan 283, 289, 290, 292
 Maintenon, Madame de 92
 Mallat, Louis François 215
 Mallat, Marie Marguerite 215
 Marchant, Maria Anna 45
 Marcq 100-101
 Marets, Daniel Des 86, 98, 104, 105, 106
 Maria Anne van Oostenrijk 94
 Maria Lescynska 55
 Maria Louise 29, 88, 105, 111, 131, 137, 195, 322
 Marot, Daniel 44, 88, 90-94, 95, 96, 97, 98, 104, 111, 117, 118-119, 120, 131-132, 133, 134, 139, 140-141, 144, 172
 Marot, Isaac 90, 93
 Marot, Jean 90
 Marq, Anne 198
 Marron jr., Paul 156
 Marron, Elisabeth 156
 Marron, Esther 156
 Marron, Paul 156-157
 Martin jr., Johannes 134
 Martin, Jean Joseph 255, 260, 267, 271-272, 275, 277
 Mary II Stuart 59, 84, 85, 91, 116, 117, 120
 Matheu, Gabriel 215
 Matthiae, Wilhelm Ludwig Albert 251
 Meijer en zoon, Jan de 200
 Meissonnier, Juste-Aurèle 166
 Mekerens, Jan van 134, 150
 Mellegen, Anna van 162
 Menking, Coenraad 170
 Mercado, Isaac 33
 Mésangère, Pierre de la 51, 245
 Metthye/Mettie/Metje, Cornelis A61, A64
 Meulen en Soonen, Dirk van der 222, 243
 Meulen, Dirk van der 206, 208, 209, 255, 266, 267, 268, 273, 275, 278
 Meyer en Roeters 210
 Meyer, Hendrik A26, A38
 Meyer, Johannes A206
 Michel 229
 Michel, Elisabeth St. 59
 Mijlhuyse, Anna Catharina 200
 Molière 144
 Mollo, Anthonys 180
 Monnier, Hendrik 154
 Montagu, Ralph, hertog van 86
 Montezaan 302
 Montfoort, Peter van 242, A184, A204
 Mooij, Hendrik 204
 Moorman, A.J. 243, 297, 301
 Morelon, J.S. 215
 Moresco, Moses 142
 Morgan, Frans 22
 Moro, Anna Maria, geb. Wietveld A206
 Moro, Josephus de A206
 Motte, Daniel la 102
 Moulin, G. du 202
 Mulder, Albert 162
 Muller 208
 Muller, Eduard 243, 244, 299, 305
 Muller, Fredrik 227
 Munnix, F. A51, A81
 Musscher, Jacques 161, 162

- Naarden Brinkman, Ten 247
 Napoleon 242, 243, 245, 251, 257, 293, 294, 302, 305
 Nauta en zoon, L. 286
 Nauta, Laurentius 314n177
 Laurentius, Sybrandus 314n177
 Nes, David van 84
 Neufforge, Jean-François de 225
 Nievervaart, Roeland van A52
 Nijborg, Pieter 255, 276
 Nijhoff, Willem Reinier 283
 Nijman 260
 Ninck, Johannes Pieter 19, A56, A56, A71, A111
 Noel, Désiré 34
 Nöhr, Johan Hendrik 207
 Noot, Abraham 34
 Normand, Nicolas de 303
 Normand, Pierre le 147, 148, 149

 Ohr, Grietje 56
 Oldendorp, Hendrik 36, 135, A46, A45-48
 Oldendorp, wed. H., Hendrina de Vries A92
 Olst, A. van A110
 Ombre, Hendrina van 141
 Onversaagt, Hendrik 142
 Oosterom, Agneta van 219
 Oosterom, Jacob van 41
 Orley, Jan van 146, 185n123
 Ortlieb, Carel A172
 Otterbeek, Hendrik van 52, 53, 62, A63, A65, A66, A69, A75, A91
 Outhoff, Hendrick 57
 Overgauw, Cornelis 213
 Overgauw, Maria 213
 Oyens, Maria 60, 112, 324

 Pallandt, R.J.C., baron van 119
 Palthe 260, 262
 Panaiotis en Begler di Joseph 148
 Pander en Zonen, H. 260
 Papillon, Jean-Michel 42, 47
 Pasquier, Theodore 52, 53
 Paulus, Willemje A42
 Pautre, Jean Le 90
 Penninck, Abraham 160
 Penninck, Christiaan 160
 Penninck, Marinus 42, 62, 63, 65, 159-169, 323
 Peppel & zn., Weduwe N. (Nicolaas) A147, A190
 Peppel, Nicolaas 41
 Pepys, Samuel 59
 Percier, Charles 31, 245, 246, 265, 294
 Pereira, Judas 100
 Pereira, Salomon 100
 Pernon, Claude 197
 Peters, Robbert 16, A17, 53, 94, 170, 194, A7, A8, A12, A17, A20
 Petter, Hendrik 30f1.8
 Pfeiffer jr., François Jean 296
 Pierlink, Jacob 206, 208
 Pillou, Jean Gabriel 215
 Pinard, Justin 248
 Pineau, Nicolas 166
 Pinson, Steven 39, 131, A34
 Platière, Roland de la 13
 Plenus, Reignier 102
 Poilblanc, Henry 158
 Pollen, Hendk. Jan A143
 Poorters, (A.?) 30f1.8
 Posth, Johan Philip 294
 Pot, Maria Alida van der A193
 Pothoven 105
 Prangan, Cornelia Philippina 200
 Pulfer/Pulver, Georg Hendrik A165
 Putte, Maria van den 201

 Rademacher, C. 140
 Raket, Pieter 95
 Rasch, Adolf 152
 Rasch, Hendrik 152
 Rave, Willem 163, 164, 165, 168
 Ree, W. van A190
 Reesen, Cornelia 251
 Reeves, John 49
 Reignier, Jean Baptist 34
 Reitz, Gerardus 21
 Relingh, Carel A49
 Remmers, Assuerus 134
 Remmers, Hendricus (Hendrik) 59, 134, 162, 171, 180
 Remmers, Jacob 134
 Remmers, Johannes 59, 134, 174, 175-176, 180

- Renaut, Maria Anna 198
 Reyden, Cornelis van der 31, A139
 Reyn/Rhijn, Anna van 187n192
 Reytenbach, Catharina 49
 Reyts, G. A168
 Riberolles, Pierre de 145
 Ribouleau, Pierre 49, 151
 Richard, Geneviève 215
 Rieux/Drieux, Leysber/Lisbet 22
 Ringenes, Johannes 49, 63
 Roeters, George 134
 Roeters, Jacob 49, 134
 Rogier, Jacques 208, 214, 216-217, 220, A76
 Rogier, wed. A116
 Rollot/Rollo, Antonie 242
 Roman, Jacob 89, 98, 104, 111, 112, 120
 Rond d'Alembert, Jean le 42, 45
 Roo/Laroux?/Le Roi?, Dominique la 22
 Rothé, Sara 175, 177
 Rots, Wilhelm de 103
 Roux, Marie Jeanne la 215
 Roy/Roi(j), Johannes le 63, 64, 65, A53, A54, A98, A100, A106
 Rubing, Adam 222
 Ruijgrok, Anthony 162
 Ruijter, Claes de, later kinderen 187n192
 Ruyt, Jacobus de A170, A186, A189
 Rykholt, J.F. A152, A157, A159, A192
- Sala, Domenico 147
 Salix, Hendrik 105, 137
 Sambeeck, Andries van 18
 Sanders 162
 Santen, Alexander van 61, 65, 168-169
 Santen, Johanna Agneta van 36-37
 Saportas, Jacob 279
 Sardijn, Anthony 207
 Saumaise, barones de 142
 Saumaise, Charles, baron de 183n61
 Sauveplanne, Antoine A175, A193
 Schagen, H. van 66, A156, A201
 Schagen, van A132, A137, A156
 Scharff, A. 205
 Scharff, Fredrik 205-206
 Schel, Dirk 200
 Schimmelpenninck, Rutger Jan 242, 243
- Scholten, Jan 162, 167
 Scholtus, J. 144
 Schoor, Joseph 286
 Schoor, Pieter 286
 Schoor, Zacharias 286-287, 291
 Schouten 30f1.8
 Schouten, Hermanus 224
 Schrieck, Jacques Laurent van der 288
 Schul, weduwe 199
 Schuylenburg, Anna Petronella van 200
 Semeyns van Loosen, Dirk 211
 Sené, Jean-Baptiste-Claude 225, 228
 Sénégra, Gabriel D'Alichoux de 243, 244, 293, 294
 Seventer, Van 165
 Sheraton, Thomas 51
 Sidney, heer (Henry) 109
 Siegerift, F. A174
 Siekman, Johannes 38, A130, A205
 Simon 244
 Six, Adriana 171
 Six, Christoffel 171, 172
 Six, Jan II 173, 174
 Slag, B. 30f1.8
 Smeeding, Jan 164
 Smissaert 300
 Smit, Hermanus 276
 Smit, Jan 61, 133, 176
 Smith, George 265
 Smithals, Margaretha Alletta A41
 Smits, Antonij 52
 Smits, Gerrit 52
 Smits, Johannes Adrianes 52, 53, 324
 Snouckaert van Schauburg, Albert Carel, baron 3, 295, 296, 297, 304
 Son, Christiaan en Hendrik van 171
 Sophia Hedwig van Nassau-Dietz 111
 Spoor, Adrianus van 148
 Standingen, Agatha van 201
 Steenhouwer, Meijndert 142
 Steenmeyer, Jan 37
 Stembor, Adriana Jacoba 213
 Steur, Hendrik van der 164, 165
 Stevens, familie 18, 58
 Stevens, Wijnand/Wijnant 59, 179, 180, A146
 Stockar, François A196

- Stolk, David van 195
 Straaten, Johannes van 253
 Straetmans, Guillelmus 175
 Stretch, Thomas 112
 Swaal, Jacobus A154
 Swaan, Johan Alijdus 65
 Swart, Frans 182n48
 Swart, Pieter de 139, 141, 143, 144, 148, 195, 208
 Sweerus, Benjamin 57

 Teding van Berkhout, Elisabeth 252
 Teding van Berkhout, Jan 252
 Teding van Berkhout, Maria Cornelia Susanne 252
 Teeckelenburg, Jacobus A188
 Teniers, familie 200
 Tessin de jongere, Nicodemus 91, 92, 94
 Thibault, Jean-Thomas 293-294, 296, 298, 304
 Thibout, Philip 213
 Thibout/Thiebout, Matthijs 113, 117, 118, 119, 137
 Thiénon, Claude 296
 Thobijassen, Sara Elisabeth 137
 Tison, Paul 23
 Toll, Maria Adriana 145
 Torck, Lubbert Adolf van, heer van Rosendael 111, 113, 114, 117, 118, 132, 133, 171, 202
 Tourneur en Guerijn 139f3.2, 201
 Trip de jonge, Jan 113, 160
 Triquetti, Michel, baron de 221
 Trooij, Pieter 162
 Troost van Groenendoelen, Jan Hendrik 64, 65, 204
 Troost, Cornelis 96, 177
 Tully en Comp., Isaac 116
 Twent van Kortenbosch, mr. Jacob Anthony 294

 Uljé, Leendert 164, 165
 Ulrich, Catharina 152
 Ulrich, Johan Jacob 152, 158

 Val, Robert du 98, 104
 Valette, Jean 217
 Valk, Geertruij 170, 171
 Valk, Gerard 170
 Valk, Gerrit 52, 171
 Valk, Hendrik jr. 33, 170, 171, A145
 Valk, Hendrik sr. 37-38, 64, 95, 169-180, A14
 Valk, Willem 170
 Valkenburg, Hermanus van 201
 Valter, Jan 255, 267, 276, 282
 Vaudemont, prins De 109
 Vauguyon, hertog van 216
 Vazheile, Jean 148
 Veen, wed. P. van 148
 Velde, Bartholomeus van der 196
 Verlé en comp., Jacques 218
 Verlet, J. A101
 Vermeulen, Gerrit 168
 Verschuer, Wolf Diederik, baron van 105, 138
 Victor, Petronelle 58
 Viervant, Leendert 221
 Vigne, Susanna la 156
 Vinne, wed. Jean van der 177
 Volkerts, Abraham A67, A70
 Volkom, Adrianus van A119
 Voort, Jan van der 18
 Vos-Auwerckx, De, atelier 146
 Voskuyl, Johannes 283

 Warrens, Harmen 30f1.8
 Wassink, Hermanus A98
 Weenink, Étienne (Stephanus) 241, 244, 246, 247, 297, 298, 299, 303, 304, 305
 Weghuys, Jan 34, 243, A177
 Wegman, Maria 170
 Welmeer, Christiaan 255, 271, 276
 Welter, J.H. A182
 Wendegoed, Jan Jacob 30f1.8
 Westendorp, de heer 167
 Wiebke, Johann Friederich 36
 Wielen, Gerrit van der 283, 290
 Wietveld, Hendrik A206, A207
 Wijk en Zoon, H.B. van 261
 Wijnbergen, Ditmar van, heer van Horssen 136
 Wildeman, Johanna Frederica 159
 Wilhelmina van Pruisen, echtgenote koning Willem I 210
 Wilhelmina van Pruisen, echtgenote stadhouder Willem V 195, 197, 206, 207, 208, 210, 211, 216

- Willem Adriaan van Nassau-Odijk 89, 90, 108, 109
 Willem I, koning 87, 88, 90, 210, 242, 249, 252
 Willem II, stadhouder 22, 55, 84, 90
 Willem III, stadhouder 7-8, 23, 58, 83-120, 136, 144, 305, 322, 326
 Willem IV, stadhouder 87, 88, 131-132, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 195, 197, 202, 297, 324
 Willem V, stadhouder 29, 136, 195, 197, 199, 202-211, 282, 297
 Willem Maurits van Nassau-Ouwerkerk 60, 109
 Willink, Filisitina 218
 Willink, Hendrik 218
 Wingenfield, Johan 34
 Winschooten, Margaretha van 48, 49, 57, 63, 65, 81ⁿ275, 134, 150
 Wipperom, Victor 147
 Wit, W. de 209
 Wolberts, Arnoud 162
 Wolff, Cornelia de 226
 Wouw, Catharina van 198
 Zeelander, Johannes A39
 Zellwegen, Conrad 147, 150, 152
 Ziesenis, Batholomeus Wilhelmus Hendrikus 294, 298
 Zijl, Anna van 160
 Zijl, Jan Cornelis van 160
 Zocher sr., Johan David 294
 Zuber & Cie, Jean 220, 247, 258
 Zuurlander, Jan 52, 64, 148, 153, 184ⁿ112
 Zuylen van Nijevelt, Philip Julius 304
 Zwaanhs, Leendert 213-214

Summary

This thesis researches the profession of the upholsterer – or ‘kamerbehangen’ in Dutch – and the role they played in the creation of interiors in the Dutch Republic, in the long eighteenth century (1680-1810). Its research centers on the cities of Amsterdam, The Hague and Haarlem. A total of 234 shops or individual upholsterers working there in this period were found. Hopefully, the index of their names included in this thesis will advance future research. The first chapter describes the way the profession developed, as well as how upholsterers learned the trade, worked, kept their shops and advertised. In the subsequent four chapters, the relation between upholsterer and client is explored in-depth through case studies.

Eighteenth century upholsterers were both craftsmen and merchants. They made textile furniture such as bed hangings – often seen as the most prestigious of their activities – window curtains, upholstered seat furniture and carpets, and sold ready-made furniture created by others. At the beginning of the period, not all these tasks were done by the same craftsmen. It seems this changed around 1700, due to the arrival of French/Huguenot tapissiers settling in the northern provinces. These had been dealing in a wider range of goods than their northern colleagues. The more successful ones sold the textiles for their wares themselves. Upholsterers belonged to the guild of merchants and as such did not have to create a masterpiece to finish their education; they did, however, have to become members of other guilds to be able to sell their wares. Only in the case of the woodworking guilds does this seem to have led to conflict, as upholsterers sometimes employed woodworkers in their own shops or imported ready-made furniture from other countries.

Upholsterers were a relatively small group working in the luxury industries, compared to for example woodworkers, with the former running about 10 shops at any one time in Amsterdam and in The Hague, and about 1-5 shops in Haarlem. They were a diverse group, however. Some upholsterers did not have a shop but worked their trade from a single room, or worked for others. Most kept a small shop. For some, this was indeed the best profession (‘le meilleur métier’). Upholsterers such as a Pierre Courtonne or Johannes Deel, working for the Stadholders and the elite of their day, were able to amass fortunes of 20,000-50,000 guilders. Success was dependent on factors such as seed money, an up-to-date knowledge of current fashions, and maintaining good relations with clients. Most shops were passed along from father to son, and most of the upholsterers working in the Republic were locals. It seems upholsterers actively guarded entrance to their profession. Only a small percentage were foreign-born, and even though France exercised a large influence on the luxury market in the eighteenth century, this is not reflected in the number of French upholsterers settling in the Republic. Only at the end of the century can an increase in their number be seen, and a handful of ‘French upholsterers’ settle in Holland. They seem to have had an advantage over their Dutch colleagues in that they were able to purchase the latest French wares directly through their connections.

The role women played in this profession is difficult to quantify, but it is clear they played an important role in the upholsterer's daily business. There must have been equal numbers of women working as seamstresses in the upholsterer's shops to men working as servants. Although more is known about these women's training than about the men's and it seems a good number of them went into business together, opening so-called 'beddenwinkels' (bedding stores), it is harder to find precise information and examples of their work. In addition, the term 'kamerbehangster' (female upholsterer) was not in use, suggesting that women were less active in the trade as such.

Regarding the relationship with their clients, it was assumed in literature that just like their colleagues in France and England, Dutch upholsterers were actively involved in the creation of interiors. It is harder to find evidence for this for Holland, and it seems only the top echelons of upholsterers working for the Stadholders carried out this role. The upholsterers mostly took on the role of advisor. They advised their clientèle about current fashion – as exhibited in their shops and portfolios –, what colors, patterns and type of textiles were in vogue, and what type of wall hanging would be suitable to a certain room, for example. This is demonstrated clearly in two unique series of letters: one from the 1720-1730s between Philippe Androuin and his client Daniel van Eys, the other from 1808 between Joseph Cuel and his client Pieter Cats.

The upholsterer was also a facilitator, who increasingly assisted his clients in the search for new furniture: he collected and sent out samples, drawings and prints, and even furniture and tapestries for viewing, and he gathered information from other suppliers. The extent to which the upholsterers acted as designers themselves is another matter that is hard to pinpoint – we miss the evidence provided by their 'books' or portfolios, which have not survived. A few single examples of drawings by an upholsterer show they would closely follow existing furniture prints. Another service the upholsterer provided for his clients was selling and buying secondhand furniture and tapestries, an aspect of his work which has generally been overlooked until now.

Only a few families of upholsterers catered to the Stadholders, who preferred to consistently work with the same suppliers. The role of court supplier often was inherited from father to son. Whereas Stadholder-King William I engaged several tapissiers at court, his successors did not have the financial means to do so; they worked with preferred suppliers who signed a contract, detailing the relation. Only under Stadholder Willem V was an upholsterer in employment at the court again – if only for several years. Subsequently, Louis Bonaparte created a garde-meuble [furniture service] as King of Holland (1806-1810), employing several upholsterers for the upkeep of his palaces.

However, for most upholsterers, the regent and middle classes formed the most important group of clients. A new interior was a massive spending post few people could afford, and those who could, mostly did so only once in their lives. Afterwards, clients usually only spent money on upkeep or repairs. Repair work, cleaning and sometimes storing and renting out furniture formed a large part of the upholsterer's annual work for his clients.

All-in-all, the case studies show how upholsterers would balance their clients' quest for the newest and most fashionable furniture and interiors within their budget and given the goods available.

Curriculum vitae

Aagje Nynke Gosliga werd op 6 augustus 1980 geboren te Leeuwarden. Zij studeerde Museum studies en Kunstgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam en studeerde af op een onderzoek naar presentatiemiddelen in museumhuizen (2003). Daarna voltooide zij de MA Museumconservator (2004-2005) aan de Universiteit van Amsterdam, met onderzoek naar de kamerbehangen Joseph Cuel (1764-1846). Sindsdien werkt zij in de culturele sector. In 2008-2011 was zij als onderzoeker betrokken bij de restauratie van de collectie empire meubelen van het Koninklijk Paleis Amsterdam. Sinds 2013 werkt zij als zelfstandige voor het erfgoedveld en doet voornamelijk onderzoek naar gebouwen t.b.v. restauraties.

